

**MINISTERUL AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE**

***Direcția Generală Dezvoltare Rurală
Autoritate de Management pentru PNDR***

**RAPORT ANUAL DE PROGRESE
PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL
DE DEZVOLTARE RURALĂ ÎN ROMÂNIA
ÎN ANUL 2009**

România

Versiune consolidată, Octombrie 2010

CUPRINS

Introducere	6
Capitolul 1 Modificări ale condițiilor generale	9
1.1 Cadrul instituțional și politic din România	9
1.2 Schimbări ale politicilor comunitare și naționale.....	9
1.2.1 Impactul bilanțului de sănătate al Politicii Agricole Comune și al Planului European de Redresare Economică asupra Planului Național Strategic și Programului Național de Dezvoltare Rurală.....	9
1.2.2 Impactul schimbărilor în politica națională asupra Programului Național de Dezvoltare Rurală	12
1.3 Caracteristicile structurale ale economiei din România și evoluția macro economică	12
1.4 Cadrul legislativ	22
Capitolul 2 Progresul programului în raport cu obiectivele stabilite pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat	26
2.1 Introducere	26
2.2 Stadiul măsurilor implementate de Autoritatea de Management pentru PNDR (AM PNDR).....	27
2.2.1 Măsura 111 „Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe”	27
2.2.2 Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”	27
2.2.3 Măsura 142 „Înființarea grupurilor de producători”	32
2.2.4 Măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”	34
2.2.5 Măsura 511 „Asistență tehnică”	36
2.3 Stadiul măsurilor implementate de Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)	36
2.3.1 Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”	37
2.3.2 Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”	42
2.3.3 Măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”	48
2.3.4 Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”	55
2.3.5 Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”	60
2.3.6 Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”	63
2.3.7 Măsura 431 - submăsura 431.1 „Construcție parteneriate public - private” – faza 3	68
2.4 Proiecte finalizate	69
2.5 Proiecte reziliate	73
2.6 Controale efectuate	73
A. Autoritatea de Management pentru PNDR	73
B. Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit	74
2.7 Stadiul măsurilor implementate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.....	81
2.7.1 Condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a putea aplica pentru măsurile Axei 2 „Îmbunătățirea mediului înconjurător”	81
2.8 Plățile naționale complementare pentru culturi în teren arabil – PNDC1 ..	91
Capitolul 3 Execuția financiară a programului	93
3.1 Execuția financiară a Programului.....	93
3.2 Execuția financiară a Programului privind operațiunile menționate la articolul 16(a) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 în perioada 1 ianuarie 2009-31 decembrie 2013.....	102
Capitolul 4 Rezumat al acțiunilor de evaluare in itinere	104
4.1. Îmbunătățirea capacității administrative în ceea ce privește sistemul de evaluare in itinere	104
4.2. Colectarea datelor	106
4.3. Pregătirea evaluării intermediare a Programului Național de Dezvoltare rurală	109

4.4. Elaborarea metodologiei de monitorizare și evaluare a pajiștilor HNV din România.....	110
4.5. Dificultăți întâmpinate în realizarea activităților de evaluare in itinere...	111
4.6. Planificarea activităților de evaluare in itinere pentru anul 2010	111
Capitolul 5 Dispozițiile adoptate de autoritatea de management și de comitetul de monitorizare pentru a asigura calitatea și eficiența punerii în aplicare a programului	113
5.1 Activitățile desfășurate de instituțiile implicate în managementul și implementarea PNDR	113
<i>5.1.1 Autoritatea de Management pentru PNDR</i>	<i>113</i>
<i>5.1.2 Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.....</i>	<i>123</i>
<i>5.1.3 Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură</i>	<i>140</i>
<i>5.1.4 Comitetul de Monitorizare pentru PNDR</i>	<i>143</i>
5.2 Acțiuni de monitorizare și evaluare efectuate în cursul anului 2009	145
5.3 Principalele probleme întâlnite în implementarea PNDR	148
5.4 Utilizarea asistenței tehnice	152
5.5 Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală.....	158
5.6 Activități de informare și promovare a PNDR.....	160
Capitolul 6 Declarație privind respectarea politicilor comunitare în cadrul ajutorului, inclusiv evidențierea problemelor întâlnite și măsurile adoptate pentru soluționarea acestora	167
Capitolul 7 Reutilizarea ajutoarelor recuperate.....	171

Acronime

AM - Autoritatea de Management pentru PNDR
ANPA – Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului
ANSVSA - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură
buc – bucăți
CCIR – Camera de Comerț și Industrie a României
CE – Comisia Europeană
CEFIDEC Vatra Dornei - Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați Vatra Dornei
CM – Comitetul de Monitorizare
CMEF – Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare
CNC RNDR – Comitetul Național de Coordonare al RNDR
CRPDRP – Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
DADR – Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
DG Agri - Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – Comisia Europeană
DGDFCP – Direcția Generală de Dezvoltare Forestieră și Consolidarea Proprietății
DGDR-AM PNDR – Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR
FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEGA – Fondul European pentru Garantare în Agricultură
FEP – Fondul European pentru Pescuit
GAEC – Bune practici agricole și de mediu
GAL – Grupuri de Acțiune Locală
GNM – Garda Națională de Mediu
GTL – Grupuri Tematice de Lucru
ha – hectar
HG – Hotărârea Guvernului
IACS – Sistemul Integrat de Administrare și Control
ITRSV - Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare
lit – litera
LFA – Zone defavorizate
MAPDR – Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale
mil. – milion
mld. – miliard
MSP – Ministerul Sănătății Publice
MM – Ministerul Mediului
MO – Monitorul Oficial
MT – Ministerul Transporturilor
NA - Neaplicabil
nr. – număr

OJPDRP – Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
ONG – Organizații non-guvernamentale
OUG – Ordonanța de Urgență a Guvernului
pct. – punct
PHARE – Polonia și Ungaria, Asistență pentru Dezvoltare Economică
PIB – Produsul Intern Brut
PNS – Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală
PNDC – Plăți Naționale Directe Complementare
RNDR – Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală
SAPARD – Programul Special de Pre-aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
SAPS – Schema Unică de Plată pe Suprafață
UAT – Unitate Administrativ - Teritorială
UE – Uniunea Europeană
VAB – Valoare Adăugată Brută

Introducere

În temeiul prevederilor art. 82 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, România are obligația de a întocmi și prezenta Comisiei Europene, în termen de 6 luni de la sfârșitul fiecărui an calendaristic, Raportul anual de progrese privind implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) pentru anul anterior. În acest sens, Autoritatea de Management pentru PNDR, în strânsă colaborare cu instituțiile implicate în implementarea Programului, elaborează raportul mai sus menționat și îl supune, pentru analiză și aprobare, membrilor Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, anterior înaintării acestuia Comisiei Europene.

Prezentul Raport acoperă perioada de implementare 1 ianuarie 2009 – 31 decembrie 2009.

Implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în România are la bază Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, elaborat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR.

Planul Național Strategic (PNS) pentru Dezvoltare Rurală al României acoperă perioada de programare 2007-2013 și a fost elaborat cu respectarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și a Linii Directoare Strategice Comunitare ce fac referire la mediul rural.

Planul prezintă, în funcție de analiza situației socio-economice și de mediu, obținută pe baza datelor statistice disponibile, prioritățile și direcțiile naționale de dezvoltare pentru perioada 2007 – 2013 în domeniile agricol, non-agricol, silvic, precum și cele legate de activități de investiții în infrastructură, dezvoltare și renovare a satelor românești, în strânsă legătură cu prioritățile comunitare.

Planul Național Strategic a făcut obiectul procesului de consultare inter-ministerială, respectiv al consultării cu partenerii socio-economici, reprezentanții administrației locale, sindicatelor și patronatelor, ONG-urilor și ai organizațiilor profesionale și a fost transmis, spre avizare, Comisiei Europene în data de 12 martie 2007, fiind considerat admisibil de Comisia Europeană (scrisoarea DG Agri nr. 8239/27.03.2008).

În cursul anului 2009, în urma Health Check și aprobării Planului European de Redresare Economică și în vederea asigurării concordanței între PNS și PNDR, Planul Național Strategic a fost consolidat.

Versiunea consolidată a PNS a fost transmisă spre analiză și aprobare Comisiei Europene în data de 24 iulie 2009, fiind considerată admisibilă prin adresa CE nr. 217667/31 iulie 2009.

În urma analizării documentului, serviciile Comisiei Europene au transmis o serie de observații și recomandări, prin adresa CE nr. 304491/12 octombrie 2009, urmând ca versiunea revizuită a Planului să fie transmisă în cel mai scurt timp*.

Prioritățile și direcțiile de dezvoltare rurală stabilite pentru perioada de programare 2007-2013 sunt detaliate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală, documentul programatic în baza căruia sunt accesate sumele alocate României pentru perioada 2007-2013.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), negociat cu serviciile Comisiei Europene în perioada iunie 2007 – februarie 2008, a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene de aprobare a PNDR nr. C/2008/3831 din data de 16 iulie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Programarea operațiunilor de sprijin prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală este concentrată în jurul a patru axe prioritare:

- Axa 1 „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier”, care vizează îmbunătățirea eficienței sectoarelor agricol și forestier în vederea pregătirii acestora pentru a face față concurenței specifice unui mediu comercial deschis. Sprijinul va fi direcționat către întreprinderile mici și mijlocii, considerate a fi mai capabile decât întreprinderile mari să dezvolte produse noi, să valorifice mai bine resursele locale prin inovare și adaptare. Prioritățile alese din cadrul acestei axe iau în considerare atât nevoile de dezvoltare, cât și necesitatea de a continua anumite măsuri din perioada de pre-aderare;

- Axa 2 „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural” - obiectivul general al măsurilor din Axa 2 este de a îmbunătăți mediul în spațiul rural și de a conserva biodiversitatea printr-un management durabil al terenurilor agricole și forestiere. Tot prin măsurile acestei axe se încurajează adoptarea unor măsuri de protejare a solului împotriva proceselor erozionale (ex: înființarea de culturi verzi).

- Axa 3 „Calitatea vieții în zonele rurale” – obiectivele strategice ale acestei axe au în vedere îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, diversificarea economiei rurale, promovarea cunoașterii și îmbunătățirea potențialului uman. Măsurile acestei axe vizează comunitatea rurală în general și anume dezvoltarea întreprinderilor din mediul rural în baza resurselor naturale, a turismului, dezvoltării satelor și a inițiativelor de mediu în vederea completării măsurilor din cadrul fermei și pentru a furniza oportunități alternative de angajare pentru populația din mediul rural. Aceste măsuri au fost alese în concordanță cu punctele slabe ale mediului rural (venituri scăzute, dependența excesivă de agricultura de subsistență, abilitățile de antreprenoriat reduse, infrastructura neadecvată) și punctele tari identificate la nivelul României (resurse de valoare naturală ridicată, patrimoniu cultural bogat, etc.).

- Axa 4 „LEADER” - vizează sprijinirea dezvoltării rurale prin îmbunătățirea guvernării locale și promovarea potențialului endogen. Abordarea Leader va contribui la realizarea obiectivelor din Axa 1, Axa 2 și Axa 3 prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală integrată și prin acțiuni inovative.

* Versiunea consolidată a Planului Național Strategic, ca urmare a recomandărilor CE transmise prin adresele nr. 304491/12.10.2009 și 376175/15.06.2010, a fost înaintată oficial, prin SFC, în data de 24 iunie 2010.

În cadrul fiecărei axe, în funcție de tipul investiției și domeniile vizate, sunt stabilite măsurile concrete ce vor fi implementate prin program.

Până în prezent, au fost elaborate 2 rapoarte anuale de progrese privind implementarea PNDR în România, respectiv rapoartele anuale aferente anilor 2007 și 2008.

Proiectul raportului anual de progrese privind implementarea PNDR 2007 a fost aprobat în cadrul celei de-a doua reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru PNDR din 24 iunie 2008 și ulterior, transmis serviciilor Comisiei Europene.

Prin adresa nr. AGRI D/25674/23.10.2008, Comisia Europeană a transmis Autorității de Management pentru PNDR acordul pentru Raportul anual de progrese privind implementarea PNDR în România în anul 2007, subliniind totodată câteva aspecte ce trebuie avute în vedere pentru raportul PNDR 2008.

În ceea ce privește Raportul anual de progrese privind implementarea PNDR în anul 2008, acesta a fost transmis spre analiză membrilor Comitetului de Monitorizare prin adresa DGDR nr. 79962/17.06.2009 și aprobat în data de 24 iunie 2009. Raportul a inclus și recomandările serviciilor Comisiei Europene menționate mai sus și comunicate în urma analizării raportului pentru anul anterior.

În urma aprobării de către membrii Comitetului de Monitorizare, raportul a fost înaintat Comisiei Europene, care prin adresa nr. MD/tz D(2009) 237219/19.08.2009 a transmis o serie de observații și recomandări.

În data de 10 noiembrie 2009, prin adresa nr. 82123, Autoritatea de Management pentru PNDR a transmis Comisiei Europene versiunea consolidată a Raportului anual PNDR 2008, documentul fiind aprobat de serviciile CE și considerat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului CE nr. 1698/2005.

Capitolul 1 **Modificări ale condițiilor generale**

1.1 Cadrul instituțional și politic din România

La sfârșitul anului 2009 s-au produs anumite schimbări la nivelul instituțiilor publice. Astfel, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2009 pentru stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale (M.O. nr. 919/29.12.2009) a fost modificată structura și componența Guvernului României.

Modificarea structurii și componenței Guvernului a presupus, după caz, reorganizarea, comasarea, preluarea activității și a structurilor specializate pe diverse domenii sau încetarea activității anumitor structuri.

În acest sens, la începutul anului 2010, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a fost supus unei reorganizări, în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 25/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, publicată în Monitorul Oficial nr. 23/12.01.2010.

Reorganizarea Ministerului Agriculturii a presupus comasarea sau desființarea anumitor direcții din cadrul Ministerului, însă modificările intervenite în structura MADR nu au avut impact asupra structurii organizatorice a Autorității de Management pentru PNDR.

1.2 Schimbări ale politicilor comunitare și naționale

1.2.1 Impactul bilanțului de sănătate al Politicii Agricole Comune și al Planului European de Redresare Economică asupra Planului Național Strategic și Programului Național de Dezvoltare Rurală

În evaluarea punerii în aplicare a reformei politicii agricole comune din 2003, schimbările climatice, energia din surse regenerabile, gestionarea apei, biodiversitatea, inovația și restructurarea sectorului produselor lactate au fost identificate ca fiind noi provocări majore pentru agricultura europeană.

În acest context, în data de 20 noiembrie 2007, Comisia a prezentat Parlamentului European și Consiliului o comunicare intitulată „Pregătire în vederea verificării eficienței reformei PAC”.

Comunitatea, în calitate de parte la Protocolul de la Kyoto, a fost invitată să pună în aplicare și/sau să elaboreze în continuare politici și măsuri în funcție de situația națională, cum ar fi promovarea formelor durabile de agricultură pe baza considerațiilor privind schimbările climatice. În plus, Protocolul de la Kyoto obligă părțile să formuleze, să pună în aplicare, să publice și să actualizeze în mod regulat programele naționale și, după caz, pe cele regionale care conțin măsuri

privind atenuarea schimbărilor climatice și măsuri care să faciliteze adaptarea adecvată la schimbările climatice.

Astfel, rolul sprijinului acordat pentru dezvoltarea rurală trebuie în continuare consolidat în acest context, dovezile științifice solide subliniind nevoia de a acționa urgent în acest sens.

Comunitatea a fost, de asemenea, invitată să examineze toate modalitățile posibile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Cu toate că agricultura europeană a contribuit mai mult decât alte sectoare la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru viitor, sectorului agricol i se solicită intensificarea eforturilor de reducere a emisiilor ca parte din strategia UE privind schimbările climatice globale.

Având în vedere problemele grave provocate de penuria de apă și de secete, Consiliul a considerat, în concluziile sale privind „Deficitul de apă și seceta” din 30 octombrie 2007, că ar trebui acordată mai multă atenție aspectelor legate de gestionarea apei, inclusiv calitatea apei, prin intermediul instrumentelor adecvate ale PAC. Existența unei gestionări durabile a apei este esențială pentru agricultura europeană, cu scopul de a îmbunătăți eficiența în ceea ce privește cantitatea de apă utilizată în agricultură și de a proteja mai bine calitatea apei. În contextul schimbărilor climatice preconizate, este posibil ca regiunile grav afectate de secetă să crească în suprafață și frecvență. În plus, în concluziile sale privind „Oprirea pierderii biodiversității” din 18 decembrie 2006, Consiliul a subliniat faptul că protejarea biodiversității rămâne o provocare majoră, care este accentuată de schimbările climatice și cererea de apă și că, deși s-au făcut progrese reale în acest sens, atingerea țintei privind biodiversitatea, stabilită de Comunitatea Europeană pentru 2010, va necesita eforturi suplimentare.

Agricultura europeană are un rol cheie în protejarea biodiversității. Este important ca acțiunile referitoare la aceste priorități comunitare să fie consolidate și mai mult în programele de dezvoltare rurală aprobate în temeiul Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005. Inovarea poate contribui în mod deosebit la dezvoltarea noilor tehnologii, produse și procese și prin urmare va susține eforturile de abordare a schimbărilor climatice, energiei din surse regenerabile, gestionării apei și biodiversității. Astfel, ar trebui acordat sprijin specific pentru inovare cu referire la aceste provocări, pentru a crește eficacitatea operațiunilor respective.

De asemenea, expirarea în 2015 a sistemului de cote la lapte în temeiul Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1234/2007 din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole va necesita eforturi specifice din partea producătorilor de produse lactate pentru a se adapta la condițiile în schimbare, în special în regiunile dezavantajate. Este prin urmare oportun ca această situație specifică să fie considerată de asemenea drept o nouă provocare pe care statele membre ar trebui să o poată aborda în vederea asigurării unei tranziții fără probleme pentru sectoarele lor de produse lactate.

Concluzia comunicării a fost că, dată fiind importanța acestor priorități, statele membre trebuie să includă în programele lor de dezvoltare rurală acțiuni referitoare la noile provocări, aprobate în conformitate cu prezentul regulament.

Bilanțul de sănătate al PAC a echivalat cu o simplificare a cerințelor de eco-condiționalitate, cu posibilitatea pentru statele membre de a nu aplica reduceri sau excluderi de la sprijin pentru sumele sub 100 de euro/beneficiar/an, precum și cu stabilirea de reguli detaliate pentru neconcordanțele constatate în urma controalelor. Au fost stabilite, de asemenea, praguri de reducere a sprijinului în funcție de gravitate și de caracterul repetitiv (până la 5% pentru neglijență, până la 15% pentru caracter repetitiv și respectiv peste 20% pentru abatere voită).

Totodată, statele membre pot decide neaplicarea de reduceri pentru abaterile minore constatate în urma controlului.

Ca urmare a bilanțului de sănătate al PAC, fermierii români urmează să respecte standardele de management, progresiv, după cum urmează:

- Anexa II, punctul A din Regulamentul CE nr. 73/2009 începând cu 1 ianuarie 2012 (fosta Anexa III, punctul A din Regulamentul CE nr. 1782/2003),
- Anexa II, punctul B din Regulamentul CE nr. 73/2009 începând cu 1 ianuarie 2014 (fosta Anexa III, punctul B din Regulamentul CE nr. 1782/2003),
- Anexa II, punctul C din Regulamentul CE nr. 73/2009 (fosta Anexa III, punctul C din Regulamentul CE nr. 1782/2003) începând cu 1 ianuarie 2016.

În ceea ce privește plafonul sprijinului acordat tinerilor fermieri pentru instalare acesta este mărit la 70.000 Euro.

În ceea ce privește *Planul European de Redresare Economică*, aprobat în cadrul Consiliului European din perioada 11-12 decembrie 2008, s-a agreat acordarea unui stimulent pentru economia europeană prin alocarea a 5 miliarde Euro pentru proiecte din domeniul energetic, infrastructură în bandă largă de internet și proiecte care să se adreseze noilor provocări (schimbări climatice, energie regenerabilă, biodiversitate, gestiunea resurselor de apă, inovație și restructurarea sectorului produse lactate).

Propunerea Comisiei Europene a vizat transferarea unor resurse neutilizate în vederea finanțării proiectelor energetice - 3,98 miliarde Euro, pe de o parte, și în vederea finanțării infrastructurii pentru serviciile în bandă largă și a noilor provocări (obiective majore) - 1,02 miliarde Euro. Suma aferentă dezvoltării rurale s-a dorit a fi o completare a sumelor deja disponibile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală.

Din suma alocată suplimentar pentru programele de dezvoltare rurală ale statelor membre pentru PERE, României îi revine suma de 101.694.000 Euro, sumă care suplimentează bugetul inițial alocat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală pentru finanțarea unor investiții din domeniul energetic, schimbărilor climatice, energiei regenerabile, biodiversității, gestiunii resurselor de apă, inovației și restructurării sectorului produselor lactate.

Cele 5 priorități rezultate în urma Health Check erau prevăzute în PNDR, fondurile alocate suplimentar din PERE fiind folosite pentru întărirea operațiunilor existente în PNDR, menținându-se în același timp împărțirea financiară inițială între axele Programului.

1.2.2 Impactul schimbărilor în politica națională asupra Programului Național de Dezvoltare Rurală

În ceea ce privește schimbările în politica națională cu potențial impact asupra implementării PNDR, menționăm că în cursul anului 2009 nu au existat modificări care să influențeze în vreun fel implementarea PNDR. Menționăm că, în vederea îmbunătățirii calității implementării PNDR au fost modificate actele normative naționale care reglementează cadrul intern de implementare a măsurilor din PNDR. În acest sens, se remarcă adaptarea legislației în vederea stabilirii condițiilor și modalității de acordare a avansului prevăzut în PNDR pentru beneficiarii publici și privați ai Programului.

1.3 Caracteristicile structurale ale economiei din România și evoluția macroeconomică

Cu o suprafață totală de 238 mii km² și o populație de peste 21 milioane de locuitori, România, este ca mărime, cel de-al doilea nou stat-membru al Uniunii Europene, după Polonia. Ea reprezintă 6% din suprafața totală a Uniunii Europene și 4% din populația acesteia. Investițiile și competitivitatea din România constituie încă elemente care trebuie îmbunătățite, pentru a se reuși o accelerare a creșterii economice și asigurarea unei convergențe a veniturilor cu cele din UE. În anul 2005, România deținea mai puțin de 1% din PIB-ul Comunității Europene, înregistrând o creștere rapidă a PIB-ului pe cap de locuitor, dar rămânând la aproximativ 40% din media Uniunii celor 27 (*INS – Anuarul Statistic al României, 2007*).

România a evoluat în condiții puternic marcate de manifestarea virulentă a crizei financiare și economice globale. La debutul crizei, economia românească parcursese o perioadă de mai mulți ani de creștere economică în ritmuri înalte, dar însoțită de acumularea unui deficit extern relativ important, precum și de majorarea datoriei externe pe termen scurt. Cu un mic decalaj s-au manifestat și repercusiunile deteriorării climatului economic extern asupra economiei românești.

Datorită acestor factori, România a semnat acorduri de finanțare cu Fondul Monetar Internațional și cu Uniunea Europeană. Aceste acorduri asigură finanțarea corespunzătoare a deficitului de cont curent și transmit o credibilitate sporită politicilor economice și financiare.

Începând cu anul 2009, impactul crizei financiare și economice globale asupra economiei românești se manifestă din ce în ce mai pronunțat pe culoarul indirect și anume pe acela al lichidității externe și al deteriorării condițiilor macroeconomice.

Creșterea consistentă din anii anteriori a activității economice a fost urmată de o contracție puternică în anul 2009. Pe fondul crizei actuale, scăderea economică a condus la dezinvestiții și majorarea importantă a șomajului, ceea ce periclitează procesul de convergență reală și starea financiară a companiilor și populației.

Conform definiției¹ din legislația națională, zonele rurale din România acoperă 87,1% din teritoriul țării, cuprinzând 44,9% din populație (la 1 iulie 2009, conform

¹ Din punct de vedere administrativ, teritoriul României este organizat, la nivel NUTS 5, în 319 localități (dintre care 103 municipii – cele mai importante orașe), care formează zona urbană, și 2.851 comune, care constituie zona rurală (la 31 decembrie 2005), conform Legii

indicatorilor Institutului Național de Statistică²), și anume, 9,65 milioane de locuitori în anul 2009, comparativ cu 9,66 milioane locuitori în anul 2008.

Valorile negative ale sporului natural conjugate cu cele ale soldului migrației externe au făcut ca populația României să se reducă continuu (-34,483 mii locuitori în perioada 1 iulie 2008 - 1 iulie 2009).

În anul 2009, scăderea s-a realizat în principal pe seama reducerii populației din mediul rural (-22,671 mii persoane față de 2008), scădere care a afectat mai mult populația feminină decât populația masculină.

În mod similar și densitatea medie s-a diminuat ușor comparativ cu anul 2008, ajungând în 2009 la 90,1 locuitori/km² (46,5 loc/km² în rural); de asemenea, această reducere poate fi observată și comparativ cu anul 2000 când densitatea medie a fost de 94,1 locuitori/km² (47,9 loc/km² în rural).

Structura pe vârste a populației confirmă continuarea lentă, dar sigură a procesului de îmbătrânire demografică, cu valori mai accentuate în mediul rural. Populația feminină este mai îmbătrânită decât cea masculină, îndeosebi în mediul rural.

Vârsta medie a populației, cu valori mai mari la populația feminină, a crescut comparativ cu anul 2008, în ambele medii. (*Tabelul 1*).

În privința nivelului de educație în trimestrul III 2009, 60,8% din populația de 15 ani și peste are cel puțin un nivel de instruire mediu (52,1% sunt absolvenți ai formei de învățământ mediu și 10,02% ai învățământului superior), iar 37,7% din populația de 15 ani și peste are un nivel scăzut de educație.

Există diferențe între structura pe niveluri de educație a populației din mediul urban și din rural. Astfel, se constată o mai mare concentrare a populației de 15 ani și peste cu un nivel ridicat de educație în mediul urban (77,4% din persoane au studii medii sau superioare) față de mediul rural, unde predomină populația cu un nivel scăzut de educație (56,7% au studii primare, gimnaziale sau nu au absolvit nici o școală). Cea mai accentuată diferențiere se constată în cazul absolvenților învățământului superior, a căror pondere este de aproximativ 7 ori mai mare în urban decât în rural.

350/2001 privind amenajarea teritorială și urbanismul și Legii 351/2001 referitoare la aprobarea Planului Național de Amenajare Teritorială. La rândul lor, comunele sunt, în majoritatea lor, formate din mai multe sate (existând, în total, 12.946 sate), care nu au responsabilități administrative. Pentru ca o comună să devină oraș, trebuie aprobată o lege specifică. Orașele și comunele sunt grupate în județe (nivel NUTS3), care au funcții administrative. Cele 42 județe sunt grupate în 8 regiuni de dezvoltare (NUTS2), care nu au funcții administrative.

² În prezent, România dispune de o bază de date care cuprinde indicatorii relevanți ai zonelor rurale, definiți conform legislației naționale. Analiza din Planul Național Strategic se bazează pe acești indicatori.

Tabelul nr. 1

Populația și densitatea	Populația la 1 Iulie ¹⁾ (număr)									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
România	22.435.205	22.408.393	21.794.793	21.733.556	21.673.328	21.623.849	21.584.365	21.537.563	21.504.442	21.469.959
Rural - date absolute	10.190.607	10.164.645	10.186.058	10.133.399	9.777.730	9.743.952	9.670.427	9.659.904	9.669.114	9.646.443
- %	45,4	45,4	46,7	46,6	45,1	45,1	44,8	44,8	44,9	44,9
Densitatea (loc/Km²)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
România - %	94,1	94,0	91,4	91,2	90,9	90,7	90,5	90,3	90,4	90,1
Rural - %	47,9	47,8	47,9	47,7	47,1	47,0	46,6	46,5	46,6	46,5

¹⁾Date calculate pe baza Recensământului Populației și Locuințelor din 18 martie 2002.

Structura populației pe grupe de vârstă	România			din care: Rural		
	0-14 ani	15-64 ani	65 ani și peste	0-14 ani	15-64 ani	65 ani și peste
2000	18,3	68,4	13,3	19,7	62,7	17,6
2001	17,8	68,6	13,6	19,6	62,4	18,0
2002	17,3	68,6	14,0	19,2	62,8	18,0
2003	16,7	69,0	14,3	18,7	63,0	18,3
2004	16,1	69,4	14,5	18,3	63,2	18,5
2005	15,6	69,6	14,8	17,8	63,4	18,8
2006	15,4	69,8	14,8	17,7	63,6	18,7
2007	15,3	69,9	14,8	17,4	63,9	18,7
2008	15,2	69,9	14,9	17,4	64,0	18,6
2009	15,1	70,0	14,9	17,0	64,4	18,6

Vârsta medie a populației	2000			2001			2002		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
România	37,2	35,9	38,4	37,4	36,1	38,7	37,8	36,4	39,1
Rural	38,6	37,0	40,2	38,7	37,1	40,3	38,9	37,3	40,5

Vârsta medie a populației	2003			2004			2005		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
România	38,1	36,7	39,4	38,3	36,9	39,7	38,6	37,1	39,9
Rural	39,0	37,4	40,7	39,3	37,6	40,9	39,4	37,7	41,0

Vârsta medie a populației	2006			2007			2008			2009		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
România	38,8	37,3	40,1	39,0	37,6	40,4	39,2	37,8	40,7	39,5	38,0	40,9
Rural	39,6	37,9	41,2	39,8	38,1	41,4	39,9	38,3	41,6	40,1	38,4	41,7

**Sursa: Institutul Național de Statistică al României*

Există diferențe semnificative din punct de vedere al densității populației, pe tot teritoriul României. Majoritatea comunelor cu mai puțin de 50 locuitori/km² sunt grupate în partea de vest a țării, comparativ cu zonele din est și din sud, unde predomină comunele, cu densități ale populației de 50-100 locuitori/km². Cele mai populate zone rurale sunt cele din nord-estul țării, unde rata natalității este ridicată, și în regiunile din sud, puternic industrializate în perioada comunistă. Există mari disparități, determinate în special de influența reliefului la nivel regional și județean. În acest context, se remarcă cele 24 de comune și orașe care se suprapun în totalitate sau parțial cu Rezervația Biosferei Delta Dunării unde densitatea medie a populației este de 28,7 locuitori/km².

Între anii 2002-2008, economia românească a înregistrat o importantă creștere economică, dezinflația și scăderea ratei șomajului înregistrată la Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă confirmând progresele realizate spre o dezvoltare economică durabilă.

Produsul intern brut (PIB) a înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2000-2008, atingând valoarea de 514.654,0 milioane lei în 2008. În anul 2009, PIB-ul a scăzut la o valoare de 491.273,7 milioane lei.

Rata inflației în decembrie 2009 comparativ cu aceeași lună a anului 2008 a fost de 5,59%. Prețurile mărfurilor alimentare au crescut cu 0,4%, cele ale mărfurilor nealimentare cu 7,7%, iar tarifele serviciilor cu 6,9%.

În cadrul grupei de mărfuri alimentare, creșteri importante de prețuri au înregistrat următoarele mărfuri: zahăr, produse zaharoase și miere de albine, margarină (+4,4%), alte produse alimentare, ouă (+3,5%), carne, preparate și conserve din carne (+2,8%), cacao și cafea (+2,7%), pește și conserve din pește (+2,4%), băuturi alcoolice (+2,3%). Scăderi ale prețurilor au fost la ulei comestibil (-21,3%), fructe proaspete (-11,4%), fasole boabe și alte leguminoase (-1,9%).

Creșterea prețurilor la mărfurile nealimentare cu 7,7% a fost determinată de creșteri ale prețurilor la tutun, țigări (+38,6%), combustibili (+13,2%), cărți, ziare, reviste (+9,8%), medicamente (+8,2%), energie termică (+4,2%), articole de igienă și cosmetice (+2,8%), articole chimice (+2,7%), încălțăminte din piele (+2,3%), ceasuri, aparate audio-video, articole sportive (+1,9%). S-a observat o scădere a prețurilor la gaze naturale (-8,4%).

Tarifele serviciilor au crescut cu 6,9%, în principal în cazul serviciilor de apă, canal, salubritate (+15,0%), al altor servicii (+9,7%), pentru transport aerian (+8,4%), telefon (+7,8%). Creșteri sub media grupei au înregistrat tarifele pentru transport urban (+6,7%), cinematografe, teatre, muzee, cheltuieli cu învățământul și turismul (+4,5%), îngrijire medicală (+4,4%), reparații auto, electronice și lucrări foto (+4,3%), abonamente radio, televiziune (+3,5%), restaurante, cafenele, cantine (+2,6%), chirie, confecționat și reparat îmbrăcăminte și încălțăminte (+2,5%), igienă și cosmetică (+2,3%), abonamente auto (+2,0%).

În perioada 2002-2008 s-a observat o scădere continuă a ratei șomajului înregistrată la agențiile de ocupare a forței de muncă, comparativ cu anul 2009 când aceasta a început să crească, ajungând la 6,8% față de 5,8% în anul 2008.

Pe ansamblul gospodăriilor, în anul 2008, veniturile totale³, în termeni nominali, au fost de 731,53 lei lunar pe o persoană, în creștere cu 153,82 lei față de anul 2007. De asemenea, s-au înregistrat creșteri ale veniturilor gospodăriilor de agricultori, acestea fiind mai mari cu 92,05 lei comparativ cu anul 2007.

În cadrul producției ramurii agriculturii, în perioada 2000-2009, ponderea cea mai mare o deține producția vegetală.

În ceea ce privește evoluția producției ramurii agriculturii față de anul precedent, se observă creșteri în anii 2001 (+22,7%), 2003 (+7,5%), 2004 (+18,1%), 2006 (+2,9%), precum și în anul 2008 (+21,2%).

La producția vegetală, în anul 2009, se constată o scădere de 20,4%, iar la producția animală o creștere de 13,3% față de anul precedent.

Principalii indicatori macroeconomici aferenți perioadei 2000-2009 sunt prezentați în Tabelul nr. 2.

³Cuprind veniturile din salarii, agricultură, activități neagricole independente, prestații sociale, proprietate, vânzări de active din patrimoniul gospodăriei și alte venituri bănești, precum și veniturile în natură (evaluate în lei).

Tabelul nr. 2

Principalii indicatori macroeconomici pentru perioada 2000 – 2009										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ¹⁾	2009 ²⁾
Venitul național brut - mil. lei prețuri curente	80.309,2	117.053,9	150.414,2	192.856,3	237.001,8	280.463,8	333.114,5	401.081,4	499.678,5	
Produsul intern brut - mil. lei prețuri curente	80.984,6	117.945,8	152.017,0	197.427,6	247.368,0	288.954,6	344.650,6	416.006,8	514.654,0	491.273,7
Produsul intern brut - în % față de anul precedent	102,4	105,7	105,1	105,2	108,5	104,2	107,9	106,3	107,3	92,9
Valoarea adăugată brută - mil. lei prețuri curente	72.736,4	106.120,0	136.922,3	175.640,9	220.931,3	255.232,7	304.269,8	368.356,3	458.489,4	441.935,4
Agricultură, vânat și silvicultură; pescuit și piscicultură	8.773,4	15.641,6	17.289,3	22.847,5	31.055,0	24.291,8	26.861,9	23.992,2	34.448,2	30.768,0
Industrie, inclusiv energie	21.107,0	31.247,4	41.095,5	48.778,1	61.627,2	71.731,2	84.556,0	101.148,0	117.995,7	116.474,8
Construcții	3.892,5	6.237,3	8.648,8	11.318,4	14.649,0	18.865,2	25.547,8	37.923,8	54.538,2	48.386,4
Comerț; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; transporturi și telecomunicații	17.279,5	23.960,8	30.128,5	40.096,3	50.980,5	62.566,8	76.432,6	94.375,8	112.892,1	104.292,5
Activități financiare; imobiliare, închirieri și servicii pentru întreprinderi	11.946,6	16.023,4	21.572,8	24.299,4	30.426,1	38.189,9	45.694,1	57.006,0	71.881,5	74.133,4
Alte activități de servicii	9.737,4	13.009,5	18.187,4	28.301,2	32.193,5	39.587,8	45.177,4	53.910,5	66.733,7	67.880,3
Valoarea adăugată brută - în % față de anul precedent	102,7	105,9	105,0	105,1	108,5	103,6	107,8	106,9	107,6	93,5
Agricultură, vânat și silvicultură; pescuit și piscicultură - în % față de anul precedent	81,6	128,2	93,1	105,0	118,6	82,8	103,4	84,7	121,9	99,6
Industrie, inclusiv energie - în % față de anul precedent	105,8	104,8	105,5	104,4	107,6	102,6	107,2	105,4	101,9	95,7
Construcții - în % față de anul precedent	104,3	111,3	108,8	107,0	109,4	111,2	123,4	133,9	126,1	86,4
Comerț; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; transporturi și telecomunicații - în % față de anul precedent	104,1	103,9	105,4	110,2	111,0	111,6	113,2	110,3	108,1	88,8
Activități financiare; imobiliare, închirieri și servicii pentru întreprinderi - în % față de anul precedent	109,3	101,0	110,8	100,3	109,6	110,2	111,9	107,2	105,2	94,2

Alte activități de servicii - în % față de anul precedent	109,0	95,3	108,2	103,1	97,0	103,1	92,0	101,5	100,7	99,7
Agricultură, vânat și silvicultură; pescuit și piscicultură - % în PIB	10,8	13,3	11,4	11,6	12,6	8,4	7,8	5,8	6,7	6,3
Exportul de bunuri și servicii - în % față de anul precedent	123,2	111,9	117,1	109,3	114,1	107,6	110,4	107,8	108,7	94,5
Importul de bunuri și servicii - în % față de anul precedent	127,5	118,7	112,3	116,5	122,1	116,0	122,6	127,3	107,8	79,4
Rata medie anuală a inflației - %	45,7	34,5	22,5	15,3	11,9	9	6,56	4,84	7,85	5,59

*Sursa: *Institutul Național de Statistică al României*

¹⁾ Date semidefinite.

²⁾ Date provizorii

Tabelul nr. 3

Agricultura și dezvoltarea rurală: datele de bază (anii 2000-2009)										
Indicatori	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008¹⁾	2009²⁾
Producția ramurii agricole – milioane lei prețuri curente										
Total	16.071	27.843	31.585	40.412	55.314	46.540	50.650	47.700	66.994	60.352
Vegetală	9.910	17.482	18.084	25.919	38.097	27.959	31.327	28.723	45.742	36.394
Animală	5.962	10.045	13.139	14.118	16.825	18.186	18.849	18.292	20.536	23.266
Servicii agricole	199	316	362	375	392	395	474	685	716	692
Indicii producției ramurii agricole (anul precedent = 100) - %										
Total	85,2	122,7	96,5	107,5	118,1	86,9	102,4	82,3	121,2	98,9
vegetală	79,2	135,3	88,7	110,0	126,8	82,5	102,2	71,3	140,9	98,9
animală	96,7	102,1	110,2	104,6	102,9	96,9	102,4	99,4	91,4	99,0
servicii agricole	73,6	114,0	91,1	84,7	86,4	86,0	107,0	132,5	90,9	93,2
Evoluția efectivelor de animale, păsări și familii de albine - mii capete ³⁾										
bovine – total	2.870	2.800	2.878	2.897	2.808	2.862	2.934	2.819	2.684	2.503
vaci, juninci și bivolițe	1.775	1.746	1.759	1.757	1.756	1.812	1.810	1.732	1.639	1.528
porcine – total	4.797	4.447	5.058	5.146	6.495	6.622	6.815	6.565	6.174	5.893
scroafe de prăsilă	323	334	362	335	426	495	520	442	376	359
ovine și caprine – total	8.195	7.776	7.945	8.125	8.086	8.298	8.406	9.334	9.780	10.385
cabaline – total	865	860	879	897	840	834	805	862	820	781
păsări – total	70.076	71.413	77.379	76.616	87.014	86.552	84.991	82.036	84.373	83.631
păsări ouătoare	40.760	42.156	44.667	44.122	51.889	49.725	50.278	45.208	45.529	39.834
familii de albine - mii familii	649	745	781	840	888	888	891	982	998	1.106

*Sursa: Institutul Național de Statistică al României

¹⁾ Date semidefinite.

²⁾ Date provizorii.

³⁾ Efectivele de animale, păsări și familii de albine sunt la 1 decembrie în anii 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 și 2009 și la 31 decembrie pentru perioada 2000 - 2003.

Contribuția agriculturii la PIB a fost întotdeauna ridicată. Valoarea adăugată brută (VAB) a agriculturii a reprezentat 6,3% din PIB în anul 2009, comparativ cu 6,5% în anul 2008 (*INS, 2009 – date provizorii*). Cu toate acestea, ea rămâne scăzută, având în vedere resursele neutilizate. Restructurarea agriculturii va avea un impact deosebit asupra economiei rurale în general, având în vedere că agricultura continuă să rămână cea mai importantă activitate din spațiul rural și o sursă esențială de venit pentru gospodării.

În luna decembrie 2009, comparativ cu luna decembrie 2008, prețurile produselor agricole au crescut cu 1,8%.

Această creștere s-a datorat în principal produselor animale ale căror prețuri au avut o contribuție de 1,5 puncte procentuale la evoluția pe ansamblu a prețurilor produselor agricole. Produsele de origine vegetală au participat la această evoluție a prețurilor cu 0,3 puncte procentuale.

Prețurile produselor vegetale au crescut cu 0,4%. Această evoluție a prețurilor înregistrată pe total produse vegetale în luna decembrie 2009, față de aceeași lună a anului precedent, a fost determinată în principal, de creșterea prețurilor la varză de toamnă cu 89,7%, soia cu 35,8%, morcovi cu 11,8%, ceapă uscată cu 7,3%, floarea soarelui cu 3,8%.

Scăderi ale prețurilor au fost la orz și orzoaică (-25,6%), mere de masă (-13,8%), porumb boabe (-9,3%), cartofi (-3,0%).

Prețurile produselor animale au crescut cu 4,3%. Evoluția acestor prețuri s-a datorat în principal creșterii prețurilor la carne de ovine - în greutate vie cu 91,5%, miere de albine cu 12,3%, carne de bovine - în greutate vie cu 11,7%, ouă de găină cu 9,3%, carne de pasăre - în greutate vie cu 2,5%.

Având în vedere faptul că indicatorii prezentați sunt de natură macroeconomică și, astfel, modificări semnificative în implementarea PNDR ca urmare a unor factori externi de natură socio-economică pot fi identificate în timp și corelând acest aspect cu durata scurtă de implementare a PNDR de la momentul lansării și până la sfârșitul anului 2009, în momentul de față, impactul schimbărilor socio-economice asupra implementării Programului, precum și efectele implementării PNDR asupra condițiilor socio-economice nu se pot cuantifica.

Însă, în cadrul evaluării intermediare acest aspect va fi vizat, urmând a se stabili atât contribuția Programului la realizarea obiectivelor strategice prin intermediul indicatorilor macroeconomici (rata de ocupare, PIB, densitatea populație, etc.), cât și impactul condițiilor macro-economice asupra implementării Programului.

1.4 Cadrul legislativ

În vederea asigurării cadrului legal corespunzător implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, precum și pentru accelerarea gradului de absorbție a fondurilor derulate, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a emis o serie de acte normative cu impact asupra sectorului de dezvoltare rurală, acte pe care le prezentăm mai jos.

Actele normative pe care le prezentăm mai jos au fost elaborate în scopul aplicării tuturor prevederilor comunitare în coroborare cu cele naționale și respectiv pentru completarea legislației naționale în vederea asigurării cadrului legislativ, administrativ și instituțional necesar unei bune implementări a Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Astfel, au fost reglementate înființarea, organizarea și funcționarea autorității de management și a agențiilor de plăți, a fost stabilit cadrul general de implementare a PNDR și de asemenea, progresiv, pe măsura implementării măsurilor din cadrul PNDR, au fost elaborate fluxurile procedurale și manualele de procedură aferente acestora.

De asemenea, având în vedere că în procesul de implementare au intervenit situații noi care implică actualizarea manualelor de procedură, atât pentru măsurile implementate de APDRP, cât și pentru cele implementate direct de AM - PNDR, acestea sunt supuse consolidării prin instrucțiuni de modificare și completare, aprobate prin ordin de ministru.

În completarea măsurilor de sprijin din PNDR au fost promovate și o serie de scheme de ajutor de stat, avându-se astfel în vedere și susținerea altor sectoare decât agricultura, respectiv cele de procesare a produselor agricole și forestiere în scopul obținerii de produse neagricole.

De asemenea, au fost încheiate o serie de protocoale interinstituționale pentru o bună implementare și monitorizare a măsurilor PNDR și pentru asigurarea respectării demarcărilor între diferitele programe susținute de fonduri comunitare.

Față de cele menționate, procesul legislativ este în continuă armonizare, scopul fiind reprezentat de apărarea intereselor financiare comunitare și naționale în gestionarea fondurilor publice, precum și pentru eficientizarea implementării Programului printr-un cadru optim de măsuri ce privesc domeniile legislativ, administrativ și instituțional.

Actele normative elaborate în decursul anului 2009, cu impact asupra sectorului de dezvoltare rurală sunt:

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 118 din 3 martie 2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 246/2008 privind stabilirea modului de implementare, a condițiilor specifice și a criteriilor de eligibilitate pentru aplicarea schemelor de plăți directe și plăți naționale directe complementare în sectorul vegetal, pentru acordarea sprijinului aferent măsurilor de Agromediu și zone defavorizate;

√ Hotărârea Guvernului nr. 902/2009 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 224/ 2008 privind stabilirea cadrului general de

implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 - publicată în Monitorul Oficial cu numărul 580 din data de 20 august 2009, cu modificările și completările ulterioare. În procesul de derulare a Programului a fost identificată necesitatea ca în categoria excepțiilor prevăzute în textul Hotărârii de Guvern să fie incluși și beneficiarii măsurii 125 „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”.

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 40/2009 pentru stabilirea unor reguli detaliate de implementare a măsurilor din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și Programului Operațional pentru Pescuit în ceea ce privește aplicarea regulii cumulului ajutoarelor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102/19.02.2009 cu modificările și completările ulterioare;

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 46/2009 privind stabilirea activităților și atribuțiilor specifice Agenției Naționale de Consultanță Agricolă în vederea implementării unor măsuri din PNDR și pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru anul 2009 – fără publicare în Monitorul Oficial.

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 102/2009 pentru aprobarea tipurilor de investiții și a plafoanelor maxime ale creditelor ce se acordă în anul 2009, în condițiile Legii nr. 231/2005 privind stimularea investițiilor în agricultură, industrie alimentară, silvicultură, piscicultură, precum și în activități nonagricole, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133/03.03.2009 cu modificările și completările ulterioare:

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 204/2009 privind modificarea articolului 3 din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 102/2009 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243/13.03.2009;

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 475 din 17.07.2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr.102/2009, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 509/24.07.2009;

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 532/2009 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 102/2009 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584/21.08.2009;

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 338/21.05.2009 privind modificarea anexei la O.M. 359/11.06.2008 privind constituirea Comitetului de Selecție și a Comisiei de Contestații, pentru proiectele aferente măsurilor din PNDR, precum și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestora – fără publicare în Monitorul Oficial

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 351/2009 privind constituirea Comitetului de Selecție și a Comisiei de Contestații, pentru proiectele aferente măsurilor din PNDR, precum și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestora – fără publicare în Monitorul Oficial, cu modificările și completările ulterioare

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 643/2008 pentru aprobarea manualelor de proceduri consolidate ale Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit – fără publicare în Monitorul Oficial al României, cu modificările și completările ulterioare:

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 384/2009 pentru aprobarea sistemului de sancțiuni pentru măsurile 214 "Plăți de agro-mediu", 211 "Sprijin pentru zona montană defavorizată" și 212 "Sprijin pentru zone

defavorizate, altele decât zona montană" din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, publicat în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 539 din 04.08.2009

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 531/2009 pentru modificarea Anexei la O.M. 140/2008 privind Constituirea Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, precum și pentru aprobarea ROF PNDR, fără publicare în Monitorul Oficial al României

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale 615/2009 pentru modificarea O.M. 575/2008 privind delegarea unor atribuții Secretarului de Stat coordonator al domeniului SAPARD; Dezvoltare Rurală, Pescuit și Acvacultură, precum și stabilirea unor atribuții specifice Directorului General al Direcției Generale Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR, pentru derularea procedurii de selecție în vederea implementării fazelor 1 și 2 ale sub-măsurii 431.1 „Construcție parteneriate public-private” din cadrul PNDR, fără publicare în Monitorul Oficial al României

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 524 din 13.08.2009 privind modificarea și completarea Anexei nr. 11 la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 567/2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural”, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591/26.08.2009;

√ Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 622 din 30.09.2009 privind modificarea și completarea Anexei nr. 1 la Schema de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural” aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 567/2008, transmis la data de 02.10.2009 pentru a fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I;

√ Hotărârea Guvernului nr. 606/2009 privind aplicarea Legii nr. 490/2004 privind stimularea financiară a personalului care gestionează fonduri comunitare și a Legii nr.1/2004 privind înființarea organizarea și funcționarea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 402/12.06.2009;

√ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 74/2009 privind gestionarea fondurilor comunitare nerambursabile provenite din Fondul european de garantare agricolă, Fondul european agricol de dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și a fondurilor alocate de la bugetul de stat, privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană și a fondurilor alocate de la bugetul de stat aferente programului de colectare și gestionare a datelor necesare desfășurării politicii comune în domeniul pescuitului și a programului de control, inspecție și supraveghere în domeniul pescuitului și pentru modificarea art. 10 din Legea nr. 218/2005 privind stimularea absorbției fondurilor SAPARD, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit, Fondul european de garantare agricolă, prin preluarea riscului de creditare de către fondurile de garantare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434/25.06.2009 – participare alături de DGBFFE.

√ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 79/2009 privind reglementarea unor măsuri pentru stimularea absorbției fondurilor alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru renovarea și dezvoltarea spațiului rural prin creșterea calității vieții și diversificării economiei în zonele rurale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 447/30.06.2009;

√ Hotărârea Guvernului nr. 1262/28.10.2009 pentru aprobarea Normelor Metodologice din 28 octombrie 2009 de aplicare a Ordonanței de urgență a

Guvernului nr. 79/2009 privind reglementarea unor măsuri pentru stimularea absorbției fondurilor alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru renovarea și dezvoltarea spațiului rural prin creșterea calității vieții și diversificării economiei în zonele rurale;

√ Ordonanța Guvernului nr. 15/31.08.2009 privind unele măsuri pentru accelerarea absorbției sumelor alocate prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și prin Fondul European pentru Pescuit;

√ Proiect Ordin MADR pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2009 privind gestionarea fondurilor comunitare nerambursabile provenite din Fondul european de garantare agricolă, Fondul european agricol de dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și a fondurilor alocate de la bugetul de stat, privind gestionarea fondurilor nerambursabile alocate de la Comunitatea Europeană și a fondurilor alocate de la bugetul de stat aferente programului de colectare și gestionare a datelor necesare desfășurării politicii comune în domeniul pescuitului și a programului de control, inspecție și supraveghere în domeniul pescuitului și pentru modificarea art. 10 din Legea nr. 218/2005 privind stimularea absorbției fondurilor SAPARD, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit, Fondul european de garantare agricolă, prin preluarea riscului de creditare de către fondurile de garantare.

Capitolul 2

Progresul programului în raport cu obiectivele stabilite pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat

2.1 Introducere

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013 a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C (2008) 3831 din data de 16 iulie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

O politică de dezvoltare rurală echilibrată nu este o opțiune pentru viitor, ci o necesitate, cu atât mai mult având în vedere faptul că problema dezvoltării agriculturii și spațiului rural are conotații naționale importante și reprezintă o problemă extrem de complexă și de actualitate în România. Tocmai în vederea unei dezvoltări economice, sociale și de mediu durabile a zonelor rurale, și pornind totodată de la diagnoza socio-economică a spațiului rural, încă începând cu luna martie 2008 au fost lansate o serie de măsuri din cadrul PNDR, acestea venind să răspundă nevoilor imediate de dezvoltare a spațiului rural.

Astfel, în primăvara anului 2008, au fost lansate măsurile: 121 “Modernizarea exploatațiilor agricole”, 123 “Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată” – *anul 2009 a fost cel de-al treilea an de implementare pentru această măsură*, 212 „Sprijin pentru zone defavorizate – altele decât zona montană”, 214 „Plăți de agro-mediu”, 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea și îmbunătățirea moștenirii rurale” și 611 „Plăți naționale directe complementare” - *anul 2009 a fost cel de-al treilea an de implementare pentru această măsură*.

Totodată, în luna mai 2008 au fost lansate și cele două scheme de ajutor de stat aferente măsurii 123, respectiv schema XS 13/2008 „Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa I la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor” și schema XS 28/2008 „Stimularea micro-întreprinderilor în domeniul prelucrării primare a produselor forestiere, lemnoase și nelemnoase”.

În toamna anului 2008 a fost lansat un alt set de măsuri PNDR, respectiv măsurile 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi” și 313 „Încurajarea activităților turistice” în luna septembrie, măsura 511 „Asistentă tehnică” în luna octombrie și măsurile 112 „Instalarea tinerilor fermieri”, 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență”, 142 „Înființarea grupurilor de producători” în luna decembrie.

În ceea ce privește măsura 431. 1 „Construcție parteneriate public-private”, aceasta a fost lansată în toamna anului 2009, prima sesiune de lansare fiind organizată în perioada 15 septembrie – 22 octombrie 2009.

2.2 Stadiul măsurilor implementate de Autoritatea de Management pentru PNDR (AM PNDR)

2.2.1 Măsura 111 „Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe”

Obiectivul general al măsurii este reprezentat de îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol, silvic și alimentară, utilizarea durabilă a terenurilor agricole și protecția mediului, prin acțiuni de formare, informare și difuzare de cunoștințe inovative adresate persoanelor adulte care activează în sectoarele menționate.

În data de 29 septembrie 2009 a fost semnat Planul de acțiune al proiectelor implementate prin măsura de formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe pentru anul 2009, plan ce cuprinde 7 proiecte, respectiv:

1. Pregătire profesională în domeniul mecanizării agriculturii – cu o valoare estimată a proiectului de 715.700 Euro (fără TVA);
2. Instruirea și diseminarea informațiilor către fermieri, întreprinderi agricole și cele de procesare a produselor agro-alimentare pentru îmbunătățirea cunoștințelor specifice în vederea dezvoltării tehnice, financiare a afacerilor – cu o valoare estimată a proiectului de 2.417.750 Euro (fără TVA);
3. Pregătire profesională pentru sectorul lapte și produse lactate – cu o valoare estimată a proiectului de 1.677.075 Euro (fără TVA);
4. Ateliere de lucru privind înființarea grupurilor de producători – cu o valoare estimată a proiectului de 496.000 Euro (fără TVA);
5. Pregătire profesională pentru tinerii fermieri - cu o valoare estimată a proiectului de 7.647.600 Euro (fără TVA);
6. Pregătire profesională pentru sectorul carne și produse din carne – cu o valoare estimată a proiectului de 1.677.075 Euro (fără TVA);
7. Pregătire profesională pentru fermieri care dețin ferme de semisubzistență – 7.315.200 cu o valoare estimată a proiectului de (fără TVA).

În perioada rămasă după aprobarea Planului de acțiune aferent anului 2009 nu a fost lansată procedură de selecție pentru nici un proiect.

2.2.2 Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”

Obiectivul general al măsurii 141 este de a crește competitivitatea exploatațiilor agricole în curs de restructurare pentru facilitarea rezolvării problemelor legate de tranziție, având în vedere faptul că sectorul agricol și economia rurală sunt expuse presiunii concurențiale a pieței unice.

Beneficiarii măsurii 141 sunt persoane fizice în vârstă de până la 62 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare), care desfășoară activități

economice, în principal activități agricole, a căror exploatare agricolă are o dimensiune economică cuprinsă între 2 și 8 UDE, este situată pe teritoriul țării, este înregistrată în Registrul fermelor/Registrul agricol, comercializează o parte din producția agricolă obținută și întocmește un Plan de afaceri.

Srijinul acordat prin această măsură are scopul de a asigura veniturile necesare în perioada de restructurare și transformarea fermelor de semi-subsistență în exploatare orientate către piață, prin utilizarea durabilă a factorilor de producție, îmbunătățirea managementului prin diversificarea producției agricole, precum și introducerea de tehnologii performante adaptate condițiilor locale. Ca urmare, implementarea măsurii conduce la creșterea veniturilor acestor ferme concomitent cu scăderea costurilor de producție.

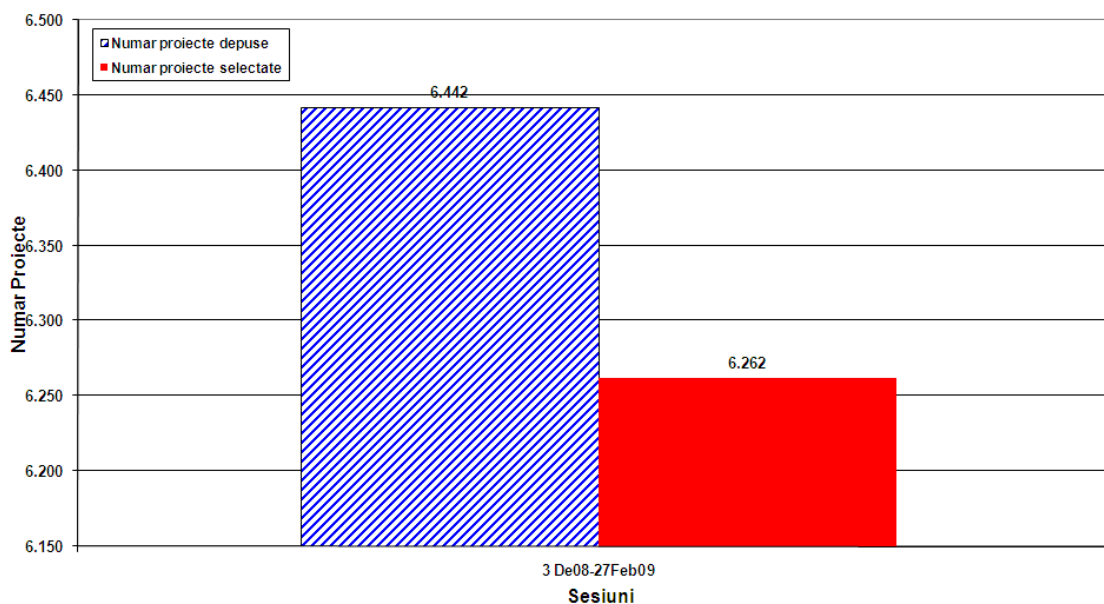
Prima sesiune de depunere a proiectelor a fost organizată în perioada 3 decembrie 2008 – 27 februarie 2009, sesiunea beneficiind de o alocare de 47.607.740 Euro, respectiv 10% din alocarea financiară publică stabilită pentru perioada 2007-2013. Aceasta a fost singura sesiune de depunere a proiectelor organizată până la sfârșitul anului 2009.

Pe parcursul acestei sesiuni de depunere au fost depuse 6.442 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 48.315,000 mii Euro. Din cele 6.442 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 6.262 proiecte, din care au fost contractate 6.148 de proiecte cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 46.110,000 mii Euro.

Graficul de mai jos prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 141, în perioada de referință:

Graficul nr. 1

Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 141

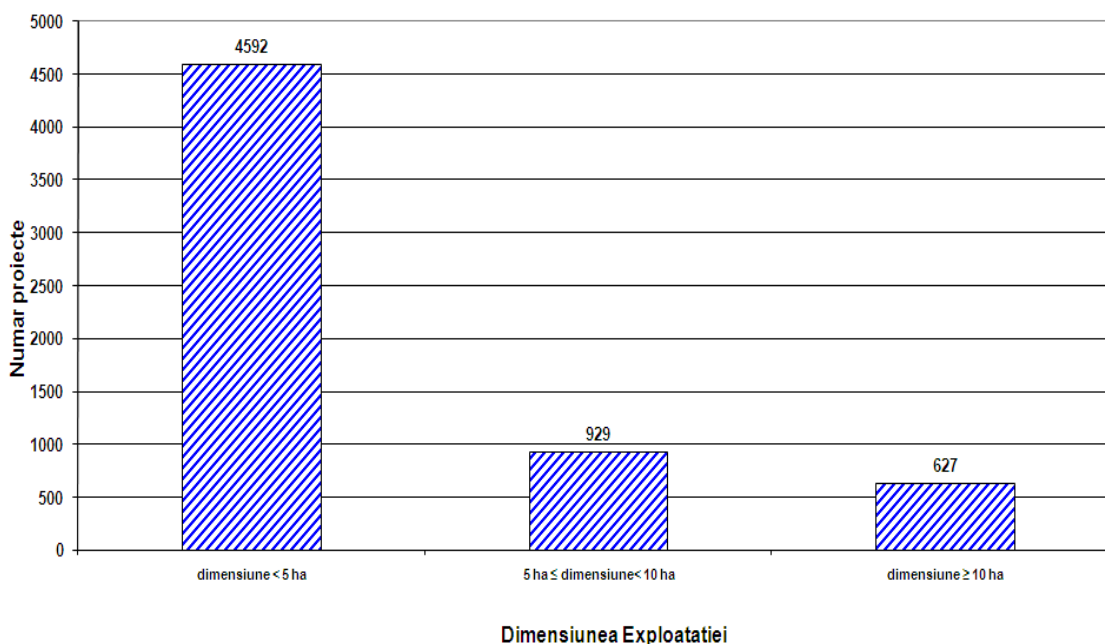
Referitor la împărțirea proiectelor aprobate în funcție de dimensiunea exploatareii, situația se prezintă astfel (a se vedea tabelul O.141):

- ponderea cea mai mare o deține categoria „Dimensiune < 5 ha” (74,69% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură) cu 4.592 proiecte aprobate și o valoare eligibilă nerambursabilă de 34.440,000 mii Euro;
- categoria „5 ha ≤ dimensiune < 10 ha” deține o pondere de 15,11% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură, cu 929 proiecte aprobate și o valoare eligibilă nerambursabilă de 6.967,500 mii Euro;
- categoria „Dimensiune ≥ 10 ha” deține o pondere de 10,20% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură, cu 627 proiecte aprobate și o valoare eligibilă nerambursabilă de 4.702,500 mii Euro.

Graficul de mai jos prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 141, pe fiecare tip de dimensiune a exploatației, în perioada de referință:

Graficul nr. 2

Măsura 141 - Numar proiecte aprobate defalcat dupa dimensiunea exploatatiei

Din numărul total al exploatațiilor de semi-subsistență sprijinite (**6.148**):

- **786** exploatații sunt conduse de femei
- **2.012** exploatații sunt conduse de tineri sub 40 de ani
- **2.711** exploatații sunt din zone defavorizate
- **803** exploatații aplică pentru Agromediu. (a se vedea tabelul O.A Indicatori adiționali)

Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 2 Sud Est Constanța deține cea mai mare pondere, respectiv 18,38% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 6 Nord Vest Satu Mare cu o pondere de aproximativ 18,33% din total proiecte aprobate și de Regiunea 3 Sud-Muntenia cu o pondere de 16,36%. Astfel, cele trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 53,07% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

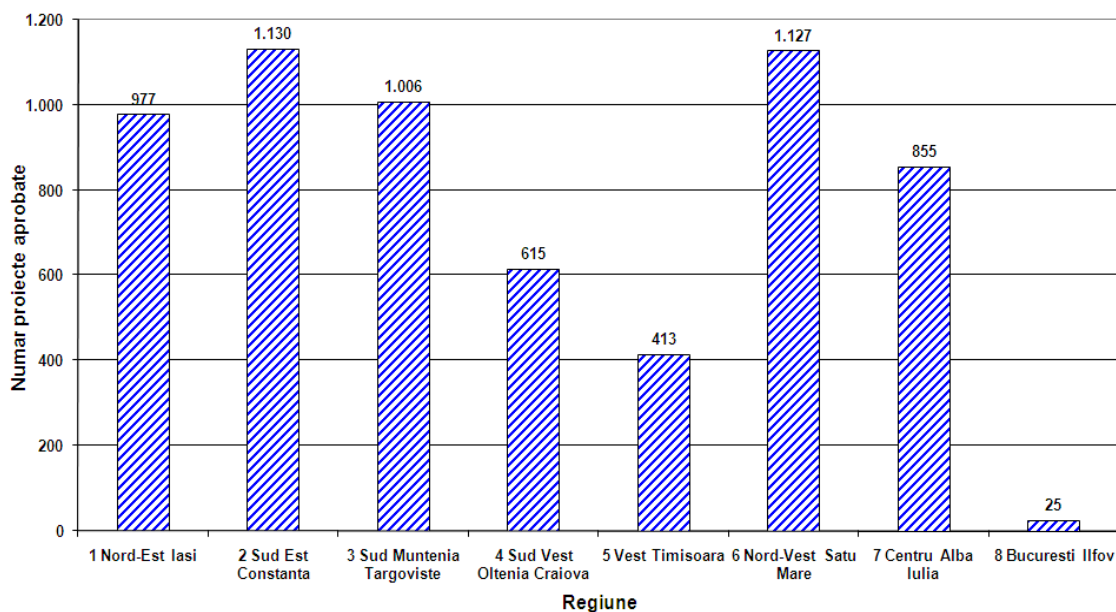
Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 4 și în Graficul nr. 3.

Tabelul nr. 4

Regiunea	Numar proiecte aprobate M141	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	977	7.327,500
2 Sud Est Constanta	1.130	8.475,000
3 Sud Muntenia Targoviste	1.006	7.545,000
4 Sud Vest Oltenia Craiova	615	4.612,500
5 Vest Timisoara	413	3.097,500
6 Nord-Vest Satu Mare	1.127	8.452,500
7 Centru Alba Iulia	855	6.412,500
8 Bucuresti Ilfov	25	187,500
Total General	6.148	46.110,000

Graficul nr. 3

Masura 141 - Numar proiecte aprobate defalcat pe regiuni

Până la sfârșitul anului 2009 s-au efectuat plăți de aproximativ 9.207,196 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 7.365,757 mii Euro, sumă ce a fost solicitată prin declarației de cheltuieli aferente perioadei 01.07.2009-15.10.2009, respectiv suma

de 1.010,400 mii Euro și prin Declarația de cheltuieli aferentă perioadei 16.10.2009-31.12.2009, respectiv suma de 6.355,357 mii Euro. (a se vedea tabelul O.141).

Solicitările de plată menționate au fost transmise Comisiei Europene, oficial, prin intermediul SFC în 10.11.2009 și 29.01.2010.

Situația plăților efectuate din punct de vedere al *dimensiunii exploatației* este următoarea:

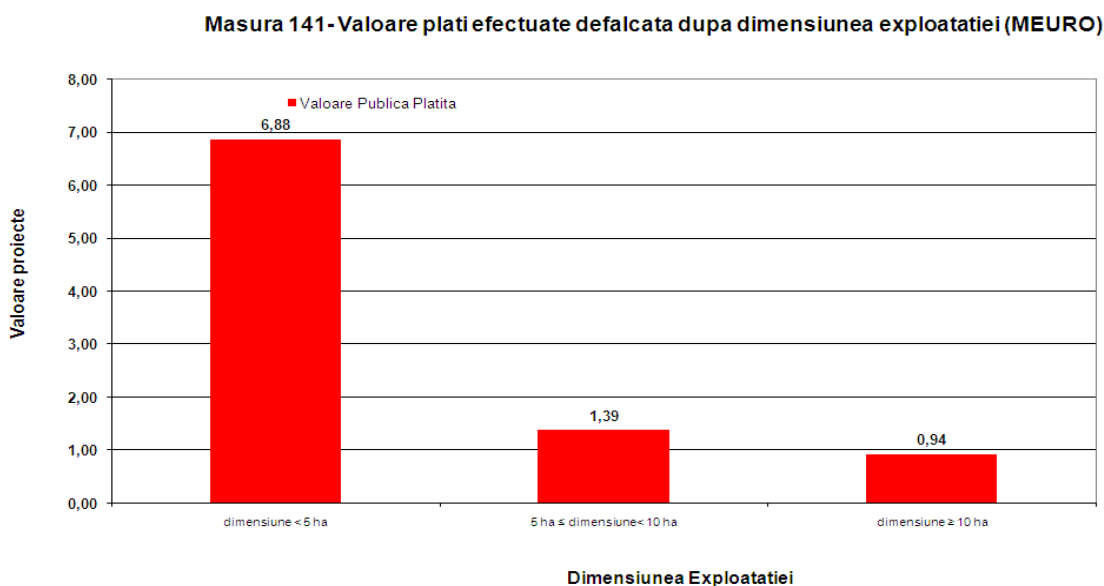
1. Dimensiune < 5 ha - s-au efectuat plăți în valoare de 6.878,268 mii Euro, reprezentând 74,71% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 5.502,614 mii Euro;

2. 5 ha ≤ dimensiune < 10 ha - s-au efectuat plăți în valoare de 1.390,210 mii Euro, reprezentând 15,10% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.112,168 mii Euro;

3. Dimensiune ≥ 10 ha - s-au efectuat plăți în valoare de 938,718 mii Euro, reprezentând 10,20% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 750,975 mii Euro.

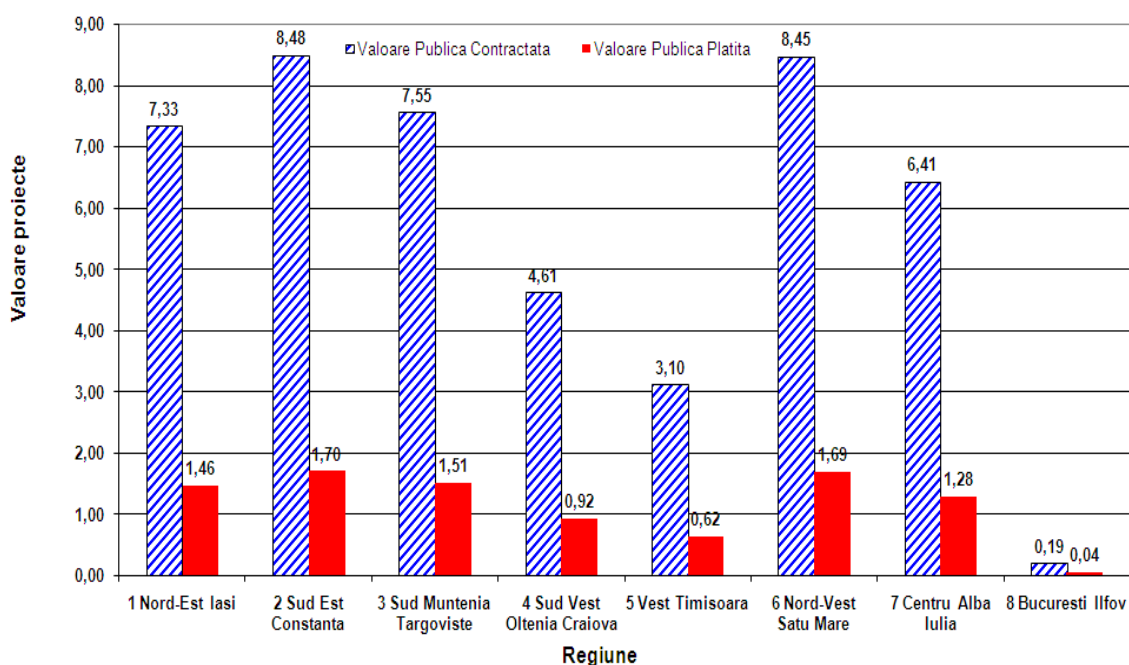
Detaliile referitoare la distribuția plăților efectuate pe tipuri de dimensiuni sunt prezentate în graficul de mai jos:

Graficul nr. 4

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Masura 141 - Valoare proiecte aprobate si platite defalcata pe regiuni (MEURO)

În ceea ce privește gradul de îndeplinire al obiectivelor PNDR, respectiv progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare, stadiul cumulativ al obiectivelor realizate este următorul:

Indicatori de realizare (număr de exploatații agricole de semisubzistență care beneficiază de sprijin) – rata de executare a PNDR este de 8%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 2%.

2.2.3 Măsura 142 „Înființarea grupurilor de producători”

Obiectivul general al măsurii 142 îl constituie încurajarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic în vederea obținerii de produse de calitate care îndeplinesc standardele comunitare, prin aplicarea unor tehnologii de producție unitare și sprijinirea accesului la piață a propriilor membri.

Beneficiarii măsurii 142 sunt grupurile de producători recunoscute oficial începând cu data de 1 ianuarie 2007 până la 31 decembrie 2013, conform legislației în vigoare.

Domeniul de acțiune al măsurii îl constituie încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare, ceea ce va conduce la adaptarea producției la cerințele și exigențele pieței; asigurarea comercializării în comun a produselor, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și distribuția

produselor cu ridicata; creșterea valorii adăugate a producției obținute în comun și o mai bună gestionare economică a resurselor și rezultatelor obținute; stabilirea unor reguli comune în ceea ce privește informațiile asupra producției, în special cu privire la cantitate, calitate și tipul ofertei, acordându-se o atenție deosebită produselor obținute în cantități corespunzătoare pentru industria prelucrătoare și pentru rețeaua de comercializare.

Sesiunea de depunere a proiectelor a fost organizată începând cu data 3 decembrie 2008, având o alocare de 6.942.795 euro (5% din alocarea financiară publică stabilită pentru perioada 2007-2013).

Până la sfârșitul anului 2009 au fost depuse 8 proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 1.386,650 mii Euro. Din cele 8 proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 3 proiecte care s-au și contractat cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 91,711 mii Euro.

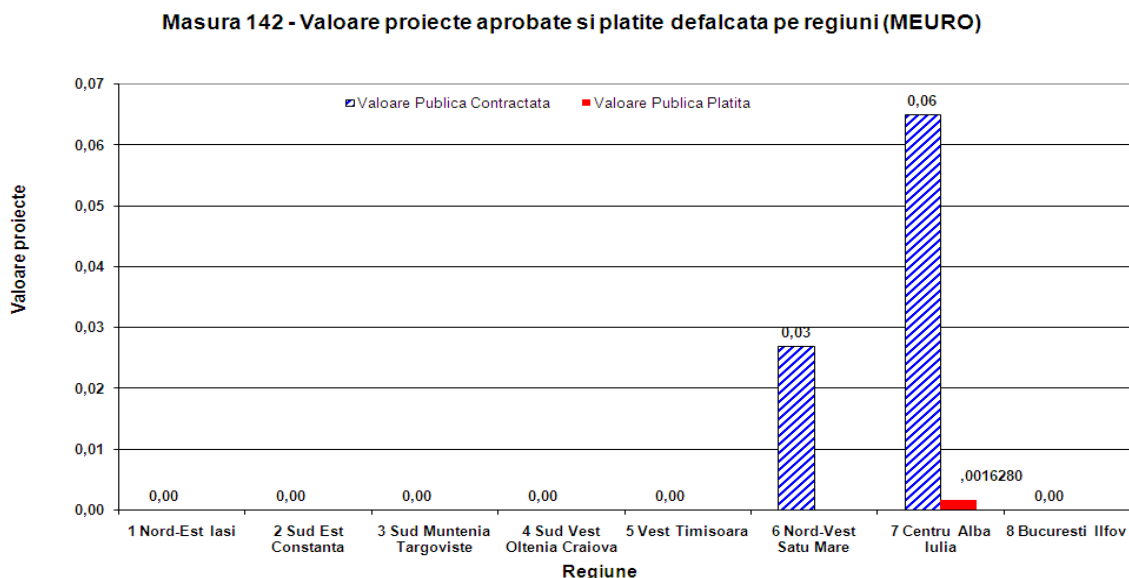
Cele 3 proiecte aprobate pentru această măsură vizează tipurile ramurilor agricole „Culturi de câmp” - 2 proiecte aprobate și „Animale ierbivore (cu excepția celor din sectorul laptelui)” – 1 proiect aprobat.

Cifra de afaceri a grupurilor de producători sprijinite este de 429,620 mii Euro, iar numărul de membri din care sunt formate acestea este de 242 membri. *(a se vedea tabelele O.142 și O.A Indicatori adiționali).*

Din punct de vedere al distribuției regionale, 2 dintre proiectele aprobate aparțin Regiunii 7 Centru Alba Iulia și 1 proiect aparține Regiunii 6 Nord-Vest Satu Mare.

Până la sfârșitul anului 2009 s-au efectuat plăți de aproximativ 1,628 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 1,302 mii Euro, sumă ce a fost solicitată prin Declarația de cheltuieli aferentă perioadei 16.10.2009-31.12.2009. *(a se vedea tabelul O.142).*

Solicitarea de plată a fost transmisă Comisiei Europene, oficial, prin intermediul SFC în data de 29.01.2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare exprimat în procente este foarte mic, fiind nerelevantă specificarea ratelor de executare a PNDR și financiară la acest moment.

2.2.4 Măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”

Obiectivul general al măsurii este de a îmbunătăți competitivitatea sectorului agricol prin ameliorarea gestionării durabile de către fermieri a exploatațiilor lor având ca rezultat creșterea performanței acestora.

În data de 17 iunie 2009 a fost semnat Anexa la Programul anual al achizițiilor publice pentru proiectele finanțate din măsura 143 pentru anul 2009, anexă ce cuprinde 2 proiecte, respectiv:

1. Consultanță acordată tinerilor fermieri în vederea întocmirii planurilor de afaceri și a dosarului de aplicație pentru accesarea măsurii 112 „Instalarea tinerilor fermieri”.

Buget:

- Valoarea estimată/lot 1 fără TVA: 5.308.835,00 Lei;
- Valoarea estimată/lot 2 fără TVA: 5.308.835,00 Lei;
- Valoarea estimată/lot 3 fără TVA: 7.096.928,26 Lei;
- Valoarea estimată/lot 4 fără TVA: 4.421.718,97 Lei;
- Valoarea estimată/lot 5 fără TVA: 3.537.375,18 Lei;
- Valoarea estimată/lot 6 fără TVA: 5.308.835,00 Lei;
- Valoarea estimată/lot 7 fără TVA: 5.306.062,77 Lei.

Procedura de atribuire a contractului de servicii a fost anulată în baza Notei înregistrată la DGDR AM PNDR cu nr. 15049 din 26.01.2010, semnată de

secretarul de stat coordonator al domeniului dezvoltării rurale, având următoarea motivație:

a. În urma comunicării rezultatului procedurii, au fost depuse, la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) contestațiile împotriva rezultatului procedurii de atribuire, înregistrate cu nr. 47717/14.12.2009 din partea SC. PROMS CONCEPT GROUP SRL și cu nr. 47789/14.12.2009 din partea SC RELIANS CORP SRL, aceasta din urmă retrasă în integralitate prin adresa de înștiințare înregistrată la DGDR AM – PNDR cu nr. 82573 din 18.12.2009.

b. Ulterior Deciziei CNSC Nr. 7304/722C4/8751 – 8758 din data de 23.12.2009 (prin care a fost respinsă ca nefondată contestația), am fost înștiințați de către SC. PROMS CONCEPT GROUP SRL, prin adresa înregistrată la Direcția Generală Dezvoltare Rurală - AM PNDR cu nr. 59012 din 05.01.2010, de înaintare a unei plângeri, adresata Domnului Președinte al Curții de Apel București, Secția a VIII-a Contencios Administrativ.

c. Prin adresa înregistrată la Direcția Generală Dezvoltare Rurală - AM PNDR cu nr. 59100 din 15.01.2010, SC. PROMS CONCEPT GROUP SRL face cunoscut faptul că renunță la plângerea formulată împotriva Deciziei CNSC Nr. 7304/722C4/8751 – 8758 din data de 23.12.2009.

d. Semnarea contractelor finanțate prin măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori” privind măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri” avea termen limită data de 31 decembrie 2009, conform Anexei VIII, Secțiunea I, punctul D a Tratatului de Aderare a României și Bulgariei, amendat de Decizia Consiliului EC/664/2006 și Articolul 25a și Anexa IIa punctul 5.3.1.4.3 din Regulamentul CE nr. 1974/2006 amendat prin Regulamentul CE nr. 434/2007.

Depășirea acestui termen a condus la pierderea sursei de finanțare și implicit la imposibilitatea încheierii și semnării contractelor.

2. Consultanță acordată fermierilor care dețin ferme agricole de semi subzistență în vederea întocmirii planurilor de afaceri și a dosarului de aplicație pentru accesarea măsurii 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi subzistență”

Buget:

- Loturile de la 1 la 13 inclusiv: Valoarea estimată pentru fiecare lot fără TVA: 2,272,048.468; RON;
- Loturile de la 14 la 41 inclusiv: Valoarea estimată pentru fiecare lot fără TVA: 2,270,718.229 RON.

Procedura de atribuire a contractului de servicii a fost anulată în baza Deciziei CNSC nr. 5643/C6/6579;6638 din data de 21.10.2009 care „admite contestația depusă de WYG INTERNATIONAL LIMITED și respinge ca nefondată contestația formulată de către SC RGIC CONSULTANTA SRL, și dispune anularea procedurii de atribuire cu drept de a formula plângere în termen de 10 zile de la comunicarea acesteia”.

Prin Nota nr. 82056/02.11.2009 Autoritatea Contractantă a decis **anularea procedurii de atribuire mai sus menționată.**

2.2.5 Măsura 511 „Asistență tehnică”

Obiectivul general al măsurii este de a asigura sprijin pentru coordonarea și implementarea politicii de dezvoltare rurală în România, stabilită prin PNDR, într-un mod cât mai eficient, corect și transparent.

Prin fondurile destinate măsurii de asistență tehnică se finanțează activitățile care vor asigura îndeplinirea obiectivelor majore ale acestei măsuri, precum: asigurarea unei bune gestionări și utilizări a resurselor alocate în vederea derulării eficiente a PNDR; îmbunătățirea și maximizarea impactului PNDR; asigurarea transparenței, informării, comunicării și promovării PNDR și a sprijinului comunitar destinat derulării acestuia; asigurarea unei bune cooperări cu Comisia Europeană și partenerii economici și sociali; înființarea și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală.

În data de 14 mai 2009 a fost semnată Anexa nr. 6 la Programul anual al achizițiilor publice pentru proiectele/acțiunile finanțate din măsura 511 “Asistență tehnică” pentru anul 2009, anexă ce cuprinde 23 proiecte.

Până la sfârșitul anului 2009, în urma procedurii de achiziții publice, la nivel APDRP s-au încheiat 5 contracte cu o valoare eligibilă de 788,846 mii Euro, iar la nivel MADR s-au încheiat 4 contracte cu o valoare eligibilă de 517,529 mii Euro. În cadrul acestei măsuri, în perioada de referință, s-au efectuat plăți în valoare de 1.360,801 mii Euro, din care 926,741 mii Euro reprezintă plăți directe, iar 434,061 mii Euro reprezintă plăți aferente contractelor semnate. Din totalul cheltuielilor publice în valoare de 1.360,801 mii Euro, contribuția FEADR este de 1.088,641 mii Euro, sumă solicitată Comisiei Europene prin Declarațiile de cheltuieli aferente întregului an 2009 și transmise, oficial, prin SFC în datele de: 22.04.2009, 31.07.2009, 10.11.2009 și 29.01.2010.

2.3 Stadiul măsurilor implementate de Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)

Până la data de 31.12.2009 au fost depuse 21.533 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 10.375.253,603 mii Euro, s-au contractat 9.606 proiecte cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 1.917.692,711 mii Euro și s-au efectuat plăți în valoare de 742.598,946 mii Euro, din care 199.321,084 mii Euro reprezintă plăți aferente axelor 1, 3 și măsurii 511 „Asistență tehnică”, iar 543.277,862 mii Euro reprezintă plăți aferente axei 2.

Doar în anul 2009 s-au efectuat plăți în valoare de 605.503,369 mii Euro, din care 197.573,137 mii Euro reprezintă plăți aferente axelor 1, 3 și măsurii 511 „Operațiuni de asistență tehnică”, iar 407.930,232 mii Euro reprezintă plăți aferente axei 2.

În cele ce urmează se vor prezenta detaliat informațiile privind stadiul implementării măsurilor, la data de 31.12.2009, defalcate pe fiecare măsură în parte.

2.3.1 Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”

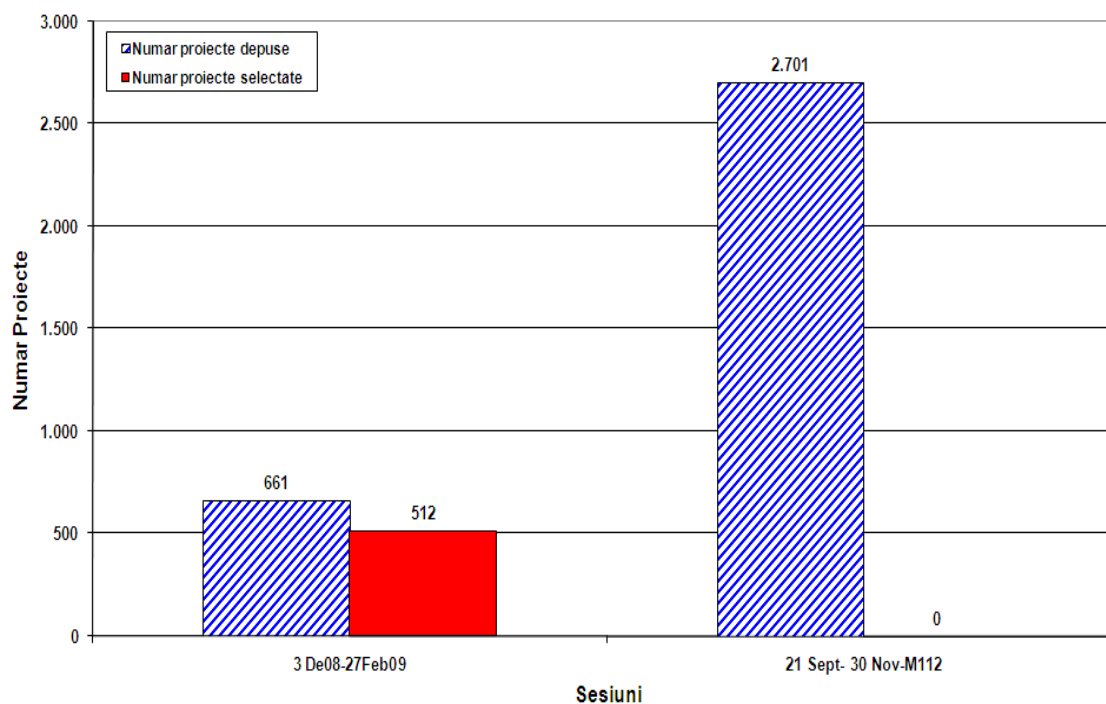
Obiectivele generale ale acestei măsuri vizează îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă, precum și îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Sprrijinul acordat în cadrul măsurii, are ca scop îmbunătățirea managementului exploatației agricole, îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole, adaptarea producției la cerințele pieței, respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

Până la sfârșitul anului 2009 s-au desfășurat 2 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 3.362 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 72.277,466 mii Euro. Din cele 3.362 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 512 proiecte, din care au fost contractate 507 de proiecte cu un volum total al investițiilor de 10.195,999 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 10.189,969 mii Euro. Diferența (2.850 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele aflate în etapa de evaluare (2.701 proiecte), proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție și proiectele retrase.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 112, pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

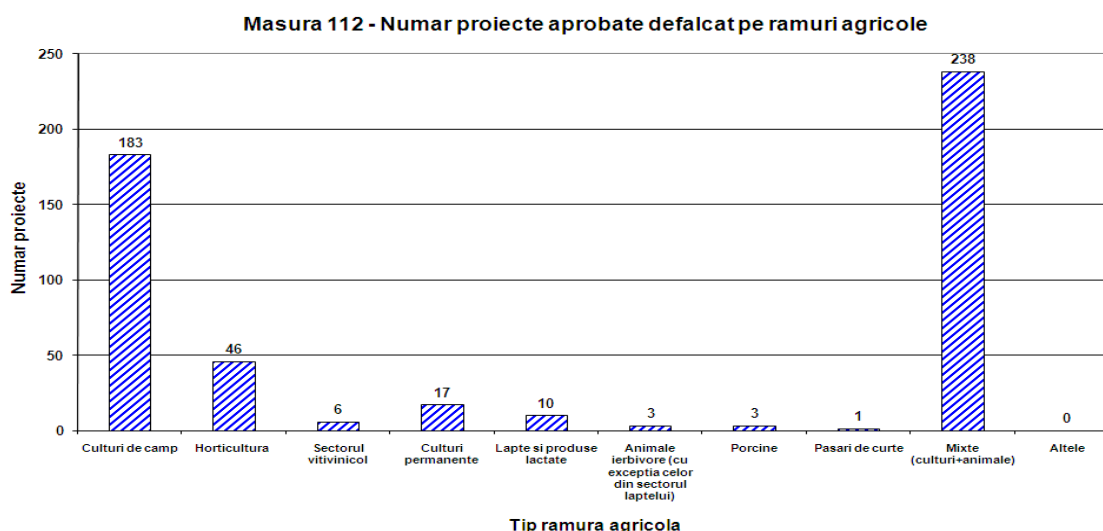
Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 112

Referitor la împărțirea proiectelor aprobate pe tipuri de ramuri agricole, ponderea cea mai mare în cadrul acestei măsuri o deține **tipul ramurii agricole „Mixte (culturi+animale)”** (aproximativ 46,94% din totalul de 507 proiecte aprobate pentru această măsură) cu 238 proiecte aprobate, cu un volum total al investițiilor, respectiv o valoare eligibilă nerambursabilă de 4.253,969 mii Euro; ponderea cea mai mică o deține ramura agricolă „Păsări de curte” (aproximativ 0,20% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură) cu 1 proiect aprobat cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 25,000 mii Euro. (a se vedea tabelul O.112(1)).

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 112, pe fiecare tip de ramură agricolă, în perioada de referință:

Graficul nr.8

Din numărul total de tineri fermieri (507) care primesc sprijin pentru înființarea unei exploatații agricole pentru prima oară ca și conducători ai exploatațiilor, **378 sunt bărbați și 129 sunt femei.** (a se vedea tabelul O.112(2)).

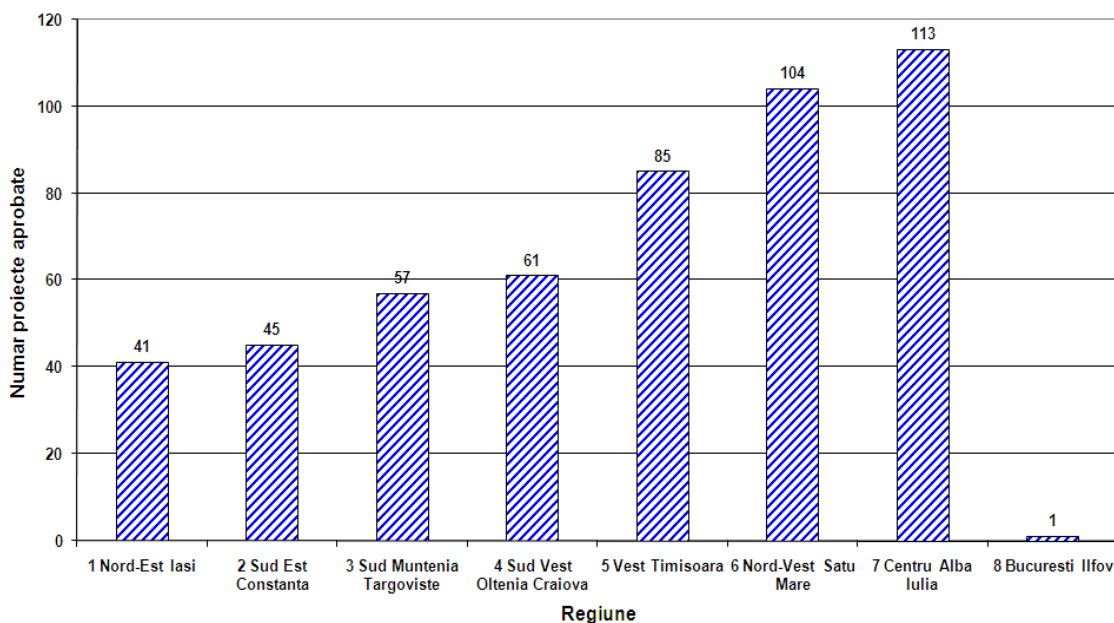
Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 7 Centru Alba Iulia deține cea mai mare pondere, respectiv 22,29% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare cu o pondere de aproximativ 20,51% din total proiecte aprobate. Cea mai mică pondere, respectiv 0,20% din total proiecte aprobate pe această măsură o deține Regiunea 8 București Ilfov.

Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 5 și în Graficul nr. 9.

Tabelul nr.5

Regiunea	Numar proiecte aprobate M112	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	41	771,000
2 Sud Est Constanta	45	955,000
3 Sud Muntenia Targoviste	57	1.204,000
4 Sud Vest Oltenia Craiova	61	1.048,000
5 Vest Timisoara	85	1.804,000
6 Nord -Vest Satu Mare	104	2.172,000
7 Centru Alba Iulia	113	2.210,969
8 Bucuresti Ilfov	1	25,000
TOTAL	507	10.189,969

Masura 112 - Numar proiecte aprobate defalcat pe regiuni

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 112, s-au efectuat plăți în valoare de aproximativ 6.083,562 mii Euro*, contribuția FEADR reprezentând aproximativ 4.866,850 mii Euro*, sumă ce a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente perioadei 1 iulie - 15 octombrie 2009 și 16 octombrie - 31 decembrie 2009. (a se vedea tabelul O.112(1)).

Situația plăților efectuate pe fiecare tip de ramură agricolă se prezintă astfel:

1. Culturi de câmp – s-au efectuat plăți în valoare de 2.457,781 mii Euro, reprezentând 40,40% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.966,225 mii Euro;

2. Horticultură - s-au efectuat plăți în valoare de 614,400 mii Euro, reprezentând 10,10% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 491,520 mii Euro;

3. Sectorul vitivinicol - s-au efectuat plăți în valoare de 81,600 mii Euro, reprezentând 1,34% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 65,280 mii Euro;

4. Culturi permanente - s-au efectuat plăți în valoare de 184,800 mii Euro, reprezentând 3,04% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 147,840 mii Euro;

* Sumele prezentate nu cuprind recuperările/corecțiile aplicate, respectiv -2.949,67 Euro aferentă cheltuielilor publice și respectiv -2.359,73 Euro aferentă contribuției FEADR (Declarația de cheltuieli transmisă prin SFC în data de 29.01.2010).

5. Lapte și produse lactate - s-au efectuat plăți în valoare de 128,400 mii Euro, reprezentând 2,11% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 102,720 mii Euro;

6. Animale ierbivore (cu excepția celor din sectorul laptelui) - s-au efectuat plăți în valoare de 34,200 mii Euro, reprezentând 0,56% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 27,360 mii Euro;

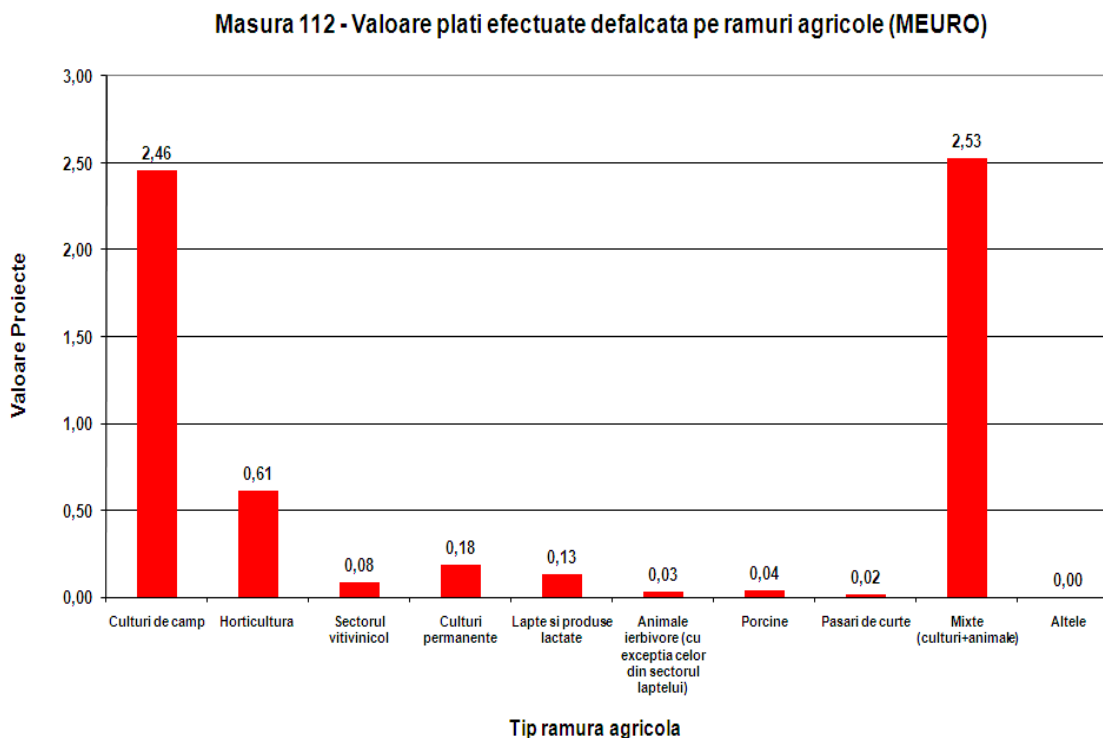
7. Porcine - s-au efectuat plăți în valoare de 40,800 mii Euro, reprezentând 0,67% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 32,640 mii Euro;

8. Păsări de curte - s-au efectuat plăți în valoare de 15,000 mii Euro, reprezentând 0,25% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 12,000 mii Euro;

9. Mixte (culturi + animale) - s-au efectuat plăți în valoare de 2.526,581 mii Euro, reprezentând 41,53% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 2.021,265 mii Euro.

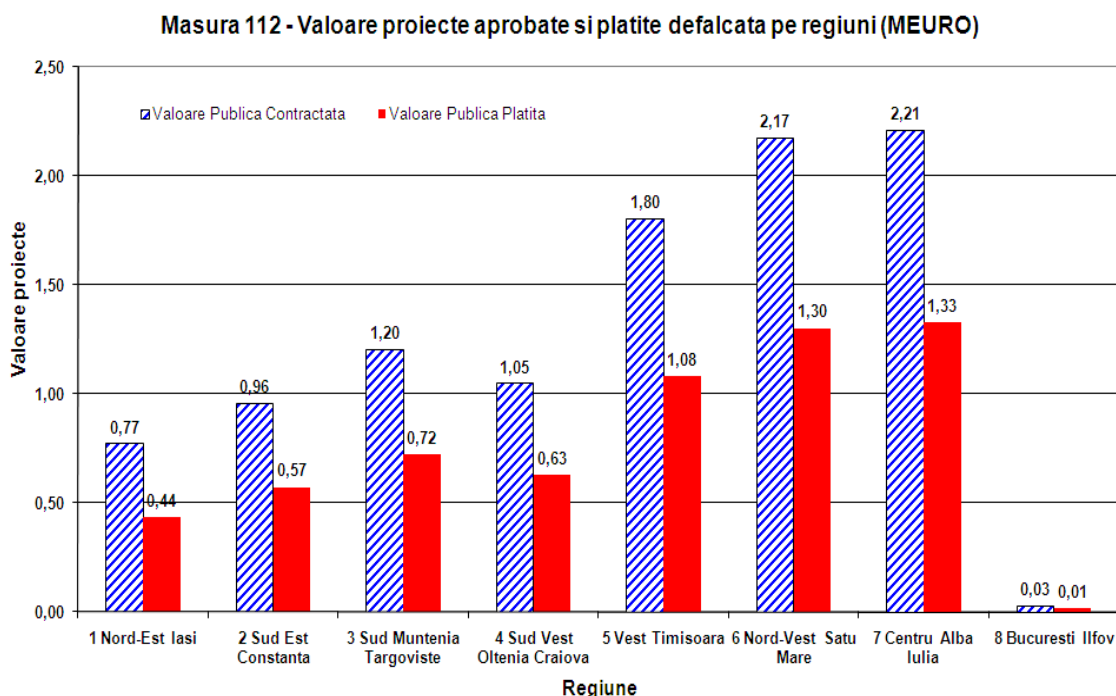
Detaliile referitoare la distribuția plăților efectuate pe tipuri de ramuri agricole sunt prezentate în graficul de mai jos:

Graficul nr. 10

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 11

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare, stadiul cumulativ al obiectivelor realizate este următorul:

Indicatori fizici (Numărul de tineri fermieri sprijiniți) – rata de executare a PNDR 4%, rata de executare financiară (plăți efectuate) 2%

2.3.2 Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”

Obiectivul general al acestei măsuri vizează creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție. În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile privind adaptarea construcțiilor agricole pentru respectarea standardelor comunitare și creșterea competitivității exploatațiilor agricole.

Până la sfârșitul anului 2009 s-au desfășurat 5 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 4.529 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 1.524.435,558 mii Euro.

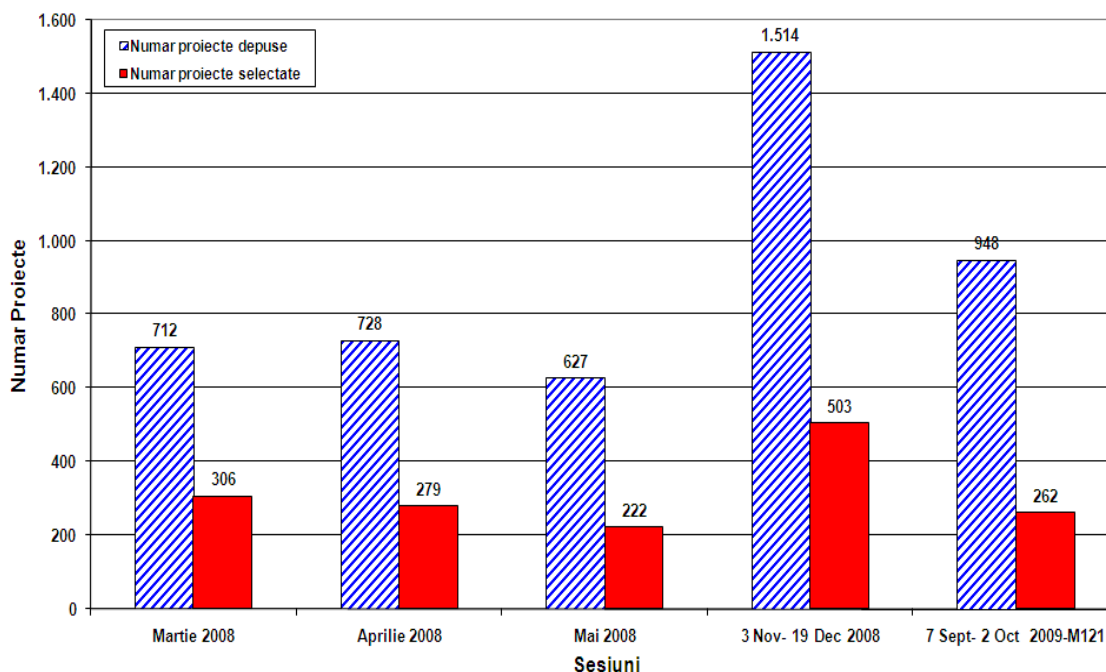
Din cele 4.529 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 1.572 proiecte, din care au fost contractate 1.522 de proiecte, cu un volum total al investițiilor de 1.183.660,196 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 520.842,738 mii Euro. Diferența (2.957 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele reportate, proiectele eligibile dar care nu au îndeplinit punctajul minim, proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție, proiectele

retrase, precum și din proiectele raportate care au parcurs două sesiuni de selecție.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 121, pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

Graficul nr. 12

Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 121

Aproximativ 66,89% din totalul de 1.522 proiecte aprobate pentru această măsură se adresează investițiilor pe tipul ramurii agricole „**Culturi de câmp**” (1.018 proiecte aprobate), vizând cu preponderență achiziția de utilaje și echipamente, cu un volum total al investițiilor de 521.742,847 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 236.832,378 mii Euro.

Diferența de 33,11% se adresează investițiilor de pe celelalte tipuri de ramuri agricole, după cum urmează:

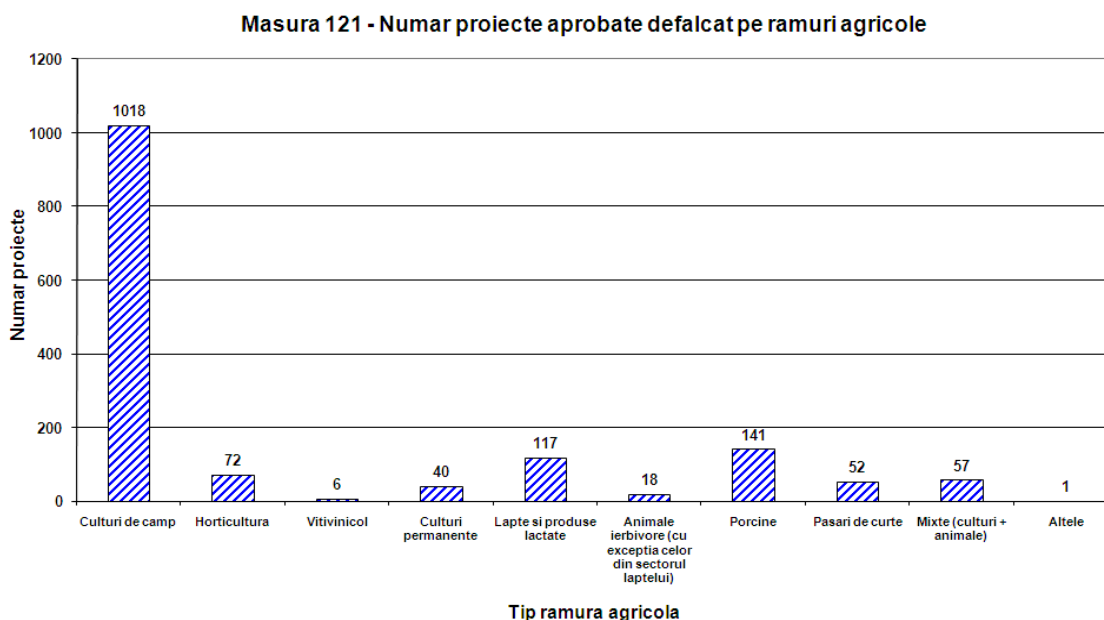
- **4,73% „Horticultură”** - 72 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 64.466,547 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 29.230,130 mii Euro;
- **0,39% „Vitivinicol”** - 6 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 9.469,447 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 3.856,766 mii Euro;
- **2,63% „Culturi permanente”** - 40 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 32.981,262 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 13.791,462 mii Euro;
- **7,69% „Lapte și produse lactate”** - 117 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 150.133,469 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 62.612,010 mii Euro;

- **1,18% „Animale ierbivore”** - 18 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 23.477,419 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 9.621,913 mii Euro;
- **9,26% „Porcine”** (141 proiecte aprobate) cu un volum total al investițiilor de 226.328,028 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 99.653,048 mii Euro;
- **3,42% „Păsări de curte”** - 52 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 99.045,588 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 42.656,009 mii Euro;
- **3,75% „Mixte (culturi+animale)”** - 57 proiecte aprobate cu un volum total al investițiilor de 52.108,361 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 21.089,022 mii Euro;
- **0,06% „Altele”** - 1 proiect aprobat cu un volum total al investițiilor de 3.907,228 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 1.500,000 mii Euro.

Deși agricultura ecologică reprezintă o piață internă relativ tânără și prezintă un grad de risc mai ridicat pentru fermierii ce aleg să îmbrățișeze metodele ecologice de producție, un număr de 157 de fermieri s-au orientat către acest tip de producție, restul de 1.365 optând pentru tipul de producție convențională. (a se vedea tabelul O.121(1) anexat).

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 121, pe fiecare tip de ramură agricolă, în perioada de referință:

Graficul nr. 13

În ceea ce privește tipurile de beneficiari, ponderea cea mai mare o dețin persoanele juridice (77,40% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură) cu 1.178 proiecte aprobate, în timp ce persoanele fizice dețin o pondere de 22,60% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură, cu 344 proiecte aprobate (290 exploatații agricole conduse de bărbați și 54 exploatații agricole conduse de femei).

(a se vedea tabelul O.121(2) anexat).

Prin cele 1.522 de proiecte aprobate, au fost sprijinite (a se vedea tabelul OA. Indicatori adiționali):

- 84 exploatații de semi-subzistență;
- 1.326 exploatații care aparțin membrilor formelor asociative;
- 82 exploatații care aparțin unor forme asociative;
- 46 exploatații care produc și utilizează energie regenerabilă.

Dintre zonele de intervenție în care sunt amplasate cele 1.522 de proiecte aprobate pe această măsură, ponderea cea mai mare (75,95%) o deține categoria „Altele” cu un număr de 1.156 proiecte, urmată de categoria „Zone cu handicap, altele decât zonele montane” (16,49%) cu un număr de 251 proiecte; ponderea cea mai mică o deține categoria „Zone mixte” cu un număr de 3 proiecte aprobate (0,20% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură). (a se vedea tabelul O.121(3) anexat).

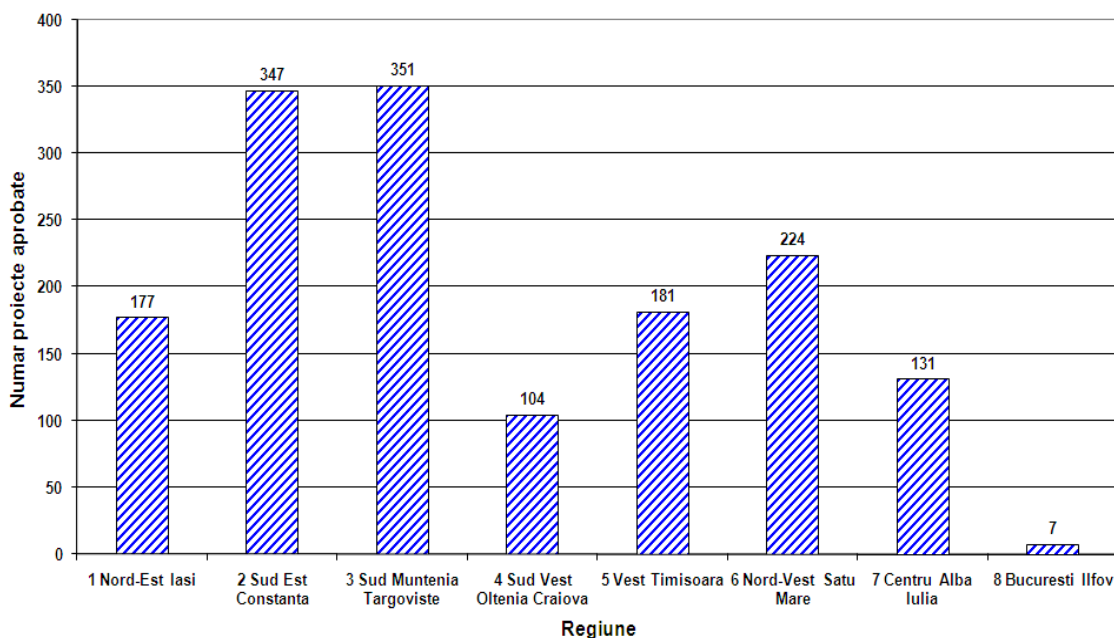
Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 3 Sud-Muntenia Târgoviște deține cea mai mare pondere, respectiv 23,06% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 2 Sud Est Constanța cu o pondere de aproximativ 22,80% din total proiecte aprobate și de Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare cu o pondere de 14,72%. Astfel, aceste trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 60,58% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 6 și în Graficul nr. 14.

Tabelul nr. 6

Regiunea	Numar proiecte aprobate M121	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	177	56.642,761
2 Sud Est Constanta	347	101.612,000
3 Sud Muntenia Targoviste	351	111.176,432
4 Sud Vest Oltenia Craiova	104	39.380,445
5 Vest Timisoara	181	67.493,205
6 Nord -Vest Satu Mare	224	87.389,307
7 Centru Alba Iulia	131	56.007,029
8 Bucuresti Ilfov	7	1.141,559
TOTAL	1.522	520.842,738

Măsura 121 - Numar proiecte aprobate defalcat pe regiuni

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 121, s-au efectuat plăți de aproximativ 122.316,867 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 97.853,494 mii Euro. (a se vedea tabelele O.121(1) și O.121(3)).

Doar în cursul anului 2009, în cadrul acestei măsuri s-au efectuat plăți în valoare de aproximativ 120.913,023 mii Euro* contribuție publică, din care 96.730,418 mii Euro* reprezintă contribuția FEADR, sumă ce a fost solicitată Comisiei Europene prin Declarațiile de cheltuieli transmise prin SFC în datele de 22 aprilie 2009, 31 iulie 2009, 10 noiembrie 2009 și 29 ianuarie 2010.

Situația plăților efectuate pe fiecare tip de ramură agricolă se prezintă astfel:

1. Culturi de câmp - s-au efectuat plăți în valoare de 107.591,291 mii Euro, reprezentând 87,96% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 86.073,033 mii Euro;

2. Horticultură - s-au efectuat plăți în valoare de 1.497,965 mii Euro, reprezentând 1,22% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.198,372 mii Euro;

3. Sectorul vitivinicol - s-au efectuat plăți în valoare de 555,191 mii Euro, reprezentând 0,45% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 444,153 mii Euro;

* Sumele prezentate nu cuprind recuperările/corecțiile aplicate respectiv suma de +3.877,54 Euro aferentă contribuției publice și suma de +3.102,03 Euro aferentă contribuției FEADR. Aceste sume sunt cuprinse în declarațiile de cheltuieli transmise prin SFC în datele de 22.04.2009 și 31.07.2009.

4. Culturi permanente - s-au efectuat plăți în valoare de 2.036,523 mii Euro, reprezentând 1,66% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.629,219 mii Euro;

5. Lapte și produse lactate - s-au efectuat plăți în valoare de 2.707,021 mii Euro, reprezentând 2,21% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 2.165,617 mii Euro;

6. Animale ierbivore (cu excepția celor din sectorul laptelui) - s-au efectuat plăți în valoare de 342,985 mii Euro, reprezentând 0,28% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 274,388 mii Euro;

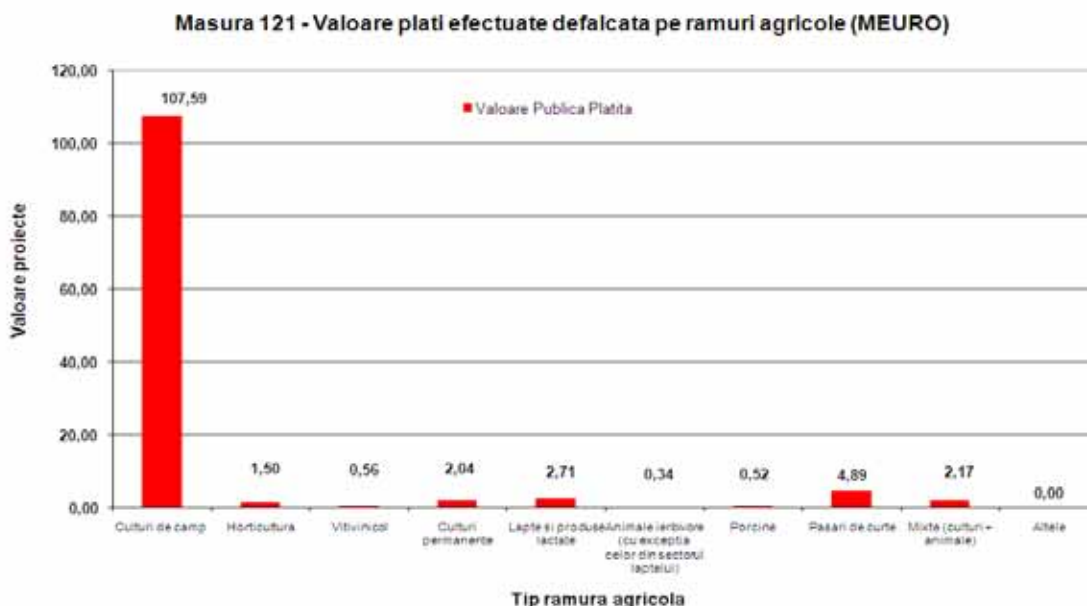
7. Porcine - s-au efectuat plăți în valoare de 524,066 mii Euro, reprezentând 0,43% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 419,253 mii Euro;

8. Păsări de curte - s-au efectuat plăți în valoare de 4.894,753 mii Euro, reprezentând 4,00% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 3.915,802 mii Euro;

9. Mixte (culturi + animale) - s-au efectuat plăți în valoare de 2.167,071 mii Euro, reprezentând 1,77% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.733,657 mii Euro.

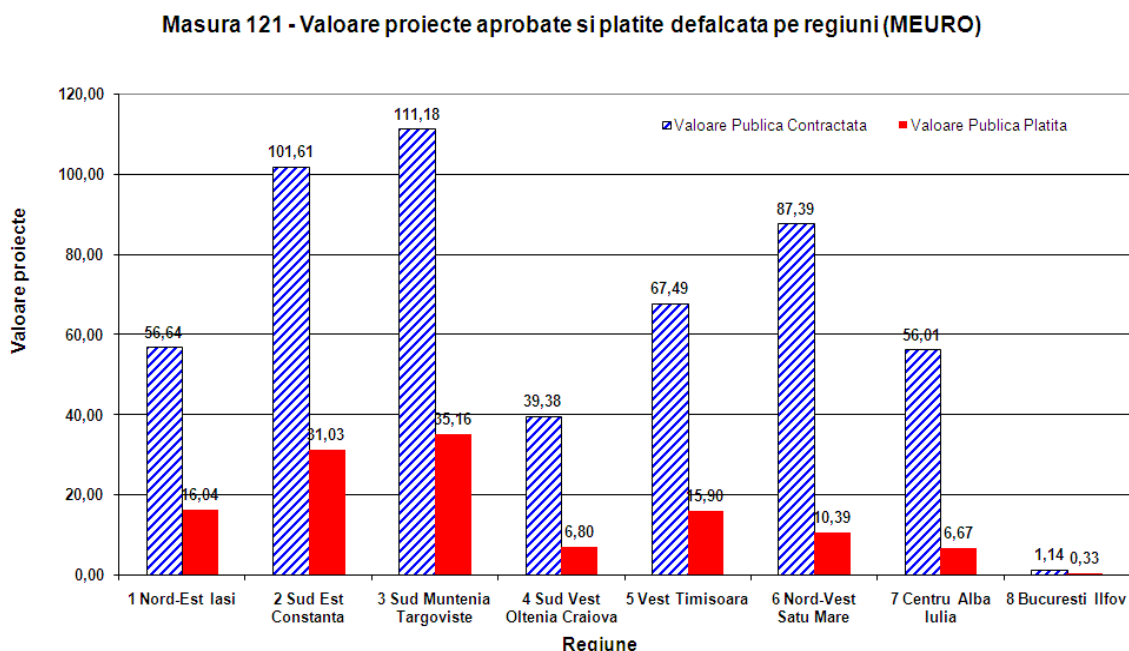
Detaliile referitoare la distribuția plăților efectuate pe tipuri de ramuri agricole sunt prezentate în graficul de mai jos:

Graficul nr. 15

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 16

În ceea ce privește operațiunile menționate în art. 16 (a) al Regulamentului CE nr. 1698/2005, aplicabile în perioada 2009-2013 și finanțate din alocarea suplimentară PERE, în cursul anului 2009 nu au fost implementate astfel de operațiuni. Având în vedere necesitatea actualizării procedurilor de lucru/ghidurilor solicitantului aferente măsurilor PNDR, operațiunile finanțate din PERE vor fi aplicate începând cu anul 2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Număr de exploatații care primesc sprijin pentru investiții) – rata de executare a PNDR este de 3%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 12%.

2.3.3 Măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”

Obiectivul general al acestei măsuri vizează creșterea competitivității întreprinderilor de procesare agro-alimentare și forestiere prin îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor din sectorul de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere printr-o mai bună utilizare a resurselor umane și a altor factori de producție.

Sprijinul pe această măsură se acordă pentru investiții orientate spre introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de noi produse agricole și

forestiere competitive; adaptarea întreprinderilor la noile standarde comunitare atât în etapa de procesare cât și în cea de distribuție a produselor obținute; îmbunătățirea veniturilor întreprinderilor sprijinite prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole; creșterea valorii adăugate a produselor forestiere precum și a eficienței economice a activității micro-întreprinderilor, prin dezvoltarea și modernizarea echipamentelor, proceselor și tehnologiilor de prelucrare.

În cadrul măsurii 123 s-au aplicat două scheme de ajutor de stat, și anume:

- Schema de ajutor de stat – **XS 13/2008** pentru stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa I la Tratatul CE precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor și
- Schema de ajutor de stat – **XS 28/2008** pentru stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase.

Până la sfârșitul anului 2009 s-au desfășurat 8 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 1.030 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 815.378,183 mii Euro.

Din cele 1.030 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 768 proiecte, din care au fost contractate 701 proiecte, cu un volum total al investițiilor de 1.285.746,645 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 483.193,377 mii Euro. Diferența (262 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele reportate, proiectele eligibile dar care nu au îndeplinit punctajul minim, proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție, precum și din proiectele retrase.

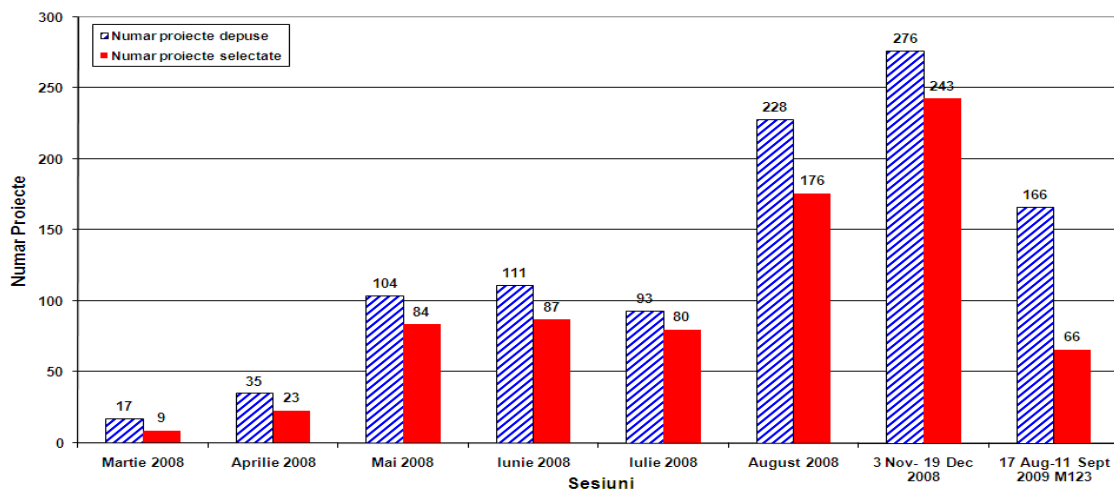
Din totalul celor 1.030 de proiecte depuse:

- 606 proiecte au fost depuse pe măsura 123, din care au fost selectate 395 proiecte și 358 de proiecte contractate, cu un volum total al investițiilor de 902.508,073 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 336.164,187 mii Euro;
- 247 proiecte au fost depuse pe schema de ajutor de stat – XS 13/2008, din care au fost selectate 216 proiecte și 196 de proiecte contractate, cu un volum total al investițiilor de 229.663,623 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 84.943,209 mii Euro;
- 177 proiecte au fost depuse pe schema de ajutor de stat – XS 28/2008, din care au fost selectate 157 proiecte și 147 de proiecte contractate, cu un volum total al investițiilor de 153.574,949 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 62.085,981 mii Euro.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 123 (inclusiv schemele de ajutor de stat), pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

Graficul nr. 17

Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 123

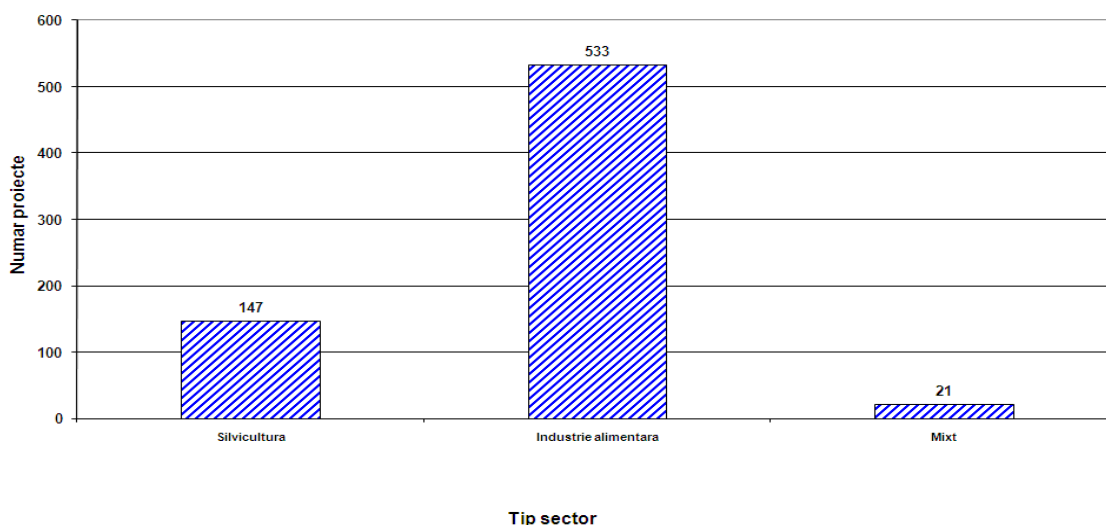

Aproximativ 76,03% din totalul celor 701 proiecte aprobate pentru această măsură se adresează investițiilor pe tipul de sector „Industrie alimentară” (533 proiecte aprobate), vizând cu preponderență tipul de producție convențională, cu un volum total al investițiilor de 1.042.918,896 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 388.778,919 mii Euro. Diferența de 23,97% se adresează investițiilor din sectorul „Silvicultură” (147 proiecte aprobate), cu un volum total al investițiilor de 153.574,949 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 62.085,981 mii Euro și investițiilor din sectorul „Mixt” (21 proiecte aprobate), cu un volum total al investițiilor de 89.252,800 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 32.328,477 mii Euro (a se vedea tabelul O.123(1) anexat).

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 123, pe fiecare tip de sector, în perioada de referință:

Graficul nr. 18

Masura 123 - Numar proiecte aprobate defalcat pe tip de sector

În ceea ce privește tipurile de beneficiari (întreprinderi), ponderea cea mai mare o dețin întreprinderile micro-mici (79,46% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură) cu 557 proiecte aprobate, în timp ce întreprinderile mijlocii și întreprinderile mari dețin o pondere de 20,54% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură, cu 144 proiecte aprobate (138 întreprinderi mijlocii și 6 întreprinderi mari). (a se vedea tabelul O.123(2) anexat).

Din punct de vedere al tipurilor de producție, ponderea cea mai mare o deține tipul de producție convențională (aproximativ 98,43% din totalul de 701 proiecte aprobate pentru această măsură) cu 690 proiecte aprobate, în timp ce tipul de producție ecologică deține o pondere de 1,57%, cu 11 proiecte aprobate.

Ponderea cea mai mare, din punct de vedere al tipurilor de activități desfășurate, o deține tipul de activitate „Prelucrare/ comercializare” cu 97,15% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură (681 proiecte aprobate), în timp ce tipul de activitate „Dezvoltare” deține o pondere de 2,85% (20 proiecte aprobate). (a se vedea tabelul O.123(4) anexat).

Până la sfârșitul anului 2009, în cadrul măsurii 123 au fost sprijinite (a se vedea tabelul OA. Indicatori adiționali):

- o 39 întreprinderi cu program de restructurare până în 2009;
- o 118 întreprinderi care aparțin formelor asociative.

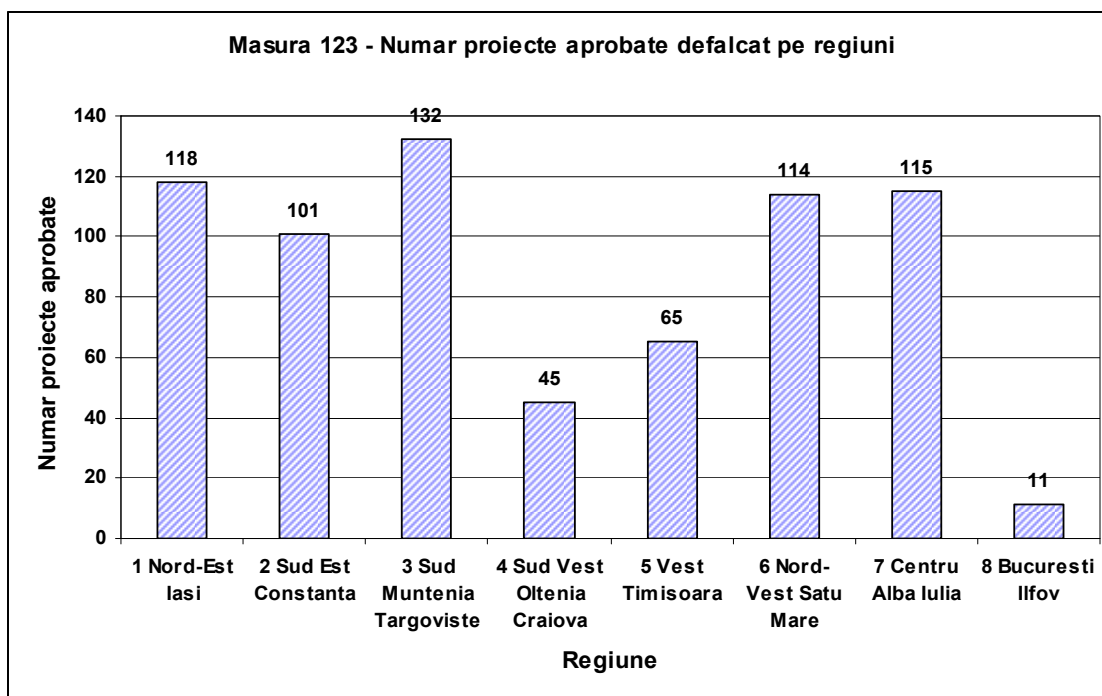
Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 3 Sud-Muntenia deține cea mai mare pondere, respectiv 18,83% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 1 Nord Est Iași cu o pondere de aproximativ 16,83% din total proiecte aprobate și de Regiunea 7 Centru Alba Iulia cu o pondere de 16,41%.

Astfel, cele trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 52,07% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă), precum și a plăților efectuate sunt prezentate în Tabelul nr. 7 și în Graficul nr. 19.

Tabelul nr. 7

Regiunea	Numar proiecte aprobate M123	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	118	66.655,467
2 Sud Est Constanta	101	86.148,101
3 Sud Muntenia Targoviste	132	114.907,164
4 Sud Vest Oltenia Craiova	45	24.663,733
5 Vest Timisoara	65	53.327,738
6 Nord-Vest Satu Mare	114	72.251,474
7 Centru Alba Iulia	115	53.073,278
8 Bucuresti Ilfov	11	12.166,422
Total General	701	483.193,377

Capacitățile prevăzute a fi realizate sau modernizate (îmbunătățite) prin intermediul măsurii 123, pentru proiectele aprobate, sunt prezentate în tabelul OA. Indicatori adiționali, anexat. Având în vedere faptul că investițiile realizate în cadrul acestei măsuri acoperă o gamă largă în ceea ce privește sectoarele de producție, în **Tabelul nr. 8** se vor prezenta capacitățile prevăzute a fi realizate sau modernizate, împărțite pe tipuri de sectoare de producție.

Tabelul nr. 8

Sector de producție	Număr de proiecte aprobate	Unitatea de referință pentru proiectele aprobate					
		Unitatea de măsură			Unitatea de măsură		
		Capacitate implicata - investiții noi			Capacitate implicata - modernizări		
		mii t/an	mii hl/an	mii m ³ /an	mii t/an	mii hl/an	mii m ³ /an
Carne și produse din carne	91	4.882,350	0,000	0,000	910,520	0,000	0,000
Lapte și produse lactate	53	127,745	812,541	0,000	4,960	2.383,307	0,000
Fructe, legume și cartofi	41	229,830	80,670	0,000	45,109	210,115	0,000
Vin	33	0,000	247,489	0,000	0,000	367,087	0,000
Semințe oleaginoase	5	29,766	0,000	0,000	87,528	0,000	0,000
Panificație și patiserie	175	98,556	0,000	0,000	249,389	0,000	0,000
Dulciuri și produse zaharoase	4	16,405	0,000	0,000	1,833	0,000	0,000
Miere de albine	5	2,600	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Cereale și nutrețuri combinate	130	1.365,692	0,000	0,000	792,484	0,000	0,000
Alimente dietetice	1	0,000	0,000	0,000	0,236	0,000	0,000
Alte alimente	10	110,400	0,000	0,000	6,751	0,000	0,000
Produse lemnoase	145	51,752	0,000	1.274,362	11,666	0,000	1.064,144
Produse nelemnoase	2	0,740	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Producere de biocombustibil	4	77,822	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Producere de biogaz	2	0,000	0,000	2.262,012	0,000	0,000	0,000
TOTAL	701	6.993,659	1.140,700	3.536,374	2.110,475	2.960,508	1.064,144

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 123 s-au efectuat plăți de aproximativ 40.599,864 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 32.479,891 mii Euro. (a se vedea tabelele O.123(1) și O.123(3)).

Doar în cursul anului 2009, în cadrul acestei măsuri s-au efectuat plăți în valoare de aproximativ 40.255,762 mii Euro, din care contribuția FEADR reprezintă suma de 32.204,609 mii Euro, suma solicitată prin cele 4 declarații de cheltuieli transmise prin SFC în 22.04.2009, 31.07.2009, 10.11.2009 și 29.01.2010.

Situația plăților efectuate pe fiecare tip de sector se prezintă astfel:

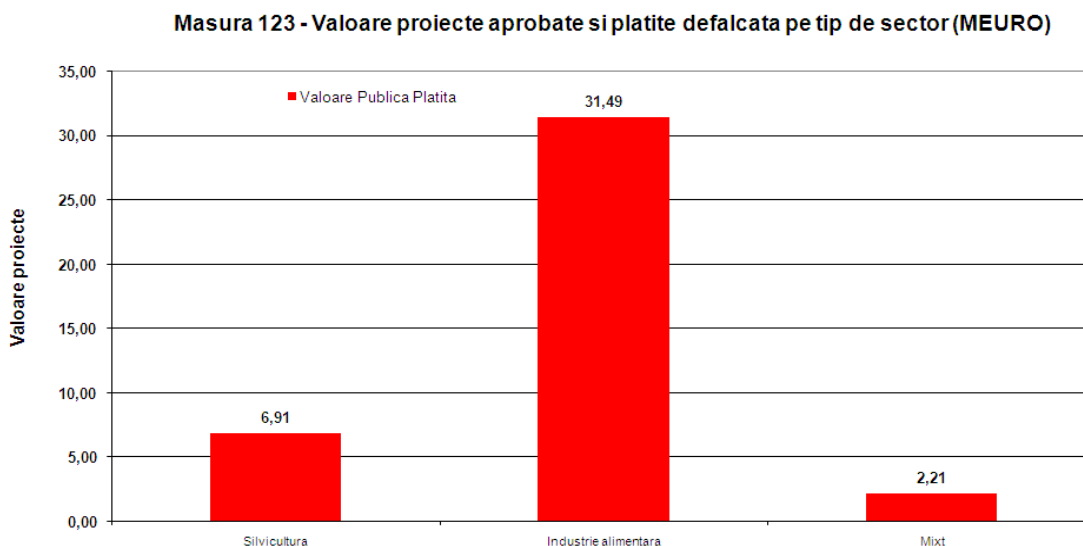
1. Silvicultură - s-au efectuat plăți în valoare de 6.906,076 mii Euro, reprezentând 17,01% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 5.524,861 mii Euro;

2. Industria alimentară - s-au efectuat plăți în valoare de 31.488,209 mii Euro, reprezentând 77,56% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 25.190,567 mii Euro;

3. Mixt - s-au efectuat plăți în valoare de 2.205,580 mii Euro, reprezentând 5,43% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.764,464 mii Euro.

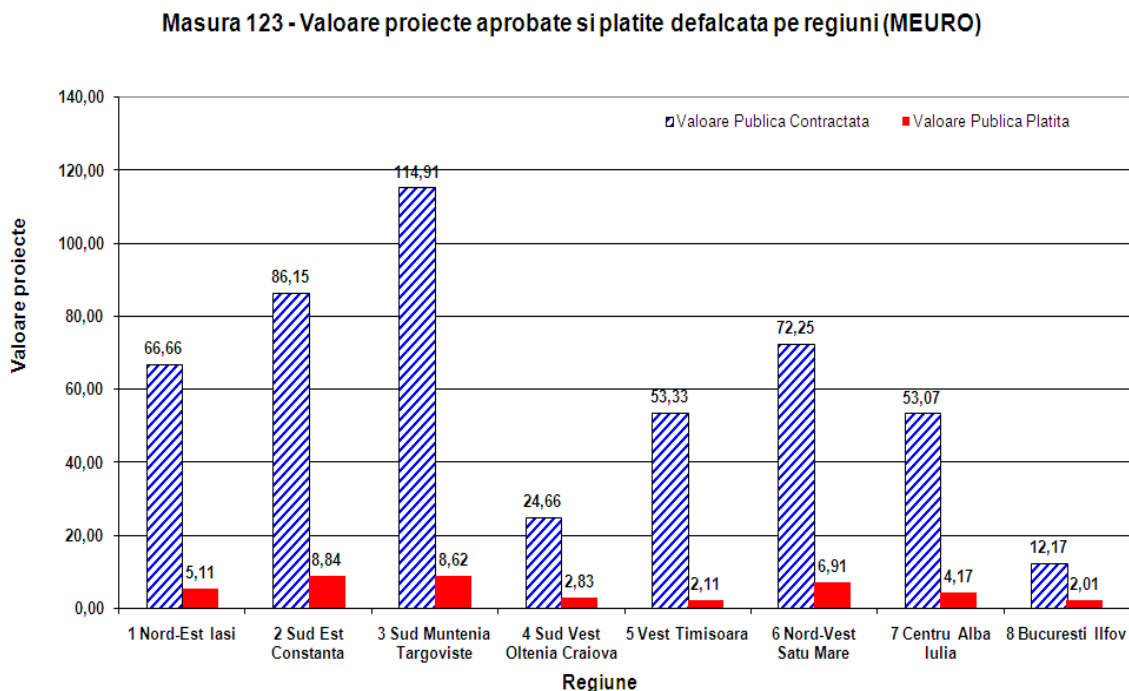
Detaliile referitoare la distribuția plăților efectuate pe tipuri de sector sunt prezentate în graficul de mai jos:

Graficul nr. 20

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 21

În ceea ce privește operațiunile menționate în art. 16 (a) al Regulamentului CE nr. 1698/2005, aplicabile în perioada 2009-2013 și finanțate din alocarea suplimentară PERE, în cursul anului 2009 nu au fost implementate astfel de operațiuni. Având în vedere necesitatea actualizării procedurilor de lucru/ghidurilor solicitantului aferente măsurilor PNDR, operațiunile finanțate din PERE vor fi aplicate începând cu anul 2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Număr de întreprinderi care primesc sprijin) – rata de executare a PNDR 22%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 4%.

2.3.4 Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”

Obiectivul general al măsurii 312 vizează dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale.

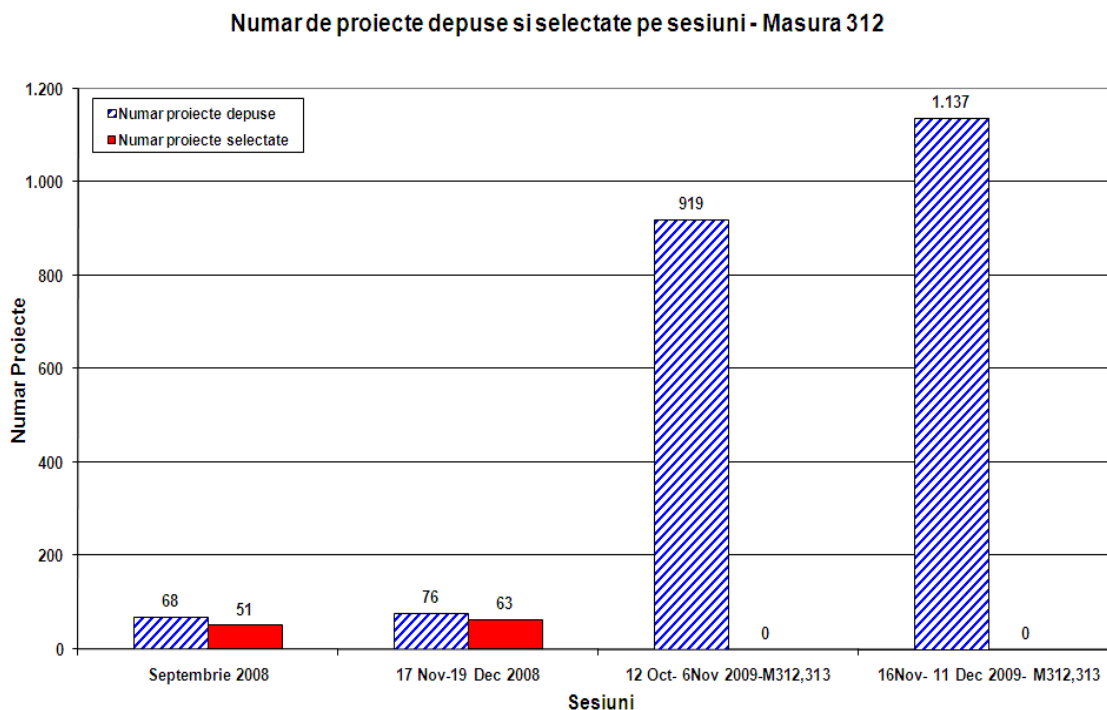
Sprrijinul pe această măsură se acordă pentru activități non-agricole în spațiul rural prin intermediul dezvoltării micro-întreprinderilor atât nou create cât și existente. Astfel, acțiunile prevăd investiții în activități non-agricole productive, investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local, precum și marketingul acestora, servicii pentru populația rurală.

Până la 31.12.2009 s-au desfășurat 4 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 2.200 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 336.494,853 mii Euro.

Din cele 2.200 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 114 proiecte, din care au fost contractate 110 proiecte, cu un volum total al investițiilor de 33.349,595 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 16.363,932 mii Euro. Diferența (2.086 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele aflate în etapa de evaluare (2.056 proiecte), proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție și proiectele retrase.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 312 pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

Graficul nr. 22

Referitor la împărțirea proiectelor aprobate în funcție de tipul micro - întreprinderii, situația se prezintă astfel:

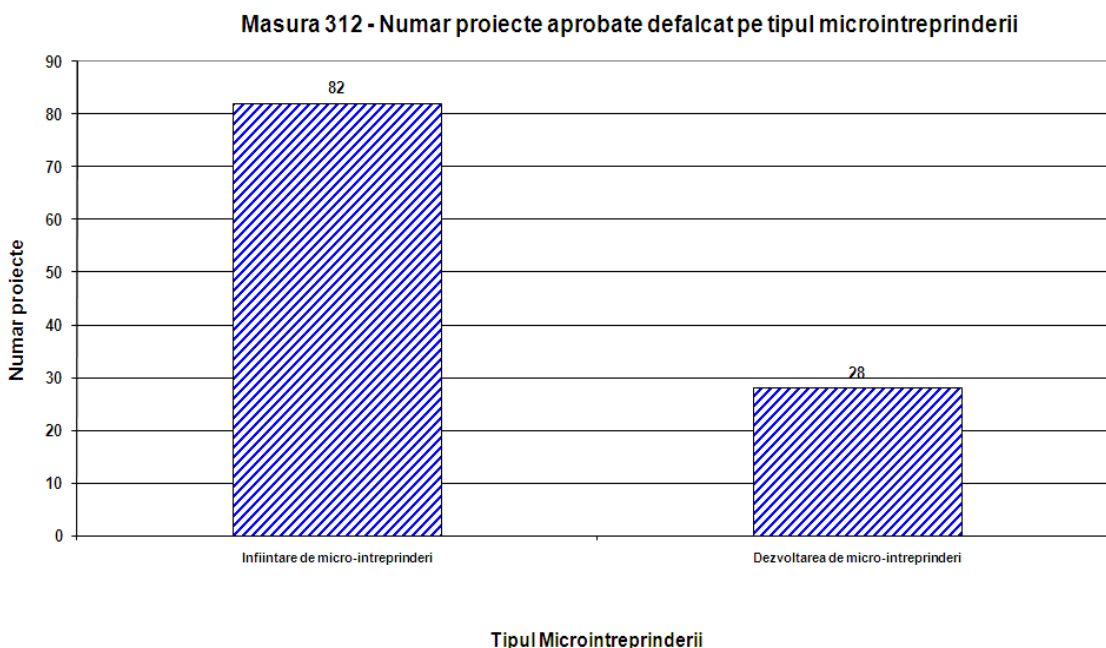
- ponderea cea mai mare o deține categoria „Înființare de micro - întreprinderi” (74,55% din totalul proiectelor aprobate pentru această

măsură) cu 82 proiecte aprobate, cu un volum total al investițiilor de 23.532,243 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 11.980,649 mii Euro;

- categoria „Dezvoltare micro - întreprinderi” deține o pondere de 25,45% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură, cu 28 proiecte aprobate, cu un volum total al investițiilor de 9.817,352 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 4.383,283 mii Euro.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 312, pe fiecare tip de micro-întreprindere, în perioada de referință:

Graficul nr. 23

Din punct de vedere al acțiunilor întreprinse prin intermediul măsurii 312, acestea prevăd următoarele tipuri de investiții:

- ✓ investiții în activități non-agricole productive – 72 proiecte aprobate;
- ✓ investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești și de artizanat – 3 proiecte aprobate;
- ✓ servicii pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi – 35 proiecte aprobate. (*a se vedea tabelul O.A Indicatori adiționali*).

În ceea ce privește distribuția regională, Regiunea 7 Centru Alba Iulia deține cea mai mare pondere, respectiv 29,09% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare cu o pondere de aproximativ 25,45% din total proiecte aprobate și de Regiunea 1 Nord Est Iași cu o pondere de 23,64%.

Astfel, aceste trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 78,18% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

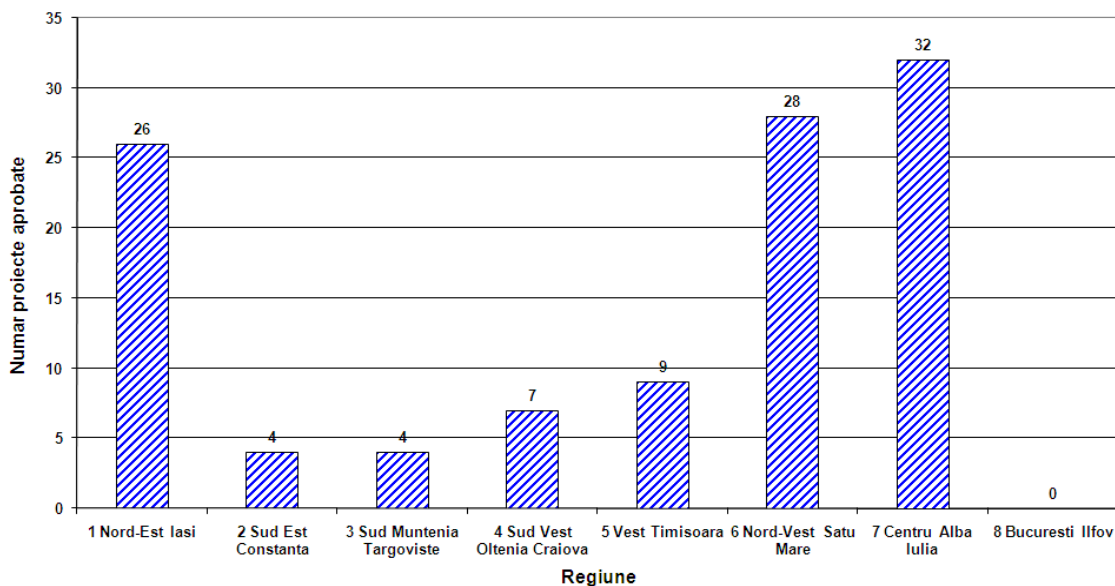
Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 9 și în Graficul nr. 24.

Tabelul nr. 9

Regiunea	Numar proiecte aprobate M312	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	26	4.367,158
2 Sud Est Constanta	4	660,158
3 Sud Muntenia Targoviste	4	735,139
4 Sud Vest Oltenia Craiova	7	1.029,778
5 Vest Timisoara	9	1.396,150
6 Nord-Vest Satu Mare	28	3.478,590
7 Centru Alba Iulia	32	4.696,959
8 Bucuresti Ilfov	0	0,000
Total General	110	16.363,932

Graficul nr. 24

Masura 312 - Numar proiecte aprobate defalcate pe regiuni

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 312, s-au efectuat plăți de aproximativ 2.470,571 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 1.976,457 mii Euro. (a se vedea tabelul O.312). Contribuția FEADR a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente trimestrului 3 și 4 ale anului 2009, transmise prin SFC, oficial, în datele de 10.11.2009 și 29.01.2010.

Situația plăților efectuate, împărțite în funcție de tipul micro-întreprinderii este

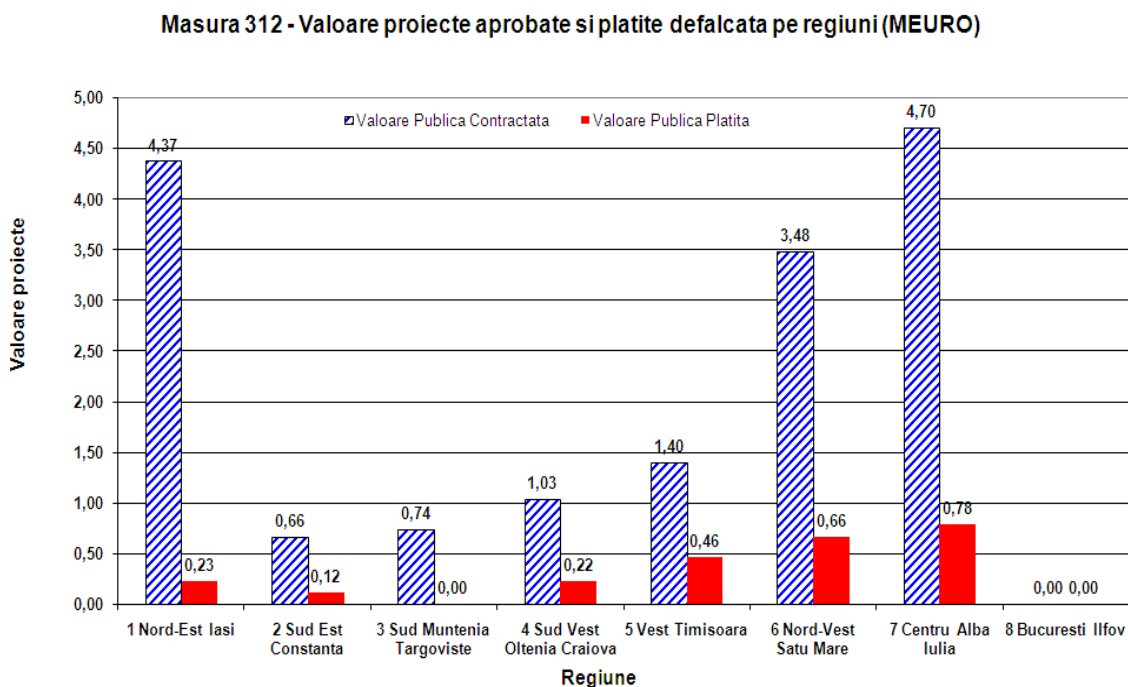
următoarea:

1. Înființare micro-întreprinderi - s-au efectuat plăți în valoare de 1.794,079 mii Euro, reprezentând 72,62% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 1.435,263 mii Euro;

2. Dezvoltare micro-întreprinderi - s-au efectuat plăți în valoare de 676,493 mii Euro, reprezentând 27,38% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 541,194 mii Euro.

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 25

În ceea ce privește operațiunile menționate în art. 16 (a) al Regulamentului CE nr. 1698/2005, aplicabile în perioada 2009-2013 și finanțate din alocarea suplimentară PERE, în cursul anului 2009 nu au fost implementate astfel de operațiuni. Având în vedere necesitatea actualizării procedurilor de lucru/ghidurilor solicitantului aferente măsurilor PNDR, operațiunile finanțate din PERE vor fi aplicate începând cu anul 2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Număr de micro-întreprinderi care primesc sprijin) – rata de executare a PNDR este de 1%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 1%.

2.3.5 Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”

Obiectivul general al acestei măsuri îl constituie dezvoltarea activităților turistice în zonele rurale care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Sprijinul prin această măsură vizează investiții în spațiul rural, și anume: investiții în infrastructura de primire turistică, investiții în activități recreative, investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc., dezvoltarea și/ sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural.

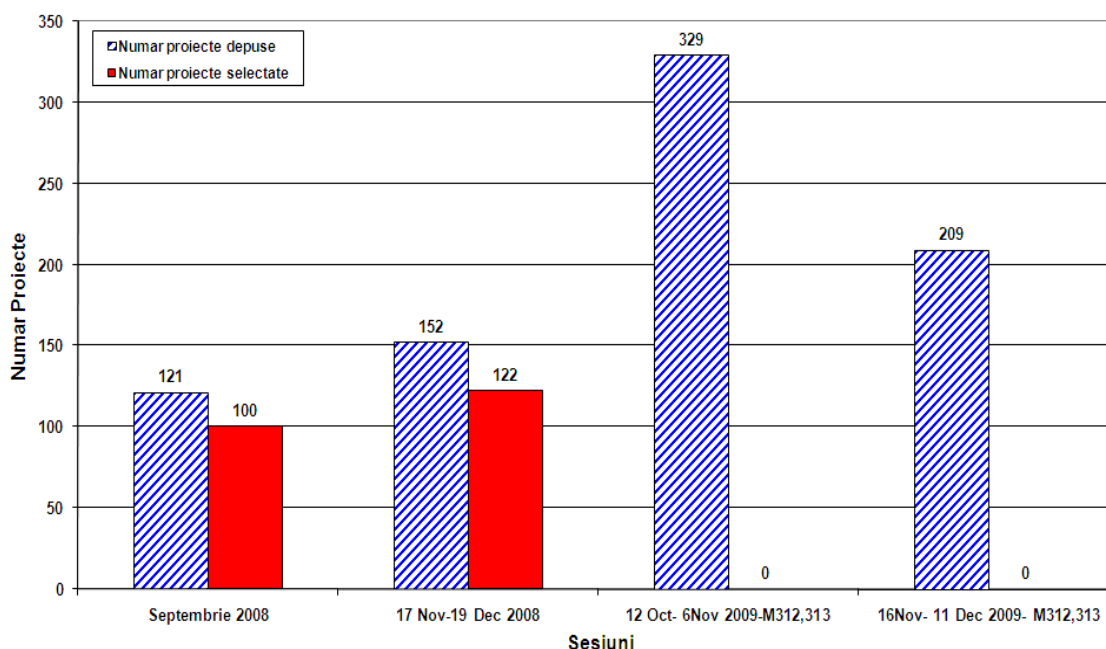
Până la 31.12.2009 s-au desfășurat 4 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 811 proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 142.801,410 mii Euro.

Din cele 811 proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 222 proiecte, din care au fost contractate 204 proiecte, cu un volum total al investițiilor de 108.335,117 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 37.674,733 mii Euro. Diferența (589 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele aflate în etapa de evaluare (538 proiecte), proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție și proiectele retrase.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 313 pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

Graficul nr. 26

Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 313

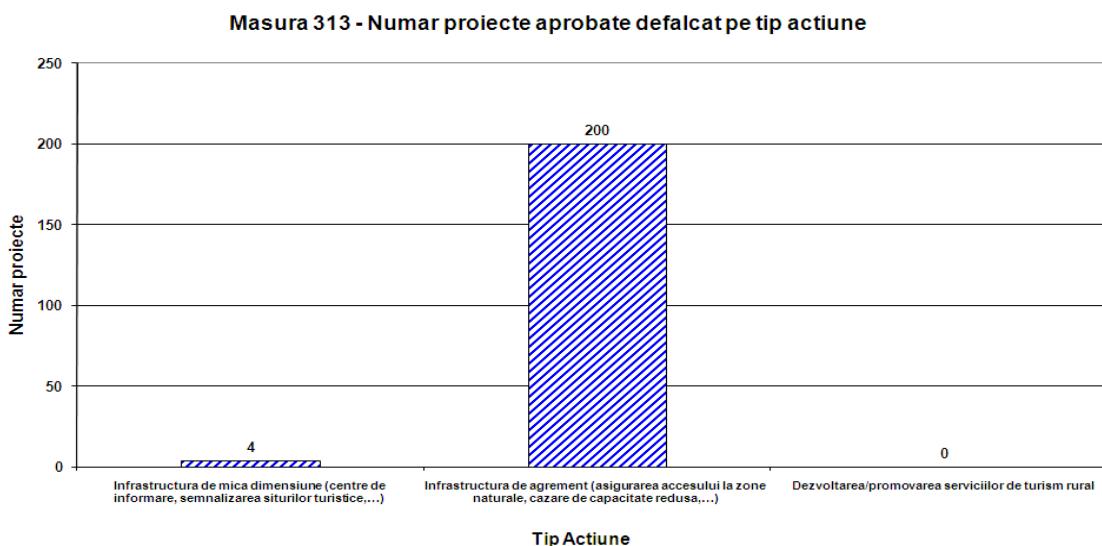

Referitor la împărțirea proiectelor aprobate în funcție de tipul acțiunii, situația se prezintă astfel:

- ponderea cea mai mare o deține categoria „Infrastructura de agrement” (98,04% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură) cu 200 proiecte aprobate, cu un volum total al investițiilor de 107.515,364 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 36.994,439 mii Euro;
- categoria „Infrastructura de mică dimensiune” deține o pondere de 1,96% din totalul proiectelor aprobate pentru această măsură, cu 4 proiecte aprobate, cu un volum total al investițiilor de 819,753 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 680,294 mii Euro.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor aprobate pe măsura 313, pe fiecare tip de acțiune, în perioada de referință:

Graficul nr. 27

Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare deține cea mai mare pondere, respectiv 23,53% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 7 Centru Alba Iulia cu o pondere de aproximativ 21,57% din total proiecte aprobate și de Regiunea 1 Nord Est Iași cu o pondere de 19,61%. Astfel, aceste trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 64,71% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

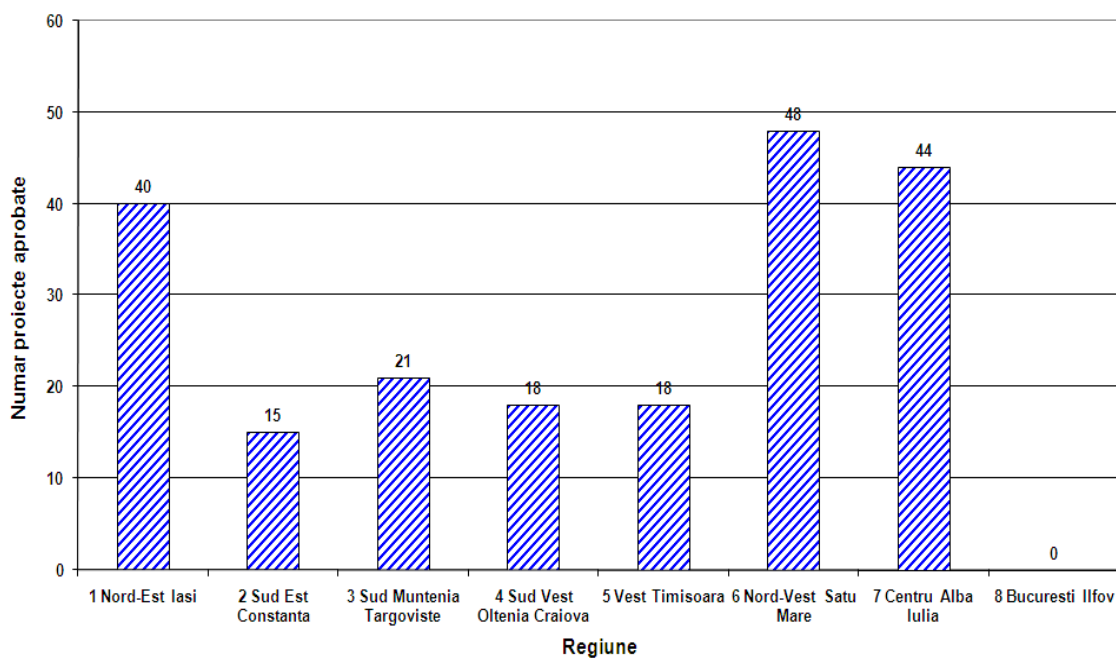
Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) în Tabelul nr. 10 și în Graficul nr. 28.

Tabelul nr. 10

Regiunea	Numar proiecte aprobate M313	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	40	7.050,417
2 Sud Est Constanta	15	2.923,533
3 Sud Muntenia Targoviste	21	4.068,551
4 Sud Vest Oltenia Craiova	18	3.170,292
5 Vest Timisoara	18	3.352,596
6 Nord-Vest Satu Mare	48	8.856,146
7 Centru Alba Iulia	44	8.253,198
8 Bucuresti Ilfov	0	0,000
Total General	204	37.674,733

Graficul nr. 28

Masura 313 - Numar proiecte aprobate defalcate pe regiuni

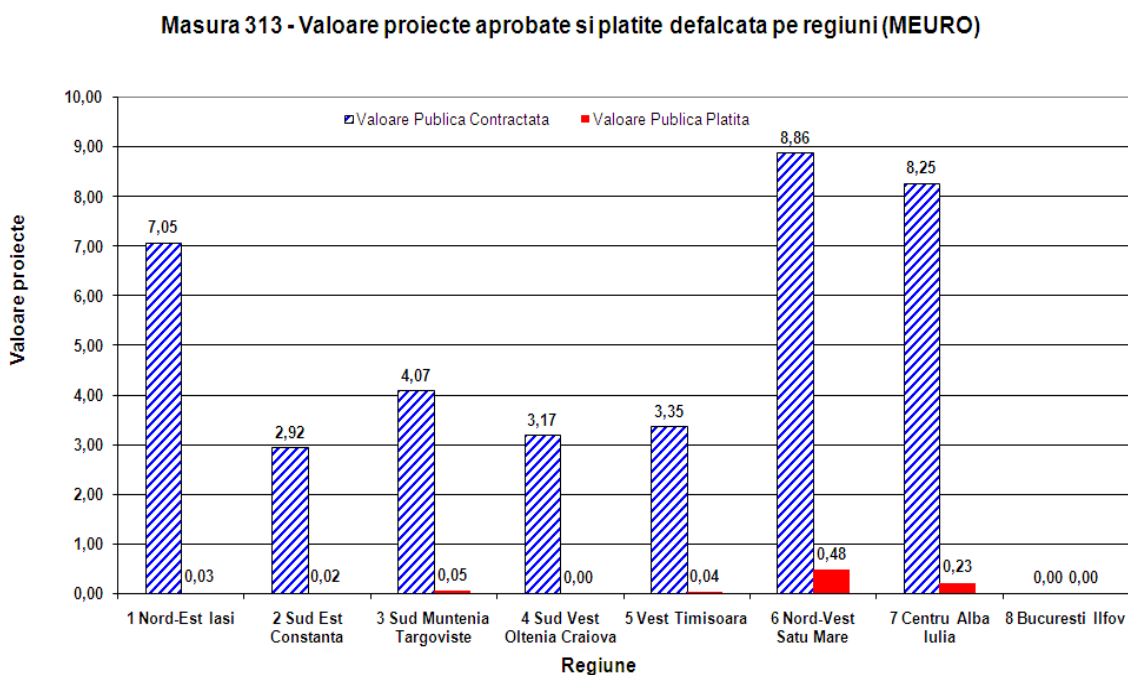
În ceea ce privește acțiunile întreprinse prin intermediul măsurii 313, acestea prevăd următoarele:

- ✓ înființare centre de informare și promovare turistică – 4 proiecte aprobate;
- ✓ acțiuni de agroturism – 4 proiecte aprobate;
- ✓ acțiuni de turism rural – 193 proiecte aprobate;
- ✓ activități recreaționale – 3 proiecte aprobate. (a se vedea tabelul O.A Indicatori adiționali).

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 313, s-au efectuat plăți de aproximativ 840,981 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 672,785 mii Euro, sumă solicitată prin declarațiile de cheltuieli aferente trimestrelor 3 și 4 ale anului 2009 și transmise, oficial, prin SFC în data de 10.11.2009 și data de 29.01.2010. (a se vedea tabelul O.313).

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 29

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Numărul de noi activități turistice sprijinite) – rata de executare a PNDR este de 3%, rata de executare financiară (plăți efectuate) fiind de 0%.

2.3.6 Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”

Complexitatea nevoilor de renovare, dezvoltare și modernizare a localităților rurale a reclamat necesitatea unei abordări integrate care a presupus combinarea activităților și operațiunilor a trei măsuri oferite de cadrul legal de dezvoltare rurală, și anume: măsurile 321, 322 și 323 în una singură, devenind astfel M322 “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”.

Obiectivul general al acestei măsuri vizează îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de bază și protejarea moștenirii culturale și naturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile.

Sprijinul pentru această măsură vizează investiții în spațiul rural pentru crearea și modernizarea infrastructurii fizice de bază, crearea și dezvoltarea serviciilor publice de bază pentru populația rurală, protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural.

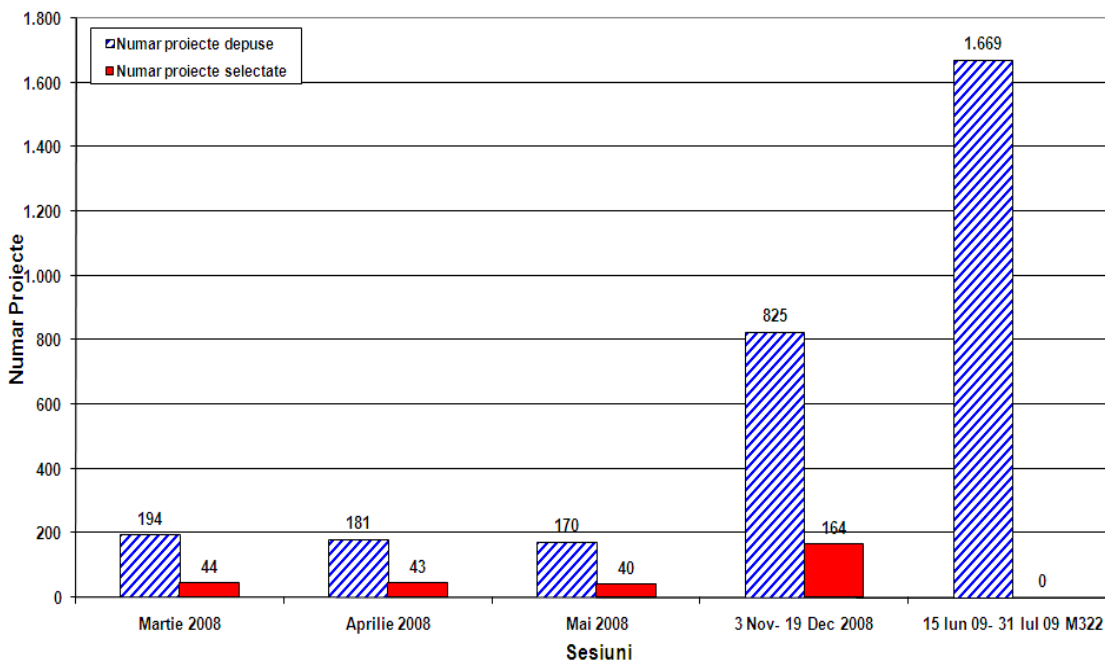
Până la sfârșitul anului 2009 s-au desfășurat 5 sesiuni de depunere a proiectelor în cadrul acestei măsuri, pe parcursul cărora au fost depuse 3.039 de proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 7.429.244,322 mii Euro.

Din cele 3.039 de proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 291 proiecte, din care au fost contractate 291 de proiecte, cu un volum total al investițiilor de 967.193,256 mii Euro și cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 797.092,404 mii Euro. Diferența (2.748 proiecte) dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită din proiectele aflate în etapa de evaluare (1.669 proiecte), proiectele declarate neeligibile datorită neîndeplinirii anumitor criterii de selecție, proiectele retrase, precum și din proiectele reportate care au parcurs două sesiuni de selecție.

Graficul de mai jos, prezintă situația proiectelor depuse și selectate pe măsura 322, pe sesiuni de depunere a proiectelor, în perioada de referință:

Graficul nr. 30

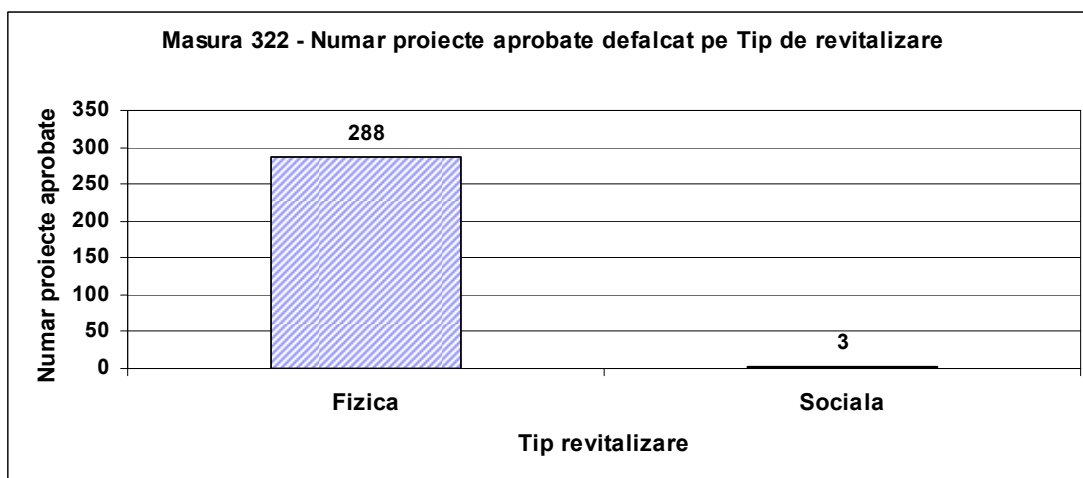
Numar de proiecte depuse si selectate pe sesiuni - Masura 322

Referitor la împărțirea proiectelor aprobate pe tip de acțiuni/ tip de revitalizare, situația se prezintă astfel (a se vedea tabelul O.322):

- Ponderea cea mai mare o deține **tipul de revitalizare „Fizică”** (aproximativ 99% din totalul de 291 proiecte aprobate pentru această măsură), cu 207 proiecte aprobate, vizând cu preponderență înființarea/ extinderea rețelelor de alimentare cu apă și/ sau rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare, cu un volum total al investițiilor de 672.716,078 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 553.046,973 mii Euro la care se adăugă 81 proiecte aprobate, vizând cu preponderență modernizarea drumurilor comunale cu un volum total al investițiilor de 281.953,447 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 233.163,141 mii Euro;
- Ponderea cea mai mică o deține **tipul de revitalizare socială** (aproximativ 1,0% din totalul de 291 proiecte aprobate pentru această măsură) cu 3 proiecte aprobate, vizând cu preponderență înființarea și dotarea centrelor sociale pentru îngrijire bătrâni, cu un volum total al investițiilor de 12.523,731 mii Euro și o valoare eligibilă nerambursabilă de 10.882,290 mii Euro.

Graficul nr. 31

Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 1 Nord Est Iași deține cea mai mare pondere, respectiv 25,77% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare cu o pondere de aproximativ 21,99% din total proiecte aprobate și de Regiunea 4 Sud Vest Oltenia Craiova cu o pondere de 21,31%. Astfel, cele trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 69,07% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

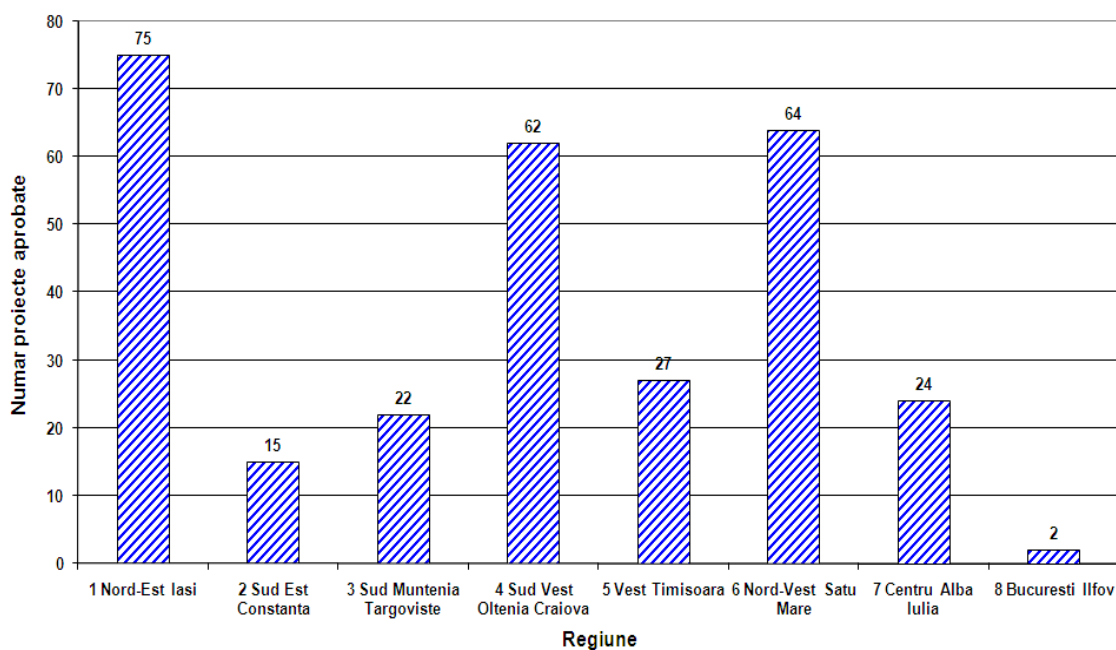
Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 11 și în Graficul nr. 32.

Tabelul nr. 11

Regiunea	Numar proiecte aprobate M322	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	75	197.235,925
2 Sud Est Constanta	15	36.199,249
3 Sud Muntenia Targoviste	22	61.245,780
4 Sud Vest Oltenia Craiova	62	155.828,363
5 Vest Timisoara	27	70.554,522
6 Nord-Vest Satu Mare	64	198.614,453
7 Centru Alba Iulia	24	72.432,609
8 Bucuresti Ilfov	2	4.981,503
Total General	291	797.092,404

Graficul nr. 32

Masura 322 - Numar proiecte aprobate defalcate pe regiuni

În urma investițiilor aprobate pentru această măsură, în studiile de fezabilitate pentru proiectele contractate se menționează că se vor moderniza și crea următoarele (a se vedea tabelul OA. Indicatori adiționali):

- 1.227,793 km drumuri în zona rurală;
- 2.113,712 km de conducte pentru alimentarea cu apă potabilă;
- 3.021,711 km de conducte de canalizare.

De asemenea, din totalul proiectelor aprobate:

- 249 proiecte aparțin comunelor care nu au mai beneficiat de finanțare UE pe același tip de investiție;
- 191 proiecte aparțin comunelor identificate în Master Planurile Regionale pentru infrastructura de apă/ apă uzată.

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 322, s-au efectuat plăți de aproximativ 16.439,613 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 13.151,690 mii Euro. (a se vedea tabelele O.321 și O.322). Contribuția FEADR a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente trimestrelor 3 și 4 ale anului 2009 și transmise, oficial, prin SFC în 10 noiembrie 2009 și 29 ianuarie 2010.

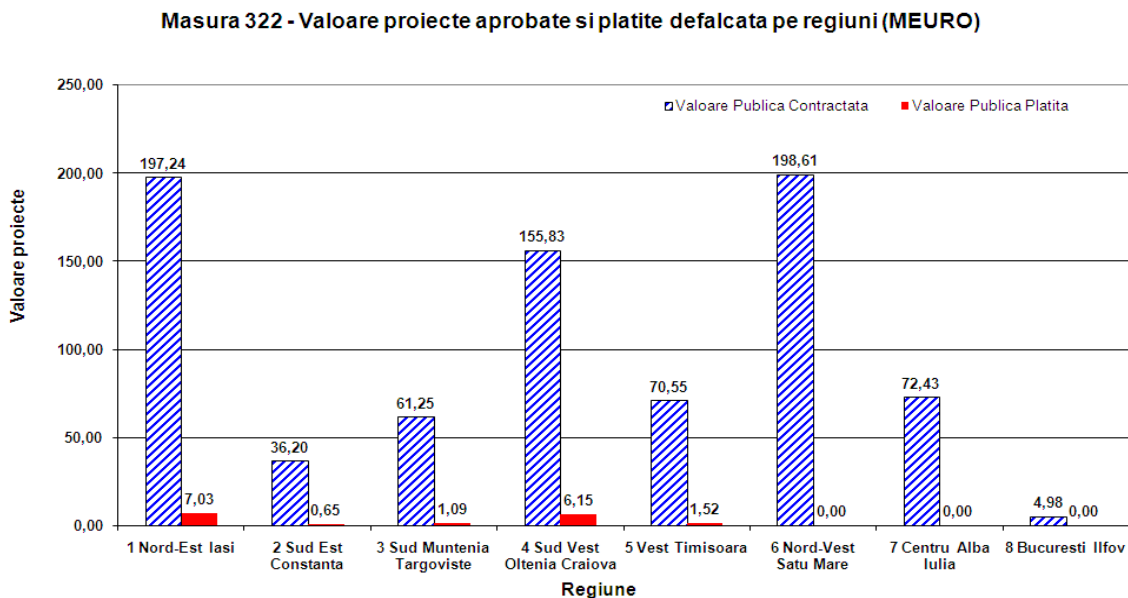
Situația plăților efectuate, împărțite în funcție de tipul de revitalizare, se prezintă astfel:

Tip de revitalizare fizică - s-au efectuat plăți în valoare de 16.439,613 mii Euro, reprezentând 100% din contribuția publică plătită beneficiarilor pentru această măsură, contribuția FEADR fiind de 13.151,69,750 mii Euro.

Aferent celor 3 proiecte încadrate în **Tipul de revitalizare socială** nu s-au efectuat plăți.

În ceea ce privește distribuția regională a proiectelor aprobate (valori angajate), precum și a plăților efectuate, situația este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 33

În ceea ce privește operațiunile menționate în art. 16 (a) al Regulamentului CE nr. 1698/2005, aplicabile în perioada 2009-2013 și finanțate din alocarea suplimentară PERE, în cursul anului 2009 nu au fost implementate astfel de operațiuni. Având în vedere necesitatea actualizării procedurilor de lucru/ghidurilor solicitantului aferente măsurilor PNDR, operațiunile finanțate din PERE vor fi aplicate începând cu anul 2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Numărul de comune sprijinite) – rata de executare a PNDR este de 30%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 1%.

2.3.7 Măsura 431 - submăsura 431.1 „Construcție parteneriate public - private” – faza 3

Prin **Faza 3** se acordă sprijin financiar pentru pregătirea planurilor de dezvoltare locală pentru selecția GAL-urilor, pe baza unui proiect elaborat de parteneriatele interesate. Produsul final al acestui proiect este **planul de dezvoltare locală** pentru selectarea GAL-urilor.

Până la sfârșitul anului 2009 s-a desfășurat 1 sesiune de depunere a proiectelor în cadrul acestei submăsuri, pe parcursul căreia au fost depuse 112 proiecte cu o valoare totală eligibilă solicitată de 4.920,162 mii Euro. Din cele 112 proiecte depuse, au fost selectate în urma întrunirii Comitetului de Selecție 111 proiecte care au fost și contractate, cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 4.827,472 mii Euro. Diferența dintre numărul proiectelor depuse și numărul celor selectate este constituită dintr-un (1) proiect retras.

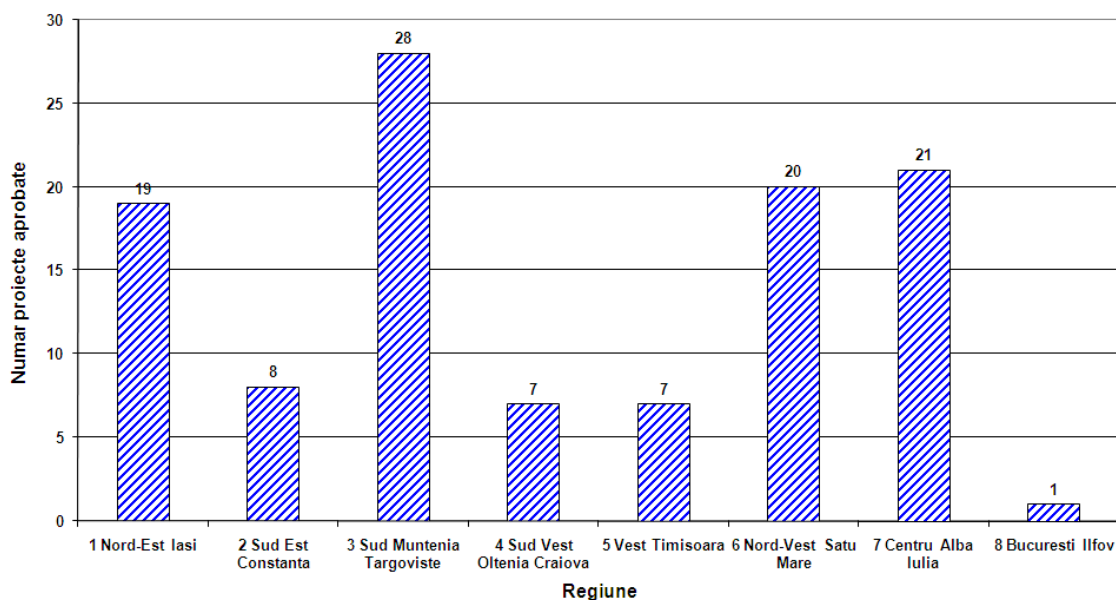
Din punct de vedere al distribuției regionale, Regiunea 3 Sud Muntenia Târgoviște deține cea mai mare pondere, respectiv 25,23% din total proiecte aprobate pe această măsură, fiind urmată de Regiunea 7 Centru Alba Iulia cu o pondere de aproximativ 18,92% din total proiecte aprobate și de Regiunea 6 Nord-Vest Satu Mare cu o pondere de 18,02%. Astfel, cele trei regiuni dețin o pondere de aproximativ 62,17% din totalul proiectelor aprobate pe această măsură.

Detaliile referitoare la distribuția regională a proiectelor aprobate (număr și valoare eligibilă nerambursabilă) sunt prezentate în Tabelul nr. 12 și în Graficul nr. 34.

Tabelul nr. 12

Regiunea	Numar proiecte aprobate M431.1	Valoare eligibila nerambursabila - mii EURO
1 Nord-Est Iasi	19	895,163
2 Sud Est Constanta	8	310,338
3 Sud Muntenia Targoviste	28	1.298,185
4 Sud Vest Oltenia Craiova	7	293,775
5 Vest Timisoara	7	247,768
6 Nord-Vest Satu Mare	20	856,973
7 Centru Alba Iulia	21	899,300
8 Bucuresti Ilfov	1	25,970
Total General	111	4.827,472

Măsura 431.1 - Numar proiecte aprobate defalcat pe regiuni

Până la sfârșitul anului 2009 nu s-au efectuat plăți în cadrul submăsurii 431.1.

2.4 Proiecte finalizate

Până la 31 decembrie 2009, au fost finalizate 511 proiecte, din care 457 proiecte pe măsura 121, 49 proiecte pe măsura 123 și 5 proiecte finalizate pe măsura 312.

Împărțirea proiectelor finalizate pe măsuri și ramuri/ sectoare agricole este următoarea:

- Pentru **măsura 121**, distribuția proiectelor finalizate pe tipuri de ramuri agricole este următoarea:
 - Culturi de câmp – 411 proiecte;
 - Horticultură – 9 proiecte;
 - Culturi permanente – 7 proiecte;
 - Lapte și produse lactate - 13 proiecte;
 - Păsări de curte – 5 proiecte;
 - Mixte (culturi + animale) – 12 proiecte;

- Pentru **măsura 123**, distribuția proiectelor finalizate pe tip de sector agricol este următoarea:
 - Silvicultură – 9 proiecte;
 - Industrie alimentară – 40 proiecte;

- Pentru **măsura 312**, distribuția proiectelor finalizate pe tip de micro-întreprindere este următoarea:
 - Înființare micro-întreprindere – 5 proiecte;

Conform cerințelor Cadrului comun de monitorizare și evaluare, raportarea indicatorilor de rezultat comuni și adiționali se realizează anual, începând cu momentul finalizării proiectelor când datele aferente acestora devin disponibile, depășindu-se astfel stadiul incipient al punerii în aplicare a programului.

Indicatorii de rezultat sunt folosiți drept instrumente de evaluare a gradului în care au fost realizate obiectivele specifice stabilite în cadrul fișelor măsurilor, rezultatele reprezentând efectele imediate ale intervențiilor și oferind informații referitoare la schimbările privind comportamentul, capacitatea sau performanța beneficiarilor direcți ca urmare a implementării proiectului.

Astfel, având în vedere că în anul 2009 au fost finalizate proiecte, Autoritatea de Management a finanțat prin măsura de Asistență tehnică o cercetare statistică pin care au fost stabilite valorile indicatorilor de rezultat, aferente proiectelor finalizate până la data de 31 decembrie 2009.

Cercetarea a fost realizată de către Institutul Național de Statistică prin intermediul Centrului Național de Pregătire în Statistică.

Pentru realizarea obiectivului proiectului mai sus menționat, au fost realizate următoarele activități specifice:

1. Identificarea beneficiarilor PNDR care au finalizat proiectele finalizate, până la sfârșitul anului 2009, pe tipuri de măsuri ;
2. Elaborarea chestionarelor necesare culegerii datelor, aferente fiecărei măsuri de investiții în parte;
3. Distribuirea chestionarelor în județele în care s-au finanțat proiecte prin intermediul PNDR;
4. Culegerea datelor de la beneficiarii proiectelor;
5. Proiectarea și încărcarea bazei de date aferente fiecărei măsuri;
6. Controlul calității și validarea datelor culese și introduse folosind metode specifice;
7. Elaborarea fișei indicatorilor;
8. Sistematizarea și centralizarea datelor, calcularea indicatorilor comuni și adiționali conform caietului de sarcini;
9. Completarea tabelor „Indicatori de rezultat”.

Având în vedere faptul că, numărul proiectelor finalizate în 2009 la nivel de măsura nu a fost foarte mare, în vederea stabilirii unor date cât mai relevante și complete nu a fost aleasă metoda eșantionării, colectarea datelor realizându-se la nivelul întregii „colectivități”, respectiv a tuturor proiectelor finanțate cu finalizare în anul 2009.

În urma sistematizării și centralizării datelor culese de la respondenți, prezentăm în cele ce urmează valorile indicatorilor de rezultat:

Măsura 121 - Modernizarea exploatațiilor agricole

- *R 2 „Creșterea valorii adăugate brute agricole a exploatațiilor (mii Euro)*

Având în vedere că datele colectate sunt aferente anului finalizării proiectelor, s-a stabilit valoarea de referință pentru indicatorul “Valoarea adăugată brută agricolă a

exploatațiilor sprijinite”, urmând ca în anii următori, în funcție de această valoare, să se stabilească creșterea.

Astfel, pe baza datelor preluate din documentele și declarațiile contabile ale beneficiarilor PNDR, VAB totală în exploatațiile sprijinite a fost în anul 2009 de 373.099 mii lei.

Luând în calcul cursul mediu de 4,25 lei/euro, stabilit de către Comisia Națională de Prognoză pentru anul 2009, rezultă că VAB în exploatațiile sprijinite a fost de **87.788 mii euro**.

- R 3 „Numărul exploatațiilor care introduc produse și/sau tehnici noi”

Ca urmare a sprijinului financiar obținut, **438** de exploatații agricole au fost modernizate prin introducerea de tehnică nouă, iar **11** exploatații au introdus produse noi.

Nivel de modernizare	Tip de modernizare
Produs nou	Obținerea și comercializarea unui nou produs
Tehnică nouă	Utilizarea unor noi tehnologii de producție
	Utilizarea unor soiuri noi
	Modernizarea sistemului de distribuție
	Schimbarea structurii producției
	Modernizarea capacităților de producție
	Achiziționarea de tehnică modernă

- RA „Numărul exploatațiilor care îndeplinesc standardele comunitare, ca urmare a sprijinului”

Conform datelor, **102** proiecte din cele 457 finalizate în cadrul măsurii 121 au implementat standarde comunitare ca urmare a sprijinului financiar obținut. Având în vedere faptul că, din cele 457 de proiecte finalizate în cadrul acestei măsuri aproximativ 90% aparțin unui singur tip de sector, respectiv Culturi de câmp, situația pe tipuri de standarde arată că majoritatea exploatațiilor au implementat:

- Standardul nr. 12 „Puritatea semințelor de cereale”;
- Standardul nr. 1 „Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole”;
- Standardul nr. 14 „Puritatea semințelor de plante oleaginoase și textile”.

Măsura 123 – Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere, inclusiv schemele de ajutor de stat XS 13/2008 și XS 28/2008

- R 2 „Creșterea valorii adăugate brute a întreprinderilor sprijinite (mii Euro)”

Valoarea adăugată brută (VAB) totală în cele 49 de întreprinderi sprijinite a fost, în anul 2009, de 60.308 mii lei.

Luând în calcul cursul mediu de 4,25 lei/euro, stabilit de către Comisia Națională de Prognoza pentru anul 2009, rezultă că VAB în întreprinderile sprijinite a fost de **14.190 mii euro**.

- R 3 „Numărul întreprinderilor care introduc produse și/sau tehnici noi”

Ca urmare a sprijinului financiar obținut, **41** de întreprinderi au fost modernizate prin introducerea de tehnică nouă, iar **5** întreprinderi au introdus produse noi.

Nivel de modernizare	Tip de modernizare
Produs nou	Obținerea și comercializarea unui nou produs
Tehnică nouă	Utilizarea unor noi tehnologii de producție
	Modernizarea sistemului de distribuție
	Schimbarea structurii producției
	Modernizarea capacităților de producție
	Achiziționarea de tehnică modernă

- RA „Numărul întreprinderilor care îndeplinesc standardele comunitare, ca urmare a sprijinului”

Conform datelor, **2** proiecte, din cele 49 finalizate în cadrul măsurii 123, au implementat standarde comunitare ca urmare a sprijinului financiar obținut.

Ambele au implementat Standardul nr. 1 „Standarde generale pentru igiena produselor alimentare”.

Măsurile 211- Sprijin pentru zona montană defavorizată, 212 - Sprijin pentru zone defavorizate, altele decât zona montana și 214 - Plăți de agro-mediu

- R 6 Suprafața ce beneficiază de o gospodărire de succes a terenului

Anul 2009 a reprezentat primul an în care au fost efectuate plăți pe suprafață în cadrul măsurilor axei 2 din PNDR.

Ca urmare a respectării de către fermieri a practicilor impuse prin măsurile axei 2, suprafețele sprijinite au contribuit la:

Tip de contribuție	Măsura	Suprafața – ha -
Biodiversitate și înaltă valoare naturală a terenului agricol	211	1.036.811
	212	925.099
	214 (excluzând pachetul 4)	920.705
Calitatea apei	214 (toate pachetele)	931.815
Calitatea solului	214 (pachetul 4)	11.110
Evitarea marginalizării și abandonării terenurilor	211	1.036.811
	212	925.099

	214 (excluzând pachetul 4)	920.705
--	----------------------------	---------

Așa cum se poate observa din tabelul de mai sus unele suprafețe sub angajament contribuie la atingerea a mai mult de un obiectiv.

Măsura 312 – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

- **R 7 „Creșterea valorii adăugate brute neagricole în întreprinderile beneficiare”**

Totalul Valorii Adăugate Brute Neagricole pentru cele 5 proiecte finalizate în anul 2009, obținută în urma cercetării statistice, a fost de 3.884 mii lei.

Luând în calcul cursul mediu de 4,25 lei/euro, stabilit de către Comisia Națională de Prognoză pentru anul 2009, rezultă că VAB în întreprinderile sprijinite a fost de **914 mii euro**.

- **R 8 „Numărul brut de locuri de munca create”**

Numărul de locuri de muncă nou create în cadrul celor 5 întreprinderi sprijinite, obținut după prelucrarea datelor, este de **27**. În urma analizării acestor date s-a observat că noii angajați sunt bărbați și au peste 25 ani.

2.5 Proiecte reziliate

Până la 31 decembrie 2009, au fost reziliate 88 proiecte, dintre care 1 proiect pe măsura 112, 38 proiecte pe măsura 121, 33 proiecte pe măsura 123, 2 proiecte pe măsura 312 și 14 proiecte pe măsura 313.

Printre cauzele rezilierii proiectelor se numără: rezilierea la cererea beneficiarilor, rezilieri ca urmare a încălcării clauzelor contractuale, etc.

2.6 Controale efectuate

A. Autoritatea de Management pentru PNDR

Pentru măsura 141 „Înființarea grupurilor de producători”, măsură pentru care Autoritatea de Management a menținut atribuțiile de implementare, în cursul anului 2009 a fost realizată verificarea prin sondaj a unui procent de 5 % din totalul valorii proiectelor conforme depuse în sesiunea 3 decembrie 2008 – 27 februarie 2009 pentru această măsură. Din totalul de 6.442 proiecte conforme depuse pentru Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență” au fost verificate prin sondaj un număr de 327 proiecte, reprezentând 5,076 %.

Situația pe regiuni se prezintă astfel:

- Regiunea 1 - 49 proiecte;

- Regiunea 2 - 61 proiecte;
- Regiunea 3 - 51 proiecte;
- Regiunea 4 - 32 proiecte;
- Regiunea 5 - 24 proiecte;
- Regiunea 6 - 58 proiecte;
- Regiunea 7 - 49 proiecte;
- Regiunea 8 - 3 proiecte.

În urma verificărilor prin sondaj efectuate la nivelul celor 8 regiuni, au rezultat următoarele concluzii:

- Introducerea eronată, în majoritatea cererilor de finanțare, a cursului valutar (a fost introdus cu 2 sau 3 zecimale și nu cu 4 cum prevede procedura, iar la unele județe s-a introdus cursul Băncii Naționale și nu cel al Băncii Central Europene);
- Neîntocmirea tuturor documentelor cuprinse în dosarul administrativ, de exemplu: calendarul de verificare;
- Existența dificultăților de implementare determinate de insuficiența autoturismelor necesare pentru verificarea în teren, consum mare de consumabile pentru întocmirea dosarelor administrative, precum și lipsa de personal necesar îndeplinirii sarcinilor corespunzătoare în timp util.

Pentru măsura 142 „Sprijinirea grupurilor de producători”, din cele 3 proiecte depuse în prima parte a anului au fost verificate prin sondaj 2, iar din cele 6 proiecte depuse în a doua parte a anului au fost verificate prin sondaj 4, verificări realizate începând cu anul 2010.

B. Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

Direcția Control și Antifraudă (DCA), aflată în subordinea directă a directorului general al APDRP, efectuează, conform procedurii acreditate, verificări tehnice și financiare ale proiectelor privind conformitatea, eligibilitatea, selecția și plățile, dar și controlul intern, în scopul prevenirii fraudei și asigurării utilizării corespunzătoare a fondurilor, cu respectarea cerințelor de calitate impuse prin proiect.

Principala activitate de control în ceea ce privește proiectele depuse pentru măsurile PNDR a constat în verificarea proiectelor în perioada de implementare, respectiv:

1. Controlul pe eșantion al proiectelor înainte și după prima plată;
2. Soluționarea, în limita competențelor ce îi revin, a petițiilor, sesizărilor, reclamațiilor și notificărilor venite din interiorul APDRP, de la beneficiari, persoane fizice sau juridice, instituții abilitate în verificarea proiectelor.

1. Controlul pe eșantion – a constat în:

- controlul unui procent de 5% din valoarea totală eligibilă a proiectelor contractate pe măsurile 121,123 și 322 în anul 2008;

- controlul unui procent de 10% din totalul cererilor de plată aferente măsurii 211 din axa 2, verificate de Direcția Plăți Proiecte – APDRP, corespunzătoare campaniei 2007.

1.a. Controlul pe eșantion pentru măsurile 121,123 și 322

Direcția Control și Antifraudă a stabilit eșantionul de control pe un procent de 5% din valoarea totală eligibilă a proiectelor contractate în anul 2008 pe măsurile 121,123 și 322, pe baza „metodei analizei de risc”, în conformitate cu manualul de proceduri privind controlul și antifraudă și recomandările Comisiei Europene realizate în urma misiunilor din noiembrie 2009. Numărul de proiecte cuprinse în eșantion a fost de 28 proiecte.

Misiunile de control stabilite pentru verificări prin metoda analizei de risc s-au desfășurat în conformitate cu Planul de control aprobat și înregistrat în cadrul Agenției cu nr. 19.013/02.09.2009.

Misiunile de control privind verificarea proiectelor pe eșantion au avut ca obiective verificarea următoarelor :

- conformitatea și eligibilitatea cererilor de finanțare;
- conformitatea și eligibilitatea achizițiilor publice de servicii și lucrări efectuate de către beneficiarii publici;
- conformitatea și eligibilitatea achizițiilor efectuate de către beneficiarii privați;
- conformitatea și eligibilitatea dosarelor cererilor de plată înaintate de beneficiari la structurile APDRP;
- modul de implementare al proiectelor și stadiul realizării acestora;
- respectarea procedurilor acreditate de către organismele/direcțiile implicate în implementarea și plata proiectelor (OJPDRP, CRPDRP, APRDP – DSC, DPP) .

De asemenea, s-a verificat respectarea criteriilor precizate în Programul Național pentru Dezvoltare Rurală și dacă s-a asigurat protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene.

În urma verificării celor 28 de proiecte, au fost încheiate rapoarte de control pentru toate proiectele, care au fost aprobate de directorul general al Agenției, situația prezentându-se astfel :

- a) Proiecte la care nu au fost descoperite nereguli - **17 proiecte**, respectiv 60,72%;
- b) Proiecte la care neregulile constatate nu sunt din cele cu implicații financiare - **8 proiecte**, respectiv 28.57%.
- c) Proiecte la care au fost descoperite nereguli cu implicații financiare **3 proiecte**, respectiv 10,71%.

Raportând valoarea debitelor constituite în valoare de 4.172.920,97 lei la valoarea eligibilă a celor 28 proiecte din eșantion, respectiv 314.998.796,8 lei, rezultă că debitele constituite reprezintă un procent de 1,32%.

Din cele 28 proiecte, pentru 14 proiecte au fost efectuate plăți până la data controlului, la unul din proiecte fiind efectuate plăți și în anul 2008 (în valoare de 713.972,25 lei).

Raportând valoarea plăților efectuate în anul 2008 la proiectele din cadrul eșantionului de control, la valoarea tuturor plăților efectuate în anul 2008 pe măsurile din axele 1 și 3 ale PNDR, în sumă de 6.358.155,52 lei, rezultă un procent de 11,23%. Acest procent depășește procentul de verificare de 5% din totalul cheltuielilor eligibile plătite în anul de calcul prevăzut în Regulamentul CE nr. 1975/2006, articolul 27(2).

Raportând valoarea tuturor plăților efectuate în anii 2008 și 2009 (până la data controlului) la proiectele verificate pe eșantion, în sumă de 30.629.686, 61 lei, la valoarea totală eligibilă contractată a proiectelor din eșantion, în sumă de 314.998.796,8 lei, rezultă un procent de 9,72%.

S-au considerat neregularități cu implicații financiare doar neregularitățile care au presupus constituirea unui debit în urma controlului.

Principalele neregularități fără implicații financiare

- a) Terenurile aferente investiției nu sunt în totalitate incluse în domeniul public al comunelor, respectiv în inventarul publicat în Monitorul Oficial;
- b) Diferențe de lungime între rețeaua de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare;
- c) Neconcordanțe referitoare la lungimea conductelor de alimentare cu apă și canalizare în diferite documente aferente cererii de finanțare;
- d) Încălcarea art. 3, alin. 6 din Anexa 1 – Prevederi generale din contractul de finanțare, conform căruia beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice este obligat să finalizeze în maxim 12 luni de la data semnării contractului de finanțare toate procedurile de achiziții publice, inclusiv avizarea acestora și art. 70 din OUG nr. 34/2006 conform căruia „Contractantul nu are dreptul de a angaja, în scopul îndeplinirii contractului de achiziție publică, persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a candidaturilor/ofertelor depuse în cadrul aplicării unei proceduri de atribuire, pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la încheierea contractului, sub sancțiunea nulității contractului respectiv pentru cauza imorală” în cazul serviciilor de dirigenție de șantier;
- e) Diferențe între cantitățile de lucrări din caietul de sarcini și cele din oferta câștigătoare;
- f) Propunerea, prin proiectul tehnic sau act adițional aprobat, a modernizării unor tronsoane de drum deja reabilitate;
- g) Lungimea prevăzută pentru asfaltarea unui tronson de drum depășește ultima locuință din localitate, diferența fiind drum de câmp;
- h) Tronson de drum care nu necesită modernizare, întrucât se află în stare bună;

i) Registrul de evidență a mijloacelor fixe nu este completat cronologic pentru toate rubricile, respectiv elemente de identificare, cod de clasificare, durata de viață, durata normată, etc.

j) Amplasarea unor tronsoane ale rețelei de alimentare cu apă sau canalizare în zona drumurilor naționale administrate de către Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale pentru care nu s-a solicitat aviz;

k) Existența unor posibile relații de rudenie între reprezentanții firmelor participante;

l) Existența în dosarele depuse de beneficiar la APDRP a unor documente ale Oficiului Registrului Comerțului eliberate la o dată ulterioară derulării procedurii de achiziții servicii proiectare, situație în care nu se poate afirma că la acea dată nu exista un conflict de interese;

m) În documentele prezentate la ultima tranșă de plată s-a constatat lipsa autorizației de funcționare, beneficiarul prezentând numai referatul de evaluare pentru autorizare, motivând că instituția abilitată nu emitea autorizații la momentul depunerii ultimei tranșe de plată;

n) Spațiile cu destinație de birouri, în suprafață de 2.562,54 m², nu fac parte din circuitul productiv, ci reprezintă spații administrative, nerespectându-se astfel prevederile HG nr. 224/2008 privind eligibilitatea cheltuielilor prevăzute în Ghidul Solicitantului. De asemenea, beneficiarul nu a respectat principiul managementului financiar adecvat, al economiei și al eficienței costurilor – schema XS 13/2008 aferentă măsurii 123;

o) Formulări neclare în procedura de evaluare selectare, în sensul că în fișa măsurii 123 beneficiarii eligibili sunt întreprinderile de procesare agro-alimentare, fără ca apoi să se definească în procedură ce se înțelege prin „întreprinderi de procesare agro-alimentară”. De asemenea, codificarea CAEN pentru activitatea propusă prin proiect – și anume „Depozitare” nu face diferențe între depozitarea din sectorul agricol și cea din sectorul non-agricol;

p) Exprimarea neclară în manualul de evaluare-selectare a criteriului de selecție S4 cu privire la apartenența la o formă asociativă;

q) Prevederi neclare în manualul de evaluare-selectare cu privire la proiectele care prevăd producerea și utilizarea de energie din surse regenerabile.

Neregularități cu implicații financiare

a) La tranșa I, Agenția a plătit, suplimentar, unui beneficiar cu proiect depus și aprobat pentru sprijin prin măsura 121 suma de 147,44 lei. În acest caz suma plătită suplimentar beneficiarului va fi reglată de către CR-ul care instrumentează proiectul, prin reținerea sumei în cauză din tranșa următoare de plată.

b) Deținerea de către firma câștigătoare a pachetului majoritar la două dintre firmele participante la selecția de oferte pentru achiziția unui mijloc de transport produse refrigerate, încălcându-se astfel art. 4.5 – Conflictul de interese din Instrucțiunea de achiziții pentru beneficiarii privați ai FEADR. În acest caz, s-a

declarat ca neeligibilă suma decontată de Agenție pentru achiziționarea mijlocului de transport și recuperarea ajutorului financiar nerambursabil.

c) S-au acordat nejustificat unui beneficiar cu proiect pe măsura 121 10 puncte pentru criteriul de selecție S8 – Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 ani, la data depunerii proiectului. Proiectul nu trebuia inclus în lista proiectelor selectate pentru finanțare, întrucât punctajul maxim cu care au fost selectate proiectele pe măsura 121 la respectiva sesiune de selecție a fost de 25 puncte, iar punctajul acordat de Direcția Control și Antifraudă este de 23 puncte. S-a propus rezilierea contractului de finanțare și recuperarea sumelor deja plătite.

Pentru cazurile b) și c) prezentate s-a inițiat procedura de recuperare a debitului, conform prevederilor legale în vigoare (OG 79/2003, Norme metodologice de aplicare a OG 79/2003).

În urma constatărilor mai sus menționate, Direcția Control și Antifraudă a propus următoarele măsuri:

a) Prezentarea de către beneficiari la ultima tranșă de plată a dovezii publicării în Monitorul Oficial a suprafețelor de teren ce completează inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al comunelor respective;

b) Beneficiarul se va asigura că nu se realizează branșamente în locuințe pe tronsonul rețelei de alimentare cu apă care nu este acoperită de rețeaua de canalizare. Pot fi autorizate branșamente pentru cișmele (robinete) aflate în curte (fără evacuare ape uzate), branșamente pe care se vor monta în mod obligatoriu apometre de contorizare a consumului. Nerespectarea de către beneficiar a acestor prevederi poate conduce la declararea neeligibilității rețelei de alimentare cu apă pe tronsoanele neacoperite de sistemul de canalizare, aceasta reprezentând o neregulă ce derivă din nerespectarea Legii Apelor;

c) Refacerea documentelor unde s-au constatat neconcordanțe referitoare la lungimea conductelor de alimentare cu apă și canalizare;

d) Considerarea ca și cheltuielă neeligibilă și neacceptarea la plată a cheltuielilor aferente contractului de finanțare, care intră sub incidența art. 3, alin. 6 din Anexa 1 – Prevederi generale din contractul de finanțare și a art. 70 din OUG nr. 34/2006;

e) Verificarea de către centrele regionale a listelor de cantități de lucrări ce vor fi prezentate de beneficiar la cererile de plată spre decontare să corespundă cu listele de cantități de lucrări din oferta câștigătoare, respectiv cu listele de cantități de lucrări din caietul de sarcini, iar cantitățile de lucrări care nu corespund să fie considerate cheltuieli neeligibile.

f) Tronsoanele de drum deja modernizate nu vor fi acceptate la plată pentru a se evita dubla finanțare;

g) Cheltuielile aferente modernizării tronsoanelor de drum ce depășesc ultima casă de locuit nu vor fi acceptate la plată;

h) Cheltuielile aferente tronsonului de drum care nu necesită modernizare, fiind într-o stare bună, nu vor fi acceptate la plată;

i) Beneficiarul va completa până la ultima cerere de plată Registrul de evidență a mijloacelor fixe cronologic pentru toate rubricile;

j) Până la demararea lucrărilor beneficiarul va prezenta la centrul regional care instrumentează proiectul avizul de la Compania Națională de Drumuri Naționale și Autostrăzi pentru amplasarea conductelor în zona drumului național;

k) Informarea Serviciului Achiziții și a Direcției Audit Intern cu privire la posibilele conflicte de interese care pot apărea și propuneri de completare a procedurii de achiziții pentru evitarea unor astfel de situații;

l) Beneficiarul va transmite informații complete de la Registrul Comerțului prin care să se demonstreze că la data întocmirii raportului de evaluare pentru servicii proiectare între societățile participante nu există conflict de interese;

m) Beneficiarul va transmite Direcției Control și Antifraudă autorizația de funcționare sau un document de înregistrare a solicitării de emitere a acesteia la instituția abilitată;

n) Cheltuielile aferente spațiilor cu destinație de birouri, în suprafață de 2.562,54 m², vor fi delimitate prin bugetul indicativ de către centrul regional care instrumentează proiectul și vor face obiectul unui act adițional la Contractul de finanțare, urmând a fi trecute la capitolul cheltuieli neeligibile, fiind suportate de către beneficiar;

o) Propunerea aplicării OUG nr. 34/2006 și la beneficiarii privați sau actualizarea bazei de date SAPARD și adaptarea ei la PNDR pentru asigurarea transparenței și posibilității de verificare a prețurilor furnizorilor în vederea asigurării eficiente a fondurilor alocate;

p) Transmiterea propunerilor de modificare a manualului de evaluare-selectare la Direcția Selectare Contractare și Direcția Coordonare Program – Serviciul Metodologie și Elaborare Proceduri. Astfel, se consideră necesare următoarele modificări:

1. Definirea clară a „întreprinderii de procesare agroalimentară”;

2. Modificarea manualului de evaluare-selectare în sensul că pentru *criteriul de selecție S4 – Beneficiarul este membru al unei forme asociative*, acesta să dovedească modul în care investiția deservește membrii formei asociative și avantajele conferite de înscrierea ca membru în forma asociativă, nu numai să îndeplinească formalitatea de a depune o adeverință. În momentul de față, acordarea punctajului pentru acest criteriu este o simplă formalitate, solicitantii obținând punctaj doar pentru faptul că s-au înscris într-o formă asociativă;

3. Modificarea manualului de evaluare selectare în ceea ce privește proiectele care prevăd producerea și utilizarea de energie din surse regenerabile, astfel:

o Introducerea unui criteriu de selecție pentru proiectele care propun producerea și utilizarea de surse regenerabile. Punctajul să fie alocat în funcție de ponderea investiției privind echipamente pentru producerea și utilizarea de surse regenerabile în valoarea totală a proiectului (cu cât aceasta investiție este mai mare, cu atât unui proiect i se acordă un punctaj mai mare la acest criteriu de selecție);

o Impunerea unui procent minim al investiției pentru producerea și utilizarea de surse regenerabile peste valoarea totală eligibilă a măsurii;

o Limitarea valorii totale eligibile a proiectului la 2.000.000 Euro plus valoarea investiției pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile, care nu va depăși 1.000.000 Euro.

În urma analizării, Direcția Control și Antifraudă a considerat că neregularitățile fără implicații financiare semnalate mai sus, nu influențează eligibilitatea proiectelor, propunând astfel continuarea implementării acestor proiecte.

1.b. Controlul pe eșantion aferent axei 2 – măsura 211

Pentru stabilirea eșantionului aferent Axei 2, au fost luate în calcul toate cele 133 cereri de plată verificate de Direcția Plăți Proiecte pentru plățile aferente anului 2007, rezultând un număr de 14 cereri de plată, respectiv 10,53%. Controlul pe teren al acestor cereri de plată s-a desfășurat în perioada 10.08.2009 -11.09.2009, în conformitate cu Planul de control aprobat și înregistrat la APDRP București sub nr. 15.926/20.07.2009.

Pentru cele 14 cereri de plată verificate documentar și pe teren s-au întocmit rapoarte de control aprobate de directorul general, situația acestora fiind prezentată mai jos :

- a) nereguli în declararea suprafețelor deținute, în sensul supradeclarării suprafețelor solicitate la plată de către beneficiari. Astfel, din cele 14 proiecte controlate a rezultat un număr de 3 cereri de plată care nu au suportat penalități (21,42%), restul de 11 cereri de plată (78,58%) fiind sancționate deja de către APIA pentru neconcordanțele apărute între suprafața declarată și cea rezultată din măsurători;
- b) lipsa documentelor ce atestă dreptul de proprietate asupra suprafețelor de teren solicitate la plată. Din cele 14 cereri de plată verificate în cazul a două cereri de plată (14,28%) suprafața nu a putut fi justificată în totalitate cu documente de proprietate, plățile fiind realizate de APIA la suprafața declarată de beneficiar și raportată la cea măsurată efectiv în teren. În aceste cazuri APIA a fost înștiințată de situația întâlnită și asupra erorilor materiale produse prin plățile efectuate fără justificarea suprafețelor, solicitându-se ca începând cu 01. 01.2010 să nu se mai efectueze plăți fără justificarea dreptului de proprietate. În unul din cele două cazuri, situația a fost reglementată, beneficiarul prezentând documente justificative pentru folosința terenului pentru care nu prezentase niciun fel de act până la momentul verificărilor DCA.
- c) În cazul a două cereri de plată, fermierii au declarat o suprafață mai mare cu 30% decât cea reală rezultată din măsurătorile APIA. În acest caz, s-a propus excluderea de la plată a acestora.

Direcția Control și Antifraudă a considerat că neregularitățile semnalate mai sus nu influențează eligibilitatea cererilor de plată depuse, cu excepția celor două cazuri în care nu a putut fi demonstrat integral dreptul de proprietate asupra terenului și în care au fost excluse de la plată.

APDRP a comunicat APIA necesitatea efectuării plăților către beneficiari doar în baza unor dosare ale cererilor de plată complete, care să conțină documentele justificative privind dreptul de proprietate asupra terenului și în baza măsurătorilor efectuate pe teren.

Reclamații și sesizări

DCA a soluționat 7 sesizări și reclamații privind: modul în care beneficiarii respectă condițiile de implementare ale proiectului impuse prin PNDR, concordanța între stadiul lucrărilor în teren și cel declarat în cererea de finanțare, eludarea plății TVA-lui și a altor obligații fiscale aplicabile la data efectuării tranzacțiilor, prin operații de tip "carousel", modul de avizare a dosarelor de achiziție, calitatea execuției

lucrărilor, nerespectarea proiectului tehnic în execuția lucrărilor, pentru care s-au întocmit:

- 5 rapoarte de control aferente sesizărilor instrumentate;
- 2 adrese de răspuns fără întocmire de rapoarte de control.

În urma rapoartelor de control, s-au întocmit și transmis :

- Scrisori de răspuns către petenți;
- Scrisori de informare către consiliile locale aferente autorităților care au făcut sesizarea;
- Transmiterea concluziilor investigațiilor DCA către CRPDRP-urile implicate;
- Transmiterea constatărilor verificărilor efectuate către CRPDRP-urile implicate în vederea transpunerii în practică a măsurilor propuse de Direcția Control și Antifraudă și informarea DCA cu privire la aceste verificări.

Toate aceste sesizări au fost întocmite și transmise la DCA de către:

- Direcții și servicii, Oficiile județene din cadrul APDRP;
- Instituțiile de administrație publică centrală și locală (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, ANAF, Consilii Județene, etc.)
- Societățile comerciale participante în calitate de ofertant la procedura de achiziție publică;
- Persoanele fizice.

În vederea soluționării acestor sesizări s-au efectuat :

- control documentar;
- control pe teren, care a constat în: verificarea stadiului fizic de execuție a lucrărilor, verificarea respectării prevederilor privind semnalizarea rutiera temporară a lucrărilor ce se execută pe drumurile publice.

Măsurile propuse de Direcția Control și Antifraudă și transmise entităților implicate au constat în:

- neavizarea dosarelor de achiziții afectate;
- reverificarea conformității cererii de finanțare;
- atenționarea beneficiarului cu privire la obligativitatea respectării condițiilor acordurilor emise de Consiliul Județean și Inspectoratul Politiei Rutiere, în timpul execuției lucrărilor;

Dacă proiectele nu au prezentat nereguli în urma controalelor DCA, s-a propus continuarea implementării proiectelor.

2.7 Stadiul măsurilor implementate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

2.7.1 Condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a putea aplica pentru măsurile Axei 2 „Îmbunătățirea mediului înconjurător”

Pentru a putea aplica pentru sprijinul acordat prin intermediul măsurilor Axei 2, respectiv măsurile 211, 212 și 214, beneficiarii au trebuit să respecte următoarele condiții:

- **Depunerea cererilor de plată să fie efectuată cu respectarea următoarelor termene:**

- **1 martie - 15 mai** - fără penalități;
- **16 mai – 9 iunie**, cu penalități de 1% pentru fiecare zi lucrătoare de întârziere.

- **Depunerea cererilor de plată** se realizează la **centrele locale** dacă suprafața pentru care se solicită ajutorul este până la 50 ha și la **centrele județene** dacă suprafața pentru care se solicită ajutorul depășește 50 ha.

- **Îndeplinirea criteriilor de eligibilitate** stabilite prin fișele măsurilor Axei 2, prin Hotărârea Guvernului nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007- 2013 și prin Ordinul MADR nr. 246/2008 privind stabilirea modului de implementare, a condițiilor specifice și a criteriilor de eligibilitate pentru aplicarea schemelor de plăți directe și plăți naționale directe complementare în sectorul vegetal, pentru acordarea sprijinului aferent măsurilor de Agro-mediu și zone defavorizate, cu modificările și completările ulterioare.

a. Măsura 211 – Sprijin pentru zona montană defavorizată (LFA/ZMD)

Obiectivul general al acestei măsuri este utilizarea continuă a terenurilor agricole situate în zona montană defavorizată, menținându-se astfel viabilitatea spațiului rural și de asemenea, susținându-se activități agricole durabile. Această măsură se aplică doar în unitățile administrativ-teritoriale (UAT) (comune/orașe) stabilite în Anexa 4A din PNDR, cu obligația continuării activităților agricole timp de 5 ani de la data efectuării primei plăți aferente acestei măsuri și respectării Bunelor Condiții Agricole și de Mediu (GAEC) pe toată suprafața agricolă a fermei și pe toată durata angajamentului.

În tabelul de mai jos se prezintă stadiul cererilor depuse pentru măsura 211 în perioada 2007-2009, suprafața eligibilă aferentă acestora, precum și cuantumul pachetelor financiare corespunzătoare.

Tabel nr. 13

Nr. Crt.	Stadiu	2007	2008	2009
1.	Cereri depuse	228.710	229.833	236.155
2.	Suprafața declarată (ha)	1.312.655,41	1.322.183,42	1.328.499
3.	Pachete financiare (mii euro)			
	Total	54.861	56.643	57.026
	FEADR 82%	44.986	46.447	46.762
	BN 18%	9.875	10.196	10.265
	Cuquantum	<i>50 euro cu</i>	<i>50 euro cu</i>	<i>50 euro cu</i>

		Euro/ha	<i>degresivitate</i>	<i>degresivitate</i>	<i>degresivitate</i>
--	--	----------------	----------------------	----------------------	----------------------

Tabelul nr. 14 prezintă situația sancțiunilor aplicate în urma controalelor efectuate în anul 2009 pentru campania 2008.

Tabelul nr. 14

Nr. Crt.	Măsura 211	
1.	Număr total de beneficiari	229.833
2.	Număr total de beneficiari verificați - număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului	18.672
3.	Procent beneficiari controlați (număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului și a numărului total de beneficiari pe fiecare măsură)	8.1%
4.	Zona în total - Suprafața totală declarată de beneficiar (ha)	1.322.183,42
5.	Zona verificată (ha) - Suprafața totală care a făcut obiectul controalelor la fața locului în conformitate cu prevederile art. 12 – controale la fața locului din Regulamentul Comisiei nr. 1975/2006	420.305,67
6.	Suma totală solicitată	56.642.815,33
7.	Suma totală verificată (suma totală a cheltuielilor care a făcut obiectul controalelor în conformitate cu prevederile art. 12 - controale la fața locului din Regulamentul Comisiei nr. 1975/2006	13.796.687,58
8.	Reduceri pe baza verificărilor administrative - suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în urma controalelor administrative în sensul prevederilor art. 16 - Măsuri pe suprafață, din Regulamentul Comisiei nr. 1975/2006	2.081.759,525
9.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în sensul prevederilor art. 16, în urma controalelor la fața locului (art. 16 - Măsuri pe suprafață) din Reg. CE nr. 1975/2006)	1.153.195,775
10.	Sancțiuni – sancțiuni financiare aplicate în conformitate cu art. 16 din Reg. CE nr. 1975/2006	3.222.992,618

11.	Reduceri pe baza verificărilor administrative – reducerile financiare aplicate în urma controalelor administrative în conformitate cu art. 18 (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	438.542,81
12.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma reducerilor ca urmare a controalelor la fața locului în conformitate cu art. 18 - (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	84.101,67

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 211 s-au efectuat plăți de 91.137,620 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 74.732,908 mii Euro. (*a se vedea tabelul O.LFA*). Contribuția FEADR a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente anului 2009 și transmise, oficial, prin SFC în 22.04.2009, 31.07.2009, 10.11.2009 și 29.01.2010.

b. Măsura 212 – Sprijin pentru zone defavorizate - altele decât zona montană

Obiectivul acestei măsuri este utilizarea continuă a terenurilor agricole situate în zonele defavorizate – altele decât zona montană, menținându-se astfel viabilitatea spațiului rural și de asemenea susținându-se activitățile agricole durabile.

Măsura 212 se aplică doar în unitățile administrativ-teritoriale (comune/orașe) din zona semnificativ defavorizată și din zonele defavorizate de condiții naturale specifice, unități cuprinse în Anexa 4A din PNDR, cu condiția continuării activităților agricole timp de 5 ani de la data efectuării primei plăți aferente acestei măsuri și respectării Bunelor Condiții Agricole și de Mediu (GAEC) pe toată suprafața agricolă a fermei și pe toată durata angajamentului.

Tabelul nr. 15 prezintă stadiul cererilor depuse, suprafața eligibilă și pachetele financiare aferente măsurii 212.

Tabelul nr. 15

Nr. Crt.	Stadiu	2008	2009	
1.	<i>Cereri depuse</i>	73.419	78.751	
2.	<i>Suprafața declarată (ha)</i>	863.647,6	1.048.177	
3.	Pachete financiare (mii euro)	Total	36.762	43.115
		FEADR	30.145	35.354
		82%		
		BN 18%	6.617	7.761

		<i>Cuantum– Euro/ha</i>	<i>60 euro cu degresivitate</i>	<i>60 euro cu degresivitate</i>

Sanțiunile aplicate în urma controalelor efectuate pentru campania 2008 în anul 2009 sunt prezentate în tabelul următor.

Tabelul nr. 16

Nr. Crt.	Măsura 212	
1.	Număr total de beneficiari	73.419
2.	Număr total de beneficiari verificați - număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului	10.580
3.	Procent beneficiari controlați (număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului și a numărului total de beneficiari pe fiecare măsură)	14,4%
4.	Zona în total - Suprafața totală declarată de beneficiar (ha)	863.647,6
5.	Zona verificată (ha) - Suprafața totală care a făcut obiectul controalelor la fața locului în conformitate cu prevederile art. 12 – controale la fața locului din Reg. CE nr. 1975/2006	109.048,82
6.	Suma totală solicitată	36.761.764,17
7.	Suma totală verificată (suma totală a cheltuielilor care a făcut obiectul controalelor în conformitate cu prevederile art. 12 - controale la fața locului din Reg. CE nr. 1975/2006	4.768.287,09
8.	Reduceri pe baza verificărilor administrative - suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în urma controalelor administrative în sensul art. 16 - Măsuri pe suprafață, din Reg. CE nr. 1975/2006	710.952,133
9.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în sensul art. 16 in urma	424.313,565

	controalelor la fața locului (art. 16 - Măsuri pe suprafața din Reg. CE nr. 1975/2006)	
10.	Sanțiuni – sanțiuni financiare aplicate în conformitate cu art. 16 din Reg. CE nr. 1975/2006	803.793,25
11.	Reduceri pe baza verificărilor administrative – reducerile financiare aplicate în urma controalelor administrative în conformitate cu art. 18 (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	271.226,64
12.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma reducerilor ca urmare a controalelor la fața locului în conformitate cu art. 18 - (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	26.879,07

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 212 s-au efectuat plăți de aproximativ 34.152,428 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 28.004,991 mii Euro. (a se vedea tabelul O.LFA). Contribuția FEADR a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente trimestrelor 3 și 4 ale anului 2009 și transmise, oficial, prin SFC în 10.11.2009 și 29.01.2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare aferent măsurilor destinate zonelor defavorizate (211, 212) este prezentat de următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Numărul exploatațiilor care primesc sprijin și suprafața totală angajată prin măsură - ha) – rata de executare a PNDR este de 45%, iar rata de executare financiară (plăți efectuate) este de 11%.

c. Măsura 214 – Plăți de Agro-mediu

Obiectivul acestei măsuri este de a contribui la dezvoltarea durabilă a spațiului rural prin încurajarea utilizatorilor de terenuri să introducă sau să continue metodele de producție agricolă compatibile cu protecția și îmbunătățirea mediului, inclusiv a biodiversității, apei, solului și a peisajului rural.

Plățile de agro-mediu se acordă fermierilor care își asumă, în mod voluntar, angajamente de agro-mediu pentru o perioadă de 5 ani începând cu data semnării angajamentului.

Fermierii pot solicita plata pentru următoarele pachete:

- ✓ Pachetul nr. 1 „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală”;
- ✓ Pachetul nr. 2 „Practici agricole tradiționale” - această opțiune se poate adăuga pachetului de bază nr. 1;
- ✓ Pachetul nr. 3 „Pajiști importante pentru păsări” – cu variantele 3.1-Crex Crex și 3.2 – Lanius minor, Falco vespertinus;
- ✓ Pachetul nr. 4 „Culturi verzi” - pachetul este disponibil la nivelul întregii țări și se poate aplica pentru maximum 80% din terenul arabil aparținând unei ferme.

Sprrijinului se acordă sub forma unor plăți anuale fixe pe hectar de teren agricol utilizat și situat în cadrul zonelor desemnate ca eligibile în cadrul măsurii.

Beneficiarii plăților de agro-mediu pot fi persoanele fizice sau juridice care utilizează terenul agricol pentru care solicită plata, în calitate de proprietari, arendași, concesionari, asociați administratori în cadrul asociațiilor în participațiune, locatari, etc.

Conform art. 12 al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1975/2006 numărul de controale efectuate anual la fața locului pentru măsurile din cadrul axei 2 din PNDR acoperă cel puțin 5% din numărul total al fermierilor care au depus cereri de plată în cadrul acestor măsuri.

Stadiul cererilor depuse, suprafața eligibilă și respectiv pachetele financiare pentru măsura 214 sunt prezentate în următorul tabel.

Tabelul nr. 17

Nr. Crt.	Stadiu	Pachet	2008	2009	
1.	<i>Cereri depuse</i>		197.019	218.704	
2.	<i>Suprafața declarată (ha)</i>		1.110.522,49	1.165.546	
3.	Pachete financiare (mii euro)	1	Total	35.394	30.643
			FEADR 82%	29.023	25.127
			BN 18%	4.248	5.516
			<i>Quantum–Euro/ha</i>	<i>124 euro</i>	<i>124 euro</i>
	Pachete financiare (mii euro)	1+2	Total	141.634	132.362
			FEADR 82%	116.140	108.537
			BN 18%	25.494	23.825
			<i>Quantum–Euro/ha</i>	<i>182 euro</i>	<i>182 euro</i>
	Pachete	Total	3.1	258	251

	financiare (mii euro)	FEADR 82%		212	206
		BN 18%		47	45
		<i>Quantum-Euro/ha</i>		<i>209 euro</i>	<i>209 euro</i>
	Pachete financiare (mii euro)	Total	3.2	759	973
		FEADR 82%		623	798
		BN 18%		137	175
		<i>Quantum-Euro/ha</i>		<i>101 euro</i>	<i>101 euro</i>
3.	Pachete financiare (mii euro)	Total	4	1.807	4.041
		FEADR 82%		1.482	3.313
		BN 18%		325	727
		<i>Quantum-Euro/ha</i>		<i>130 euro</i>	<i>130 euro</i>

Tabelul nr. 18 prezintă situația sancțiunilor aplicate în urma controalelor efectuate pentru campania 2008 în anul 2009.

Tabelul nr. 18

Nr. Crt.	Măsura 214	
1.	Număr total de beneficiari	197.019
2.	Număr total de beneficiari verificați - număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului	9.461
3.	Procent beneficiari controlați (număr de beneficiari care au făcut obiectul controalelor la fața locului și a numărului total de beneficiari pe fiecare măsură)	4,8%
4.	Zona în total - Suprafața totală declarată de beneficiari (ha)	1.110.522,49
5.	Zona verificată (ha) - Suprafața totală care a făcut obiectul controalelor la fața locului în conformitate cu art. 12 - controale la fața locului din Reg. CE nr.1975/2006	517.707,28
6.	Suma totală solicitată	184.205.835,7
7.	Suma totală verificată (suma totală a cheltuielilor care a făcut obiectul controalelor în conformitate cu art. 12 - controale la fața locului din Reg. CE nr. 1975/2006	84.411.095,67

8.	Reduceri pe baza verificărilor administrative - suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în urma controalelor administrative în sensul art. 16 - Măsuri pe suprafață, din Reg. CE nr. 1975/2006	9.141.699,38
9.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma corespunzătoare suprafeței considerate supradecarate în sensul art. 16 în urma controalelor la fața locului (art. 16 - Măsuri pe suprafață) din Reg. CE nr. 1975/2006)	7.118.075,06
10.	Sancțiuni – sancțiuni financiare aplicate în conformitate cu art. 16	17.886.136,05
11.	Reduceri pe baza verificărilor administrative – reducerile financiare aplicate în urma controalelor administrative în conformitate cu art. 18 (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	1.952.692,766
12.	Reduceri pe baza verificărilor pe teren – suma reducerilor ca urmare a controalelor la fața locului în conformitate cu art. 18 - (Reduceri și excluderi în cazul nerespectării criteriilor de eligibilitate) din Reg. CE nr. 1975/2006	1.760.938,104

Până la sfârșitul anului 2009, pe măsura 214 s-au efectuat plăți de aproximativ 144.371,066 mii Euro, contribuția FEADR reprezentând 118.384,274 mii Euro. (*a se vedea tabelul O.214(1)*). Contribuția FEADR a fost solicitată Comisiei Europene prin declarațiile de cheltuieli aferente trimestrelor 3 și 4 ale anului 2009 și transmise, oficial, prin SFC în 10.11.2009 și 29.01.2010.

Tabelul nr. 19 - Selecție control (clasic, teledeteție) - campania 2009 - măsurile delegate aferente Axei 2 din PNDR 2007 – 2013

Tabelul nr. 19

SELECȚIE CONTROL (CLASIC, TELEDETEȚIE) - CAMPANIA 2009 (cereri)			
Măsura	Selecție control CLASIC	Selecție control TELEDETEȚIE	TOTAL
LFA	7.140	23.975	31.115
Agromediu	4.065	16.096	20.161
Explicație: Rata minimă de control (Agromediu , LFA) = 10%			

Tabelul nr. 20 - Date privind selecția eșantionului de control pe teren și metodele de control utilizate pentru cererile depuse pentru Axa 2 - Campania 2007

Tabelul nr. 20

Nr. Crt.	Stadiu cereri	2007	
1.	Date privind eșantionul de control pe teren	Analiza de risc măsura 211	7.942
		Selecție aleatoare măsura 211	3.484
2.	Metode de control	Clasic pe teren măsura 211	11.427
		Teledeteecție măsura 211	-

În ceea ce privește operațiunile menționate în art. 16 (a) al Regulamentului CE nr. 1698/2005, aplicabile în perioada 2009-2013 și finanțate din alocarea suplimentară PERE, în cursul anului 2009 nu au fost implementate astfel de operațiuni. Având în vedere necesitatea actualizării procedurilor de lucru/ghidurilor solicitantului aferente măsurilor PNDR, operațiunile finanțate din PERE vor fi aplicate începând cu anul 2010.

Progresul Programului din punct de vedere al atingerii targeturilor fizice și financiare stabilite la începutul perioadei de programare este prezentat în următorul stadiu cumulativ al obiectivelor realizate:

Indicatori de realizare (Numărul exploatațiilor care primesc sprijin - rata de executare a PNDR a depășit estimările inițiale, aceasta fiind de 111%, iar suprafața totală angajată prin măsură – ha a avut o rată de executare de 53%), rata de executare financiară (plăți efectuate) fiind de 14%.

Pentru o imagine completă a gradului de atingere a obiectivelor PNDR stabilite pentru perioada de programare 2007-2013, informații detaliate se regăsesc în tabelele de monitorizare, respectiv tabelul G3 – Progresul Programului și tabelul G5 – Executarea financiară a Programului.

2.8 Plățile naționale complementare pentru culturi în teren arabil – PNDC1

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură este instituția însărcinată cu primirea și gestionarea cererilor de Plăți Naționale Directe Complementare în teren arabil (PNDC1) în baza Protocolului de colaborare încheiat cu Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit la data de 19.06.2008 și completat prin Actul adițional nr.1 din 03.04.2009.

Pentru această măsură plafonul aprobat pentru anul 2008 prin Decizia Comisiei nr. 5965/2008 a fost în valoare de 288.434.000 Euro, din care 143.165.123 euro preluați din FEADR. Suma preluată din Bugetul național are două componente, și anume suma aferentă cofinanțării FEADR în valoare de 35.791.880 Euro și suma de completare a pachetului financiar în valoare de 109.477.519 Euro.

Situația rambursărilor efectuate de APDRP către APIA este următoarea:

Tabelul nr. 21 (Lei)

Nr. crt.	Număr Ordin de Plată	Data	Beneficiar	Măsura	Suma (contribuție FEADR)
1.	35	23/11/2008	APIA	M611	362.092.809,62
2.	378	19/02/2009	APIA	M611	2.426.082,63
3.	1209	21/05/2009	APIA	M611	14.226.874,73
4.	1326	26/05/2009	APIA	M611	3.636.134,75
5.	1328	27/05/2009	APIA	M611	1.454.738,60
6.	1330	02/06/2009	APIA	M611	68.269.477,26
7.	1346	04/06/2009	APIA	M611	6.716.019,29
8.	1371	05/06/2009	APIA	M611	9.428.987,46
9.	1374	05/06/2009	APIA	M611	22.165.729,01
10.	1426	10/06/2009	APIA	M611	6.242.125,26
11.	1488	11/06/2009	APIA	M611	24.109.628,58
12.	1490	11/06/2009	APIA	M611	2.392.014,90
13.	1492	15/06/2009	APIA	M611	8.347.264,14
14.	1494	16/06/2009	APIA	M611	8.898.071,21
15.	1496	16/06/2009	APIA	M611	4.925.958,63
16.	1498	17/06/2009	APIA	M611	6.492.902,50
17.	1500	17/06/2009	APIA	M611	1.295.309,37
18.	1509	18/06/2009	APIA	M611	3.299.672,30
19.	1511	18/06/2009	APIA	M611	10.451.153,33
20.	1564	19/06/2009	APIA	M611	23.163.072,69
21.	1616	22/06/2009	APIA	M611	8.698.889,04
22.	1618	22/06/2009	APIA	M611	23.199.139,14
23.	1630	23/06/2009	APIA	M611	11.259.218,59
24.	1632	24/06/2009	APIA	M611	16.149.965,55
25.	1634	25/06/2009	APIA	M611	2.841.394,17
26.	1636	26/06/2009	APIA	M611	13.019.015,42
27.	1638	26/06/2009	APIA	M611	17.714.825,77
28.	1640	29/06/2009	APIA	M611	6.133.445,09
29.	1642	30/06/2009	APIA	M611	11.386.186,38
30.	1644	01/07/2009	APIA	M611	15.698.806,49
31.	1646	01/07/2009	APIA	M611	14.277.141,11
32.	1648	02/07/2009	APIA	M611	5.391.889,70
33.	1650	02/07/2009	APIA	M611	8.327.247,60

34.	1652	07/07/2009	APIA	M611	1.054.737,96
35.	1668	09/07/2009	APIA	M611	426.918,38
36.	1810	21/07/2009	APIA	M611	850.928,11
37.	1812	21/07/2009	APIA	M611	157.507,05
38.	1820	22/07/2009	APIA	M611	1.075.328,18
39.	2182	03/08/2009	APIA	M611	685.098,74
40.	2656	05/08/2009	APIA	M611	517.769,80
41.	2658	05/08/2009	APIA	M611	849.476,96
42.	2666	17/08/2009	APIA	M611	781.291,72
43.	2668	17/08/2009	APIA	M611	3.778.573,66
44.	2670	17/08/2009	APIA	M611	1.705.395,20
45.	3310	18/08/2009	APIA	M611	449.934,82
46.	3317	20/08/2009	APIA	M611	285.741,35
47.	3576	26/08/2009	APIA	M611	628.913,12
48.	3585	03/09/2009	APIA	M611	439.996,24
49.	3768	09/09/2009	APIA	M611	687.620,78
50.	3817	22/09/2009	APIA	M611	147.840,08
51.	3819	22/09/2009	APIA	M611	1.377.481,49
52.	3927	29/09/2009	APIA	M611	556.878,53
53.	3956	01/10/2009	APIA	M611	1.123.596,33
54.	3964	01/10/2009	APIA	M611	209.649,90
55.	6442	12/10/2009	APIA	M611	288.770,47
56.	7081	20/10/2009	APIA	M611	1.133.388,38
57.	10563	26/10/2009	APIA	M611	1.108.341,75
58.	15173	24/11/2009	APIA	M611	510.839,35
59.	16804	26/11/2009	APIA	M611	578.863,42
60.	17186	15/12/2009	APIA	M611	329.960,43
61.	17202	23/12/2009	APIA	M611	1.903.471,09
62.	17442	29/12/2009	APIA	M611	317.158,12
TOTAL					768.092.661,72

Conform declarațiilor de cheltuieli aferente anului 2009 și transmise oficial, prin SFC, în datele: 22 aprilie, 31 iulie, 10 noiembrie 2009 și 29 ianuarie 2010, plățile efectuate în anul 2009, pentru măsura 611, sunt în valoare de 171.643,680 mii Euro, din care contribuția FEADR este de 137.327,518 mii Euro.

Informații detaliate privind plățile naționale directe complementare aferente anului 2009 vor fi comunicate Comisiei Europene, o dată cu raportarea pe controale conform art. 34 al Regulamentului CE nr. 1975/2006, respectiv până la data de 15 iulie 2010.

Capitolul 3

Execuția financiară a programului

3.1 Execuția financiară a Programului

Axe/măsuri	Plăți anuale – anul 2009 (Euro)	Plăți cumulate – din anul 2007 până în anul 2009 (Euro)
Axa 1		
111 - Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
112 - Instalarea tinerilor fermieri - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	6.080.612,63	6.080.612,63
113 – Pensionarea timpurie a fermierilor și a lucrătorilor agricoli **** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
114 – Utilizarea serviciilor de consiliere**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
115 – Instituirea de servicii de gestionare agricolă, de înlocuire în exploatație și de consultanță - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
121 - Modernizarea exploatațiilor agricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de	120.916.900,05	122.320.744,42

Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
122 - Îmbunătățirea valorii economice a pădurii - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
123 - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	40.255.761,76	40.599.863,93
124 – Cooperare în vederea creării de noi produse, procedee și tehnologii în sectoarele agricol, alimentar și forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
125 - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
126 – Reconstituirea potențialului de producție agricolă afectat de catastrofe naturale și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
131 – Respectarea standardelor bazate pe legislația comunitară - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
132 – Participarea fermierilor la programele	NP	NP

privind calitatea alimentară - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
133 – Activități de informare și promovare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
141 - Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	9.207.196,17	9.207.196,17
142 - Înființarea grupurilor de producători * - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	1.628,01	1.628,01
143 – Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Total Axa 1 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	176.462.098,62	178.210.045,16
Axa 2		
211 - Sprijin pentru zona montană defavorizată - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	91.137.620,84	91.137.620,84
212 - Sprijin pentru zone defavorizate - altele decât zona montană - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	34.152.428,59	34.152.428,59
213 – Plăți Natura 2000 pe	NP	NP

teren agricol**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
214 - Plăți de agro-mediu ** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	144.371.066,17	144.371.066,17
215 - Plăți în favoarea bunăstării animalelor - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
216 - Investiții neproductive - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
221 - Prima împădurire a terenurilor agricole *** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
222 - Prima instalare a sistemelor agroforestiere pe terenurile agricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
223 - Prima împădurire a terenurilor non-agricole**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
224 - Plăți Natura 2000 pe teren forestier**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
225 - Plăți în favoarea mediului forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr.	NP	NP

1320/2006		
226 – Reconstituirea potențialului forestier și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
227 – Investiții neproductive - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
Total Axa 2 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	269.661.115,6	269.661.115,6
Axa 3		
311 – Diversificarea către activități neagricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
312 – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	2.470.571,37	2.470.571,37
313 - Încurajarea activităților turistice - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	840.981,01	840.981,01
321- Servicii de bază pentru economie și pentru restul populației - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea	16.439.612,70	16.439.612,70

în valoare a moștenirii rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
323 – Conservarea și modernizarea moștenirii rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
331 – Formarea și informarea actorilor economici care desfășoară activități în domeniile vizate de Axa 3 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
341 – Dobândire de competențe, animare și implementarea strategiilor de dezvoltare locală**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NP	NP
Total Axa 3 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	19.751.165,08	19.751.165,08
Axa 4		
4.1 - Implementarea strategiilor de dezvoltare locală: - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
411 - Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
412 - Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural	NI	NI

- din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
413 - Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
4.21 - Implementarea proiectelor de cooperare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
4.31 - Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
431-1. Construcție parteneriate public-private - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
431-2. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
Total Axa 4 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
511 Asistență tehnică - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	1.360.801,24	1.360.801,24
din care cheltuieli pentru	0	0

rețeaua națională de dezvoltare rurală		
- (a) costuri de funcționare	0	0
- (b) plan de acțiune	0	0
611 Plăți complementare directe	171.643.680,71	306.991.311,41
TOTAL PROGRAM		
- din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	638.878.861,25	775.974.438,49

* Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 90.364 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, Măsura 3.2 "Constituirea grupurilor de producători" în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

** Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 521.787 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, măsura 3.3 "Metode agricole de producție destinate să protejeze și să mențină peisajul rural" în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

*** Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 25.098 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, Măsura 3.5 "Silvicultură", submăsura "Împăduriri" în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

**** Măsură prevăzută a se implementa începând cu anul 2010, alocarea financiară aferentă acesteia este inclusă în cadrul axei din care face parte.

*****Având în vedere faptul că întreg teritoriul României este clasificat ca Obiectiv de "Convergență", nu este necesară prezentarea a două situații distincte privind execuția financiară a Programului (una la nivelul întregului Program și alta la nivelul Obiectivului de convergență), situația de mai sus prezentând cheltuielile aferente PNDR în anul 2008, care corespund în același timp cheltuielilor aferente Obiectivului de convergență.

Tabelul include cheltuielile publice efectuate până la data de 31.12. 2009 pentru măsurile 112, 121, 123, 141, 142, 211, 212, 214, 312, 313, 322, 511 și 611 (PNDC1).

În ceea ce privește contribuția FEADR aferentă sumelor plătite beneficiarilor Programului până la sfârșitul anului 2009, situația pe măsuri este următoarea:

- măsura 112 – contribuția FEADR este în valoare de 4.864.490,11 Euro;
- măsura 121 - contribuția FEADR este în valoare de 96.733.520,04 Euro;
- măsura 123 - contribuția FEADR este în valoare de 32.204.609,42 Euro;
- măsura 141 - contribuția FEADR este în valoare de 7.365.756,94 Euro;
- măsura 142 – contribuția FEADR este în valoare de 1.302,41 Euro;
- măsura 211 - contribuția FEADR este în valoare de 74.732.908,17 Euro;
- măsura 212 - contribuția FEADR este în valoare de 28.004.991,45 Euro;
- măsura 214 - contribuția FEADR este în valoare de 118.384.274,21 Euro;
- măsura 312 - contribuția FEADR este în valoare de 1.976.457,09 Euro;
- măsura 313 - contribuția FEADR este în valoare de 672.784,81 Euro;
- măsura 322 - contribuția FEADR este în valoare de 13.151.690,16 Euro;
- măsura 511 - contribuția FEADR este în valoare de 1.088.641,00 Euro;
- pentru PNDC 1 - contribuția FEADR este în valoare de 137.327.518,44 Euro.

Valoarea cumulată a plăților efectuate este de 638.878.861,25 Euro, din care 516.508.944,25 Euro contribuție comunitară și 122.369.917 Euro contribuție națională.

Sumele aferente contribuției comunitare au fost solicitate Comisiei Europene prin Solicitățile de plată aferente declarațiilor de cheltuieli nr. 1/2009, 2/2009, 3/2009 și 4/2009. Solicitățile de plată menționate au fost transmise Comisiei Europene, oficial, prin intermediul SFC în datele: 22.04.2009, 31.07.2009, 10.11.2009 și de 29.01.2010.

3.2 Execuția financiară a Programului privind operațiunile menționate la articolul 16(a) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 în perioada 1 ianuarie 2009-31 decembrie 2013

Axe/măsuri	Plăți anuale – anul 2009 (Euro)	Plăți cumulate la nivelul anului 2009 (Euro)
Axa 1		
121 - Modernizarea exploatațiilor agricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
123 - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
125 - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
Total Axa 1 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
Axa 2		
214 - Plăți de agro-mediu ** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
Total Axa 2 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NI	NI
Axa 3		
312 – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-	NI	NI

<p>întreprinderi - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006</p>		
<p>322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006</p>	NI	NI
<p>Total Axa 3 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006</p>	NI	NI

Capitolul 4

Rezumat al acțiunilor de evaluare in itinere

Activitățile de evaluare ale Programului Național de Dezvoltare Rurală sunt în responsabilitatea Direcției Generale Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR, în acest sens fiind constituit un serviciu cu atribuții privind derularea evaluărilor Programului.

Pe parcursul anului 2009, activitățile AM PNDR au fost concentrate atât pe îmbunătățirea capacității administrative în vederea realizării evaluării in itinere, cât și pe îmbunătățirea sistemului informatic de colectare a datelor și respectiv revizuirea sau actualizarea indicatorilor de bază stabiliți la nivelul Programului.

4.1. Îmbunătățirea capacității administrative în ceea ce privește sistemul de evaluare in itinere

Pentru a asigura îmbunătățirea pregătirii profesionale a experților AM care au atribuții privind monitorizarea și evaluarea PNDR și în scopul sprijinirii dezvoltării unei metodologii adecvate de monitorizare, în special a măsurilor din axa 2 și axa Leader, și în cursul anului 2009, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR împreună cu Ministerul Agriculturii, Naturii și Calității Alimentare din Olanda, a continuat implementarea proiectului de cooperare bilaterală denumit „Monitorizarea și Evaluarea Programului Național de Dezvoltare Rurală al României”.

Ținând cont de faptul că obiectivul principal al proiectului îl reprezintă schimbul de experiență între cele două autorități implicate în privința practicilor de monitorizare și evaluare a programelor de dezvoltare rurală, în cursul anului 2009 s-a avut în vedere dezvoltarea procedurilor de monitorizare și evaluare aferente măsurilor axei 2, precum și bune practici în ceea ce privește constituirea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală.

Astfel, în perioada 9-12 iunie 2009, a fost organizat la Vatra Dornei seminarul privind monitorizarea și controlul pajiștilor din România din punct de vedere al calității, respectiv modalitățile de verificare a îndeplinirii cerințelor de management prevăzute în măsura 214 „Plăți de Agromediu” din PNDR (cerințele privind utilizarea fertilizanților și încărcătura de animale) prin intermediul speciilor de plante nitrofile. Pregătirea a vizat experții APIA responsabili de controlul pe teren aferent cererilor de plată depuse pentru măsurile axei 2 din PNDR și a fost susținută de experții olandezi împreună cu reprezentanții AM PNDR.

Subiectele avute în vedere în cadrul seminarului au fost: prezentarea și exemplificarea metodologiei de monitorizare realizată de echipa olandeză în luna martie 2009 și pregătire asupra controlului din punct de vedere al calității a pajiștilor aflate sub angajament de Agromediu.

Concluzia seminarului a fost că metoda de monitorizare și control prezentată de experții olandezi va fi de ajutor în activitatea reprezentanților DGDR și APIA, motiv pentru care s-a decis elaborarea unui manual cu specii de plante indicatoare pentru utilizarea îngrășămintelor chimice pe pajiștile din România și a unui manualul privind monitorizarea pajiștilor din România din punct de vedere calitativ.

În acest sens, în cursul lunii septembrie 2009 au avut loc o serie de întâlniri de lucru între reprezentanții AM PNDR, APIA, experții olandezi și reprezentanți ai universităților din România, în urma cărora au fost elaborate manualele mai sus menționate. Acestea cuprind principalele specii de plante nitrofile și specii de plante indicatoare pentru evaluarea calității pajiștilor din România (desen și descriere) și pot fi utilizate în timpul controlului pe teren aferent măsurilor axei 2 din PNDR pentru depistarea utilizării îngrășămintelor chimice.

În vederea pregătirii utilizării manualului în activitatea de control a Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și pentru îmbunătățirea abilităților APIA în ceea ce privește controlul pe teren a angajamentelor asumate în cadrul măsurii de Agromediu din PNDR, s-a decis organizarea unei alte sesiuni de pregătire în cursul anului 2010.

În ceea ce privește monitorizarea și evaluarea întregului Program Național de Dezvoltare Rurală, în cadrul întâlnirilor avute cu experții olandezi, experții români implicați în activitățile de monitorizare și evaluare au putut beneficia de experiența olandeză legată de monitorizarea și evaluarea măsurilor din programele de dezvoltare rurală, fiind instruiți în special cu privire la:

- organizarea sistemului informatic privind monitorizarea și controlul procesului în ansamblu, generarea rapoartelor de progres și a rapoartelor financiare în scop de monitorizare și prognoză;
- ierarhizarea obiectivelor în cadrul Programului de dezvoltare rurală precum și modul de stabilire a indicatorilor aferenți celor trei tipuri de obiective, respectiv a țintelor pentru întreaga perioadă de programare;
- activitățile de evaluare derulate și operațiuni de dezvoltare a mediului privat de evaluatori care să poată furniza servicii de calitate în conformitate cu reglementările comunitare;

În cadrul acestui proiect de cooperare bilaterală, a fost prevăzută și organizarea a 3 sesiuni de formare pentru experții români de la nivel central și teritorial cu privire la implementarea abordării LEADER, acțiuni ce au avut loc, în perioada 26 octombrie – 3 noiembrie 2009, la Vatra Dornei.

Tot în cadrul componentei de networking pe care o include evaluarea în itinere, în cursul anului 2009, AM a colaborat cu expertul de țară din cadrul Rețelei de Experți în evaluare și HelpDesk-ul pentru Evaluare, participând la o serie de întâlniri și menținând un contact permanent cu acesta pentru a determina nevoile de sprijin ale AM PNDR în domeniul evaluării.

De asemenea, în vederea asigurării unei abordări comune a evaluării față de celelalte state membre, Autoritatea de Management pentru PNDR a participat, în cursul anului 2009, la cele 2 întâlniri ale Comitetului de experți pe evaluare, care au avut loc în data de 23 iunie și 7 decembrie 2009, la Bruxelles.

4.2. Colectarea datelor

În vederea sprijinirii activităților de evaluare in-itinere, în cursul anului 2009 Autoritatea de Management pentru PNDR a întreprins o serie de demersuri pentru colectarea datelor indisponibile la momentul elaborării celor două documente programatice, respectiv PNS și PNDR, precum și pentru actualizarea celorlalți indicatori.

În ceea ce privește stabilirea indicatorilor de bază, la momentul elaborării PNS și PNDR nu au putut fi furnizate toate datele solicitate în CMEF, o parte din acestea fiind indisponibile la nivel național, altele fiind neactualizate. Pentru remedierea acestor probleme, având în vedere și solicitările serviciilor Comisiei Europene, AM PNDR a actualizat și completat o parte din indicatorii de bază pentru care noi date au devenit disponibile în anul 2008, a îmbunătățit/completat țintele stabilite în PNDR pentru indicatorii de output, rezultat și impact, a realizat adaptarea tuturor categoriilor de indicatori în sensul exprimării și detalierii acestora cu respectarea cerințelor CMEF în vederea agregării valorilor la nivel UE și a corectat unele neconcordanțe existente între diferite capitole din Programul Național de Dezvoltare Rurală.

Până la momentul transmiterii oficiale, către Comisia Europeană, a raportului anual de progrese privind implementarea PNDR în anul 2009, a fost înaintată și versiunea consolidată a PNS. Aceasta cuprinde indicatorii de bază și ținta revizuită conform scrisorii AM PNDR din 3 martie 2009.

În ceea ce privește indicatorii indisponibili în etapa de programare pe care România ar fi trebuit să îi furnizeze concomitent cu Raportul anual de progrese 2008, trebuie precizat că stabilirea acestora nu a putut fi realizată direct de către Autoritatea de Management, fiind necesară contractarea unor studii în acest scop, finanțate prin măsura de Asistența Tehnică. Având în vedere că în implementarea măsurii de asistență tehnică au existat o serie de modificări legislative și procedurale, acești indicatori nu au putut fi stabiliți în timp util pentru a fi incluși în raportul anual de progrese PNDR 2008, dar trebuie precizat faptul că specificațiile tehnice ale proiectelor care au ca obiectiv stabilirea acestor indicatori au fost finalizate, procedurile de achiziții publice fiind lansate conform informațiilor de mai jos. Derularea procedurii de achiziții publice, conform prevederilor legale, presupune o perioadă de timp relativ lungă de la inițierea procedurii și până la încheierea contractului. În acest sens, în acest moment, nu poate fi prevăzut un termen fix pentru comunicarea indicatorilor indisponibili către Comisie, dar AM PNDR depune toate eforturile pentru a îndeplini această activitate într-un termen cât mai scurt de timp și în condiții de eficiență și eficacitate. Din estimările AM PNDR, termenul de transmitere a acestor informații ar fi sfârșitul anului 2010, dar acest termen nu poate fi confirmat până în momentul în care contractele de servicii pentru furnizarea indicatorilor nu vor fi semnate.

Ca urmare a recomandărilor CE, prin adresa DGDR din martie 2009, au fost furnizați 3 indicatori de bază indisponibili la momentul elaborării PNS și PNDR, respectiv B12 „Rata de angajare în industria alimentară”, B20 „Calitatea apei: balanța azotului” și BC10 „Zone Natura 2000”. Totodată, versiunea consolidată a PNS cuprinde și valorile a doi indicatori de bază indisponibili la momentul elaborării

celor 2 documente programatice, respectiv B25 „Schimbări climatice” și BC23 „Infrastructură de internet”.

În acest scop pentru colectarea indicatorilor de bază indisponibili și actualizarea valorii acestora la nivelul anului 2006, se are în vedere finanțarea prin măsura de asistență tehnică a următoarelor proiecte:

1. Completarea indicatorilor de bază din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, cu valori reprezentative pentru anul 2006 - obiectivul general al proiectului îl reprezintă acordarea de sprijin pentru implementarea și gestionarea PNDR iar obiectivul specific este reprezentat de stabilirea nivelului și sursei de colectare a datelor, metodei de colectare a informațiilor statistice, calculul și interpretarea indicatorilor aferenți axelor 1 și 3 din PNDR. Procedura de achiziții publice a fost lansată în data de 10.12.2009, având ca termen limită de depunere a ofertelor data de 28.01.2010.

2. Stabilirea nivelului de bază pentru indexul populațiilor de păsări specifice terenurilor agricole al cărui obiectiv principal este obținerea valorii de bază/de referință a unui index al populațiilor de păsări specifice terenurilor agricole din România, ca indicator de impact al PNDR 2007-2013, pe criterii comune la nivel comunitar și agreeate de către Comisia Europeană (conform CMEF) – contractul de servicii a fost semnat în data de 24 august 2009, câștigătorul procedurii de atribuire fiind Societatea Ornitologică Română. Având în vedere caracterul special al proiectului, monitorizarea populațiilor de păsări specifice terenurilor agricole din România realizându-se într-o perioadă specifică din timpul anului, până la sfârșitul anului 2009, contractorul a prezentat metodologia de realizare a activităților solicitate prin proiect, urmând ca în anul 2010 să transmită valoarea indicatorului de impact, respectiv valoarea de referință a indexului populațiilor de păsări specifice terenurilor agricole din România.

3. Stabilirea nivelului de bază pentru monitorizarea pajiștilor cu înaltă valoare naturală al cărui obiectiv este stabilirea nivelului de bază necesar pentru monitorizarea speciilor de plante specifice pajiștilor cu înaltă valoare naturală din România, indicator suplimentar de impact al măsurii 214 „Plăți de Agro-mediu”, stabilit prin PNDR 2007-2013 – procedura de achiziție publică a fost lansată în data de 3.06.2009, având ca termen limită de depunere a ofertelor data de 2 iulie 2009. În urma analizării ofertelor depuse, deoarece nicio ofertă nu a îndeplinit cerințele minime de calificare, procedura de atribuire a fost anulată;

4. Actualizarea valorilor indicatorilor de bază cuprinși în PNDR în vederea includerii acestora în raportul strategic privind progresul înregistrat în implementarea programului și a strategiei de dezvoltare rurală.

În ceea ce privește sistemul informatic de colectare a datelor pentru proiectele de dezvoltare rurală, menționăm că acesta a fost dezvoltat de către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în colaborare cu toate structurile utilizatoare, pentru a asigura colectarea informațiilor referitoare la implementare, necesare managementului financiar, monitorizării, verificărilor, auditului și evaluării măsurilor din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală, pentru a îndeplini atât cerințele naționale, cât și cele solicitate de către Comisia Europeană.

Prin proiectul PHARE RO 2005/017 – 553.03.02.03 „Asistență Tehnică pentru elaborarea software-ului necesar implementării fondurilor de dezvoltare rurală și pescuit” a fost creat sistemul informatic integrat pentru implementarea FEADR, care cuprinde module specifice pentru 18 măsuri din cadrul PNDR. De asemenea, sistemul integrat cuprinde și mai multe module orizontale, **dintre care 3 pentru susținerea implementării FEADR** – modulul de raportare, modulul de control și antifraudă și modulul de audit.

Ca orice sistem informatic, funcționarea și operarea optimă a SPCDR-ului necesită formarea continuă a utilizatorilor, asigurarea mentenanței sale corective și evolutive, precum și dezvoltarea în continuare a acestuia prin elaborarea de noi funcționalități și rapoarte.

În consecință, în data de 04.11.2009 a fost demarat proiectul ”Actualizarea și dezvoltarea software-ului integrat al APDRP” în vederea actualizării și dezvoltării software-ului integrat al APDRP pentru o implementare eficientă a PNDR.

Acest lucru se realizează prin actualizarea modulelor informatice din sistemul integrat existent, în conformitate cu versiunile actuale ale procedurilor de lucru, prin crearea de module noi pentru măsurile din PNDR lansate începând cu anul 2010 și pentru funcționalități orizontale ale sistemului, dar și prin elaborarea unei analize la nivelul APDRP, în vederea implementării unei acțiuni de business re-engineering.

Pentru toate aceste măsuri, dar fără a se limita la acestea, sistemul trebuie să ofere funcționalități privind procesarea cererii de finanțare urmărind traseul acesteia de la depunere și până la monitorizarea și arhivarea proiectului, precum și posibilitatea introducerii unor modificări procedurale ulterioare finalizării contractului.

Modulul de raportare din cadrul sistemului informatic:

- Modul de raportare conținut în Sistemul informatic va utiliza informațiile existente în baza de date privind întregul flux procedural;
- Modulul de raportare se bazează pe o soluție de rețea, care oferă posibilitatea obținerii unor rapoarte cu format predefinit (tabelele de monitorizare, situația beneficiarilor, alte documente existente în procedura de monitorizare, precum și rapoartele curente), dar și a unor rapoarte ad-hoc care vor permite accesul la orice informații din baza de date, precum și definirea unor cereri pe loc;
- Modulul de raportare va asigura distribuirea de rapoarte prin intermediul unei game largi de formate: HTML, EXCEL, RTF, DOC, ZIP și a unei game largi de canale: imprimante, e-mail, stocarea pe servere a fișierelor;
- Sunt prevăzute proceduri de validare a calității datelor ce urmează a fi introduse sau actualizate în baza de date, pentru a se asigura faptul că informațiile captate sunt complete și corecte, că prelucrarea informațiilor se face în conformitate cu normele cerute și că informațiile generate sunt exacte, fiabile și consistente;
- Sunt prevăzute proceduri de refacere a bazei de date după incidente.

În prezent, modulul de raportare nu este operațional, experții APDRP/DADR de la toate nivelurile fiind în etapa de introducere în sistemul informatic integrat a datelor istorice.

4.3. Pregătirea evaluării intermediare a Programului Național de Dezvoltare rurală

În concordanță cu prevederile articolelor 84, 85, 86 și 87 ale Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), *Programul Național de Dezvoltare Rurală face obiectul unui proces de evaluare cu scopul de a îmbunătăți calitatea implementării sale prin analiza eficienței, adică a celei mai bune relații dintre resursele angajate și rezultatele atinse și a eficacității programului, însemnând măsura în care obiectivele au fost atinse.*

Prin procesul de evaluare, impactul Programului Național de Dezvoltare Rurală trebuie să fie analizat ținând cont de liniile directoare strategice ale Comunității prevăzute în articolul 9 al Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005 și de problemele de dezvoltare rurală specifice României privind cerințele de dezvoltare durabilă, impactul asupra mediului și prevederile relevante din legislația comunitară.

Deoarece, până la sfârșitul anului 2010, trebuie înaintată Comisiei Europene evaluarea intermediară a PNDR, AM PNDR a început încă din luna iunie 2009 elaborarea specificațiilor tehnice pentru atribuirea proiectului privind elaborarea evaluării intermediare a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2008-2010.

Scopul acestei evaluări este de a îmbunătăți calitatea, relevanța (măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea Programului), eficacitatea (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite) și eficiența managementului implementării Programului (relația dintre resursele folosite și rezultatele obținute), precum și evaluarea (păstrării) relevanței și consistenței, la nivel național, a strategiei programului, în contextul schimbărilor socio-economice.

Evaluarea va acoperi toate axele prioritare ale Programului, precum și întregul sistem de management, implementare și monitorizare, analizând evoluția PNDR în perioada curentă de programare. De asemenea vor fi luate în considerare și măsurile aferente perioadei anterioare de programare cu efecte asupra perioadei curente.

După finalizarea evaluării intermediare, Autoritatea de Management pentru PNDR va aprecia nevoia unor posibile modificări ale Programului Național de Dezvoltare Rurală, în special în privința îmbunătățirii calității acestuia și a implementării sale.

În data de 10.09.2009, în urma finalizării specificațiilor tehnice, a fost lansat proiectul „Evaluarea intermediară a Programului Național de Dezvoltare Rurală”, însă în urma analizării documentației de atribuire de către observatorii desemnați ai UCVAP, aceștia au constatat că aplicarea factorilor de evaluare propuși poate conduce la distorsionarea rezultatului procedurii, motiv pentru care a fost decisă anularea procedurii de atribuire.

În urma reanalizării și actualizării documentației de atribuire, procedura de achiziție publică a fost relansată în data de 10 decembrie 2009, termenul limită pentru

depunerea ofertelor fiind data de 4 februarie 2010, însă, în urma evaluării ofertelor depuse, Comisia de evaluare a decis anularea procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică „Evaluarea Intermediară a Programului Național de Dezvoltare Rurală în perioada 2008 – 2010”, în conformitate cu art. 209, alin (1) lit. b) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de servicii, cu completările și modificările ulterioare.

Procedura de atribuire pentru elaborarea evaluării intermediare a PNDR a fost lansată pentru a treia oară în data de 22 aprilie 2010, termenul limită de depunere a ofertelor fiind data de 3 iunie 2010. În data de 4 iunie 2010 a avut loc deschiderea ofertelor depuse, în prezent acestea fiind în curs de evaluare.

Tot în cursul anului 2009, în scopul coordonării procesului de evaluare (sprijinirea și coordonarea activității evaluatorului selectat, analiza și avizarea rapoartelor intermediare și a raportului final, etc.) și ținând cont de prevederile PNDR, a fost constituit un Comitet de Coordonare a evaluării PNDR. Acest comitet are calitatea de partener competent al Autorității de Management pentru PNDR și include membri din cadrul diferitelor departamente ale organizațiilor și instituțiilor ce pot contribui semnificativ la asigurarea calității procesului de evaluare.

În vederea familiarizării membrilor Comitetului de Coordonare cu principiile monitorizării și evaluării PNDR, în data de 30 septembrie 2009, a fost organizată prima reuniune a grupului de lucru privind monitorizarea și evaluarea PNDR.

Întâlnirea a fost moderată de expertul geografic din cadrul Comisiei Europene, responsabil de România, și a avut în vedere următoarele subiecte:

- Abordarea generală a metodologiilor de evaluare (metode calitative și metode cantitative);
- Relația dintre monitorizare și evaluare;
- Raportul de evaluare - instrument de monitorizare a Programului;
- Sistemele IT și utilizarea lor pentru evaluare.

4.4. Elaborarea metodologiei de monitorizare și evaluare a pajiștilor HNV din România

Având în vedere că potrivit prevederilor fișei măsurii 214 „Plăți de agro-mediu”, monitorizarea și evaluarea implementării Pachetului 1 „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală” se realizează având la bază evoluția unor specii de plante, monitorizată anual pe anumite parcele eșantion aflate sub angajament, în cadrul proiectului de cooperare bilaterală „Monitorizarea și Evaluarea Programului Național de Dezvoltare Rurală al României” experții olandezi au furnizat sprijin pentru elaborarea metodologiei de identificare a parcelelor eșantion, precum și a unui manual pentru desfășurarea activității pe teren.

Totodată, în vederea întăririi metodelor de control aplicate de APIA în ceea ce privește respectarea angajamentelor asumate în cadrul măsurii 214, pachetul 1 „Pajiști cu înaltă valoare naturală”, în cadrul proiectului de cooperare româno-olandez a fost elaborat și un manual ce cuprinde speciile indicatoare pentru utilizarea intensivă a pajiștilor.

În cadrul acestei broșuri sunt prezentate 21 de specii, într-o listă preliminară a speciilor indicatoare pentru intensificarea utilizării pășunilor în condiții nitrofile sau datorită modificării managementului, prin suprapășunare sau reînsămânțare a pajiștii.

4.5. Dificultăți întâmpinate în realizarea activităților de evaluare in itinere

Pe parcursul anului 2009, AM PNDR s-a confruntat cu o serie de probleme în realizarea activităților de evaluare, principalul aspect identificat fiind imposibilitatea de a utiliza în activitățile de monitorizare desfășurate sistemul informatic de procesare a aplicațiilor pentru PNDR. Deși, pe parcursul anilor 2008 și 2009, s-a derulat un proces continuu de dezvoltare a sistemului IT, în cadrul proiectului PHARE al cărui beneficiar este APDRP, faptul că acesta nu era deplin funcțional încă de la începutul implementării PNDR a atras o serie de dificultăți în colectarea și monitorizarea, în timp real, a indicatorilor.

Modificările legislative și procedurale cu impact asupra implementării măsurii de asistență tehnică au atras la rândul lor o serie de întâzieri în demararea proiectelor de asistență tehnică și implicit în realizarea sarcinilor privind completarea indicatorilor de bază indisponibili la momentul elaborării documentelor programatice, precum și cu privire la realizarea unor studii tematice specifice în vederea sprijinirii evaluării intermediare a programului.

În ceea ce privește capacitățile de networking de la nivelul României, există o serie de deficiențe în special legate de interesul scăzut față de activitățile de evaluare atât la nivel instituțional, cât și în rândul partenerilor economici și sociali. Totodată, constituirea unei rețele de evaluare care să includă atât experți de la nivelul autorităților publice cu atribuții în evaluare, reprezentanți ai unor instituții de învățământ și institute de cercetare și evaluatori independenți este într-o fază incipientă, ceea ce îngreunează asigurarea schimbului de informații și expertiză privind activitățile de evaluare sau identificarea unui set de bune practici.

Un alt aspect care ar putea constitui un impediment în viitor în vederea asigurării îndeplinirii obiectivelor stabilite în ceea ce privește activitățile de evaluare in itinere îl reprezintă resursele umane insuficiente de la nivelul AM PNDR care se reflectă și într-un număr redus de personal cu atribuții privind activitățile de evaluare.

4.6. Planificarea activităților de evaluare in itinere pentru anul 2010

Pentru anul 2010, AM PNDR are ca obiectiv derularea mai multor proiecte legate de monitorizarea, evaluarea și raportarea Programului Național de Dezvoltarea Rurale, respectiv:

1. o serie de proiecte privind colectarea indicatorilor de bază indisponibili și actualizarea valorii acestora la nivelul anului 2006;
2. asigurarea raportărilor cu privire la progresele implementării Programului și, în special a strategiei de dezvoltare rurală;

3. colectarea indicatorilor de rezultat comuni și adiționali aferenți proiectelor finalizate până la data de 31 decembrie 2009 în cadrul măsurilor PNDR - Raportarea anuală prevăzută a se realiza în conformitate cu articolul 82 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, trebuie să furnizeze date privind stadiul implementării PNDR și stadiul de realizare al obiectivelor sale. Progresul programului în raport cu obiectivele specifice va fi urmărit luând în considerare indicatorii de rezultat definiți în PNDR.

Indicatorii de rezultat definiți în Nota I din CMEF măsoară efectele directe și imediate ale intervenției, aceștia oferind informații referitoare la schimbările privind, de exemplu, comportamentul, capacitatea sau performanța beneficiarilor direcți și măsurându-se în unități fizice sau monetare.

Conform prevederilor Regulamentului CE nr. 1698/2005, raportul anual de progrese privind implementarea PNDR este considerat admisibil în sensul aplicării articolului 26 din Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 în cazul în care acesta conține și „progresul Programului în raport cu obiectivele stabilite pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat”. De asemenea, rambursarea cheltuielilor efectuate de statul membru este condiționată, conform prevederilor art. 26, alin. 3 (c) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune, de transmiterea către Comisia Europeană a unui raport anual de progrese privind implementarea PNDR admisibil.

Pentru anul 2008, o dată cu raportul anual PNDR 2008, au fost colectați și transmiși Comisiei Europene numai indicatorii comuni și adiționali de realizare, indicatorii de rezultat urmând a fi colectați o dată cu evaluarea intermediară a PNDR și transmiși Comisiei în cursul anului 2010.

Deoarece conform liniilor directoare ale Comisiei referitoare la cuantificarea și transmiterea indicatorilor de rezultat aceștia trebuie înaintați Comisiei Europene anual sau cel puțin o dată cu evaluarea intermediară și ex-post a Programului, începând cu anul 2010 (an în care trebuie elaborată și transmisă Comisiei evaluarea intermediară a PNDR), devine obligatorie raportarea indicatorilor de rezultat împreună cu raportul anual de progrese aferent anului anterior, respectiv anul 2009, raport ce trebuie transmis Comisiei Europene până la data de 30 iunie 2010.

4. evaluarea intermediară a Programului Național de Dezvoltare Rurală - procedura de atribuire pentru elaborarea evaluării intermediare a PNDR a fost lansată pentru a treia oară în data de 22 aprilie 2010, termenul limită de depunere a ofertelor fiind data de 3 iunie 2010. În data de 4 iunie 2010 a avut loc deschiderea ofertelor depuse, în prezent acestea fiind în curs de evaluare.

Capitolul 5

Dispozițiile adoptate de autoritatea de management și de comitetul de monitorizare pentru a asigura calitatea și eficiența punerii în aplicare a programului

5.1 Activitățile desfășurate de instituțiile implicate în managementul și implementarea PNDR

5.1.1 Autoritatea de Management pentru PNDR

A. Cadrul instituțional și organizatoric

Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală al României este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, reprezentat prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală, conform Hotărârii de Guvern nr. 8/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

În baza HG. nr. 8/2009, în Regulamentul de organizare și funcționare al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale au fost stabilite atribuțiile Direcției Generale Dezvoltare Rurală în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală, regulamentul fiind aprobat prin ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale.

Conform art. 75 al Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005, Autoritatea de Management este responsabilă cu managementul și implementarea eficientă, efectivă și corectă a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

B. Activități desfășurate de către Autoritatea de Management pentru implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală

- **Constituirea Comitetului de Monitorizare pentru PNDR**

În conformitate cu prevederile art. 77 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), AM PNDR a constituit Comitetul de Monitorizare pentru PNDR, acesta reprezentând structura națională de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional și strategic în implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Comitetul de Monitorizare pentru PNDR a fost instituit prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 140/ 26.02.2008, fiind alcătuit din 1 președinte, 31 de membri și 3 observatori.

În cursul anului 2009, în vederea conformării cu noua structură a Guvernului României prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 221/2008 pentru

stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale, a fost necesară modificarea componenței Comitetului de Monitorizare pentru PNDR.

Astfel, ca urmare a reorganizării Ministerului pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Libere au fost incluse, în calitate de membri în Comitetul de Monitorizare pentru PNDR, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri și Ministerul Turismului. În același timp, ca urmare a scindării Ministerului Economiei și Finanțelor în Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Economiei, ambele ministere au fost incluse în componența Comitetului de Monitorizare pentru PNDR.

De asemenea, datorită sferei de activitate și a impactului acțiunilor derulate, conducerea Ministerului Agriculturii a decis includerea în calitate de membri ai CM PNDR a Patronatului Român din Industria de Morărit, Panificație și Produse Făinoase, care până acum avea calitatea de observator în cadrul CM PNDR, a Patronatului Național al Viei și Vinului, a Uniunii Crescătorilor de Păsări din România și, în calitate de observator, a Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România.

La finalul anului 2009, Comitetul de Monitorizare pentru PNDR a fost compus din 36 de membri și 4 observatori.

- **Elaborarea cadrului general de implementare a PNDR**

În vederea stabilirii cadrului general pentru aplicarea procedurilor de evaluare, selecție, contractare, achiziții, plată, control și monitorizare, aferente proiectelor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, Autoritatea de Management pentru PNDR a elaborat Hotărârea Guvernului nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

În cursul anului 2009, a fost elaborată Hotărârea Guvernului nr. 902/2009 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 224/ 2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, modificarea având în vedere creșterea eficienței mecanismului financiar prin care sunt implementate măsurile din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 al României.

Totodată, în cursul anului 2009, în vederea adaptării cadrului procedural stabilit pentru implementarea măsurilor PNDR ca urmare a modificărilor PNDR, experții din cadrul AM PNDR au participat împreună cu experții din cadrul APDRP la modificarea manualelor de proceduri și a Ghidurilor Solicitantului aferente măsurilor 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”, 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”, 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”, 313 „Încurajarea activităților turistice”, 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” și 431. 1 (faza 3).

De asemenea, având în vedere că una dintre măsurile importante din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR), cu o alocare publică substanțială de 1.092.682.409 euro, este măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere” și întrucât sectoarele pentru care au fost instituite schemele de ajutor XS 13/2008 și XS 28/2008, se află în strânsă dependență de sectorul agricol și în același timp au o pondere importantă și un rol major pentru dezvoltarea rurală în ansamblu, fapt subliniat și de interesul manifestat de către potențialii beneficiari față de acest tip de ajutor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a pregătit continuarea acordării acestui sprijin financiar din FEADR până în 2013.

În acest scop, Direcția Generală Dezvoltare Rurală – AM PNDR a elaborat un proiect de schemă de ajutor de stat “Stimularea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții pentru procesarea produselor agricole și forestiere în vederea obținerii de produse neagricole”, care are în vedere continuarea acordării de sprijin financiar din PNDR întreprinderilor care procesează produse și vizează aceleași domenii de interes ca și cele din schemele anterioare și sprijină dezvoltarea activităților economice ale unităților care realizează investiții pentru:

- Procesarea de produse agricole prevăzute în Anexa 1 a Tratatului CE în vederea obținerii de produse neagricole,
- Procesarea primară a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase,
- Procesarea produselor agricole în vederea obținerii de biocombustibili.

Proiectul de schemă de ajutor de stat a fost supus consultării și analizei și Consiliului Concurenței și respectiv direcției de specialitate, DG Competition de la nivelul Comisiei Europene. Având în vedere caracterul sectorial al schemei, ajutorul fiind direcționat către sectoare specifice, DG Competition a recomandat autorităților române notificarea schemei prezentată, potrivit prevederilor *Liniilor directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013*.

Astfel, ca urmare a autorizării conform Deciziei Comisiei Europene nr. C(2009)10680 din 22.12.2009 a acordării ajutorului de stat în cadrul schemei „Stimularea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții pentru procesarea produselor agricole și forestiere în vederea obținerii de produse neagricole”, MADR a elaborat și aprobat ordinul ministerului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 12/25.01.2010 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat „Stimularea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții pentru procesarea produselor agricole și forestiere în vederea obținerii de produse neagricole”.

Totodată, pentru sprijinirea beneficiarilor eligibili conform fișelor tehnice ale măsurilor 312, 313 și 322 (componenta c) din Programul Național de Dezvoltare Rurală, care realizează investiții în crearea și/sau dezvoltarea de activități de producție și/sau prestări de servicii localizate îndeosebi în regiuni și zone mai puțin dezvoltate ale României și pentru a impulsiona creșterea lor economică, AM PNDR a elaborat o schemă „de minimis”, schemă aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 567/2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis "Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural ".

În vederea completării domeniilor de intervenție aferente măsurii 312 cu activități economice specifice domeniului prestărilor de servicii, respectiv cu o serie de activități de închiriere, în cursul anului 2009, a fost modificată Anexa 1 a ordinului

mai sus menționat, modificare aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 524/2009.

De asemenea, ca urmare a discuțiilor din cadrul celei de-a treia reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru PNDR din data de 27 martie 2009 și pentru eficientizarea implementării măsurii 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” din cadrul PNDR și asigurarea atingerii obiectivelor vizate de măsură, s-a decis ca în selecția proiectelor cu punctaj egal se va acorda prioritate proiectelor care au ca și componentă dominantă „infrastructura de drum” (prevedere cuprinsă în ordinul ministerului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 351/2009 privind constituirea Comitetului de Selecție și a Comisiei de Contestații, pentru proiectele aferente măsurilor din programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR), precum și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestora).

În ceea ce privește măsurile Axei 2, măsuri pe care Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit le-a delegat Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, în cursul anului 2009 experții din cadrul AM PNDR au colaborat cu experții APIA la actualizarea Cererii unice de plată pe suprafață pentru anul 2009, elaborarea sistemului de sancțiuni pentru măsurile 211, 212 și 214 din PNDR, au asigurat clarificarea anumitor aspecte privind respectarea angajamentelor de către fermieri, a condițiilor în care o cerință este considerată respectată, etc.

De asemenea, pentru asigurarea cadrului legal de implementare a acestor măsuri, în cursul anului 2009 experții din cadrul AM PNDR au colaborat cu agențiile de plăți pentru crearea și/sau revizuirea cadrului legislativ relevant din punct de vedere al implementării măsurilor din cadrul Axei 2 a PNDR (de ex: modul de implementare, condițiile specifice și criteriile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului aferent măsurilor Axei 2).

- **Stabilirea alocărilor aferente fiecărei măsuri din cadrul PNDR pentru anul 2009, precum și numărul maxim de sesiuni de depunere**

Ca și în anul 2008, pentru stabilirea numărului maxim de sesiuni de depunere a proiectelor pentru măsurile PNDR și a alocării aferente fiecărei sesiuni de depunere aferente anului 2009, în cadrul primei reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, AM PNDR a prezentat și a supus aprobării membrilor CM o propunere privind numărul maxim de sesiuni de depunere pentru măsurile PNDR pentru anul 2009, informând totodată membrii cu privire la alocările stabilite pentru anul 2009 pentru fiecare măsură.

- **Elaborarea specificațiilor tehnice pentru proiectele ce vor fi finanțate prin Măsura 511 „Asistență Tehnică” din cadrul PNDR**

În cursul anului 2009, AM PNDR a elaborat termenii de referință pentru proiectele ce vor fi finanțate din măsura de Asistență tehnică, proiecte ce au ca scop asigurarea implementării eficiente și corecte a măsurilor din cadrul PNDR, precum și asigurarea informării corecte și la timp a tuturor celor implicați în implementarea PNDR asupra progreselor înregistrate și stadiului de absorbție a fondurilor alocate prin PNDR.

- **Elaborarea documentelor de poziție**

Activitatea desfășurată de către AM PNDR, în anul 2009, pentru buna implementare a PNDR a presupus și elaborarea pozițiilor referitoare la modificarea sau revizuirea cadrului legislativ european în domeniul dezvoltării rurale, precum bilanțul de sănătate al PAC, modificarea sau completarea regulamentelor comunitare, directivelor cu impact asupra sectorului de dezvoltare rurală, revizuirea criteriilor care stau la baza desemnării zonelor defavorizate sau a zonelor HNV, elaborarea cadrului necesar pentru aplicarea Planului European de Redresare Economică (PERE).

- **Modificări ale Programului Național de Dezvoltare Rurală**

În data de 9 decembrie 2008, Ministerul Agriculturii a înaintat oficial, prin sistemul SFC2007, Comisiei Europene cea de-a doua propunere de modificare a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013. Această propunere a fost ulterior modificată în conformitate cu scrisoarea DG AGRI nr. 9111/26.03.2010, versiunea revizuită fiind transmisă prin SFC în data de 31 martie 2009.

Versiunea consolidată a programului a vizat introducerea a două scheme de garantare a creditului (una pentru domeniul agricol și cealaltă pentru sectorul non-agricol) cofinanțate de FEADR pentru sprijinirea beneficiarilor PNDR în accesarea co-finanțării private pentru proiectele de investiții cofinanțate prin măsurile 121, 123, 312 și 313 din PNDR, precum și o serie de modificări tehnice la nivelul fișelor măsurilor 111, 121, 123, 214, 312, 313, 322, 431.1, și modificări ale capitolelor 12 și 16.

Comisia Europeană a aprobat aceste modificări în data de 29 aprilie 2009 prin adresa nr. AGRI/F4/MD D(2009)93357.

În data de 24 iulie 2009, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale a transmis, prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR, propunerea oficială de modificare a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 ca urmare a necesității aplicării prevederilor din Planul European de Redresare Economică (PERE) și Health Check, propunere aprobată în prealabil de membrii Comitetului de Monitorizare pentru PNDR în data de 13 iulie 2009.

Pachetul de modificări a cuprins, pe lângă modificările determinate de implementarea PERE, o serie de alte modificări aprobate de membrii Comitetului de Monitorizare în cadrul celei de-a treia reuniuni a CM PNDR din martie 2009, precum și modificările fișelor măsurilor aprobate prin procedurile scrise din lunile iunie și iulie 2009, respectiv:

- Adaptarea prevederilor PNDR privind condițiile de acordare a avansului pentru beneficiarii măsurilor 121, 123, 125, 312, 313 și 322 la prevederile Regulamentului CE nr. 363/2009;
- Corecție tehnică la capitolul 5.2.4 al PNDR pentru corelarea modificărilor elaborate și aprobate în septembrie 2008 în întregul text PNDR;
- Înlocuirea duratei ciclului biologic normal de producție pentru vița de vie din soiuri nobile de „la 25 de ani” cu „la 40 de ani” în cadrul măsurii 121;

- Corecții tehnice referitoare la mențiunile privind legislația aplicabilă pentru măsurile 112, 121, 123 și 142;
- Actualizarea legislației în vigoare privind standardele comunitare la măsura 121 și respectiv, privind unitățile care beneficiază de perioada de tranziție (măsura 123);
- Eliminarea prevederii privind cota de lapte de la măsura 121, Secțiunea Tipuri de investiții (corporale/necorporale) și cheltuieli eligibile, punctul iii ca urmare a modificării legislației comunitare;
- Eliminarea de la măsura 123, sectoare prioritare, a prevederii care exclude din sectorul vin, investițiile care vor fi realizate începând cu anul 2009 prin Pilonul I;
- Modificarea sectoarelor prioritare pentru măsura 121;
- Subdivizarea criteriului de selecție „Exploatații din sectoarele prioritare” în ceea ce privește sectorul vegetal care are investiții în sisteme de irigații la măsura 121.

Aceste modificări au avut în vedere simplificarea accesului potențialilor beneficiari ai Programului la fondurile comunitare pentru dezvoltare rurală și totodată accelerarea absorbției sumelor alocate României prin Programul Național de Dezvoltare Rurală.

În data de 18 decembrie 2009, prin Decizia Comisiei (CE) nr. C(2009) 10540, Comisia Europeană a aprobat versiunea revizuită a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

- **Măsuri de pregătire a personalului implicat în implementarea PNDR**

În perioada 2-3 februarie 2009, TAIEX în cooperare cu Direcția Generală Agricultură din cadrul Comisiei Europene (DG Agri) a organizat, la Bruxelles, seminarul privind monitorizarea și controlul angajamentelor de agro-mediu, seminar organizat pentru România și Bulgaria.

Seminarul a avut drept scop informarea autorităților române și bulgare cu privire la importanța monitorizării și controlului angajamentelor de agro-mediu și a reprezentat, totodată, o oportunitate pentru reprezentanții MADR de a beneficia de experiența experților Comisiei Europene, precum și de cea a reprezentanților altor State Membre privind cele mai bune practici în materie de agro-mediu.

Activități de pregătire a personalului implicat în implementarea PNDR au mai fost organizate, așa cum s-a prezentat la capitolul anterior, și în cadrul proiectului de cooperare bilaterală româno-olandez, pregătiri la care au participat experții DGDR, DADR, APDRP, APIA.

- **Acțiuni desfășurate pentru pregătirea implementării Axei Leader**

Pe lângă continuarea acțiunilor începute în anul 2008, activitățile desfășurate în anul 2009 s-au axat cu precădere pe întărirea cadrului necesar implementării acestei axe a PNDR.

Astfel, în cursul anului 2009 au fost efectuate o serie de activități, precum:

1. Actualizarea bazei de date cu parteneriatele public-private (potențiale GAL-uri) – activitate desfășurată permanent, pe parcursul întregului an

Acțiunea a fost realizată în colaborare cu reprezentanții MADR din teritoriu (DADR), scopul fiind de a cuantifica efectul eforturilor de promovare depuse până în prezent de către AM PNDR, respectiv Serviciul LEADER și Rețeaua de Dezvoltare Rurală, în vederea creării unei baze de selecție corespunzătoare, ca premisă a unui proces de selecție valoros, necesar a se aplica în vederea pregătirii entităților interesate în dezvoltarea spațiului rural românesc și în special în abordarea problematicii LEADER. Baza de date rezultată în urma acestui proces a fost postată pe site-ul MADR, în cadrul secțiunii LEADER, aceasta cuprinzând peste 150 de parteneriate public-private, potențiale participante la etapele de selecție a GAL-urilor și implicit a implementării proiectelor de tip LEADER.

2. Diseminarea informațiilor legate de abordarea LEADER și Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală către toate persoanele și organizațiile interesate, precum și către DADR-uri și sprijinirea acestora în activitățile pe care doresc să le desfășoare, inclusiv a membrilor RNDR și a membrilor Comitetului Național de Coordonare al acesteia.

Activitatea a inclus participarea la evenimente și seminarii privind problematica LEADER, RNDR precum și formularea de puncte de vedere la solicitările primite din partea actorilor interesați de abordarea LEADER, etc.

3. Contactul permanent cu Comisia Europeană, Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală, rețelele naționale de dezvoltare rurală și cu departamentele din celelalte 26 de state UE, responsabile de abordarea Leader

Activitatea a inclus participarea la evenimente și seminarii europene și menținerea contactului permanent cu reprezentanții CE, REDR și ai rețelelor naționale de dezvoltare rurală din alte state membre.

4. Realizarea și aprobarea documentației de atribuire a contractului privind furnizarea de prestări de servicii de informare și formare profesională din cadrul sub-măsurii 431.1 “Construcție de parteneriate public-private” (faza 1 “Sensibilizarea Actorilor locali privind abordarea LEADER”) – în perioada ianuarie - august 2009

5. Realizarea și aprobarea documentației de atribuire a contractului privind furnizarea de prestări de servicii de informare și formare profesională din cadrul sub-măsurii 431.1 “Construcție de parteneriate public-private” (faza 2 “Formarea reprezentanților grupurilor potențiale”) – în perioada ianuarie - august 2009

6. Elaborarea ghidului pentru implementarea fazei 3 a sub-măsurii 431.1, privind sprijinirea realizării dosarului de candidatură pentru parteneriatele public – private (potențiale GAL-uri) care vor participa la apelurile de selecție – în perioada martie – septembrie 2009

Ghidul a fost elaborat cu scopul de a sprijini potențialii candidați la faza 3 a sub-măsurii 431.1 în realizarea planului de dezvoltare a teritoriului respectiv, în conformitate cu strategia de dezvoltare aleasă.

7. Lansarea și organizarea procedurii de selecție a furnizorilor de formare pentru cursurile de instruire organizate în cadrul sub-măsurii 431.1 „Construcție parteneriate public-private” (faza 1 și 2) – în perioada septembrie – octombrie 2009

8. Organizarea de cursuri de formare cu privire la abordarea LEADER pentru reprezentanții DADR – desfășurate în perioada octombrie – noiembrie 2009

Cursurile au fost organizate prin intermediul proiectului „Sistem Comun de Monitorizare și Evaluare a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru România”, derulat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – DGDR AM PNDR împreună cu autoritățile olandeze.

Obiectivele organizării acestor cursuri au fost:

- Dobândirea, de către reprezentanții structurilor teritoriale ale AM PNDR și APDRP, a informațiilor necesare cu privire la abordarea LEADER și la implementarea măsurilor axei 4 a PNDR;
- Însușirea, de către reprezentanții structurilor teritoriale ale AM PNDR și APDRP, a capacității de a acorda asistență Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) și potențialele GAL-uri în ceea ce privește implementarea de proiecte prin axa LEADER;

9. Semnarea contractelor de servicii aferente sub-măsurii 431.1 „Construcție parteneriate public-private”, respectiv faza 1 „Sensibilizarea actorilor locali privind abordarea LEADER” și faza 2 „Formarea reprezentanților grupurilor potențiale” – în perioada decembrie 2009

Au fost semnate opt contracte de servicii. Fiecare dintre cele două proiecte corespondente acestor faze au fost repartizate pe patru loturi, fiecare lot cuprinzând două regiuni de dezvoltare:

- Lotul I - regiunile Nord – Est (județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui) și Sud – Est (județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea);
- Lotul II - regiunile Sud – Muntenia (județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman) și București – Ilfov;
- Lotul III- regiunile Sud – Vest (județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea) și Vest (județele Arad, Caraș–Severin, Hunedoara și Timiș);
- Lotul IV - regiunile Nord – Vest (județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu–Mare și Maramureș) și Centru (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu).

Numărul total de persoane instruite în cadrul fazei 1 a acestei sub-măsuri a fost de 1.640, pe fiecare lot fiind instruiți câte 410 cursanți. În cadrul fazei 2, numărul total de persoane instruite va fi de 300, câte 75 de cursanți pentru fiecare lot al proiectului.

Contractele de servicii aferente celor două proiecte au fost atribuite următoarelor firme:

Faza 1

- Lotul I: Innovacion y Desarrollo Local SL (Spania)

- Lotul II: Innovacion y Desarrollo Local SL (Spania)
- Lotul III: Agriconsulting Europe SA (Belgia)
- Lotul IV: GBI Consulting (Austria)

Faza 2

- Lotul I: Innovacion y Desarrollo Local SL (Spania)
- Lotul II: Xplora Solutions (Spania)
- Lotul III: Xplora Solutions (Spania)
- Lotul IV: Fundația CIVITAS pentru Societatea Civilă

• Pregătirea unui pachet de măsuri cu caracter financiar în vederea facilitării asigurării co-finanțării private de către potențialii beneficiari

Pentru a veni în sprijinul potențialilor beneficiari ai fondurilor europene alocate pentru perioada 2007-2013 și, în vederea discutării cu principalele bănci comerciale active pe piața financiară din România a unei forme de sprijin cât mai adecvată situației din agricultură, Ministerul Agriculturii a organizat, încă din anul 2008, o serie de întâlniri cu reprezentanții principalelor bănci comerciale active pe piața din România pentru a le solicita sprijinul în vederea asigurării absorbției fondurilor europene alocate pentru dezvoltare rurală și creării, în acest scop, a unor pachete speciale de creditare destinate beneficiarilor Programului.

Montajul financiar prezentat băncilor în cadrul acestor întâlniri a avut la bază facilitățile pe care MAPDR le-a creat pentru stimularea asigurării cofinanțării private de către beneficiarii PNDR, precum și pentru asigurarea transparenței în relația beneficiarilor cu instituțiile financiare.

În cadrul acestor întâlniri s-a putut constata un interes deosebit pentru oferta MAPDR, în special pentru crearea unui produs standard în vederea asigurării cofinanțării private în cadrul PNDR.

Întâlnirile au fost continuate și în anul 2009, colaborarea cu băncile comerciale intensificându-se în vederea găsirii unor soluții eficiente de sprijinire a sectorului agricol din România.

Totodată, a existat o colaborare solidă în vederea elaborării Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 40 pentru stabilirea unor reguli detaliate de implementare a măsurilor din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și Programului Operațional pentru Pescuit în ceea ce privește aplicarea regulii cumulului ajutoarelor.

În baza acestui ordin, APDRP a semnat convenții de colaborare cu instituțiile financiare care derulează fondurile alocate în baza Legii nr. 231/2005 pentru stabilirea normelor detaliate de aplicare a metodologiei de deducere.

În ceea ce privește analiza realizată de Autoritatea de Management asupra mediului rural din România, aceasta a relevat faptul că este necesară introducerea unui sistem de garantare cu finanțare din PNDR pentru beneficiarii măsurilor 121, 123 (inclusiv schemele de ajutor de stat aferente), 312 și 313, întrucât asigurarea cofinanțării private solicitată de program este în mare parte dependentă de sistemul financiar bancar.

În condiții normale, instituțiile de creditare active pe piața românească asociază un grad ridicat de risc sectorului agricol în baza unor factori precum lipsa istoriei bancare, lipsa garanțiilor, costuri administrative ridicate comparativ cu profitabilitatea prevăzută a fi redusă a creditului.

Recenta criză financiară și de lichidități ce se manifestă la nivel mondial și care a afectat și economia românească accentuează și mai mult inaccesibilitatea acestei categorii de solicitanți de credit la sursele de finanțare de pe piață cu consecințe agravante asupra absorbției fondurilor din FEADR.

Pentru a asigura o absorbție eficientă și pentru noul program de dezvoltare rurală, Autoritatea de Management a considerat necesară dezvoltarea unui instrument financiar care să crească accesibilitatea solicitanților PNDR la sistemul de credit al instituțiilor financiar bancare de pe piață pentru obținerea de credite pentru cofinanțarea contribuției private. Instrumentul financiar propus îl reprezintă crearea unor scheme de garantare a creditelor pentru beneficiarii măsurilor de investiții private cofinanțate de FEADR în cadrul PNDR.

Obiectivul principal urmărit prin aplicarea acestor două scheme de garantare este de a înlătura dificultățile pe care beneficiarii proiectelor de investiții dezvoltate în mediul rural le-au întâmpinat până acum ca urmare a lipsei surselor proprii de finanțare, a condițiilor de acordare a creditelor impuse de băncile comerciale în ceea ce privește asigurarea garanțiilor, precum și a reticenței băncilor de a finanța investițiile în acest sector.

Demersurile pentru crearea acestei importante facilități pentru beneficiarii Programului Național de Dezvoltare Rurală au fost inițiate încă din luna octombrie 2008 când au fost începute negocierile cu Comisia Europeană pentru introducerea în Programul Național de Dezvoltare Rurală a sistemului de garanții pentru beneficiarii măsurilor de investiții.

Totodată, prin derularea schemelor de garantare, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale urmărește:

- îmbunătățirea mediului de afaceri prin creșterea accesibilității fermierilor, a IMM-urilor din mediul rural și a altor categorii de beneficiari ai PNDR la sursele de creditare de pe piața financiar-bancară;
- creșterea interesului și încrederii instituțiilor financiar bancare în economia rurală;
- intensificarea procesului de dezvoltare rurală prin efectul de adiționalitate (atragera de finanțare privată adițională) generat de astfel de scheme.

Sumele alocate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în acest scop prin Programul Național de Dezvoltare Rurală se ridică la 220.000.000 euro, din care 190.000.000 pentru garantarea creditelor pentru investiții în sectorul agricol și 30.000.000 euro pentru garantarea creditelor pentru investiții în sectorul neagricol.

Derularea celor două scheme de garantare vine în sprijinul beneficiarilor Programului Național de Dezvoltare Rurală facilitând accesul acestora la creditele necesare pentru derularea investiției sprijinite prin Program, constituind totodată o măsură importantă de contracarare a efectelor crizei economice actuale și de accelerare a absorbției fondurilor europene.

Vor putea beneficia astfel de garanții de la Fondul de Garantare a Creditului Rural, beneficiarii măsurilor 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”, 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”, 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi” și 313 „Încurajarea activităților turistice” din Programul Național de Dezvoltare Rurală, cu condiția să aibă un proiect selectat pentru finanțare și să plătească o primă unică de garantare. Garanțiile acordate în aceste condiții vor putea acoperi până la 80% din valoarea creditului contractat în vederea implementării proiectului selectat pentru finanțare în cadrul măsurilor 121, 123, 312 și 313.

În vederea aplicării celor două scheme de garantare, în cursul anului 2009, MADR a desfășurat următoarele activități:

1. Constituirea unui grup de lucru responsabil de elaborarea procedurilor de lucru și a documentației de achiziții publice necesare pentru implementarea schemelor de garantare;
2. Elaborarea caietului de sarcini care să includă specificațiile tehnice pentru selectarea gestionarului fondului cu respectarea legislației naționale privind achizițiile publice și a prevederilor privind constituirea sistemului de garantare prevăzut în PNDR*;
3. Selectarea gestionarului fondului pentru fiecare schemă de garantare conform procedurilor de achiziții publice și încheierea convențiilor de finanțare cu respectarea prevederilor Regulamentului nr. 1974/2006 privind stabilirea regulilor detaliate pentru aplicarea Regulamentului nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

5.1.2 Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

A. Cadrul instituțional și organizatoric

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit reprezintă agenția de plăți acreditată conform Regulamentului Consiliului nr. 1290/2005 pentru derularea FEADR.

Numărul de posturi aprobat pentru anul 2009 a fost de 1.613, repartizarea acestuia pe cele 3 nivele de organizare ale Agenției fiind următoarea:

- la nivel central: 325 posturi;
- la nivel regional: 440 posturi;
- la nivel județean: 848 posturi.

* În acest sens, în baza prevederilor Capitolului 5.2.7 *Sistemul de garantare cu finanțare din PNDR* din cadrul PNDR, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a publicat, în data de 09.01.2010, anunțul de participare la procedura de atribuire a contractului de achiziție publică „Accesarea și derularea Fondului pentru Schema de Garantare pentru agricultură și a Fondului pentru Schema de Garantare pentru întreprinderi mici și mijlocii, cofinanțate din FEADR”. Procedura de atribuire s-a desfășurat pe 2 loturi: Lotul I – Schema de garantare pentru agricultura, Lotul II – Schema de garantare pentru IMM-uri.

Datorită contextului economic nefavorabil ce a caracterizat anul 2009, la data de 31.12.2009, gradul de ocupare a posturilor a fost de 80%.

Astfel, din numărul total de 1.613 de posturi aprobat, 1.437 de posturi sunt ocupate, iar 176 sunt vacante, repartizate după cum urmează:

- *La nivel central:* din 325 posturi aprobate, sunt ocupate 267 posturi, iar 58 de posturi sunt vacante;
- *La nivel regional:* din 440 de posturi aprobate, sunt ocupate 373 posturi, iar 67 posturi sunt vacante;
- *La nivel județean:* din 848 de posturi aprobate, sunt ocupate 797 posturi, iar 51 posturi sunt vacante.

La nivel central, în cadrul Direcției Control și Antifraudă a fost suplimentat numărul de posturi cu 15 posturi pentru asigurarea efectuării eficiente a controlului ex-post aferent Programului SAPARD.

La nivel regional a fost suplimentat numărul de posturi cu 17 posturi pentru experții cu atribuții de verificare ex-post.

Structura organizatorică a Agenției a fost îmbunătățită prin aprobarea de către MAPDR a Regulamentului de Organizare și funcționare prin Ordinul nr.123/2009, reflectând nivele ierarhice de la cele 3 nivele de organizare, cât și înființarea și reorganizarea următoarelor servicii pentru îmbunătățirea verificării proiectelor FEADR:

- S-au înființat Biroul Consiliere și Analiză Documente și Compartimentul Managementul și Securitatea Informației;
- în cadrul Direcției Selectare Contractare, cele două birouri componente ale Serviciului Evaluare Selectare – Biroul 1 Evaluare Selectare și Biroul 2 Evaluare Selectare, respectiv ale Serviciului Contractare - Biroul 1 Contractare și Biroul 2 Contractare au fost dizolvate, rămânând numai Serviciul Evaluare Selectare, respectiv Serviciul Contractare.
- Direcția Coordonare a devenit Direcția Coordonare Programe, iar la nivelul Serviciului Monitorizare, Evaluare și Raportare s-au înființat două compartimente, respectiv Compartiment Raportări UE și Compartiment Raportări AM. Serviciul Metodologie a devenit Serviciul Metodologie și Elaborare Proceduri.
- S-a înființat Direcția Contabilizare Plăți Fonduri Europene, care are următoarele servicii: Serviciul Contabilizare Plăți și Serviciul Efectuare Plăți;
- în cadrul Direcției Plăți Proiecte, Biroul Recuperare Datorii a devenit Serviciul Recuperare Datorii, iar Serviciul Autorizare Plăți și Recuperare datorii a devenit Serviciul Autorizare Plăți.

Conducerea Agenției este asigurată de directorul general ajutat de directorul general adjunct implementare tehnică și de directorul general adjunct plăți.

La nivel regional, directorul de Centru Regional are în subordine directorul adjunct și șefii serviciilor Evaluare Contractare, Achiziții, Autorizare Plăți, Verificare Tehnică, personalul din cadrul Compartimentelor Juridice și IT.

La nivel județean directorul adjunct este subordonat directorului CRPDRP și are în subordine șefii de serviciu și personalul Serviciilor Verificare Cereri de Finanțare și Verificare Cereri de Plată.

Repartizarea personalului pe nivele conform atribuțiilor este următoarea:

Nivel de organizare	Nr. personal	Atribuții	
		SAPARD	FEADR
Central	325	43	282
Regional	440	88	352
Județean	848	61	787
Total	1.613	192	1.421

a. Măsuri de pregătire a personalului

Pregătirea profesională a personalului APDRP a vizat consolidarea competențelor profesionale în raport cu cerințele postului și cu strategia de dezvoltare a Agenției în următoarele domenii: tehnologie informatică – funcționalitatea aplicației SPCDR la nivel central, regional și județean, scanare și semnătură digitală, măsuri de dezvoltare rurală privind analiza cost-beneficiu pentru accesarea Fondurilor Structurale și abordarea LEADER, aplicarea unitară a procedurii de verificare tehnică implementare proiecte pentru măsura 322 și pregătirea personalului Birourilor Control Proiecte Finalizate din cadrul Centrelor Regionale în vederea aprofundării prevederilor Manualului de proceduri control și antifraudă G9 - CA, modificat prin Instrucțiunea 120, referitor la activitatea control ex-post, achiziții publice, audit intern privind dobândirea cunoștințelor necesare în domeniu în ceea ce privește rolul și responsabilitatea auditorului intern, cadrul de practici profesionale, aspecte privind controlul intern și formularea recomandărilor, cunoașterea instrumentelor de lucru și a modului de efectuare a misiunilor de audit. Numărul angajaților incluși în programele de pregătire a fost de 1.338.

În cursul anului 2009, la nivelul APDRP, s-au derulat 2 programe interne de pregătire, o sesiune de pregătire realizată prin proiectul Phare 2005/017-553.03.02.03 – SIVICO și 4 de programe de pregătire realizate prin furnizori externi de training (Centrul de Afaceri MASTER, Institutul Național de Administrație, Asociația Auditorilor Interni din România, etc.).

b. Acțiuni de ordin instituțional întreprinse pentru facilitarea accesării fondurilor europene derulate prin PNDR

Pentru facilitarea accesării fondurilor europene derulate prin PNDR, au fost încheiate acorduri/ protocoale de colaborare și de delegare cu diferite instituții ale statului, după cum urmează:

I. Acordul cadru de delegare/protocoale de colaborare încheiate între AM PNDR și APDRP

- **Acord cadru de delegare P60/02.02.2009**, a funcțiilor legate de implementarea tehnică a măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală susținute prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, susținute prin

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală - stabilește cadrul juridic, administrativ și operațional în temeiul căruia Autoritatea de Management pentru PNDR delegă APDRP funcțiile legate de implementarea măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) susținute prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR);

- **Acord cadru de colaborare P67/30.12.2009**, pentru implementarea Schemelor de Garantare cofinanțate de FEADR din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013.

II. Acorduri cadru de delegare/protocoale de colaborare încheiate între APDRP și APIA

- **Act Adițional nr. 1/17.02.2009** la Acordul cadru de delegare pentru implementarea tehnica a Măsurilor cuprinse în Axa 2 din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, privind utilizarea durabilă a terenurilor forestiere, **încheiat între APDRP, Direcția Generală de Dezvoltare Forestieră și Consolidarea Proprietății (DGDFCP) din cadrul MAPDR și APIA** la data de 30.08.2006, care stabilește cadrul juridic, administrativ și operațional în temeiul căruia APDRP delegă către APIA și DGDFCP implementarea măsurilor Axei 2 privind utilizarea durabilă a terenurilor forestiere. Acordul cadru de delegare a fost înregistrat la MAPDR cu nr. 71427/05.02.2007 și la APDRP cu nr. 816/18.01.2007;

- **Act Adițional nr. 1/13.04.2009** la Protocolul de colaborare pentru implementarea schemelor de plăți naționale directe complementare pentru culturi amplasate pe teren arabil nr. P 53/19.06.2008;

III. Acorduri cadru/protocoale de colaborare încheiate între APDRP/APIA și, după caz AM PNDR, cu instituțiile avizatoare

- **Protocol de colaborare P61/26.02.2009** privind colaborarea dintre Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor în vederea obținerii unor informații din bazele de date ale Autorității;

- **Protocol de colaborare P62/24.07.2009**, încheiat între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Banca Comercială Română, selectată în baza Legii 231/2005, conform Ordinului Ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 340/2009, în vederea diminuării valorii sprijinului acordat prin PNDR și POP cu nivelul deducerii/echivalentului subvenției de dobânda calculat de Băncile selectate;

- **Protocol de colaborare P63/31.07.2009**, încheiat între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Banca Comercială Carpatica S.A., selectată în baza Legii 231/2005, conform Ordinului Ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 340/2009, în vederea diminuării valorii sprijinului acordat prin PNDR și POP cu nivelul deducerii/echivalentului subvenției de dobânda calculat de Băncile selectate;

- **Protocol de colaborare P64/31.07.2009**, încheiat între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și CEC BANK S.A., selectată în baza Legii 231/2005, conform Ordinului Ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr.

340/2009, în vederea diminuării valorii sprijinului acordat prin PNDR și POP cu nivelul deducerii/echivalentului subvenției de dobânda calculat de Băncile selectate;

- **Protocol de colaborare P65/31.07.2009**, încheiat între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Banca S.C. Bancpost S.A., selectată în baza Legii 231/2005, conform Ordinului Ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 340/2009, în vederea diminuării valorii sprijinului acordat prin PNDR și POP cu nivelul deducerii/echivalentului subvenției de dobânda calculat de Băncile selectate;

- **Protocol de colaborare P66/31.07.2009**, încheiat între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Oficiul Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești;

B. Cadrul procedural de implementare a măsurilor PNDR

a. Acțiuni vizând îmbunătățirea procedurilor și elaborarea Manualelor de proceduri FEADR

Pornind de la procedurile de lucru ale APDRP aprobate prin Ordin al ministrului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, pe parcursul anului 2009 au fost elaborate un număr de 44 de instrucțiuni de modificare/completare a acestora după cum urmează:

- **Manualul de achiziții pentru beneficiarii privați ai FEADR**,
 - Instrucțiunea nr. 28, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 47, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/15.09.2009;
 - Instrucțiunea nr. 71, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 784/30.12.2009;
- **Manualul de Procedură pentru Autorizare Plăți**,
 - Instrucțiunea nr. 29, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 60, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 577/15.09.2009;
 - Instrucțiunea nr. 64, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/30.09.2009;
- **Manualul de Procedură Contabilizare Plăți**, Instrucțiunea nr. 30, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
- **Manual de Proceduri Efectuare Plăți FEADR**, Instrucțiunea nr. 31, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
- **Manualul de Procedură Constatate Nereguli. Recuperare Datorii**
 - Instrucțiunea nr. 32, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 55, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;

- **Manualul de proceduri privind Controlul și Antifraudă,**
 - Instrucțiunea nr. 33, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 45, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 379/11.06.2009;
- **Manualul de procedură pentru implementarea operațiunilor de asistență tehnică de către APDRP:**
 - Instrucțiunea nr. 34, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 63, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/30.09.2009;
- **Manualul de procedura pentru Metodologie,** Instrucțiunea nr. 35, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
- **Manualul de procedură pentru Relații Publice,**
 - Instrucțiunea nr. 36, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 52, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Manualul de Monitorizare, Evaluare și Raportare,**
 - Instrucțiunea nr. 37, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 51, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Manualul de Management,**
 - Instrucțiunea nr. 38, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 191/30.03.2009;
 - Instrucțiunea nr. 66, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 684/06.11.2009;
- **Manual de proceduri pentru atribuirea contractelor de achiziție publică pentru proiectele finanțate prin PNDR - Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR și Manualul Operațional de Implementare:**
 - Instrucțiunea nr. 39, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 275/30.04.2009;
 - Instrucțiunea nr. 48, aprobată prin Ordinul MAPDR 525/13.08.2009;
 - Instrucțiunea nr. 72, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 784/30.12.2009;
- **Manual de procedură pentru evaluarea și selectarea cererilor de finanțare** pentru proiecte de investiții – Instrucțiunea nr. 40, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 379/11.06.2009;
- **Fișe de verificare specifice măsurii 121** - Instrucțiunea nr. 57, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 538/24.08.2009;
- **Ghidul solicitantului aferent măsurii 121** - Instrucțiunea nr. 58, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 538/24.08.2009;
- **Manual de proceduri pentru contractare**
 - Instrucțiunea nr. 42, aprobată prin Ordinul MAPDR 379/11.06.2009;
 - Instrucțiunea nr. 59, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 577/15.09.2009;
 - Instrucțiunea nr. 70, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 784/30.12.2009;

- **Manual de proceduri pentru Serviciul Verificare Tehnică Cereri de Finanțare și Modificare Contracte**
 - Instrucțiunea 41/2009, aprobată prin Ordinul MAPDR 379/11.06.2009;
- **Fișe de verificare specifice măsurii 322** - Instrucțiunea nr. 43, aprobată prin Ordinul MAPDR 379/11.06.2009;
- **Ghidul solicitantului aferent măsurii 322** - Instrucțiunea nr. 44, aprobată prin Ordinul MAPDR 379/11.06.2009;
- **Manualul de Arhivare**, Instrucțiunea 49, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Manualul de proceduri audit intern SAPARD/ FEADR**, Instrucțiunea 50, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Fișe de verificare specifice măsurii 123**, Instrucțiunea 53, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Ghidul solicitantului aferent măsurii 123**, Instrucțiunea 54, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 525/13.08.2009;
- **Fișe de verificare specifice măsurii 312 și 313**, Instrucțiunea 61, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/30.09.2009;
- **Ghidul solicitantului aferent măsurii 312 și 313**, Instrucțiunea 62, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/30.09.2009;
- **Manualul de procedură pentru implementarea contractelor de servicii aferente Măsurii 431 – Sub-măsura 431.1, faza 3 – „Sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor pentru selecția GAL”**,
 - Instrucțiunea 65, aprobată prin Ordinul MAPDR nr.684/06.11.2009;
 - Instrucțiunea 69, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 722/22.12.2009;
- **Fișele de verificare specifice sub-măsurii 125a și 125b**, Instrucțiunea 67, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/17.02.2010;
- **Ghidul solicitantului aferent măsurii 125**, Instrucțiunea 68, aprobată prin Ordinul MAPDR nr. 621/17.02.2010.

Menționăm că, modificările/completările procedurilor de lucru ale APDRP au rezultat ca urmare a lansării de noi măsuri din PNDR, a completării/modificării cadrului legislativ național, a observațiilor și recomandărilor auditorilor interni și externi, etc. Toate instrucțiunile de modificare/completare au fost de asemenea aprobate prin Ordine MADR.

b. Acțiuni vizând sistemul informatic

În cursul anului 2009, Serviciul Informatizare a continuat derularea a 2 proiecte importante pentru desfășurarea activității Agenției.

Primul dintre acestea se referă la implementarea standardului ISO 27001, proiect aflat în prezent în curs de derulare. S-au parcurs două dintre cele patru etape de implementare ale standardului. Serviciul Informatizare oferă suportul necesar în vederea implementării standardului de securitate ISO 27001, standard ce reprezintă un criteriu de acreditare pentru APDRP.

Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) a publicat recent noul standard ISO/IEC 27001:2005 pentru sistemele de management al securității informației.

Standardul poate fi utilizat de numeroase tipuri de organizații, din domenii variate: financiar, asigurări, telecomunicații, utilități, comerț, servicii, transporturi și multe altele. Acesta precizează procesele care permit unei organizații să implementeze, monitorizeze și să administreze un sistem de management al securității informației. Astfel, în cadrul proiectului, în vederea realizării Sistemului de Management al Securității Informației (SMSI), pentru înțelegerea noțiunilor specifice se vor utiliza materialele și programele disponibile pe platforma de învățare electronică (e-Learning).

De asemenea, pentru implementarea cu succes a măsurilor incluse în PNDR, Serviciul Informatizare asigură suportul informatic al serviciilor și direcțiilor din cadrul agenției:

- prin achiziționarea unui număr de 187 de stații de lucru pentru noi angajați;
- prin achiziționarea unor echipamente informatice cu ajutorul cărora se realizează dotarea Centrului de recuperare în caz de dezastru, localizat în cadrul Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit 6 Nord-Vest Satu Mare. Prin achizițiile realizate se va putea asigura un nivel de încredere ridicat asupra posibilității continuării activității în cazul în care aplicațiile sau echipamentele din locația centrală din București nu vor putea fi utilizate. Centrul de recuperare reprezintă o condiție necesară în vederea asigurării conformității cu cerințele standardului de securitate ISO 27001:2005. Existența unui astfel de site este necesară pentru realizarea unui Plan de continuare a activității Agenției. Se poate realiza astfel o testare în condiții realiste a Planului de recuperare și continuare a activității.

Cel de-al doilea proiect, care este finalizat, îl constituie implementarea Sistemului Integrat. Totodată Serviciul Informatizare a demarat procedura de achiziție pentru actualizarea sistemului integrat (implementarea măsurilor noi ce vor fi introduse în 2010, precum și actualizarea măsurilor existente în conformitate cu procedurile aflate în vigoare). Proiectul de actualizare a sistemului informatic va fi finanțat prin măsura de Asistență Tehnică.

Obiectivul general al acestui proiect este de a crea un „Sistem de procesare a cererilor pentru Dezvoltare Rurală” modern și eficient, care să fie un instrument eficace la îndemâna beneficiarului.

Pe un plan practic, obiectivul global, la nivelul UE, este de a înlocui actualul sistem de lucru cu unul electronic, integrat, pentru a fi folosit în:

- simplificarea procedurilor, în standardizarea și armonizarea activităților și a fluxurilor de informații;
- prevenirea fraudei și evaziunii fiscale, ca rezultat al cooperării și informării internaționale.

Componentele acestui proiect sunt următoarele:

1. Gestiunea cererilor de finanțare (SPCDR);
2. Interfețe cu sisteme externe (IACS-RF; IACS-LPIS; SIA - Sistemul de Înregistrare al Animalelor, SFC2007);
3. Modulul de interfață Portal;
4. Integrare cu Sistemul de Management al Documentelor existent, Integrare cu Sistemul de Workflow Management existent;
5. Modulul de audit, rapoarte de audit; Modulul de securitate și administrare securitate;
6. SIVICO Applications;
7. Servicii.

c. Măsuri vizând baza materială

În vederea asigurării bazei materiale necesare desfășurării activității în condiții optime, atât la nivel central, cât și pentru cele 50 de structuri fără personalitate juridică din teritoriu, în cursul anului 2009, pe lângă cheltuielile curente de funcționare, au fost realizate achiziții din bugetul propriu în sumă totală de 3.847,4 mii lei (RON), venite să completeze baza materială existentă și întreținerea acesteia. Aceste achiziții ne asigură continuitate în activitatea Agenției, pentru implementarea cu succes a măsurilor incluse în PNDR și constau în :

1. Stații de lucru pentru noi angajați– 187 buc;
2. Piese de schimb și sub-ansamble pentru imprimante, copiatoare, fax-uri și alte periferice informatice;
3. Servicii de mentenanță pentru perifericele informatice, pentru centrală telefonică, pentru aplicații informatice;
4. Rechizite, papetărie, birotică și alte consumabile de birou;
5. Rafturi metalice pentru arhivă în completare la dotarea existentă;
6. Servicii de legătorie și arhivare documente;
7. Finalizare servicii de consultanță în vederea acreditării Agenției conform standardului ISO 27 001;
8. Implementare sistem de acces securizat.

De asemenea, s-a asigurat punerea la dispoziția personalului responsabil cu promovarea a mijloacelor de transport, precum și a materialelor solicitate pentru promovarea PNDR în toate zonele țării unde s-au desfășurat astfel de acțiuni.

În vederea realizării verificărilor pe teren, experții tehnici din Agenție dispun de echipamente de protecție și echipamente clasice și electronice de măsură și control.

d. Misiuni de audit efectuate de Direcția Audit Intern

Activitățile desfășurate în anul 2009 de către Direcția Audit Intern au fost planificate și executate conform Planului anual pentru 2009 și Planului strategic de audit intern pentru perioada 2009-2013 pentru FEADR, cu scopul de a oferi conducerii o asigurare rezonabilă cu privire la următoarele aspecte:

- Sistemul de implementare a măsurilor 121, 123 și 322 a funcționat cu respectarea criteriilor de acreditare la nivelul APDRP;

- Sistemul de implementare al măsurilor 211, 212, 214 și 611 a funcționat cu respectarea criteriilor de acreditare la nivelul APDRP și al organismelor delegate în perioada 01.01.2007-15.10.2008;
- Obiectivele Agenției sunt realizate la standardele cerute și sunt în concordanță cu criteriile de acreditare stipulate în Ordinul MAPDR nr. 422/2006 și Regulamentul CE nr. 885/2006 pentru FEADR;
- Procedurile Agenției sunt respectate de către personalul Agenției;
- Interesele financiare ale Comisiei Europene sunt protejate;
- Controalele interne referitoare la pre-autorizarea proiectului, verificările premergătoare plăților, contabilizarea și procedurile de plăți ale Agenției funcționează și oferă o asigurare rezonabilă asupra proceselor;
- Proiectele sunt evaluate conform procedurilor acreditate, atât în stadiul implementării tehnice, cât și în stadiul implementării financiare;
- Concluziile referitoare la eligibilitatea cererilor de finanțare și autorizarea cererilor de plată sunt corecte.

I. Misiuni de audit efectuate conform Planului anual de audit pentru 2009

În anul 2009, Direcția Audit Intern a desfășurat următoarele tipuri de activități/misiuni de audit:

- Urmărirea recomandărilor formulate de Comisia Europeană privind auditul măsurilor de suprafață – axa 2 din PNDR (misiunea de audit 11-15 mai 2009);
- Urmărirea recomandărilor misiunii de audit a Direcției de Audit din cadrul MAPDR privind auditul modului de fundamentare și luare a deciziilor la nivelul APDRP;
- Verificarea modului de respectare a criteriilor de acreditare în sistemul de implementare a măsurilor 121, 123, 322 de către experții APDRP de la nivel central, regional și județean;
- Urmărirea recomandărilor formulate de Comisia Europeană în urma misiunii de audit privind sistemul de gestionare, control și sancționare a măsurilor din cadrul PNDR (misiunea de audit 07-11 septembrie 2009);
- Evaluarea stadiului de pregătire și a capacității structurilor implicate, de a implementa asistența financiară comunitară post-aderare;
- Urmărirea recomandărilor formulate în Raportul de audit al Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României privind modul de implementare a FEADR în anul financiar 16.10.2007-15.10.2008;
- Urmărirea recomandărilor formulate în Raportul de audit al Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României privind modul de implementare a FEADR în anul financiar 16.10.2008-15.10.2009;
- Evaluarea Manualului de proceduri pentru Managementul Riscului pentru FEADR;
- Urmărirea recomandărilor formulate de Comisia Europeană privind administrarea și controlul regimurilor de ajutor pe suprafață. – SAPS și PNDC (misiunea de audit 02-06 noiembrie 2009);

- Urmărirea recomandărilor formulate de Comisia Europeană cu privire la auditul financiar al conturilor FEADR ca urmare a misiunii de audit din perioada 24-28.10.2008;
- Verificarea modului de respectare a criteriilor de acreditare în sistemul de implementare a măsurii 322 de către experții APDRP de la nivel central, regional și județean;
- Monitorizarea contractului de asistență tehnică pentru elaborarea software-ului necesar implementării fondurilor de dezvoltare rurală și pescuit.

Principalele constatări și recomandări

Principalele constatări și recomandări de importanță înaltă formulate în rapoartele de audit întocmite în anul 2009 pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală sunt următoarele:

1) Lipsa cadru legislativ național aferent

În conformitate cu OUG. nr. 13 din 22 februarie 2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD, la art. 6 este prevăzut că APDRP exercită funcția de plată aferentă Fondului European pentru Pescuit.

Conform noilor reglementări legislative naționale, respectiv OUG nr. 74 din 17 iunie 2009, art.2, litera m), rolul agenției de plată este îndeplinit de Direcția generală buget finanțe și fonduri europene din cadrul MAPDR. În consecință, Agenția de Plăți pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit nu mai are în prezent atribuții privind Fondul European pentru Pescuit și conlucrează împreună cu autoritățile competente pentru armonizarea legislației naționale privind organizarea, funcționarea și atribuțiile agenției.

S-a recomandat conducerii Agenției monitorizarea/definitivarea actului normativ privind armonizarea legislației naționale în vigoare cu privire la atribuțiile APDRP privind Fondul European pentru Pescuit, precum și actualizarea procedurilor de lucru cu privire la atribuțiile privind FEP într-un termen rezonabil, în urma definitivării actelor normative.

Recomandarea se afla în curs de implementare la momentul emiterii raportului de audit.

2) Deficiențe ale manualului de proceduri privind Managementul riscului pentru implementarea FEADR

Ca urmare a evaluării manualului de proceduri privind Managementul riscului s-a constatat faptul că manualul nu are un caracter unitar astfel încât să adreseze toate obiectivele și activitățile semnificative ale APDRP, în special activitățile delegate și procesul de implementare al unui SMSI, considerându-se astfel că următoarele capitole: 2.3 - Delegarea, 4.2 - Securitatea sistemelor informatice și 5.1 - Monitorizare continuă prin activități de control intern, din cadrul Anexei I la Regulamentul CE nr. 885/2006, pot fi afectate în sensul că nu detaliază în mod rezonabil activitățile, responsabilitățile sau documentele care se vor folosi și termenele în care activitățile privind managementul riscului trebuie realizate.

Astfel, au fost formulate următoarele recomandări care se află în curs de implementare:

1. Crearea unei singure structuri responsabilă de funcția privind managementul riscului la nivelul APDRP sau atribuirea responsabilităților privind îndeplinirea acestei funcții de către o structură similară deja creată, astfel încât acest proces de management să aibă un caracter integrat indiferent de obiectivele organizaționale avute în vedere și de procesele organizaționale supuse analizei riscului;
2. Crearea unei metodologii/ documentații unitare privind implementarea procesului și managementul riscului în cadrul APDRP, astfel încât obiectivele specifice managementului riscului să poată fi realizate. Restructurarea și completarea manualului de management al riscului astfel încât acesta să fie coerent și să poată fi aplicat;
3. Implementarea unei politici privind managementul riscului în cadrul APDRP, pentru asigurarea cadrului general de orientare cu privire la managementul riscului și pentru oferirea sprijinului în implementarea unui sistem de gestionare continuă a riscurilor majore ce pot afecta obiectivele organizației.

3) Deficiențe privind respectarea criteriilor de acreditare în implementarea măsurilor 211, 212, 214 și 611 (PNCD)

În urma evaluărilor efectuate au fost formulate constatări și recomandări punctuale vizând în majoritate întărirea controalelor efectuate în vederea asigurării conformității sumelor autorizate cu reglementările comunitare aplicabile măsurilor finanțate din FEADR, precum și îmbunătățirea nivelului de securitate a informațiilor.

Cu privire la activitatea desfășurată la nivelul centrelor județene și locale ale APIA, au fost formulate un număr de 72 de constatări și 112 de recomandări, cu mențiunea că există cazuri în care pentru o constatare au fost formulate mai multe recomandări, iar pentru implementarea acestora au fost luate măsuri ce au dus la stabilirea unor stadii diferite de implementare.

Recomandările au fost analizate de către conducerea entităților vizate ale APIA și de către responsabilii de proceduri și au fost luate măsuri pentru implementarea lor, ele fiind în proporție de 31,71% implementate sau în curs de implementare la nivelul APIA la data emiterii raportului de audit.

Recomandările cu nivel înalt de importanță formulate se referă în principal la:

- finalizarea aplicației informatice pentru măsura de Agromediu și actualizarea procedurii conform cu PNDR;
- întărirea controalelor pentru cererile care pot fi suspectate de existența unor nereguli cum ar fi:
 - parcelele agricole identificate grafic pe aceeași arie (se suprapun) cu parcelele altor fermieri;
 - cererile implicate în blocuri fizice supradecarate;
 - suprafețele ale căror categorii de folosința declarate nu corespund celor înregistrate în LPIS;
 - cererile acelor fermieri care deși declarau că utilizează pășuni nu au declarat că ar deține animale (posibil să nu se asigure un nivel minim de pășunat);

- parcelele confirmate în anii precedenți cu suprafețe mai mici decât cele declarate în anul curent respectiv parcelele agricole a căror suprafață este diminuată de la un an la altul.
- introducerea unor controale privind utilizarea terenului pentru o perioadă minimă de timp astfel încât renunțarea la suprafețe după această perioadă minimă obligatorie să nu atragă excluderea parcelelor respective de la plată sau chiar sancționarea pentru supradecларare;
- efectuarea verificărilor pe teren în perioada prevăzută în proceduri;
- clarificarea procedurilor de notificare a unor nereguli în conformitate cu prevederile regulamentelor comunitare astfel încât să se fundamenteze corespunzător neadmiterea cererilor de retragere ulterior notificării neregulilor;
- îmbunătățirea controalelor privind documentele care atestă drepturile de utilizare a terenurilor declarate de fermieri în vederea diminuării numărului de supradecларări înregistrate;
- îmbunătățirea sistemului de gestionare și rezolvare a supradecларărilor blocurilor fizice prin introducerea unor controale suplimentare în vederea diminuării efectelor negative asupra autorizării plăților tuturor fermierilor implicați, precum și a îmbunătățirii credibilității și imaginii agenției de plăți, iar pe termen lung, a creșterii absorbției fondurilor comunitare;
- introducerea unor controale privind respectarea angajamentului pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia (menținerea suprafețelor sub angajament inclusiv în cazurile de transfer de exploatație, respectarea GAEC și a cerințelor de management specifice măsurilor de agromediu, cazurile de restrângere sau extindere a angajamentului);
- adoptarea unui sistem de identificare unică a parcelei agricole în cadrul blocului fizic, în vederea verificării respectării angajamentului multianual, inclusiv în cazurile de transfer de exploatație/parcelă;
- întărirea controlului vizual al cererii (pentru 5 din 9 cereri selectate în eșantion nu au fost semnate angajamentele de agromediu);
- întărirea supervizării controlului pe teren în vederea eliminării deficiențelor privind caracterul incomplet/incorectitudinea unor informații din rapoartele de control;
- utilizarea rezultatelor verificărilor pe teren efectuate în anii anteriori pentru completarea bazelor de date și pentru efectuarea unor verificări pe baza acestora;
- utilizarea rezultatelor tuturor controalelor efectuate anterior (controale pe teren, modificări ale cererii, etc.) în vederea evitării confirmării la plată a unor suprafețe mai mari decât cele reale;
- revizuirea corelării între IACS și LaFis referitor la suprafețele declarate în cadrul blocurilor fizice în scopul evitării înregistrării unor erori de fapt inexistente;
- efectuarea unei analize a cauzelor modificărilor (în speță a reducerilor) suprafețelor blocurilor fizice în bazele de date utilizate pentru efectuarea controalelor administrative, respectiv a impactului și a consecințelor financiare negative (sanțiuni/excluderi pentru anul în curs) asupra cererilor depuse în cadrul acelor blocuri fizice;
- îmbunătățirea procedurilor aplicabile cazurilor de reamplasare a parcelelor în blocurile fizice corecte în scopul evitării neconformării pentru plată a unei parcele din cauza considerării ei ca fiind nou introdusă deși aceasta a fost doar reidentificată în cadrul altui bloc fizic;

- completarea pistei de audit și păstrarea ei la dosarul cererii de plată;
- impunerea respectării de către fermieri a prevederilor OUG nr. 125/ 2006 cu privire la delimitarea suprafețelor în cazul culturilor comune;
- informarea beneficiarilor cu privire la modalitățile de calcul a sumelor de plată;
- îmbunătățirea procedurilor și a aplicației informatice în vederea eliminării cazurilor de emiteră a mai multor decizii de plată pentru un fermier.

Cu privire la activitatea desfășurată de APDRP au fost formulate un număr de 34 de constatări și 44 de recomandări, cu aceeași mențiune că pentru înlăturarea anumitor deficiențe constatate au fost formulate de către auditul intern mai multe recomandări, cărora le corespund diferite stadii de implementare.

Recomandările au fost analizate de către conducerea entităților auditate din cadrul APDRP și de către responsabilii de proceduri și au fost luate măsuri pentru implementarea lor, ele fiind în proporție de 40,90% implementate sau în curs de implementare la data emiterii raportului de audit.

Recomandările cu nivel înalt de importanță formulate se referă la:

- Alocarea de personal pregătit corespunzător pentru îndeplinirea activităților privind măsurile din Axa 2 și PNDC și monitorizarea APIA, precum și responsabilizarea acestora prin clarificarea/detalierea atribuțiilor și sarcinilor ce trebuie îndeplinite;
- Efectuarea unor controale suplimentare și consistente privind modul cum sunt autorizate, plătite și contabilizate plățile naționale complementare directe, precum și plățile pentru zone defavorizate și agromediu;
- Efectuarea monitorizării/revizuirii activităților desfășurate de APIA în baza acordurilor și protocoalelor încheiate privind efectuarea plăților, contabilizarea, evidența creanțelor, asigurarea securității informațiilor, precum și externalizarea unor controale;
- Suplimentarea controalelor efectuate de APDRP în vederea monitorizării și supervizării APIA privind respectarea reglementărilor comunitare în cadrul controalelor administrative și la fața locului efectuate pentru autorizarea plății, al activității de eșantionare, precum și din punct de vedere al resurselor alocate îndeplinirii responsabilităților;
- Îmbunătățirea activității contabile prin adaptarea softului utilizat la necesitățile existente și efectuarea unor înregistrări contabile necesare asigurării existenței evidențelor detaliate cu privire la sumele alocate și angajate în cadrul măsurilor din axa 2 și PNDC;
- Suplimentarea controalelor în vederea efectuării plăților către APIA și eventual respingerea lor în cazul depistării unor erori;
- Completarea metodologiei de elaborare a procedurilor astfel încât să se asigure actualizarea în timp util a procedurilor APDRP și APIA cu modificările legislative naționale și comunitare, precum și avizarea procedurilor APIA de către APDRP conform acordurilor și protocoalelor încheiate;

- Păstrarea unei evidențe complete la nivelul APDRP a debitelor constituite, recuperate, respectiv a penalităților de întârziere datorate precum și completarea protocoalelor încheiate cu prevederi care să asigure posibilitatea ținerii unei astfel de evidențe;
 - Asigurarea accesului direct și securizat al experților APDRP la toate informațiile privind cererile de plată pentru măsurile finanțate din FEADR în vederea efectuării unor verificări detaliate precum și obținerii unor informații statistice/ rapoartări centralizatoare în vederea monitorizării activității APIA.
- 4) *Pregătirea personalului încadrat în APDRP și existența unei politici de rotire a cadrelor din posturile sensibile*

În ceea ce privește Politica privind posturile sensibile elaborată și aprobată de către APDRP, s-au constatat următoarele neconcordanțe:

- Politica este inclusă în aceeași formă în două manuale de proceduri APDRP (Manualul de proceduri pentru Resurse Umane și Manualul de Management);
- Componenta listei posturilor sensibile este necorelată cu definiția postului sensibil conform politicii, în sensul omiterii parțial sau total a unor posturi ce participă la luarea deciziei asupra componentelor sistemului de implementare: „administrarea sistemului informatic”, „recrutarea și selecția personalului”;
- Lista posturilor sensibile este necorelată cu fluxurile operaționale ale APDRP pentru FEADR, având în vedere faptul că nu sunt nominalizate posturi de conducere și execuție cu atribuții rezultate din criteriile de acreditare (ex.: conducerea și expertii Direcției Asistență Tehnică, experții Serviciului Verificare Tehnică).

Astfel, s-a recomandat completarea Politicii posturilor sensibile și analizarea oportunității de a reformula conținutul manualelor menționate mai sus în sensul reglementării acestor prevederi într-un singur document.

Recomandare parțial implementată.

Modificarea realizată asupra Manualului de Management nu s-a realizat prin corelare cu prevederile Manualului de proceduri pentru Resurse Umane, respectiv cu OUG nr. 65/ 2008.

Cu privire la considerarea drept sensibile a posturilor care au decizia asupra sistemului de „recrutare și selecție a personalului”, s-a considerat că recomandarea este închisă, având în vedere că a fost modificată definiția postului sensibil prin OUG nr. 65/ 2008 prin care această referință a fost eliminată.

5) *Deficiențe ale acordurilor de delegare cu organismele delegate*

1. Acordul de delegare semnat între APDRP și APIA nu cuprinde prevederi referitoare la transmiterea periodică la APDRP a unor rapoarte referitoare la cererile primite eligibile și neeligibile, contestații, misiuni de control și audit efectuate, etc.

Direcția Audit Intern a recomandat reglementarea obligației APIA de a transmite periodic, la date ferme, raportări care să conțină toate informațiile necesare desfășurării unei monitorizări și supravegheri efective a activității organismului delegat de către APDRP.

Recomandare parțial implementată.

De asemenea, s-a atras atenția asupra necesității raportării de către APIA a tuturor cererilor de plată (neeligibile, eligibile controlate sau nu pe teren).

2. Acordul de delegare nu prevede obligația APIA de a selecta un eșantion reprezentativ de beneficiari într-un anumit procent minim din totalul beneficiarilor ce solicită finanțare prin măsurile delegate și de a efectua verificări la fața locului în conformitate cu PNDR și reglementările comunitare aplicabile.

Direcția Audit Intern a recomandat reglementarea obligației APIA de a selecta un eșantion reprezentativ de beneficiari într-un anumit procent minim din totalul celor ce solicită finanțare prin măsurile delegate și de a efectua pentru aceștia verificări la fața locului în conformitate cu PNDR și reglementările comunitare aplicabile.

În acest sens s-a recomandat responsabililor de proceduri ai APDRP să se asigure înainte de avizarea procedurilor APIA că acestea prevăd efectuarea de verificări pe teren pentru un procent minim de cereri pentru măsurile delegate.

Recomandare parțial implementată

6) Prevederi procedurale incomplete

S-a constatat că prevederile procedurale în ceea ce privește introducerea, identificarea și corectarea operativă a informațiilor eronate sau incomplete în sistem sunt inconsistente.

Astfel, s-a constatat că prevederile procedurale doar vizează eliminarea posibilității procesării electronice a unor informații eronate însă, în fapt, nu există un cadru adecvat care să diminueze rata erorilor cauzate de introducerea unor informații eronate sau incomplete.

Calitatea informației prezentată în format electronic a fost influențată de gradul de acoperire a unor necesități specifice:

- procesul de gestionare a informațiilor din sistem, mai exact organizarea, exploatarea și protejarea corespunzătoare a acestora;
- supervizării activității de introducere, extragere și raportare a informațiilor, în sensul lipsei de supervizare a conformității datelor introduse în sistem cu documentele primare.

S-a recomandat stabilirea unor norme procedurale specifice asigurării calității informației introduse în sistem, care să asigure în mod real acuratețea, integritatea, completitudinea consistența și încrederea în informațiile provenite din zonele de colectare.

Recomandarea nu a fost implementată.

7) Exercițarea neunitară a controalelor

În urma verificărilor efectuate s-a considerat că procedurile adoptate necesită îmbunătățiri în ceea ce privește aspectele menționate în recomandările formulate. În unele situații, exercițarea neunitară a controalelor prevăzute în proceduri a avut efecte negative asupra rezultatelor procesului de verificare a cererilor de finanțare, a cererilor de plată și a dosarelor de achiziții afectând astfel eficacitatea și transparența implementării măsurilor FEADR.

În vederea eliminării acestor deficiențe s-a recomandat adoptarea unor măsuri preventive menționate în recomandările auditului cum ar fi actualizarea cât mai rapidă a procedurilor în sensul completării acestora cu prevederile legislației în vigoare și organizarea unor sesiuni de training la care să participe experții de la nivel central, regional și județean în vederea stabilirii unui mod unitar de evaluare a criteriilor de selecție, conjugată cu întărirea rolului de supervizare și monitorizare a departamentelor de la nivel central al Agenției asupra activității Centrelor Regionale și a Oficiilor Județene, conjugat cu întărirea rolului de supervizare și monitorizare a departamentelor de la nivel central al Agenției asupra activității Centrelor Regionale și a Oficiilor Județene.

Recomandarea privind actualizarea procedurilor în sensul completării acestora cu prevederile legislației în vigoare se află în analiză la entitatea responsabilă.

Recomandarea privind organizarea unor sesiuni de training la care să participe experții de la nivel central, regional și județean în vederea stabilirii unui mod unitar de evaluare a criteriilor de selecție se află în curs de implementare.

II. Misiuni de audit ad-hoc

În cursul anului 2009, Direcția Audit Intern a efectuat o misiune de audit privind urmărirea recomandărilor formulate de Autoritatea Competentă în Planul de Monitorizare a acreditării Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, misiune în cadrul căreia au fost puse la dispoziția Autorității Competente toate documentele și justificările aferente pentru implementarea recomandărilor. În baza acestora, Autoritatea Competentă a actualizat stadiul de implementare al recomandărilor emise.

III. Activități de consiliere

În cursul anului 2009, Direcția Audit Intern a efectuat activități de consiliere cu privire la următoarele aspecte:

- Protocolul de colaborare dintre APDRP și Agenția Națională de Consultanță Agricolă;
- Evaluarea manualului de procedură pentru evaluarea și selectarea cererilor de finanțare pentru proiectele de investiții aferente măsurilor 312 și 313 – Formularele E 2.1, E3.1, E 3.2 și E3.8;
- Modificarea structurii organizatorice APDRP;
- Participarea unui expert DAI în cadrul grupului de lucru privind reverificarea criteriilor de eligibilitate aferente proiectelor depuse de beneficiarii publici;

- Propunerea de Act adițional nr. 1. la Acordul de delegare pentru implementarea Măsurilor privind plățile compensatorii din Axa 2 din PNDR nr. P47/04.10.2007;
- Posibilitatea realizării propunerilor de angajare și angajamentelor legale de către SAP- CRPDRP/ DPP pentru măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență

În urma efectuării misiunilor de audit Direcția Audit Intern a emis rapoarte de audit care au fost înaintate conducerii Agenției și auditorilor externi din cadrul Fondului Național (Autorității de Certificare și Plată), Comisiei Europene, Autorității de Audit și a Direcției de Audit din cadrul MADR.

Îmbunătățirea procedurilor de lucru a fost un obiectiv al verificărilor Direcției Audit Intern, verificări ce s-au concretizat în recomandări adresate conducerii APDRP și care au fost avute în vedere la elaborarea procedurilor aferente FEADR sau modificarea procedurilor de lucru în cadrul Programului SAPARD și care au condus la perfecționarea prevederilor procedurale.

5.1.3 Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

A. Cadrul instituțional și organizatoric

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), este o instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MAPDR), finanțată integral de la bugetul de stat.

Agenția este responsabilă cu derularea și gestionarea fondurilor naționale și europene privind:

- a) plățile directe și măsurile de piață;
- b) unele măsuri finanțate din fonduri europene pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit, stabilite prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

De asemenea, în ceea ce privește comerțul exterior cu produse agricole, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură este responsabilă cu emiterea licențelor de export, certificate cu fixare în avans a restituirii la export, import, a extraselor, duplicatelor, certificatelor înlocuitoare, înregistrarea declarațiilor de compoziție și emiterea certificatelor de restituire pentru produsele Non Anexa I, precum și cu gestionarea garanțiilor aferente.

Structura organizatorică a agenției a fost aprobată prin ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 560/30 aprilie 2009 și cuprinde 3 nivele principale, respectiv:

- **nivelul central** - în conformitate cu organigrama Agenției, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 201/03 septembrie 2008, APIA este condusă de un director general numit prin Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și 3 directori generali adjuncți, numiți prin decizia directorului general.

- **nivel județean** - 42 de centre județene, cu personalitate juridică, cu sediu în localitățile reședință de județ, fiecărui centru județean fiindu-i alocat un număr de 5 până la 10 centre locale. La nivel județean, APIA este condusă de către un director executiv care coordonează întreaga activitate a Agenției la nivel județean și de către un director executiv adjunct care administrează, gestionează și răspunde de activitatea IACS, controale pe teren, IT, precum și activitatea centrelor locale, ambii numiți prin decizie a directorului general.
- **nivel local** – 260 centre locale, subordonate directorului executiv adjunct al centrului județean.

Numărul de posturi aprobat pentru toate nivelele funcționale ale Agenției este de 5.402, acesta putând fi majorat prin redistribuire din cadrul instituțiilor sau structurilor aflate în subordinea sau structura MADR. Din totalul posturilor aprobate, în prezent sunt ocupate 5.252.

APIA este o instituție acreditată în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune și Regulamentului (CE) nr. 885/2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 în ceea ce privește autorizarea agențiilor de plăți și a altor entități, precum și lichidarea conturilor FEGA și FEADR.

Agencia trebuie să dispună de o structură organizatorică care să îi permită să exercite următoarele funcții principale în ceea ce privește cheltuielile FEGA și FEADR, respectiv:

- ordonanțarea și controlul plăților;
- executarea plăților;
- înregistrarea contabilă a plăților.

APIA este responsabilă cu implementarea măsurilor delegate de APDRP din axa 2 a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007 – 2013, în baza Acordului cadru de delegare pentru implementarea măsurilor privind plățile compensatorii cuprinse în Axa 2 din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (PNDR) nr. P 47/04.10.2007 completat prin Actul adițional nr. 1 la Acordul cadru de delegare încheiat în data de 27.08.2008.

În cadrul Axei 2 a Programului Național de Dezvoltare Rurală, pentru perioada 2007-2013, sunt prevăzute măsuri ce vizează acordarea de plăți compensatorii pe suprafață.

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură gestionează următoarele măsuri:

- măsura 211 – Sprijin pentru zone montane defavorizate;
- măsura 212 – Sprijin pentru zone defavorizate, altele decât zona montană;
- măsura 214 – Plăți de agro-mediu.

În scopul derulării corecte a acestor măsuri, Agenția a avut în vedere actualizarea cadrului legislativ național, a manualelor de proceduri aplicabile, a programului informatic pentru gestionarea cererilor de plată și acordarea sprijinului financiar.

În ceea ce privește personalul implicat în implementarea măsurilor axei 2 delegate de APDRP la APIA, menționăm că, în acest moment, numărul de personal implicat

în implementarea măsurilor delegate este de 936, atât la nivel central, cât și județean/local.

Având în vedere complexitatea schemelor de plăți derulate de APIA, precum și faptul că măsurile de dezvoltare rurală au fost incluse în același format al cererii de plată cu schemele de plăți directe finanțate prin FEAGA, Agenția nu poate evalua timpul efectiv alocat instrumentării măsurilor de dezvoltare rurală și nici numărul de astfel de solicitări ce pot reveni fiecăruia dintre aceștia.

B. Cadrul procedural de implementare a măsurilor axei 2

În vederea implementării măsurilor de dezvoltare rurală, APIA a completat manualele de proceduri aplicabile pentru instrumentarea cererilor de plată unică pe suprafață cu prevederi specifice, aplicabile acestor tipuri de măsuri.

Principalele etape procedurale parcurse de APIA pentru derularea acestor măsuri sunt următoarele:

1. Completarea formularului de cerere de plată pe suprafață și delimitarea parcelelor agricole pe materialul grafic/hărți;
2. Depunerea/primirea formularului de cerere completat și a materialului grafic cu parcelele agricole delimitate și înregistrarea cererii în Registrul manual de înregistrare a cererilor de plată pe suprafață;
3. Controlul administrativ formal/vizual al cererii de plată pe suprafață;
4. Introducerea și verificarea datelor din cererea de plată pe suprafață în baza de date IACS;
5. Analiza de risc/ Eșantionare;
6. Controlul de plauzibilitate și controlul încrucișat în baza de date IACS - control administrativ în sistem ;
7. Gestionarea erorilor;
8. Controlul pe teren;
9. Al doilea control administrativ în sistem;
10. Supracontrolul administrativ al cererilor de plată pe suprafață;
11. Aprobarea plăților (autorizarea plăților);
12. Efectuarea plăților către fermieri.

Pentru a proteja interesele financiare ale bugetului comunitar, APIA, în calitate de agenție de plăți, a luat măsuri care să asigure faptul că tranzacțiile financiare din fondurile comunitare și implicit din FEADR, sunt realizate în fapt și sunt executate corect.

În acest sens, s-au implementat următoarele principale prevederi:

- Pentru realizarea în bune condiții a gestionării fondurilor comunitare și naționale, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură utilizează ca instrument de derulare și gestionare financiară Sistemul integrat de administrare și control - IACS;
- Acordarea posibilității fermierului de a bifa schemele de plată pe care dorește să le acceseze, inclusiv măsurile delegate pe formularul cererii de plată pe suprafață. În cazul măsurii 214 „Plăți de agro-mediu” trebuie aplicat și codul pachetului solicitat, în declarația de suprafață.

- Procesul de primire, înregistrare, prelucrare, precum și autorizare a cererilor de plată este efectuat la nivel județean și local.
- Controlul administrativ se efectuează pentru toate cererile de plată. Toate cererile de plată verificate la controlul administrativ în sistem și toate cererile selectate pentru controlul pe teren, pentru care s-au introdus în sistem datele obținute la control și pentru care s-a efectuat controlul administrativ, sunt verificate din nou, din punct de vedere al completitudinii, corectitudinii și respectării procedurilor.
- Supracontrolul administrativ al cererilor de plată vizează efectuarea unei analize amănunțite a dosarelor de sprijin din punct de vedere al completitudinii, corectitudinii și conformității cu procedurile stabilite, pentru un eșantion de 5% din totalul cererilor.
- Supracontrolul în procesul de autorizare a plăților (3% din cererile de plată pentru care s-a efectuat supracontrolul administrativ) se efectuează la nivel județean pentru cererile prelucrate la nivel local și la nivel central pentru cererile prelucrate la nivel județean. Eșantionarea se face la nivel central.

5.1.4 Comitetul de Monitorizare pentru PNDR

În conformitate cu articolul 77 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 a fost constituit Comitetul de Monitorizare pentru PNDR, care are rolul de a asigura eficiența, eficacitatea și corectitudinea punerii în aplicare a PNDR.

Structura Comitetului de Monitorizare (CM) urmărește să asigure o reprezentare a tuturor sectoarelor cu relevanță în implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Comitetul de Monitorizare pentru PNDR a fost constituit prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr 140/26.02.2008, în cursul anului 2009 suferind o serie de modificări ce au avut drept scop pe de o parte eficientizarea activității Comitetului și asigurarea mult mai eficace a reprezentativității sectoarelor cu impact asupra dezvoltării rurale și agriculturii României, iar pe de altă parte a avut în vedere conformarea la modificarea structurii guvernului României.

În cursul anului 2009, a fost organizată cea de-a treia reuniune a Comitetului de Monitorizare, respectiv în data de 27 martie 2009.

Principalele subiecte ale proiectului de agendă al celei de-a treia reuniuni au fost următoarele:

- informare privind aprobarea Minutei reuniunii Comitetului de Monitorizare din data de 24 iunie 2008;
- informare privind modificarea componenței Comitetului de Monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și prezentarea propunerii de modificare a Regulamentului de organizare și funcționare al CM;
- informare privind stadiul aprobării propunerilor de modificare a PNDR transmise Comisiei Europene în decembrie 2008;
- prezentarea unor noi propuneri de modificare a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013. Stadiul analizei propunerilor de modificare a PNDR ca urmare a aplicării Planului European de Redresare Economică;

- informare privind stadiul măsurilor PNDR lansate în anul 2008 și progresele înregistrate;
- prezentarea măsurilor PNDR care urmează a fi lansate în anul 2009 și a calendarului de lansare în anul 2009 a sesiunilor de depunere a proiectelor din cadrul măsurilor PNDR și a alocărilor propuse;
- prezentarea acțiunilor de informare derulate în anul 2008 și a planului de informare și promovare a PNDR pentru anul 2009;
- informare privind evoluția Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală;
- prezentarea acțiunilor propuse a fi derulate prin intermediul măsurii de asistență tehnică în cursul anului 2009.

În cursul anului 2009, deciziile Comitetului de Monitorizare pentru PNDR au fost adoptate atât în cadrul reuniunii prezentată mai sus, cât și în procedură scrisă. Principalele decizii luate pe parcursul anului 2009 sunt prezentate mai jos.

Astfel, în cadrul celei de-a treia reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru PNDR din data de 27 martie 2009, membrii CM au aprobat următoarele documente:

- propunerea AM PNDR de modificare a Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013; noile propuneri de modificare a PNDR, cu excepția celei privind sistemul de creștere a păsărilor pentru ouă de consum;
- alocarea fondurilor care au rămas disponibile pentru măsurile 121 și 123, respectiv 537.577.132 Euro și 249.265.476 Euro în următorii 2 ani, după următorul algoritm: 60% în anul 2009 și 40% în anul 2010;
- alocarea tuturor fondurilor rămase disponibile pentru măsura 322, pentru perioada 2009-2013 în cadrul sesiunii de depunere a proiectelor din anul 2009;
- numărul maxim al sesiunilor de depunere a proiectelor în cadrul PNDR pentru anul 2009 pentru măsurile 112, 121, 122, 123, 125, 141, 221, 312, 313 și 322;
- modificarea punctajelor de selecție pentru măsura 322, conform propunerii AM PNDR din cadrul documentelor suport aferente reuniunii.

Aprobările în procedură scrisă ale membrilor CM au avut în vedere:

- Minuta celei de-a treia reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, aprobată în data de 27 martie 2009;
- Propunerile AM PNDR de modificare a punctajelor de selecție aferente măsurilor 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” și 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, propuneri transmise prin adresa DGDR – AM PNDR nr. 79683/27.05.2009;
- Propunerea AM PNDR de modificare a modului de punctare a criteriului de selecție nr. 2 aferent măsurii 121 (adresa DGDR nr. 79793/06.06.2009);
- Aprobarea propunerilor AM PNDR de modificare a PNDR, pentru care nu a fost solicitat acordul membrilor CM în cadrul celei de-a treia reuniuni, transmise prin adresa nr. 79872/11.06.2008;
- Aprobarea proiectului raportului anual de progrese privind implementarea PNDR în anul 2008 (adresa DGDR – AM PNDR nr. 79962/17.06.2009);
- Aprobarea propunerilor AM PNDR de modificare a PNDR, realizate ca urmare a aprobării aplicării la nivelul Uniunii Europene a Planului European de Redresare Economică, precum și o serie de modificări punctuale cu

- privire la sectoarele prioritare, criteriile de selecție și tipurile de cheltuieli eligibile din cadrul măsurii 121, precum și cu privire la sectoarele prioritare ale măsurii 123 (adresa DGDR nr. 80181/07.07.2009);
- Aprobarea propunerii AM PNDR privind punctarea criteriului de selecție nr. 2 din cadrul măsurii 121 (adresa DGDR nr. 80447/29.07.2009);
 - Aprobarea propunerii AM PNDR cu privire la lansarea fazei 3 „Sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor pentru selecția GAL” din cadrul submăsurii 431.1 (adresa DGDR nr. 81246/07.09.2009);
 - Aprobarea propunerii AM PNDR cu privire la criteriile de eligibilitate și selecție aferente submăsurii 431.1 (adresa DGDR – AM PNDR nr. 81562/28.09.2009);
 - Propunerea AM PNDR de modificare a unor punctaje ale criteriilor de selecție aferente măsurilor 121 și 123, precum și propunerea de punctare a criteriilor de selecție aferente măsurii 125 din cadrul PNDR (adresa DGDR nr. 81997/28.10.2005);
 - Propunerea AM PNDR privind finanțarea, din fondurile disponibile rămase pentru 2009, a proiectelor neselectate pentru măsura 123 în prima sesiune din 2009 și a proiectelor care vor rămâne neselectate pentru măsura 121 ca urmare a organizării selecției pentru măsura 121 ca urmare a organizării selecției pentru prima sesiune de depunere a proiectelor (adresa MADR nr. 39015/16.12.2009);

Așa cum se poate observa, în cursul anului 2009 activitatea Comitetului de Monitorizare a fost una intensă, fiind organizată o reuniune oficială și mai multe consultări în procedură.

În același timp, procentul ridicat al partenerilor privați în cadrul CM a asigurat un feedback corespunzător atât în tipul reuniunilor oficiale, cât și în ceea ce privește aprobările în procedură scrisă.

5.2 Acțiuni de monitorizare și evaluare efectuate în cursul anului 2009

Monitorizarea și evaluarea Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005, Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1974/2006 și Cadrului Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF).

Sistemul de monitorizare și evaluare a PNDR urmărește evoluția în timp a implementării programului, în baza indicatorilor stabiliți.

Astfel, în baza analizei SWOT și a evaluării ex-ante a programului au fost stabiliți o serie de *indicatori de bază*, la nivelul întregului program, care permit evaluarea propriu-zisă a efectelor unei măsuri și a programului în ansamblu. La momentul elaborării Programului Național de Dezvoltare Rurală și a Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală nu au fost disponibile valorile pentru toți indicatorii de bază, urmând ca acestea să fie colectate ulterior pe parcursul implementării programului.

Evoluția acestor indicatori strategici pe parcursul derulării PNDR se raportează o dată la doi ani, începând cu anul 2010. În acest sens, conform prevederilor Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 în luna octombrie 2010 se va

transmite primul raport strategic privind stadiul implementării strategiei de dezvoltare rurală, care va cuprinde indicatorii de baza actualizați la nivelul anului 2006, precum și cea mai recentă valoare disponibilă a acestora.

Pentru a măsura progresul, eficiența și eficacitatea Programului, în raport cu obiectivele acestuia și situația de bază, în fișele tehnice ale măsurilor au fost stabiliți indicatori de realizare, rezultat și impact. Indicatorii au fost stabiliți pentru fiecare nivel al ierarhiei obiectivelor pe baza setului de indicatori comuni cuprinși în Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF), set care a fost suplimentat cu indicatori adiționali specifici Programului sau priorităților identificate la nivel național.

Indicatorii de realizare măsoară efectele directe obținute prin activitățile derulate în cadrul fiecărei măsuri din Program, cuantificând obiectivele operaționale ale măsurilor. Aceștia sunt monitorizați permanent și, conform reglementărilor comunitare, sunt raportați anual Comitetului de Monitorizare și Comisiei Europene.

Indicatorii de rezultat măsoară efectele directe și imediate ale intervenției, oferind informații referitoare la schimbările privind comportamentul, capacitatea sau performanța beneficiarilor direcți. Indicatorii de rezultat se colectează în cadrul procesului de evaluare in-itinere și se raportează anual, în măsura în care natura proiectelor permite colectarea acestora, sau în mod obligatoriu cu ocazia evaluării intermediare și ex-post a programului.

Indicatorii de impact urmăresc evidențierea beneficiilor programului atât în mod direct la nivelul intervenției cât și, mai general, la nivelul regiunii pentru care se aplică programul. Aceștia sunt strâns legați de obiectivele generale ale programului și pot fi monitorizați începând cu un stadiu mai avansat al implementării. Indicatorii de impact, stabiliți conform CMEF, sunt colectați în cadrul evaluărilor intermediară și ex-post a PNDR.

Sistemul de monitorizare asigură colectarea datelor la nivel de proiect, date cantitative referitoare la inputul financiar, indicatori de realizare și estimări ale rezultatelor implementării proiectelor.

Informațiile necesare monitorizării implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală se colectează de către structurile centrale/regionale/județene ale AM/APDRP/APIA din cererile de finanțare, respectiv cererile de plată întocmite de către beneficiari și sunt centralizate la nivel național de către APDRP/Autoritatea de Management, în funcție de responsabilitățile fiecărei instituții.

Procesul de monitorizare se desfășoară pe baza ghidurilor metodologice, procedurilor de monitorizare, elaborate de către serviciile de specialitate din cadrul autorităților responsabile menționate mai sus, documente în care sunt stabiliți indicatorii de monitorizare, etapele și principiile care trebuie respectate în vederea realizării monitorizării, colectării datelor, calculării indicatorilor, analizării și raportării datelor.

Pentru a asigura monitorizarea în acord cu cerințele comunitare, pe parcursul anului 2009, a fost realizată o continuă actualizare a documentelor de monitorizare (tabele, ghiduri de completare, etc.), actualizare determinată de modificările publicate de Comisia Europeană pe CIRCA.

Pentru asigurarea unui sistem eficient de urmărire și evidențiere a stadiului implementării PNDR și sprijinirea deciziilor la nivelul conducerii MADR, activitățile de monitorizare au fost diversificate, elaborându-se diverse situații zilnice, săptămânale sau lunare privind colectarea informațiilor și a indicatorilor în diverse etape pe care le parcurge proiectul: depunere, selecție, notificare, contractare, depunere cerere de plată, autorizare plată și plata efectivă a tranșei.

Totodată, pentru monitorizarea implementării Programului și asigurarea posibilității de a interveni în cazul apariției eventualelor dificultăți, neconcordanțe în implementare, Autoritatea de Management primește de la APDRP săptămânal stadii privind implementarea PNDR și anual tabelele de monitorizare conforme cu prevederile CMEF.

Astfel, în decursul anului 2009, Autoritatea de Management pentru PNDR a primit de la Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit situații de monitorizare curente (zilnice, săptămânale, lunare) care reflectă stadiul de implementare a programului, precum și gradele de angajare și plată pentru măsurile PNDR lansate până în prezent.

Totodată, în vederea elaborării raportului anual PNDR pentru anul 2008 și completării tabelor de monitorizare aferente acestuia, APDRP a transmis Autorității de Management informații cu privire la indicatorii de realizare și financiari aferenți implementării PNDR în anul 2008.

Începând cu luna martie 2009, experții DGDR au început elaborarea raportului anual de progrese privind implementarea PNDR în anul 2008, stabilind, în funcție de structura raportului reglementată de regulamentele europene, informațiile ce trebuie cuprinse și transmițând în acest sens solicitările corespunzătoare departamentelor DGDR și celorlalte instituții implicate în implementarea PNDR.

Proiectul raportului anual PNDR 2008 a fost transmis spre analiză membrilor Comitetului de Monitorizare prin adresa DGDR nr. 79962/17.06.2009 și aprobat în data de 24 iunie 2009. Raportul a inclus și recomandările serviciilor Comisiei Europene menționate mai sus și comunicate în urma analizării raportului pentru anul anterior.

În urma aprobării de către membrii Comitetului de Monitorizare, raportul a fost înaintat Comisiei Europene, care prin adresa nr. MD/tz D(2009) 237219/19.08.2009 a transmis o serie de observații și recomandări.

În data de 10 noiembrie 2009, prin adresa nr. 82123, Autoritatea de Management pentru PNDR a transmis Comisiei Europene versiunea consolidată a Raportului anual PNDR 2008, documentul fiind aprobat de serviciile CE și considerat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului CE nr. 1698/2005.

De asemenea, în vederea susținerii stadiului implementării PNDR în cadrul Întâlnirii Anuale de Analiză a Implementării Programului (Annual Review Meeting), a fost realizată, în baza situațiilor de monitorizare primite de la APDRP, o analiză comparativă obiective/realizări, precum și măsura în care sprijinul acordat prin PNDR s-a adresat priorităților reflectate prin criteriile de selecție aferente fiecărei măsuri.

În ceea ce privește monitorizarea implementării măsurilor axei 2 aceasta este realizată de către APIA conform prevederilor Acordului cadru de delegare pentru implementarea măsurilor privind plățile compensatorii cuprinse în Axa II din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (PNDR) nr. P 47/04.10.2007, respectiv a Actului adițional nr. 1 la Acordul cadru de delegare nr. P 47/04.10.2007.

Transmiterea datelor între cele două agenții de plăți se realizează conform prevederilor acordului de delegare, procedurilor de lucru aprobate, precum și prin solicitări scrise, însoțite de documente suport, transmise în format electronic.

Tot în cursul anului 2009, AM PNDR a asigurat pregătirea elaborării celor două evaluări al căror termen de transmitere la Comisia Europeană este anul 2010, respectiv evaluarea intermediară a PNDR și evaluarea ex-post a Programului SAPARD.

Astfel, pentru crearea sistemului de evaluare a celor două programe implementate în România, respectiv Programul SAPARD și Programul Național de Dezvoltare Rurală, o etapă foarte importantă a reprezentat-o revizuirea și adaptarea întrebărilor de evaluare comune și specifice programelor și a indicatorilor aferenți, pentru a aprecia acțiunile care trebuie întreprinse în ceea ce privește colectarea și analizarea informațiilor, cu scopul de a răspunde la întrebările respective în mod corespunzător și valabil.

5.3 Principalele probleme întâlnite în implementarea PNDR

Principalele dificultăți întâmpinate în implementarea PNDR au fost determinate de următoarele aspecte:

1. Resurse umane insuficiente în cadrul organismelor implicate în implementarea PNDR în raport cu volumul de muncă extrem de ridicat pentru lansarea și implementarea unui număr important din măsurile stabilite în PNDR încă din primul an de implementare. Având în vedere implicațiile financiare pe care le generează mărirea numărului de personal, coroborate cu situația dificilă din punct de vedere economic cu care s-a confruntat România în anul 2009, această problemă nu a putut fi rezolvată în cursul anului 2009, posturile din aparatul bugetar fiind blocate.
2. Lipsa unei organism național care să monitorizeze toate investițiile publice realizate din fonduri europene. Pentru depășirea acestui neajuns, au fost făcute eforturi susținute din partea tuturor organismelor responsabile de implementarea programelor finanțate din fonduri comunitare pentru asigurarea respectării și verificării demarcării între programe.
3. Lipsa unei legislații naționale care să reglementeze toate investițiile în infrastructura de apă/apă uzată. Astfel, în vederea asigurării concordanței între investițiile finanțate prin PNDR și POS Mediu, AM PNDR în colaborare cu AM POS Mediu și APDRP au identificat și solicitat, conform Ghidului Solicitantului pe măsura 322, ca proiectele de investiții în infrastructura de apă / apă uzată să prezinte fie un aviz tehnico-economic din partea operatorului regional acolo unde acesta există, fie un aviz din partea consiliului județean prin care se dovedește și

conformitatea proiectului cu strategia regională / județeană de apă / apă uzată, iar în cazul în care un astfel de proiect nu se regăsește în situațiile mai sus menționate, proiectul va fi însoțit de angajamentul autorităților locale de a asigura gestionarea și mentenanța investiției. De asemenea, pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată finanțate prin FEADR, care vizează doar una din cele două componente ale sistemului de apă/apă uzată, pe același tronson, iar cealaltă componentă se află în execuție, este necesar pentru a deveni eligibile, ca investiția începută să fie finalizată și să dispună de autorizație de funcționare.

4. Problemele întâmpinate în funcționarea eficientă a sistemului informatic dezvoltat pentru cele două agenții de plăți și a interfeței între aceste două sisteme. În ceea ce privește problemele întâmpinate în funcționarea eficientă a sistemului informatic dezvoltat pentru cele două agenții de plăți și a interfeței între aceste două sisteme, în cursul anului 2009, APDRP a lansat proiectul „Actualizarea și dezvoltarea software-ului integrat al APDRP”, care are ca obiectiv general actualizarea și dezvoltarea software-ului integrat al APDRP. În cadrul acestui proiect sunt în curs de adaptare fluxurile măsurilor din cadrul PNDR aflate în derulare, se urmărește printr-un proces de reengineering îmbunătățirea, standardizarea și armonizarea activităților și a fluxurilor de informații și totodată introducerea datelor istorice aferente proiectelor finanțate din FEADR în vederea consolidării bazei de date.

5. Specificitatea anumitor măsuri/acțiuni din PNDR care reprezintă un element de noutate pentru România, precum și nivelul scăzut de informare al potențialilor beneficiari privind condițiile generale și specifice de implementare a măsurilor din cadrul programului de dezvoltare rurală. În vederea adaptării la elementele de noutate intervenite în noua perioadă de programare și pentru sprijinirea și informarea potențialilor beneficiari cu privire la condițiile și sprijinul ce îl pot obține prin PNDR, AM PNDR și APDRP au organizat numeroase întâlniri de promovare și informare asupra măsurilor PNDR, asupra condițiilor ce trebuie îndeplinite pentru a putea aplica în cadrul PNDR, posibilitățile de facilitare a accesului la sursele de creditare, etc.

O altă metodă de a veni în sprijinul potențialilor beneficiari ai PNDR și de a asigura folosirea corespunzătoare a fondurilor alocate prin PNDR în funcție de prioritățile stabilite la nivelul Programului a fost reprezentat de modificările punctajelor de selecție pentru anumite măsuri ale Programului.

Astfel, având în vedere solicitările venite din partea unor membri ai CM PNDR, precum și discuțiile din cadrul celei de-a treia reuniuni a Comitetului de Monitorizare din data de 27 martie 2009 și ca urmare a evaluării rezultatelor primelor sesiuni de depunere a proiectelor aferente măsurii PNDR și în vederea asigurării atingerii obiectivelor stabilite în măsura pentru perioada de programare Autoritatea de Management a supus aprobării membrilor CM propunerile de modificare a punctajelor de selecție pentru măsurile 121, 123 și 322.

Modificările realizate la măsura 121 au fost:

- **Modificarea punctajelor aferente criteriilor de selecție** – în vederea asigurării îndeplinirii obiectivelor stabilite prin această măsură și pentru asigurarea direcționării finanțării către acele proiecte care răspund cel mai bine nevoilor spațiului românesc;

- **Modificarea sectoarelor prioritare:**
 - renunțarea la sectorul prioritar „bovine pentru carne” - modificarea a avut în vedere faptul că România prezintă o particularitate în ceea ce privește sistemul de creștere a bovinelor pentru carne, acestea fiind în general crescute în cadrul fermelor mixte și mai puțin în ferme specializate, astfel încât menținerea sectorului ca prioritar nu a fost justificată;
 - lărgirea sectorului de creștere a păsărilor în sistem extensiv și pentru ouă de consum la întregul sector de creștere a păsărilor – pentru asigurarea îndeplinirii obiectivului măsurii prin intermediul acestui criteriu și în vederea conformării la standardele europene corespunzătoare;
- **Modificarea criteriilor de selecție** – în vederea corectării dezechilibrului proiectelor din sectorul vegetal, având în vedere că achiziționarea instalațiilor de irigații, în proporție de 20% sau, respectiv 50% din valoarea eligibilă a proiectului, în funcție de sector, reprezintă un efort deosebit pentru beneficiar și pentru a putea face față unei situații excepționale de secetă, s-a impus completarea criteriului de selecție “Exploatații din sectoarele prioritare” care au investiții în sisteme de irigații;
- **Modificarea ciclului biologic de producție pentru vița de vie din soiuri nobile de la 25 la 40 de ani** - În România din punct de vedere tehnic o plantație de viță de vie cu vârsta de 25 de ani este în plină maturitate privind producția de struguri și calitatea vinurilor obținute. Practica viticolă a demonstrat că o plantație care are vârsta până la 40 de ani nu poate fi considerată la finalul ciclului natural de producție deoarece această plantație constituie o investiție în plină capacitate de producție.

În ceea ce privește măsura 322, modificările realizate au ținut cont de:

- aprobarea alocării întregii sume rămase disponibile în anul 2009;
- importanța proiectelor ce vizează investiții în infrastructura de bază (rutieră, apă/apă uzată, energie electrică, gaz), ai căror beneficiari sunt autoritățile locale;
- proiectele depuse de ONG/unități de cult/ așezăminte culturale, care nu puteau obține un punctaj corespunzător în vederea selectării pentru finanțare;
- bugetele locale reduse, autoritățile locale neputând susține cheltuielile cu personalul angajat în cazul proiectelor ce vizau infrastructura socială și conservarea specificului local și a moștenirii culturale;
- necesitatea facilitării implicării ONG/unități de cult/așezăminte culturale în proiectele de investiții în infrastructura socială precum și în proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale prin asigurarea funcționării obiectivului investiției.

În plus față de cele mai sus menționate, în vederea eficientizării activității de evaluare a proiectelor și ținând cont de numărul considerabil de proiecte depuse, în anul 2009, care atrag un volum de muncă foarte mare raportat la personalul insuficient din cadrul APDRP responsabil de evaluarea proiectelor a fost redus numărul sesiunilor de depunere a proiectelor (de exemplu, pentru măsurile 121 și 322).

6. Dificultăți pe care beneficiarii Programului le au în obținerea unor credite necesare asigurării cofinanțării private. În cursul anului 2009, în continuarea demersurilor începute în cursul anului 2008, AM PNDR a cooptat principalele bănci comerciale în acțiunile de promovare a PNDR, solicitându-le, totodată, sprijinul pentru pregătirea unui pachet de măsuri cu caracter financiar în vederea facilitării asigurării co-finanțării private de către potențialii beneficiari.

Tot în acest sens, încă din anul 2008, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a inițiat negocierea cu Comisia Europeană pentru introducerea în Programul Național de Dezvoltare Rurală a sistemului de garanții pentru beneficiarii măsurilor de investiții din Program. Demersul inițiat de Ministerul Agriculturii a fost finalizat în cursul anului 2009, prin adresa DG Agri din data de 29 aprilie 2009, moment de la care au fost începute demersurile pentru punerea în funcțiune a acestor scheme de garantare.

Un alt demers ce a avut drept scop sprijinirea beneficiarilor PNDR și sporirea capacității de absorbție a fondurilor alocate MADR a fost acela de a acorda un avans de până la 50 % din ajutorul public legat de investiția respectivă, în cazul investițiilor în legătură cu care decizia individuală de acordare a sprijinului este luată în 2009 sau în 2010, avans ce poate fi utilizat pentru plata cheltuielilor eligibile și neeligibile (în vederea facilitării realizării proiectelor de investiții, respectiv pentru sprijinirea beneficiarilor PNDR în contextul crizei economice și financiare actuale).

7. Numărul ridicat de contestații depuse în cadrul procedurilor de atribuire ca urmare a creșterii interesului operatorilor economici față de astfel de proiecte, a situației economice existente, precum și ca urmare a costurilor ridicate pe care le implică întocmirea ofertelor, precum și termenul lung de soluționare a contestațiilor de către instanța judecătorească, ceea ce împiedică semnarea și derularea contractelor de achiziție publică în timpul preconizat de către autoritatea contractantă. Toate acestea au fost coroborate cu dificultățile privind reprezentarea autorității contractante în instanță.

Totodată, caracterul neclar și interpretabil al unor prevederi ale legislației naționale în vigoare în domeniul achizițiilor publice a determinat apariția unor puncte de vedere și decizii contradictorii ale Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, ale Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice și ale Unității de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice.

O altă problemă identificată în derulare procedurilor de achiziții publice se referă la participarea redusă a personalului implicat în derularea procedurilor de achiziție publică la cursuri de pregătire profesională de specialitate.

În ceea ce privește măsurile inițiate de AM PNDR în vederea remedierii acestor deficiențe, pentru reducerea numărului de contestații și prevenirii depunerii acestora, Autoritatea de Management a inițiat o serie de întâlniri cu reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice și ai Unității de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice.

De asemenea, Autoritatea de Management a încheiat un protocol de delegare a unor atribuții cu Direcția Juridică din cadrul MADR, prin intermediul căruia se delegă atribuția de reprezentare în instanță a AM PNDR către Direcția Juridică.

Totodată, pentru îmbunătățirea competențelor personalului AM PNDR privind aplicarea procedurilor de achiziție publică și evaluarea ofertelor, DGDR AM PNDR a inclus în Programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2010 proiectul „Instruirea personalului Autorității de Management și DADR privind implementarea PNDR”.

5.4 Utilizarea asistenței tehnice

Măsura de asistență tehnică contribuie la implementarea efectivă, eficientă, corectă și transparentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) prin sprijinirea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și control ale acestuia.

Sprrijinul oferit prin măsura de asistență tehnică va fi acordat în vederea îndeplinirii activităților specifice derulării PNDR de către beneficiarii acestuia și va avea rol complementar resurselor deja existente la nivelul beneficiarilor.

În acest sens, măsura de asistență tehnică va acționa ca un instrument ce asigură o abordare comună în coordonarea politicii de dezvoltare rurală.

Astfel, pentru derularea efectivă, eficientă, corectă și transparentă a PNDR, beneficiarii operațiunilor de asistență tehnică vor necesita sprijin în vederea desfășurării activităților cu impact asupra implementării PNDR. Măsura de asistență tehnică este implementată, conform atribuțiilor specifice atât de către AM PNDR, cât și de către APDRP.

- **Autoritatea de Management pentru PNDR, inclusiv structura cu atribuții specifice în implementarea PNDR din cadrul DADR**

Obiectivul general al măsurii este de a asigura sprijin pentru coordonarea și implementarea politicii de dezvoltare rurală în România, stabilită prin PNDR, într-un mod cât mai eficient, corect și transparent.

În data de 14 mai 2009 a fost semnată Anexa nr. 6 la Programul anual al achizițiilor publice pentru proiectele/acțiunile finanțate din măsura 511 “Asistență tehnică” pentru anul 2009, anexă ce cuprinde 23 proiecte, respectiv:

1. Redefinirea zonelor defavorizate agricol – altele decât zona montană – cu o valoare estimată a proiectului de 49.000 Euro (fără TVA);
2. Stabilirea nivelului de bază pentru indexul populațiilor de păsări specifice terenurilor Agricole din România - cu o valoare estimată a proiectului de 91.200 Euro (fără TVA);
3. Completarea indicatorilor de bază din PNDR 2007-2013, cu valori reprezentative pentru anul 2006 - cu o valoare estimată a proiectului de 300.000 Euro (fără TVA);
4. Stabilirea nivelului de bază pentru monitorizarea pajiștilor cu înaltă valoare naturală din România. - cu o valoare estimată a proiectului de 70.000 Euro (fără TVA);

5. Prestarea serviciilor de auditare a manualelor de proceduri pentru implementarea tehnică a măsurilor 111 "Formare profesională - training, informare și difuzare de cunoștințe", 141 "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistentă", 142 "Înființarea grupurilor de producători", 143 "Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori", 431 sub-măsura 431.1 „Construcție parteneriate public-private”, fazele 1 și 2 și 511 "Asistență Tehnică", elaborate de AM – PNDR - cu o valoare estimată a proiectului de 75.000 Euro (fără TVA);
6. Verificarea respectării prevederilor protocolului AM PNDR – APDRP în implementarea tehnică a proiectelor finanțate din FEADR. – cu o valoare estimată a proiectului de 250.000 Euro (fără TVA);
7. Achiziție autoturisme. – cu o valoare estimată a proiectului de 85.000 Euro (fără TVA);
8. Instruirea personalului Autorității de Management (inclusiv DADR-uri) privind implementarea PNDR. – cu o valoare estimată a proiectului de 317.000 Euro (fără TVA);
9. Actualizarea valorilor indicatorilor de bază cuprinși în PNDR. - cu o valoare estimată a proiectului de 397.000 Euro (fără TVA);
10. Acțiuni de promovare a PNDR - cu o valoare estimată a proiectului de 7.771.540 Euro (fără TVA);
11. Îmbunătățirea strategiei de comunicare și a identității vizuale a PNDR. - cu o valoare estimată a proiectului de 2.040.000 Euro (fără TVA);
12. Campanie de promovare a PNDR prin intermediul emisiunilor televizate și prin îmbunătățirea relațiilor cu publicul - cu o valoare estimată a proiectului de 1.200.000 Euro (fără TVA);
13. Organizarea seminariilor și întâlnirilor de lucru privind implementarea PNDR. – cu o valoare estimată a proiectului de 300.000 Euro (fără TVA);
14. Pregătire profesională în domeniul auditului de certificare a FEADR. – cu o valoare estimată a proiectului de 352.000 Euro (fără TVA);
15. Asigurarea consultanței juridice de specialitate privind implementarea PNDR în perioada 2009 – 2013. – cu o valoare estimată a proiectului de 131.000 Euro (fără TVA);
16. Elaborarea raportului anual de progrese al PNDR pentru anul 2009 - cu o valoare estimată a proiectului de 40.000 Euro (fără TVA);
17. Evaluarea intermediară a Programului Național de Dezvoltare Rurală în perioada 2008-2010 - cu o valoare estimată a proiectului de 550.000 Euro (fără TVA);
18. Elaborarea evaluării ex-post privind implementarea Programului SAPARD în România în perioada 2000-2008 – cu o valoare estimată a proiectului de 275.000 Euro (fără TVA);
19. Elaborarea raportului anual de mediu al PNDR pentru anii 2008 -2013 - cu o valoare estimată a proiectului de 240.000 Euro (fără TVA);
20. Vizite de studiu - cu o valoare estimată a proiectului de 260.107,34 Euro (fără TVA);
21. Servicii de audit și consultanță privind resursele umane - cu o valoare estimată a proiectului de 68.000 Euro (fără TVA);
22. Achiziție de bunuri - cu o valoare estimată a proiectului de 528.264 Euro (fără TVA);
23. Externalizarea activității de audit a sistemelor informatice. - cu o valoare estimată a proiectului de 300.000 Euro (fără TVA).

Din cele 23 proiecte propuse a fi implementate în anul 2009, au fost lansate proceduri de atribuire pentru următoarele proiecte:

1. Stabilirea nivelului de bază pentru indexul populațiilor de păsări specifice terenurilor Agricole din România

În urma aplicării procedurii de atribuire a fost semnat contractul de servicii in valoare de 325.519 lei fără TVA cu Societatea Ornitologică Română. În prezent se derulează activitățile conform contractului de servicii.

2. Stabilirea nivelului de bază pentru monitorizarea pajiștilor cu înaltă valoare naturală

Procedura de atribuire a fost anulată deoarece nici o ofertă nu a îndeplinit cerințele minime de calificare

3. Completarea indicatorilor de baza din Programul Național de Dezvoltare Rurala 2007-2013, cu valori reprezentative pentru anul 2006

Procedura de atribuire se află în curs de desfășurare.

4. Acțiuni de promovare a PNDR.

Procedura de atribuire a fost anulată în conformitate cu prevederile art.209 alin (2) din OUG 34/2006 cu modificările și completările ulterioare.

5. Îmbunătățirea strategiei de comunicare și a identității vizuale a PNDR

Procedura de atribuire a fost anulată în conformitate cu prevederile art.209 alin (2) din OUG 34/2006 cu modificările și completările ulterioare.

6. Elaborarea evaluării ex-post privind implementarea Programului SAPARD în România

Procedura de atribuire se află în curs de desfășurare.

7. Organizarea seminariilor și atelierelor de lucru privind derularea PNDR

În urma aplicării procedurii de atribuire a fost semnat contractul de servicii in valoare de 1.150.040 lei cu SC COREX & C.B S.R.L. În prezent se derulează activitățile conform contractului de servicii.

8. Evaluarea intermediară a Programului Național de Dezvoltare Rurală

In urma Notei intermediare a UCVAP Autoritatea Contractanta a decis anularea procedurii de atribuire conform prevederilor art.209 alin (2) lit. d) din O.U.G.34/2006 cu modificările și completările ulterioare. Procedura de atribuire a fost relansată în data de 10.12.2009.

9. Asigurarea consultanței juridice de specialitate privind implementarea PNDR în perioada 2009 – 2010

Procedura de licitație a fost suspendată începând cu data de 03.03.2010 urmare a depunerii unei contestații din partea unui participant la procedură.

- **APDRP pentru funcțiile legate direct de implementarea PNDR**

Pentru măsura de asistență tehnică din cadrul PNDR, al cărui beneficiar și Autoritate Contractantă este APDRP, în cursul anului 2009 au fost propuse spre contractare un număr de 14 proiecte de asistență tehnică, în conformitate cu Programul Anual al Achizițiilor Publice aprobat de directorul general al APDRP în data de 06.10.2009, după cum urmează:

A. Serviciul Selectare Contractare Implementare Proiecte Asistență Tehnică

1. Titlu proiect: *Achiziționarea instrumentelor și echipamentelor de lucru pentru verificările tehnice și misiunile de control pe teren din cadrul APDRP*

Obiectiv general: Asigurarea instrumentelor de lucru pentru realizarea verificărilor pe teren și a misiunilor de control conform procedurilor FEADR.

Beneficiar: APDRP – Direcția Plăți Proiecte/Serviciul Verificare Tehnică; Direcția Control și Antifraudă; Direcția Audit Intern.

Valoarea proiectului: 429.574 € / 1.842.014 Lei.

Status proiect: Adjudecat firmei SC GEODIS RO SRL, conform Contractului de Furnizare nr. C/511.1/2/B/09/01 din data de 10 iulie 2009. Activitățile privind livrarea echipamentelor și instruirea personalului utilizator au fost încheiate, atât la nivel județean, cât și regional.

2. Titlu proiect: *Achiziționare echipamente de lucru specifice APDRP și ITRSV*

Obiectiv general: Echipamente necesare pentru buna desfășurării a activităților specifice.

Beneficiar: APDRP, MADR-GDMFFFC-ITRSV.

Valoarea proiectului: 1.442.900 € / 6.187.155 Lei.

Status proiect: În data de 29.12.2009 a fost publicat în SEAP pe www.e-licitatie.ro anunțul de participare cu nr. 92609. În data de 8 februarie 2010 au fost deschise un număr de 5 oferte depuse de către operatorii economici.

3. Titlu proiect: *Achiziționarea de echipamente informatice de securitate*

Obiectiv general: Echipamente necesare pentru implementarea recomandărilor CE

Beneficiar: APDRP - Serviciul Informatizare

Valoarea proiectului: 180.000 € / 771.840 Lei

Status proiect: Adjudecat firmei SC AMERILEX SRL, conform Contractului de Furnizare nr. C/511.1/2/B/09/03 din data de 8 decembrie 2009. Activitățile privind livrarea echipamentelor vor începe la începutul anului 2010.

4. Titlu proiect: *Analiza eficacității și eficienței sistemului de gestiune a performanței în APDRP*

Obiectiv general: Elaborarea sistemului de gestiune a performanței în vederea implementării eficiente a PNDR;

Beneficiar: APDRP – Direcția Resurse Umane

Valoarea proiectului: 250.000 € / 1.072.000 Lei

Status proiect: Adjudecat firmei Lattanzio e Associati din Italia, conform Contractului de Servicii nr. C/511.1/2/S/09/04 din data de 15 septembrie 2009. În data de 13.10.2009 a fost depus Raportul Inițial de Activitate în urma întâlnirii de inițiere a proiectului, fiind aprobat de APDRP în data de 23.10.2009. În acest moment, se așteaptă depunerea primului raport intermediar de activitate de către Prestator.

5. Titlu proiect: *Achiziționare software de lucru pentru APDRP*

Obiectiv general: Eficientizarea activităților specifice de lucru la nivelul APDRP

Beneficiar: APDRP – Direcția Coordonare, Direcția Audit Intern

Valoarea proiectului: 60.000 € / 257.280 Lei

Status proiect: În data de 29.01.2010 a fost semnat Contractul de Furnizare cu SC Stima Soft SRL, în valoare de 190.000 lei, echivalentul a 44.309,07 euro. Activitățile privind livrarea licențelor software vor începe în săptămâna 8-12.02.2010.

6. Titlu proiect: *Dezvoltarea cunoștințelor și competențelor personalului din cadrul APDRP de la nivel național*

Obiectiv general: Îmbunătățirea și consolidarea competențelor profesionale ale angajaților pentru îndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor specifice

Beneficiar: APDRP – Direcția Resurse Umane

Valoarea proiectului: 1.410.000 € / 6.046.080 Lei

Status proiect: Acest proiect s-a reportat în anul 2010.

7. Titlu proiect: *Organizarea de seminarii tematice și vizite de studiu pentru personalul APDRP*

Obiectiv general: Dezvoltarea competențelor personalului APDRP în domenii specifice de activitate

Beneficiar: APDRP – Direcția Resurse Umane

Valoarea proiectului: 620.000 € / 2.658.560 Lei

Status proiect: Adjudecat firmei LDK Consultants Engineers and Planners SRL și asociații în data de 27.11.2009. În urma depunerii unei plângeri în instanță de către un operator economic participant la această procedură, se așteaptă soluționarea acesteia de către instanța de judecată.

8. Titlu proiect: *Instruirea în domenii tehnice de specialitate a angajaților APDRP și a personalului din cadrul ITRSV-SMPFPP*

Obiectiv general: Dezvoltarea competențelor angajaților APDRP în domenii tehnice specifice activității proprii și angajaților ITRSV în vederea implementării măsurii 221 din PNDR

Beneficiar: APDRP – Direcția Resurse Umane

Valoarea proiectului: 1.116.000 € / 4.785.408 Lei

Status proiect: Acest proiect s-a reportat în anul 2010.

9. Titlu proiect: *Dezvoltarea și implementarea acțiunilor de informare a publicului țintă*

Obiectiv general: Susținerea informării directe și scrise a publicului țintă

Beneficiar: APDRP – Direcția Promovare, Comunicare și Relații Mass-Media

Valoarea proiectului: 824.270 € / 3.534.470 Lei

Status proiect: În urma comunicării rezultatului către operatorii economici participanți la această procedură, în data de 31.12.2009 a fost depusă o contestație la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, de către o asocierie

de operatori economici. Conform acesteia, Autoritatea Contractantă este obligată să re-evalueze ofertele primite, inclusiv documentele de verificare. În cursul săptămânii 8-12.02.2010 noua Comisie de Evaluare își va începe activitățile.

10. Titlu proiect: *Integrarea măsurilor specifice dezvoltării vizibilității instituționale*

Obiectiv general: Dezvoltarea identității instituționale în mod unitar la nivel central, regional și județean pentru persuadare a publicului țintă

Beneficiar: APDRP – Direcția Promovare, Comunicare și Relații Mass-Media

Valoarea proiectului: 98.396 € / 421.922 Lei

Status proiect: Adjudecat firmei SC AMBRA SIGN SRL, conform Contractului de Servicii nr. C/511.1/2/S/09/10 din data de 15 decembrie 2009. Activitățile privind livrarea echipamentelor au fost parțial realizate, iar infochioscurile vor fi livrate începând cu data de 22.02.2010.

11. Titlu proiect: *Eficientizare a procesului de comunicare și informare*

Obiectiv general: Determinarea cu acuratețe a caracteristicilor socio-economice ale publicului țintă

Beneficiar: APDRP – Direcția Promovare, Comunicare și Relații Mass-Media

Valoarea proiectului: 92.400 € / 396.211 Lei

Status proiect: Proiect reportat pentru anul 2010.

12. Titlu proiect: *Asistență tehnică privind auditarea sistemului informatic*

Obiectiv general: Sprijinirea auditorilor interni în vederea derulării misiunilor specifice auditării sistemului informatic

Beneficiar: APDRP – Direcția Audit Intern

Valoarea proiectului: 55.000 € / 235.840 Lei

Status proiect: În acest moment, datorita faptului ca nu au fost depuse contestații în termenul legal, este în curs de semnare Contractul de Prestare Servicii cu ofertantul declarat câștigător, respectiv Delloite Audit SRL.

13. Titlu proiect: *Asistență tehnică privind misiunile de audit*

Obiectiv general: Angajarea unor auditori pentru o perioadă determinată cu ocazia efectuării unor misiuni cu caracter specific sau în situația în care personalul direcției nu este suficient pentru executarea misiunilor de audit stabilite în Planul de audit

Beneficiar: APDRP – Direcția Audit Intern

Valoarea proiectului: 125.000 € / 536.000 Lei

Status proiect: Procedura anulata. Acest proiect de asistenta tehnica va fi integrat intr-un proiect similar propus spre implementare de către Direcția Audit Intern în cursul anului 2010.

14. Titlu proiect: *Actualizarea si dezvoltarea software-ului integrat al APDRP*

Obiectiv general: Actualizarea și dezvoltarea software-ului integrat al APDRP, în vederea implementării eficiente a PNDR

Beneficiar: APDRP – Serviciul Informatizare

Valoarea proiectului: 3.832.520 Euro/ 16.433.845,76 Lei

Status proiect: În acest moment, datorită faptului că nu au fost depuse contestații în termenul legal, este în curs de semnare Contractul de Prestare Servicii cu ofertantul declarat câștigător, respectiv Siveco SA.

Valoarea totala aprobata a proiectelor de asistenta tehnica pentru anul 2009:

10.536.060 Euro / 45.155.470,08 Lei (fără TVA)

Valoarea totală contractată aferentă proiectelor de asistență tehnică pentru anul 2009: 779.560,53 Euro / 2.648.375,09 Lei (fără TVA)

B. Serviciul LEADER

În cadrul măsurii 431, Sub-măsura 431.1, Faza 3 - Sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor pentru selecția GAL din Axa 4 LEADER, a fost lansată în perioada de 15.09.2009 – 22.11.2009 sesiunea de depunere a proiectelor. Au fost depuse 112 proiecte conforme, dintre care 1 a fost retras, iar 111 au fost eligibile, selectate și contractate până la 31 decembrie 2009. Valoarea publică totală a proiectelor selectate este de 4.827.533,49 Euro.

5.5 Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

Procedura de atribuire a acordului cadru pentru proiectul „Înființarea și Sprijinirea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală” a fost lansată în data de 30 decembrie 2008, data inițială pentru depunerea ofertelor fiind 09 martie 2009.

Ca urmare a unei contestații împotriva Autorității Contractante la documentația de atribuire, din partea SC XOR IT SYSTEMS, s-a modificat data limită de depunere a ofertelor până la 06.04.2009. În termenul de depunere a ofertelor, au fost depuse 8 oferte din partea următorilor operatori economici:

Consoțiiul 1

- 1. WYG International Ltd.**
2. Kantor Management Consultant
3. Fondul Român de Dezvoltare Socială
4. GBI Consulting ahlmauer-Kastner OEG
5. Scottish Agricultural College
6. Agrotec
7. WYG International SRL

Consoțiiul 2

- 1. PROJECT MANAGEMENT Ltd**
2. PM International Services Grup SRL
3. SLIGO Leader Partnership
4. CEDER
5. Asociația de Dezvoltare Agricolă ALBA – AFRODA
6. Academia de Științe Economice – Facultatea de Economie Agroalimentară și a Mediului
7. SC Compania de Servicii si Consultanta SA

Consoțiiul 3

- 1. DC Communication**
2. AEDIL Aobl
3. EPAP Kft
4. Fundația Centrul de Asistența Rurala

5. Fundația Centrul de Mediere si Securitate Comunitare
6. Fundația PACT
7. Asociația CRONO
8. Fundația Civilă pentru Societatea Civilă

Consoțiiul 4

1. **AGRICONSULTING EUROPE S.A**
2. AGRICONSULTING SPA
3. RGIC Consultanta
4. RADCOM

Ofertantul 5

1. **INNOVACION Y DESSARROLLO LOCAL S.L.**

Consoțiiul 6

1. **SC Logicons SA**
2. SC TPA Horwath Quintus Serv SRL
3. TPA Horwath Wirtschaftsrenhand und Stenerberatung GmbH
4. CEEN Economic Proiect & Politica GmbH
5. SC FM Management Consultancy SRL

Consoțiiul 7

1. **SC ROMAIR CONSULTING SRL**
2. SC SMART TELECOM CONSULTING SRL

Consoțiiul 8

1. **SC GAUSS SRL**
2. MAIEUTIKA LTD
3. MEDSOFTORG LTD
4. SC TOP EXPERT SRL
5. SC G.N.I.R. HOLDING SA

În data de 25.05.2009, Comisia de evaluare a stabilit oferta câștigătoare ca fiind cea depusă de INNOVACION Y DESSARROLLO LOCAL S.L.

În urma transmiterii, în data de 27.05.2009, a rezultatului procedurii de atribuire către ofertanți, au fost depuse contestații de către DC COMMUNICATION SRL, SC ROMAIR CONSULTING SRL, AGRICONSULTING EUROPE SA și WYG INTERNATIONAL LTD privind rezultatul procesului de evaluare.

În data de 19.06.2009, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) a emis decizia de soluționare a contestațiilor, care prevedea reevaluarea ofertelor și anularea raportului procedurii de evaluare și a tuturor actelor subsecvente acestuia. Autoritatea Contractantă a hotărât atacarea deciziei CNSC cu plângere la Curtea de Apel București în data de 06.07.2009.

La data de 09.11.2009, Curtea de Apel București a respins plângerea depusă de Autoritatea Contractantă împotriva deciziei CNSC, decizia instanței fiind finală și irevocabilă.

Până la finalul anului 2009, Autoritatea Contractantă nu a primit motivarea deciziei Curții de Apel București, aceasta fiind pusă la dispoziție abia în data de 4 martie 2010.

În data de 22.03.2010, ora 10.00, la sediul Autorității Contractante, Comisia de reevaluare numită prin ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 62 din data 16.03.2010 a început reevaluarea ofertelor depuse, în baza deciziei CNSC nr. 2592 / 19.06.2009 și a deciziei Curții de Apel București cu nr. 2263/09.11.2009.

5.6 Activități de informare și promovare a PNDR

• Autoritatea de Management pentru PNDR

Absorbția fondurilor europene reprezintă prioritatea numărul unu a României în perioada 2007-2013, motiv pentru care Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, respectiv Autoritatea de Management pentru PNDR, a început o campanie de promovare încă din anul 2007, în baza strategiei de comunicare elaborate în acest sens. Programul a fost lansat oficial în data de 03 martie 2008, după obținerea aprobării din partea reprezentanților Comisiei Europene, în data de 20 februarie 2008.

Obiectivul principal al acțiunilor de informare și promovare a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală în mediul rural îl reprezintă conștientizarea opiniei publice și în mod special:

- a potențialilor beneficiari, în vederea accesării fondurilor europene destinate dezvoltării rurale;
- a beneficiarilor Programului, privind conținutul măsurilor;
- a administrației publice naționale și locale, organizațiilor profesionale, partenerilor economici și sociali, organizații neguvernamentale atât pentru accesarea Fondului European Agricol de Dezvoltare Rurală cât și pentru diseminarea informațiilor specifice.

Până în prezent AM pentru PNDR a realizat o campanie de promovare prin intermediul conferințelor de informare și de presă, pe site-ul ministerului și a celorlalte instituții publice implicate, prin distribuirea materialelor informative, prin participare la mese rotunde și seminarii.

Pe parcursul anului 2009, obiectivul principal al acțiunilor de informare și promovare a PNDR în mediul rural, l-a reprezentat *conștientizarea opiniei publice și în mod special a potențialilor beneficiari* în vederea accesării fondurilor comunitare.

WWW.PNDR.RO

Cel mai accesibil instrument de informare este postarea online a informațiilor.

În acest scop, pe site-ul MAPDR a fost creată secțiunea *Dezvoltare Rurală*, dedicată PNDR, prin care se asigură informarea corectă și promptă a

beneficiarilor. Informațiile sunt în permanentă actualizate, aici fiind postate toate documentele aferente implementării PNDR (documente legislative precum și materialele informative elaborate). Tot aici este inclus și un **dicționar explicativ de termeni tehnici** cuprinși în PNDR, în vederea facilitării parcurgerii Programului de către potențialii beneficiari și publicul larg interesat.

Pentru a facilita accesul la informație și pentru a răspunde la solicitările specifice ale beneficiarilor a fost creată și adresa de e-mail feadr@madr.ro.

Totodată a fost achiziționat **domeniul www.pndr.ro** care va fi dezvoltat și va deveni funcțional printr-un proiect de asistență tehnică. În cadrul acestuia, potențialii beneficiari, și nu numai, vor putea găsi informațiile referitoare la domeniul dezvoltare rurală și la oportunitățile financiare oferite prin PNDR. Noul website își propune să cuprindă în mod centralizat toate informațiile necesare potențialilor beneficiari și beneficiarilor Programului pentru a accesa cu succes și în timp util fondurile europene.

Pe parcursul primelor 10 luni ale anului 2009 au fost soluționate un număr de 866 solicitări informații (e-mail-uri, adrese, interpelări, solicitări presă).

Elaborarea și distribuirea de materiale promoționale

Pentru măsurile lansate au fost *distribuite Ghidurile Solicitantului, tipărite în linia noului concept vizual*. Ghidurile cuprind informațiile esențiale pentru accesare fondurilor nerambursabile, inclusiv prezentarea modalității de întocmire a dosarelor și proiectelor.

În perioada **07.04.2009 – 30.10.2009** au fost tipărite și distribuite în teritoriu următoarele materiale promoționale:

- 6.000 de ghiduri pentru măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;
- 4.000 de ghiduri pentru măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”;
- peste 7.000 de ghiduri pentru măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”;
- 3.500 de ghiduri pentru măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”;
- 8.000 broșuri PNDR;
- 8.000 pliante „Idei de proiecte pentru investiții în agricultură și dezvoltare rurală”;
- 10.000 pliante „Beneficiari publici”;
- 10.000 pliante „Beneficiari privați”;
- 2.000 afișe PNDR;
- 3.000 bloc notes;
- 2.000 mape PNDR;
- 4.000 de ghiduri pentru măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi”;
- 4.000 de ghiduri pentru măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”;

Ghidul Solicitantului pentru măsurile menționate sunt de asemenea disponibile pe site-urile www.madr.ro și www.apdrp.ro.

Participare la evenimente publice și coordonare la nivel central

Autoritatea de Management pentru PNDR a participat în cadrul târgurilor INDAGRA FOOD and DRINK (20 – 23 mai 2009), Târgul Internațional AGRARIA 2009 (mai 2009), INDAGRA FARM (14 – 18 octombrie 2009) și în cadrul Târgului Internațional de Vinuri „GoodWine” (2 – 4 octombrie 2009), punând la dispoziția participanților interesați materiale informative (inclusiv Ghidurile solicitantului) privind Programul Național de Dezvoltare Rurală.

Totodată, AM a organizat în mod regulat conferințe de presă, a participat prin reprezentanți sau cu materiale informative în cadrul emisiunilor mass-media cu profil agricol și a acordat interviuri și informări periodice de presă. Scopul acestor acțiuni a fost difuzarea și diseminarea în timp util a informațiilor de ultimă oră legate de accesarea fondurilor europene nerambursabile pentru agricultură.

Participări la diverse acțiuni

- Participare la ședința de lucru ca urmare a solicitării partenerului de dialog social din cadrul Patronatului Român al Cărnii de Porc;
- Participare la întâlnirea organizată de Ministerul Economiei pentru stabilirea unui set de recomandări care va fi utilizat în redactarea Planului de Acțiune pe Biomasă – parte din Planul Național de Acțiune în domeniul Energiei Regenerabile (prevăzut pentru aplicarea Directivei 28/2009). S-a avut în vedere identificarea subiectelor de interes ce vor fi dezbătute în cadrul Workshop-ului pe biomasă organizat de SenterNovem în luna octombrie;
- Participare la întâlnirea Comisiei Interministeriale privind Proiectul de dezvoltare a zonei Rupea – Cohalmi;
- Participare la seminarul privind gestionarea deșeurilor. Seminarul a fost organizat de Asociația Română de Salubritate la Mamaia, în perioada 02-04.09.2009;
- Participare la întâlnirea cu Vice-ministrul Ministerului Apelor din China;
- Participare conferința cu tema „Dezvoltarea comunitara în cadrul PNDR”;
- Participare în cadrul Comisiei de evaluare a licitației „Consultanță acordată fermierilor care dețin ferme agricole de semi subzistență în vederea întocmirii planurilor de afaceri și a dosarului de aplicație pentru accesarea măsurii 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi subzistență”;
- Participare în cadrul Comisiei de evaluare a licitației „Consiliere și consultanță acordate tinerilor fermieri în vederea întocmirii planurilor de afaceri și a dosarului de aplicație pentru accesarea sprijinului acordat prin măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”;
- Participare la întâlnirea de lucru cu Ambasada Franței privind „Modalități de cooperare între actorii din spațiul rural a celor două state”;

- Participare la atelierul de lucru din cadrul proiectului „Sistemul de monitorizare și evaluare în vederea sprijinirii managementului în agricultură și dezvoltare rurală” organizat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din Vietnam în perioada 6 – 13 septembrie 2009;
- Participare la prezentarea studiului de monitorizare cu tema ” Dezvoltarea comunitară în cadrul PNDR” Craiova, Dolj (10-11.09.2009).
- Organizarea și participarea la reuniunea Comitetului de Coordonare pentru proiectul de cooperare româno-olandeză „Sprijin pentru monitorizarea și evaluarea PNDR,, organizat în 29 octombrie 2009.

- **Agencia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit**

Agencia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) a desfășurat în anul 2009, atât prin intermediul Direcției Relații Publice, cât și a Centrelor Regionale și a Oficiilor Județene ale APDRP, acțiuni de informare a publicului țintă.

Acțiunile de informare s-au realizat conform Manualului de procedură pentru Relații Publice, Cod Manual M02-03 și cu respectarea prevederilor Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (Cap. 16, litera D) și a Acordului Cadru de Delegare a funcțiilor legate de implementarea tehnică a măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală, susținute prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, încheiat între APDRP și Autoritatea de Management pentru PNDR.

Astfel, activitățile derulate de către APDRP în vederea asigurării procesului de informare privind accesarea fondurilor europene acordate prin FEADR, punerea în valoare a rolului Comunității și asigurarea transparenței intervenției FEADR, s-au concretizat în:

A. Activități privind comunicarea și informarea publicului larg și a publicului țintă:

a. **Susținerea și coordonarea a 1.069 de întâlniri de lucru** cu potențiali beneficiari ai PNDR, organizate la nivel național, regional și județean în intervalul ianuarie – decembrie 2009;

b. **Acordarea informațiilor generale și tehnice de specialitate către 37.599 de persoane**, identificate ca potențiali beneficiari ai FEADR prin comunicare directă și prin materiale de prezentare tipărite (prezentări powerpoint, pliante, afișe, Ghiduri) în cadrul întâlnirilor de lucru;

c. **Informarea a 12.670 de persoane din publicul larg și publicul țintă** al APDRP prin medierea, elaborare și transmiterea informațiilor solicitate – ponderea zilnică a celor care au solicitat informații despre fondurile nerambursabile a fost de peste 70 de persoane – până în luna decembrie a anului 2009 au fost oferite informații către potențialii beneficiari sau instituțiile de consultanță, astfel: **6.830 de solicitări** prin comunicare telefonică și directă cu; **3601 solicitări** prin comunicare scrisă; **2.239 de solicitări** prin comunicare electronică;

d. **Participarea APDRP la târguri sau evenimente publice de profil**, DRP asigurând participarea APDRP și reprezentarea Programului FEADR la Târgul internațional pentru agricultură Săptămâna Verde 2009 – Berlin, Târgului internațional de agricultură, industrie alimentară și ambalaje – AGROMALIM 2009, conferințe susținute la Forumul economic Româno-Maghiar, la Ziua Consultantei Agricole, Târgul GoodWine etc.;

e. **Elaborarea modificărilor și tehnoredactarea Ghidului Solicitantului** pentru Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”, Măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”, Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”, Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice” și Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

f. **Gestionarea unui număr Tel Verde** pentru înaintarea sesizărilor privind derularea PNDR și SAPARD din data de 5 ianuarie 2009, fiind primite până în acest moment peste 3.600 de apeluri.

B. Activități privind asigurarea transparenței instituționale:

a. **Elaborarea și transmiterea Buletinului Informativ Intern** către toți angajații APDRP de la nivel central, regional și județean – activitate demarată în decembrie 2008 – până în decembrie 2009 fiind elaborate 12 astfel de Buletine Informative Interne.

b. **Elaborare și transmitere Buletin Informativ (newsletter) APDRP** către publicul țintă al APDRP și către mass-media – până în luna decembrie a anului 2009 fiind elaborate 12 numere.

c. **Elaborare răspunsuri de presă către mass-media**, fiind elaborate și transmise 84 de răspunsuri către instituțiile mass-media din capitală și din alte orașe. În urma solicitărilor, au fost realizate 15 interviuri de presă cu conducerea superioară a APDRP: 4 interviuri pentru televiziune, 9 interviuri pentru radio și două interviuri pentru presa scrisă. De asemenea au fost elaborate 23 de comunicate de presă privind activitatea curentă a instituției, actualizări în procesul de accesare a PNDR, lansări ale sesiunilor de primire de proiecte etc.

d. **Actualizarea permanentă a paginii oficiale de internet a APDRP**, fiind operate peste 340 de modificări, reprezentând actualizări ale declarațiilor de avere, ale datelor de contact aparținând CRPDRP și OJPDRP, anunțuri și tematică de concurs pentru ocuparea posturilor vacante, actualizări de ordin legislativ și procedural, ale conducerii APDRP, ale secțiunii „Comunicate de presă”, ale secțiunilor „Rapoarte de selecție”, „Rapoarte de contestații”, și „Stadiul implementării PNDR”, cât și ale secțiunilor „Ghidul solicitantului”, „Newsletter”, „Lista firmelor de consultanță”, „Anunțuri achiziții publice”, În urma demarării operațiunii de completare și actualizare a conținutului editorial al noii platforme web a APDRP, până în acest moment, viitorul site al Agenției a fost încărcat cu peste 90% din conținutul informațional necesar, urmând ca în perioada următoare, în urma stabilirii și implementării unui nou sistem de prezentare a informațiilor, în conformitate cu identitatea vizuală a APDRP, acesta să fie finalizat în procent de 100%.

e. **Demararea proiectelor de asistență tehnică** pentru informarea publicului țintă al APDRP prin elaborarea documentației specifice pentru lansarea procedurii de achiziției a serviciilor de creație și dezvoltare de acțiuni de informare și comunicare, acestea fiind propuse spre finanțare și incluse în *Anexa 1 la Programul anual al achizițiilor publice – 2009 – proiecte finanțate prin Măsura de Asistență Tehnică din PNDR*, înregistrată cu nr. 5521 din 16.03.2009. Astfel au fost realizate următoarele proiecte:

- A. „Achiziționare servicii de creație – dezvoltare și implementare concepte pentru dezvoltarea identității instituționale”, în valoare de 9.285 euro, pentru stabilire și realizare concept identitate vizuală APDRP – implementarea proiectului a creat premisele pentru dezvoltarea unei identități vizuale unitare, care să asigure stabilirea și derularea unui proces comunicațional eficient și persuasiv. De asemenea, se asigură un plus comunicațional și derularea unui proces informațional eficient.
- B. „Integrarea măsurilor specifice dezvoltării vizibilității instituționale” în valoare de 60.506,06 euro, pentru dezvoltarea identității instituționale în mod unitar la nivel central, regional și județean pentru persuadarea publicului țintă – prin proiect au fost demarate următoarele acțiuni: achiziționarea și înființarea a 10 InfoChioșcuri pentru informarea publicului țintă și implementarea conceptului vizual la nivel instituțional prin realizarea și amplasarea panourilor de exterior și interior de identificare instituțională;
- C. „Dezvoltarea și implementarea acțiunilor de informare a publicului țintă”, în valoare estimată de 824.270,36, pentru susținerea informării directe și scrise a publicului țintă a fost atribuit în decembrie 2009, dar ca urmare a depunerii unei contestații din partea unuia dintre participanții la licitație, proiectul a fost blocat pentru implementare, nefiind posibilă demararea acestui până în prezent;

f. **Elaborarea Manualului de Identitate Vizuală al APDRP** ca normă de aplicare și utilizare a documentelor și materialelor APDRP în conformitate cu identitatea vizuală. Manualul este în curs de finalizare, urmând ca în primul trimestru al anului 2010 să fie aplicat la nivel instituțional. În acest moment, elaborarea Manualului este în etapa de identificare și transcriere a tuturor cazurilor de utilizare a elementelor de identitate vizuală.

- **Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură**

Materialele de promovare-informare, tipărite și difuzate de APIA, s-au realizat prin colaborare cu Direcția Măsuri de sprijin și IACS și Direcția Investiții-administrativ. În anul 2009, au fost realizate următoarele materiale de promovare privind schemele/măsurile de sprijin pe suprafață:

- Pliant SAPS 2009;
- Ghidul „Informații generale pentru fermieri privind plățile directe pe suprafață în anul 2009”;
- Ghid pentru fermierii care solicita plăți pe suprafață 2009- Bunele Condiții Agricole și de Mediu (GAEC).

Materialele de promovare au fost realizate prin colaborare cu Direcția Măsuri de Sprijin și IACS și Direcția Patrimoniu, Achiziții Publice și Administrativ. Precizăm că toate aceste materiale au fost postate pe pagina web a instituției. De asemenea,

materialele au fost distribuite beneficiarilor, prin intermediul Centrelor APIA, în cadrul sesiunilor de informare organizate în teritoriu. Totodată, materialele de promovare au fost distribuite în cadrul târgurilor cu specific agricol, respectiv Târgul Internațional AGRARIA 2009, Cluj-Napoca, Expoziția Internațională Indagra Food&Drink 2009, AGROMALIM Arad, AGROBIHOR Oradea, Târgul Internațional Indagra Farm, București.

În anul 2009, s-a realizat și o informare privind măsurile/schemele de sprijin pe suprafață, prin intermediul comunicatelor de presă.

Capitolul 6

Declarație privind respectarea politicilor comunitare în cadrul ajutorului, inclusiv evidențierea problemelor întâlnite și măsurile adoptate pentru soluționarea acestora

Potrivit articolului 82, alin. 2, litera f din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, Autoritatea de Management are obligația de a se asigura că operațiunile finanțate din contribuția europeană respectă legislația comunitară și națională, respectiv normele în materie de concurență, achiziții publice, protecție și ameliorare a mediului, de promovare a egalității între bărbați și femei și de nediscriminare.

Autoritatea de Management pentru PNDR a subliniat necesitatea respectării regulamentelor și principiilor europene în mai multe documente de referință. Astfel, Ghidurile Solicitanților aferente măsurilor din cadrul PNDR includ informații detaliate și cerințe ce trebuie respectate privind achizițiile publice, dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, ajutorul de stat. De asemenea, criteriile de eligibilitate pentru toate activitățile PNDR includ obligația de conformare cu legislația și principiile europene, evidențiată prin angajamente ale solicitantului, depuse odată cu aplicația pentru finanțare comunitară.

Regimul **achizițiilor publice** din contractele finanțate prin fonduri comunitare, precum și din co-finanțarea națională corespunzătoare, trebuie să fie în conformitate cu legislația UE, națională primară și secundară privind implementarea prevederilor UE referitoare la achizițiile publice.

Pentru asigurarea coerenței cu reglementările UE privind achizițiile publice, autoritățile române au transpus directiva CE/17/2004 și CE/18/2004 prin aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată prin Legea nr. 337/2006 cu modificările și completările ulterioare. Astfel, OUG nr. 34/2006 vine să răspundă recomandărilor Comisiei Europene de abrogare totală și expresă a Legii nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor cu privire la regimul contractelor achizițiilor publice.

Toate contractele de achiziții publice vor fi atribuite în conformitate cu legislația națională armonizată. Principiile care vor fi aplicate în toate contractele sunt nediscriminarea, tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea, utilizarea eficientă a fondurilor și asumarea răspunderii.

O altă preocupare a României este aceea de a asigura menținerea în bune condiții agricole și de mediu a tuturor terenurilor agricole și mai ales a celor care nu mai sunt exploatate pentru producție, conformându-se obligației fiecărui stat membru de a defini, la nivel național sau regional, cerințele minime pentru bunele condiții agricole și de mediu, pe baza cadrului stabilit în anexa IV a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1782/2003.

În acest sens, România și-a desemnat la nivel național Bunele Condiții Agricole și de Mediu prin Ordinul comun al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și al Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 15//562008⁵ pentru adoptarea măsurilor privind bunele condiții agricole și de mediu în România, ceea ce semnifică faptul că România aplică aceleași cerințe de eco-condiționalitate cerute de reglementările comunitare.

În ianuarie 2009, a fost adoptat Regulamentul Comisiei (CE) nr. 73/2009 din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1290/2005, (CE) nr. 247/2006, (CE) nr. 378/2007 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003.

Ca urmare, a fost adoptat Ordinul MAPDR nr. 384/2009 privind aprobarea sistemului de sancțiuni pentru măsurile 214 "Plăți de agro-mediu", 211 "Sprijin pentru zona montană defavorizată" și 212 "Sprijin pentru zone defavorizate, altele decât zona montană" din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013

Potrivit prevederilor art. 16, litera g din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), este necesară respectarea normelor de concurență și după caz, a regimurilor de ajutoare în conformitate cu articolele 87, 88 și 89 din Tratatul de Instituire a Comunității Europene în vederea implementării Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (PNDR).

În cadrul PNDR, România, în vederea reușitei măsurilor și cu respectarea prevederilor art. 88 din Regulamentul (CE) 1698/2005, prin Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR), în calitatea sa de Autoritate de Management a PNDR, a instituit o serie de măsuri de ajutor de stat, cu respectarea legislației comunitare în materia acordării de ajutoare pentru întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) și respectiv a regulii de minimis.

Astfel, acordarea de sprijin IMM – urilor pentru investiții s-a realizat prin intermediul a două scheme de ajutor de stat transparente, aferente măsurii 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere” din PNDR, întocmite potrivit prevederilor Regulamentului Comisiei (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat.

La sfârșitul anului 2008, Ordinul MADR nr. 211/2008 - prin care au fost instituite schemele de ajutor de stat – XS 13/2008 „Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor” și XS 28/2008 "Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase" - și-a încheiat aplicabilitatea ca urmare a abrogării Regulamentului Comisiei (CE) Nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii.

⁵ Ordinul MADR/MMDD nr. 15/56/2008 a fost abrogat, prin Ordinul MADR/MMP nr. 30/2010 pentru aprobarea bunelor condiții agricole și de mediu în România.

Având în vedere că aceste sectoare se află în strânsă dependență de sectorul agricol și în același timp constituie o pondere importantă și un rol major pentru dezvoltarea rurală în ansamblu și de asemenea ținând cont de interesul manifestat de către potențialii beneficiari față de ajutorul de stat pentru aceste sectoare, MADR a avut în vedere continuarea acordării de sprijin financiar sectoarelor menționate anterior.

AMPNDR a elaborat un nou proiect de schemă de ajutor de stat intitulată „Stimularea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții pentru procesarea produselor agricole și forestiere în vederea obținerii de produse neagricole”, care să vizeze aceleași domenii de interes ca și cele din schemele anterioare, prin sprijinirea dezvoltării activităților economice ale întreprinderilor, indiferent de sectorul de activitate.

Conform legislației în materia acordării ajutoarelor de stat, proiectul de schemă de ajutor a fost transmis spre consultare Consiliului Concurenței și respectiv spre consultare informală a Departamentului Concurență (DG COMP) din cadrul Comisiei Europene.

Datorită caracterului sectorial al schemei, ajutorul fiind direcționat către sectoare specifice, DG COMP a recomandat autorităților române să notifice schema prezentată, potrivit prevederilor ***Liniilor directe privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013***, ceea ce presupune că ajutorul nu se încadrează într-o categorie exceptată de la procedura notificării ajutoarelor de stat, conform *Regulamentului (CE) Comisiei nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)*⁶.

La începutul anului 2009, pentru a urgenta procedura de verificare interdepartamentală de la nivelul Comisiei, am tradus în engleză și transmis informal Consiliului Concurenței documentația și anexele aferente schemei, urmând a fi întreprinse demersurile tehnice și de parcurgere a procedurii de notificare a Comisiei Europene, în conformitate cu Anexa I la Regulamentul Comisiei (CE) nr. 794/2004⁷ de implementare a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 659/1999 privind regulile detaliate de aplicare a art. 93 din Tratat CE.

De asemenea, aplicarea măsurilor Axei 3 „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” respectă regula de minimis în vederea asigurării cofinanțării din FEADR. Astfel, valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate aceluiași beneficiar nu va depăși 200.000 Euro, respectiv 100.000 Euro pentru cel care își desfășoară activitatea în domeniul transportului rutier, pe durata a trei ani fiscali, perioadă care va fi evaluată pe o bază continuă. Astfel, pentru fiecare nouă acordare a unui ajutor de minimis se va determina suma totală a ajutorului de minimis acordat în anul fiscal în cauză, precum și pe perioada ultimilor doi ani fiscali.

MAPDR a adoptat, prin ordin, proceduri specifice de implementare a acestor măsuri de ajutor de stat, respectiv ajutor de minimis și a elaborat Ghidurile solicitantului pentru fiecare din acestea, asigurându-se că potențialii beneficiari cunosc și respectă temeiul legal în baza căruia pot solicita ajutorul.

⁶ Publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L214/09.08.2008, p.3

⁷ Publicat în Jurnalul Oficial nr. L 140/30.04.2004, p.1

La verificarea proiectelor depuse în cadrul acestor măsuri de ajutor de stat, în afara elementelor specifice măsurilor aferente, pentru fiecare schemă s-au solicitat documente care să reflecte respectarea regulii cumulului ajutoarelor, a evitării dublei finanțări, documente care să demonstreze situația financiară, fiind excluși de la finanțare operatorii economici aflați în dificultate.

Capitolul 7

Reutilizarea ajutoarelor recuperate

Tabelul de mai jos prezintă situația debitelor aferente măsurilor axei 2 și Plăților naționale directe complementare (PNDC), care sunt implementate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, precum și situația debitelor aferente măsurilor PNDR ce sunt implementate de către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.

Debitele recuperate de ambele agenții de plăți au fost transferate, în cursul anului 2010, în contul aflat în gestionarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Debite și majorări de întârziere recuperate de APIA și transferate la MADR de către APDRP până la data de 04.06.2010 (pentru măsurile delegate la APIA de APDRP)

An financiar/măsura	Suma recuperată CE (Lei)	Suma recuperată BS (Lei)	TOTAL (Lei)
2009	1.855.833,99	438.323,30	2.294.157,29
Măsura 211	495.850,22	109.514,09	605.364,31
Măsura 611 - PNDC	1.359.983,77	328.809,21	1.688.792,98
2010	700.025,03	142.521,65	842.546,68
Măsura 214	56.448,11	11.899,94	68.348,05
Măsura 211	256.185,36	55.081,01	311.266,37
Măsura 611 - PNDC	387.391,56	75.540,70	462.932,26
Total	2.555.859,02	580.844,95	3.136.703,97

Debite și majorări de întârziere recuperate de APDRP și transferate la MADR de către APDRP până la data de 04.06.2010 (aferente măsurilor delegate la APDRP de către AM PNDR)

An/măsura	Suma recuperată CE (Lei)	Suma recuperată BS (Lei)	TOTAL (Lei)
2009+2010			
APDRP	78.901,17	19.725,30	98.563,47